

SISÄLLYSLUETTELO

Konsernijaosto pöytäkirja 26.08.2025

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2 § Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen	5
3 § Selostukset kokouksessa	6
4 § Yhteisön toiminnan ja tavoitteiden raportointi / Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	7
5 § Menettelyohjeen antaminen VAV-konsernille	9
6 § Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028	10
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028 (III)	14
- Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028	26
- Liite: Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028	29
- Liite: Pöytäkirjanote § 58/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028	116
7 § Lausunnon antaminen HSY:n alustavasta talous- ja toimintasuunnitelmasta 2026-2028	125
- Lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028	127
- Lausuntopyyntö: HSY:n alustava talous- ja toimintasuunnitelma 2026-2028	134
- Liite: Alustava HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028/Lausuntopyyntö: HSY:n alustava talous- ja toimintasuunnitelma 2026-2028	135
8 § Kaupungin edustajien nimeäminen yhteisöihin 2025-2029	189
- Kaupungin edustajat yhtiöissä syksyllä 2025	191
- Kaupungin edustajat yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhtiöissä syksyllä 2025	193
- Osaamiskartoituskysely 2025	194
9 § Konsernijaoston toimivallan delegointi yhtiöiden, yhdistysten, säätiöiden ja muiden yhteisöjen kokousasioissa 2025	201
- Delegoitavat säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt 2025	203
- Delegoitavat yhtiöt ja yksittäiset asunto-osakkeet	204
10 § Kaupungin tytäryhteisöjen tavoitteet vuosille 2026–2029	210
- Vantaan kaupungin tytäryhteisöjen tavoitteet vuosille 2026-2029	213
11 § Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n osakkeenomistajan päätös 1/2025	228
12 § VTK Kiinteistöt Oy:n poistosuunnitelman muuttaminen	229
13 § Omistajaohjauskeskustelut 2025 / K Oy Tikkurilan Terveysasema, 2.6.2025	230
- Yhtiön esitys / K Oy Tikkurilan Terveysasema, 2.6.2025	232
14 § Omistajaohjauskeskustelut 2025 / K Oy Korson Toimistokeskus, 2.6.2025	239
- Yhtiön esitys / K Oy Korson Toimistokeskus, 2.6.2025	241
15 § Käännöspalveluiden hankinta	247
- Käännöspalveluiden hankinta	249
16 § Konsernijaoston kokoukset vuonna 2026	253

SISÄLLYSLUETTELO

Konsernijaosto pöytäkirja 26.08.2025

17 § Tiedoksi merkittävät asiat 2025 / Konsernijaosto	255
- Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 20.8.2025	256
- Numera Palvelut Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 30.6.2025	259
- Yrityspuiston Autopaikat Oy:n varsinainen yhtiökokous 27.6.2025	263
- Hakunilan Keskus Oy:n yhtiökokous 17.6.2025	266
- Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman yhtiökokous 10.6.2025	270
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle	273
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	274
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	275

Konsernijaoston kokous

Aika Maanantai 26.8.2025 klo 14.17-17.55

Paikka Kaupunginhallituksen kokoussuone, Asematie 7, 01300 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Kasonen Mika, puheenjohtaja	x	Forsblom-Pirttinen Frida	
Eriksson Soile, 1. varapuheenjohtaja	x	Koskelin Kia	
Valtanen Hanna, 2. varapuheenjohtaja	x (§ 1-2,4,6-17; klo 14.17-14.22; 15.08-15.50; 15.55-17.55)	Savuoja Tuure	x (§ 3 ja 5, klo 14.22-15.08; 15.50-15.55)
Aidanjuuri Tanja	x (§1-2,4,6-17; klo 14.17-14.22; 15.08-15.50; 15.55-17.55)	Niikko Mika	x (§ 3 ja 5, klo 14.22-15.08; 15.50-15.55)
Aura Anssi	x	Hakala Heli	
Karinen Ville	x	Demiri Funda	
Kiiski Henri	x	Räsänen Minna	
Laakso Päivi	x (§ 1-7, 9-17 klo 14.17-17.28; 17.31-17.33; 17.45-17.55)	Tammi Visa	
Strohm Emily	x	Abdi Faysal	
Vacker Marjo	x (§ 1-6 klo 14.17-17.24)	Kivimäki Otso	
Lisäjäsen			
Jääskeläinen Jouko	x	Haukka Tomi	
Vanhanen Tuomas	x	Jääskeläinen Pietari	

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto			
Rokkanen Sakari, puheenjohtaja	x (§1-5, klo 14.17- 16.20)		
Tamminen Ida, I varapuheenjohtaja	x		
Kaimio Tuire, II varapuheenjohtaja	x		
Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto			
Kaukola Ulla, puheenjohtaja	x (§1-5, klo 14.17- 15.50)		
Rämö Eve, II varapuheenjohtaja	x (§ 1-6 klo 14.17- 17.27)		
Muut osallistujat			
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja	x		
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x (§1-5, klo 14.17- 15.50)		
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	x (§ 1-7 klo 14.17- 17.30)		
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x (§ 1-5, klo 14.17- 15.09; 15.37- 15.50)		
Kiljander-Kiiskinen Riikka, konsernipalvelujohtaja	x		
Harju-Kukkula Tiina, henkilöstöjohtaja	-		
Vartiainen Samuli, konsernilakimies	x		
Kauppinen Elina, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä	x		
Saarholma Mirka, VAV-yhtymä toimitusjohtaja	x (§ 3, klo 14.22- 15.08)		
Siponen Asta, asianajaja	x (§ 3, klo 14.22- 15.08)		
Silfver Vesa, HSL:n toimitusjohtaja	(§ 4, klo15.08- 15.50)		

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Mika Kasonen

Pöytäkirjanpitäjä Elina Kauppinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 1.9.2025, sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajat
 Soile Eriksson Anssi Aura

§:t 6, 7, 8, 9 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 3.9.2025 Vantaan kaupungin internetsivuilla, paatokset.vantaa.fi

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupungin hallintosäännön 17 luvun 10 §:ssä määritellään läsnäolo- ja puheoikeudet toimielimen kokouksissa. Sääntökohdan mukaan jäsenten ja esittelijöiden lisäksi konsernijaoston kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla. Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Luottamushenkilötehtävien paikkajaosta käydyissä valtuustoryhmien keskeisissä neuvotteluissa on sovittu, että konsernijaoston kokouksiin osallistuu lisäksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaksi luottamushenkilöä, jotka on saadun ilmoituksen mukaan Vanhanen Tuomas ja varalla Pietari Jääskeläinen sekä Jääskeläinen Jouko ja varalla Tomi Haukka.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi ja
- b) henkilöstöjohtajalla sekä konsernipalvelujohtajalla olevan läsnäolo- ja puheoikeus konsernijaoston kokouksissa,
- c) päätetään muiden henkilöiden kutumisesta ja oikeudesta osallistua kokoukseen.

Käsittely:

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Päätetään

- a) todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi ja
- b) henkilöstöjohtajalla sekä konsernipalvelujohtajalla olevan läsnäolo- ja puheoikeus konsernijaoston kokouksissa,
- c) *Vanhanen Tuomas ja varalle Pietari Jääskeläinen sekä Jääskeläinen Jouko ja varalla Tomi Haukka kutumisesta ja oikeudesta osallistua kokoukseen.*

Päätös:

Hyväksyttiin esittelijän muutettu esitys.

2 §

Konsernijaoston pöytäkirjan tarkastaminen

Konsernijaoston päätöksen 23.10.2023 § 9 mukaan vuonna 2025 pidettävien konsernijaoston kokousten pöytäkirjan tarkastamista varten nimetään kulloinkin kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti kokousta seuraavana maanantaina, ellei jonkin pöytäkirjan tai päätöksen osalta toisin päätetä. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Vantaan kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) tarkastusta seuraavana keskiviikkona.

Jääsenet	Kokous
Kasonen Mika, puheenjohtaja	
Eriksson Soile, 1. varapuheenjohtaja	26.8.2025
Valtanen Hanna, 2. varapuheenjohtaja	
Aidanjuuri Tanja	
Aura Anssi	26.8.2025
Karinen Ville	
Kiiski Henri	
Laakso Päivi	
Strohm Emily	
Vacker Marjo	

Konsernijaosto 26.8.2025 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan nyt pidettävän kokouksen pöytäkirja sähköisesti maanantaina **1.9.2025**.

Päätös:

Päätettiin nimetä Eriksson Soile ja Aura Anssi pöytäkirjantarkastajaksi tarkastamaan nyt pidettävän kokouksen pöytäkirja sähköisesti maanantaina **1.9.2025**.

3 §

Selostukset kokouksessa

Konsernijaosto 26.8.2025 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi kokouksessa kuultava seuraava selostus:

Toimitusjohtaja Mirka Saarholma ja asianajaja Asta Siponen, Selostus liittyen asiakohtaan 5 menettelyohjeen antaminen VAV:lle

Käsittely:

Merkittiin, että konsernijaoston jäsenet Hanna Valtanen ja Tanja Aidanjuuri poistui kokouksesta osallisuuspäättämällä asian käsittelyn ajaksi. Heidän paikalleen kokoukseen saapui samassa järjestyksessä konsernijaoston varajäsenet Tuure Savuoja ja Mika Niikko.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 §

Yhteisön toiminnan ja tavoitteiden raportointi / Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

VD/5577/02.01.02.02/2025

PT/RK-K/OS

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) toimintaa konsernijaoston kokouksessa esittelee kuntayhtymän vs. toimitusjohtaja.

Jäsenkunnat	Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Vantaa, Siuntio, Tuusula;
Yhtymäkokous	Jäsenkunnat valitsevat edustajansa yhtymäkokoukseen. Jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukasluvun mukaan, mutta yhden kunnan ääniosuus on enintään 50 %. Ääniosuudet: Helsinki/49,7 %, Espoo/21,5 %, Vantaa/17,2 %, Kirkkonummi/3,1 %, Tuusula/3,0 %, Kerava/2,8 %, Sipoo/1,6 %, Kauniainen/0,7 %, Siuntio/0,5 %;
Hallitus	14 jäsentä ja 14 henkilökohtaista varajäsentä. Toimikausi 4 vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien peruspääomaosuuksien mukaan. Vantaalla 3 jäsentä ja varajäsentä. Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58.3 §:n säännös poliittisesta suhteellisuudesta sekä tasa-arvolain säännös;
Hallitus 2025–2029	Vantaan edustajat: kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä;
Asiantuntijajäsen 2025–2029	Vantaalta: kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja ja varalla kaupungininsinööri;
Tarkastuslautakunta	Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Toimikaudella 2025–2029 lautakunnan jäsenistä Kauniainen/1 jäsen ja 1 varajäsen, Vantaa/2 jäsentä ja 2 varajäsentä, Espoo ja Helsinki/1 jäsen ja 1 varajäsen poliittisten voimasuhteiden mukaan;
Tarkastuslautakunta 2025–2029	Vantaan edustajat: 2 jäsen ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet;
Tilintarkastaja 2025–2029	BDO Auditor Oy

Konsernijaosto 26.8.2025 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi kuntayhtymän esitys.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja -valituskielto

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Oona Säyriö,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

5 §

Menettelyohjeen antaminen VAV-konsernille

VD/5465/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/SV

Asian esittely ja päätösesitys ovat liitteenä (salassa pidettävä, JulKL 621/1999, 24 §:n 1 mom. 3 kohta).

Konsernijaosto 26.8.2025 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteenä oleva esitys.

Käsittely:

Merkittiin, että konsernijaoston jäsenet Hanna Valtanen ja Tanja Aidanjuuri poistui kokouksesta osallisuusjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Heidän paikalleen kokoukseen saapui samassa järjestyksessä konsernijaoston varajäsenet Tuure Savuoja ja Mika Niikko.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asian esittely ja päätösesitys (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 3 kohta)

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

6 §

Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

VD/4945/00.04.03/2025

TeA/HW/MH/EP/JH/K-ML/RK-K/JN

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pyytää perussopimuksensa mukaisesti lausuntoa 31.8.2025 mennessä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Jäsenkuntien antamat lausunnot on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

HSL:n jäsenkuntia pyydetään ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?
- b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
- c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?
- d) Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?
- e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?
- f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 7 kohdan mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan. Edelleen hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 16 kohdan mukaan kaupunkitilalautakunta vastaa kaupungin lausuntojen valmistelusta Helsingin seudun liikennekuntayhtymän (HSL) talousarvioesityksistä sekä joukkoliikenteen linjasto- ja liikennöintisuunnitelmista.

Kaupunkitilalautakunta 13.8.2025 § 12

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2026–2028.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkitalautakunnan puheenjohtaja Mari Hynninen poistui yhteisöjäävinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kaupunkitalautakunnan varapuheenjohtaja Topi Liutu johti puhetta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Asian käsittelyn aikana **apulaiskaupunginjohtaja** muutti esitystään seuraavalla tavalla:

Vantaan kaupungin lausunnon osion ”Yleisiä huomioita toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä kaupungin ja HSL:n yhteistyöstä” kohta ”Lipputuotteiden kehittäminen” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäykset *kursiivilla*):

”HSL:n on ryhdyttävä uudistamaan lipputuotteiden sisältöä. HSL:n pitäisi selvittää, minkälaisilla lipputuotteilla se voisi sopeutua uuteen koronan jälkeiseen normaaliin, jossa asiantuntijatyötä tehdään usein hybridimallilla ja miten se voisi edistää käyttäjien kiinnostusta käyttää joukkoliikennettä. Perinteisen kausi- tai sarjalipun lisäksi HSL tulisi aktiivisesti kehittää erilaisiin matkustustarpeisiin liittyviä lippuratkaisuja *asiakaslähtöisesti*. *HSL:n tulee palauttaa kausilippuihin vapaasti valittavissa oleva kauden pituus. Se kannustaa käyttämään joukkoliikennettä ja ostamaan lipun myös tilanteessa, jossa tarvetta ei ole koko kauden pituudelle.*”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että Vantaan kaupungin lausuntoa muutetaan siten, että Vantaan kaupunki puoltaa vaihtoehtoa, jossa joukkoliikennelippujen hinnankorotus olisi korkeintaan 3 %:n vaihtoehdon mukainen eikä 6,4 %, jotta joukkoliikenteen käyttö ja samalla lipputulot eivät laskisi ja kaikki pääsisivät liikkumaan sosioekonomisesta tilanteestaan riippumatta. Tarkastajien lisääminen taas lisäisi kuluja, mutta ei matkustajia ja siksi tarkastajien lisääminen ei ole tässä tilanteessa kannatettavaa. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunkitalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo jätti asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”Joukkoliikennelippujen hinnankorotuksen tuli olla korkeintaan 3 %:n vaihtoehdon mukainen eikä 6,4 %, jotta joukkoliikenteen käyttö ja samalla lipputulot eivät laskisi ja kaikki pääsisivät liikkumaan sosioekonomisesta tilanteestaan riippumatta. Tarkastajien lisääminen taas lisäisi kuluja, mutta ei matkustajia ja siksi tarkastajien lisääminen ei ole tässä taloustilanteessa kannatettavaa.”

Konsernijaosto 26.8.2025 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Vantaan kaupungin lausunto s. 2 toinen kappale:

~~Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä 6,4 %:n hinnankorotuksesta, jonka kaupunki näkee tässä taloudellisessa tilanteessa välttämättömäksi riittävien lipputulojen ja siten hyväksyttävän subventiotason saavuttamiseksi. Vantaa kuitenkin tiedosta, että pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja saattavat vaikuttaa heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.~~

Vantaan kaupunki katsoo, että lippujen hinnankorotukset tulee pitää mahdollisimman pieninä ja lippujen hinnankorotuksien sijaan tulevana vuosina pitää löytää kestävämpiä ratkaisuja. Pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja ne vaikuttavat heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. HSL:n hallitukselle tulee tuoda käsittelyyn eri vaihtoehtoehdot, joilla lippujen hinnankorotuksilta voitaisiin välttyä. Näillä vaihtoehtoilla pyritään katkaisemaan lipun hintojen nostamisen kierre. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.

Asian käsittelyn aikana vasemmistoliitto jätti asiaan seuraavan muutosesityksen, joka raukesi kannattamattomana:

Vantaan kaupungin lausunto s. 2 toinen kappale:

~~Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä 6,4 %:n hinnankorotuksesta, jonka kaupunki näkee tässä taloudellisessa tilanteessa välttämättömäksi riittävien lipputulojen ja siten hyväksyttävän subventiotason saavuttamiseksi. Vantaa kuitenkin tiedosta, että pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja saattavat vaikuttaa heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.~~

Vantaan kaupunki ei kannata HSL:n esityksiä lippujen hinnankorotuksesta. Kaupunki katsoo, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa esitetyt korotukset heikentävät joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä vaikeuttavat pienituloisten asukkaiden liikkumismahdollisuuksia. Lippujen hinnat ovat jo tällä hetkellä monille käyttäjille liian korkeita, ja lisäkorotukset voivat johtaa joukkoliikenteen käytön vähenemiseen vastoin seudullisia liikenne- ja ilmastotavoitteita. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.

Päätös:

Hyväksyttiin esittelijän muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028 (II)

- Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028
- Lausuntopyynnön liite: Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028
- Lausuntopyynnön liite: Pöytäkirjanote § 58/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri vs. Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

Johdanto

Lausuntopyynnössään HSL pyytää jäsenkunnilta 31.8.2025 mennessä lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Erityisesti huomiota pyydetään kiinnittämään:

Jäsenkuntia pyydetään lausunnoissaan esittämään näkemyksensä erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- 1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?*
- 2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?*
- 3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?*
- 4. Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?*
- 5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?*
- 6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?*

Vantaan kaupunki vastaa lausuntoon kahdessa osassa: ensimmäinen osa vastaa konkreettisiin lausuntopyynnön kysymyksiin 1–6 ja toinen osa tuo yleisemmin huomioita sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta että kaupungin ja HSL:n yhteistyöstä.

Vastaukset lausuntopyynnön kysymyksiin 1–6

1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

Vantaan kaupunki katsoo, että lippujen hinnankorotukset tulee pitää mahdollisimman pieninä ja lippujen hinnankorotuksien sijaan tulevana vuosina pitää löytää kestävämpiä ratkaisuja. Pienituloisille lippujen hinnat ovat jo korkeita ja ne saattavat vaikuttaa vaikuttavat heidän liikkumismahdollisuuksiinsa. HSL:n hallitukselle tulee tuoda käsittelyyn eri vaihtoehtoehdot, joilla lippujen hinnankorotuksilta voitaisiin välttyä. Näillä vaihtoehtoilla pyritään katkaisemaan lipun hintojen nostamisen kierre. Lippujen hintojen kasvu johtuu useammasta seikasta, mutta merkittävin niistä on jatkuvasti kasvavat infrakustannukset, jotka on sidottu HSL:n operatiiviseen subventiotasotavoitteeseen.

Jatkossa infrakorvausten suhdetta HSL:n operatiivisiin tavoitteisiin tulee tarkastella ja linjata omistajakuntien vahvassa yhteistyössä. Tätä käsitellään tarkemmin lausunnon kohdissa 3–4.

Lippujen hintojen suuriin korotuksiin liittyy isoja riskejä siitä, miten hyvin HSL:n ennusteet toimivat matkustajamäärien arvioiden ja siten lipputulojen osalta. Lippujen hintojen jatkuva korotus voi johtaa jossain vaiheessa siihen, että joukkoliikenteen käyttö väheneekin niin paljon, että tulot kokonaisuudessaan kääntyvät laskuun. Esimerkiksi vuokrattavat sähköpotkulaudat sekä alustatalouteen perustuvat kyytipalvelut, kuten Bolt, ovat usein hintansa puolesta jo nykyisin houkuttelevia vaihtoehtoja. Joukkoliikenteen kilpailukyvyyn heikkeneminen hintojen noustessa voi vaikuttaa merkittävästi joukkoliikenteen käyttämiseen. HSL:n tulee kehittää toimintaansa siten, että joukkoliikenneverkosto erityisesti runkoyhteyksien osalta on tehokkaassa käytössä. Matkaketjujen viimeisten osuuksien osalta on tärkeää huomioida perinteisen bussilinjan lisäksi myös muut mahdolliset matkustustavat, kuten markkinoilla olevat muut palveluntarjoajat sekä jäljempänä tässä lausunnossa esiin tuotu mahdollisuus pilotoida autonomista liikennettä.

2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 M€:lla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

Vantaan kokonaissubventio on esitysten mukaan alle 51 % vuosina 2026–2028.

Lisäksi Vantaan matkustajamäärät ovat kehittyneet erittäin myönteisesti ja Vantaan alueen matkustajamäärät ovat jo huippuvuoden 2019 tasolla. Vantaan joukkoliikennelinjasto on kustannustehokkaasti suunniteltu, eikä sieltä voida karsia

aiheuttamatta haittaa. Suosituimmilla linjoilla karsinnat heikentäisivät liiaksi kapasiteettia ja harvemmin asutuilla alueilla jäätäisiin HSL:n suunnitteluohjeessa määritellyn peruspalvelutason alapuolelle.

Mikäli edellisestä huolimatta HSL kokee Vantaalle tai erityisesti vantaalaisten käyttämään joukkoliikenteeseen kohdistuvat karsinnat välttämättömiksi, tulee tehtävät karsinnat perustaa tietoon palvelujen käytöstä sekä karsintojen vaikutuksista. Oman auton käyttäminen ei ole kaikille mahdollista terveydellisistä tai taloudellisista syistä, joten joukkoliikenne on monille hyvän arjen edellytys. Vantaa näkee, että mahdollisten karsimisten tulee olla pienimuotoisia ja ne tulee suunnitella yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

Vantaa katsoo, että joukkoliikenneinvestointien vaikutus lipunhintoihin tulee pitää mahdollisimman vähäisenä. Suuret joukkoliikenneinvestoinnit mahdollistavat kestävän kaupunkirakenteen, tukevat kasvua oikeissa paikoissa ja lisäävät joukkoliikennematkustusta, mitkä ovat avainasemassa taloudellisen ja toimivan kaupunkiseudun kehityksessä sekä sen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa. Liikenteen vaikutus hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa korostuu, kun energiayhtiöiden investoinnit leikkaavat omia päästöjään todella merkittävästi tulevina vuosina. Suuret joukkoliikenneinvestoinnit ovat siten yhä tärkeämpiä kaupungeille eikä sinänsä oikeasta periaatteesta infrakustannusten jakamiseksi käytön mukaan eri kunnille tule luopua. Infrakorvausjärjestelmän kytkentää HSL:n tavoitteisiin ja lippujen hintoihin tulee kuitenkin kehittää. Nyt tehdyt suuret investoinnit käytännössä nostavat lippujen hintoja, eikä ole perusteltua, että yhden kulkumuodon käyttäjät joutuvat maksamaan käyttämästään infrasta kohtuuttoman suuren osuuden toisin kuin muissa kulkumuodoissa.

4. Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

Kyllä. Vantaa on valmis etsimään syksystä 2025 alkaen aktiivisesti ratkaisua, jossa infrakustannukset eivät kohtuuttomasti rasita HSL:n taloutta ja liiallisessa määrin rajoita HSL:n operatiivista toimintaa. Tehtävät muutokset infrakorvausmalliin tulee pitää maltillisena ja muutosten vaikutusten tulee olla ennakoitavia. Mahdolliseen uuteen infrakorvausmalliin siirtyminen tulisi tehdä vaiheittain, jotta nyt jo päätettyjen infrainvestointien rahoituslaskelmat eivät muutu. Nykyisen infrakorvausjärjestelmän uudistaminen tai korvaaminen uudella on ensisijaisesti omistajakuntien vastuulla. Vantaan näkemyksen mukaan asteittainen siirtymäaika

uudistettuun järjestelmään voisi olla mahdollinen jossakin vaiheessa 2030-luvulle tultaessa.

5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

Liputta matkustaminen on merkittävä ongelma runkolinjoilla, junissa sekä raitiovaunuissa. Toisaalta myös ”sinissä busseissa” esiintyy liputta matkustamista ns. feikkilippujen avulla. Liputta matkustamisella on oma vaikutuksensa joukkoliikenteen talouteen ja toisaalta matkustajien oikeudenmukaisuuden kokemukselle. Valitettavasti lippujen hintojen kasvaessa on mahdollista, että yhä useampi ei koe saavansa lipun hinnalle riittävää vastinetta, jolloin lippu saattaa jäädä yhä useammin ostamatta.

Vantaan kaupunki kannattaa maltillista tarkastajamäärän lisäämistä. Ensi sijassa tulee kuitenkin huolehtia siitä, että nykyisten tarkastajavirkojen täyttöaste säilyy koko ajan korkealla, mihin voidaan vaikuttaa mm. tarkastajakurssien järjestämistiheydellä. Kaupungille on tärkeämpää talouden kokonaisuus kuin HSL:n sisäinen kustannustehokkuus. Vantaa uskoo, että tarkastajien määrän lisäämisen aiheuttamat kulut on mahdollista kattaa tarkastusmaksuilla sekä kiinnijäämisen uhkan myötä lisääntyvillä lipputuloilla.

6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Vantaan kaupunki toivoo HSL:ltä aktiivista roolia automaattiliikenteen kehittämiseen osallistumisessa, jotta tuleva automaattinen joukkoliikenne tulisi aikanaan luontevasti osaksi HSL:n toimintaa ja joukkoliikenteen järjestämisen osaaminen tulee tässä huomioiduksi. Vantaalta on paljon alueita, joilla joukkoliikennepalvelu on yhden linjan varassa, mikä ei palvele kovin suurta osaa tarpeista. Näiden alueiden yritykset ja asukkaat hyötyisivät automaattisen liikenteen mahdollistamasta paremmasta palvelutasosta erityisesti ns. viimeisten kilometrien ongelman osalta.

Vantaa on mielellään mukana pilotoimassa automaattista liikennettä. Kokeilujen (joita on jo jonkin verran tehty) sijaan toiveena olisi, että kehittäminen kohdistuisi jatkuvaan toimintaan kiinteänä osana HSL-liikennettä ja että automaattiliikennettä edeltävälle ajanjaksolle suunniteltaisiin täysautomaatioon johtava kehityspolku ilman tarjonnan keskeytyksiä. Vantaalla nousevat potentiaalisiksi alueiksi erityisesti tietyt yritysalueet, joita joukkoliikenne ei palvele aina tarkoituksenmukaisella tavalla. Näitä on esimerkiksi Martinlaakson, Vantaanlaakson, Vantaankosken ja Petikon

alueet. Kehitystyöhön on alusta asti osallistettava Vantaan kaupunkia ja sen elinvoimapalveluita.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO

Yleisiä huomioita toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä kaupungin ja HSL:n yhteistyöstä

Vantaan ja HSL:n välinen yhteistyö on ollut hyvää. Tästä osoituksena on, että Vantaan tilinpäätöksessä seurattavat joukkoliikennenosut olivat vuonna 2024 korkeammat kuin ennen koronapandemiaa. Lisäksi vuoden 2024 liikennebarometrissa Vantaan joukkoliikenteeseen tyytyväisten osuus oli kasvanut aiemmista tutkimuksista.

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet HSL:lle

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille, HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Omistajaohjaustavoitteiden sisältö on uudistettu vuodelle 2026. Tavoitteiden valmistelun lähtökohtana on, että ne pysyvät koko tavoitekauden 2026–2029 samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tavoitteiden jatkuvuudella tavoitellaan parempaa ennakoitavuutta ja pidemmän aikavälin strategisten tavoitteiden näkyvyyttä kuntayhtymälle. HSL:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa:

1. Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino	2. Jäsenkuntien vuotuinen subventio-osuus tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 55 % seudullisista kokonaiskustannuksista ja kuntayhtymän strategia laaditaan tämän mukaisesti, jonka lisäksi Espoon, Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kuntakohtaisen subvention tavoite on pitkällä aikavälillä 45–55 %	3. Joukkoliikenteen CO ₂ -päästöjen pienentäminen sekä asiakastytyvyyden ja kulkutapaosuuden kasvattaminen
Mittarit: 1. Kustannukset / matkustajakilometri (infrakustannusten kanssa ja ilman), tavoitetasot 2026: enintään 0,38 €/km ja enintään 0,29 €/km 2. Kustannukset / nousu (infrakustannusten kanssa ja ilman), tavoitetasot 2026: enintään 2,46 €/nousu ja enintään 1,85 €/nousu 3. HSL:n muut kuin operointi- ja infrakustannukset, tavoitetaso 2026: enintään 11,2 % kaikista kustannuksista 4. Linjakohtaisen käyttöasteen kautta kannattavuuslaskennan kehittäminen ja käyttöönotto vuonna 2026	Mittarit: 1. Yhteisen suunnitelman tekeminen jäsenkuntien kanssa subventiotavoitteen saavuttamiseksi 2. Kuluvan vuoden toteuma ja ennuste HSL:n kustannuksista, lipputuloista ja kuntaosuuksista (infrakustannusten kanssa ja ilman) kuntakohtaisesti ja koko HSL:n osalta 3. Vuosittain päivitettävät keskipitkän aikavälin (5–15 vuotta) ennusteet HSL:n kustannuksista, lipputuloista ja kuntaosuuksista (infrakustannusten kanssa ja ilman) kuntakohtaisesti ja koko HSL:n osalta	Mittarit: 1. Joukkoliikenteen CO ₂ -päästöt, tavoitetaso 2026: -90 % vuoden 2010 tasosta 2. Alueittainen asiakas- ja asukastytyvyys vuosittain, tavoitetaso 2026: vähintään vuoden 2024 tasolla 3. Joukkoliikenteen ja kestävien kulkumuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily) kulkutapaosuuden kasvattaminen: - Nousut, tavoitetaso 2026: vähintään 392 milj. - Kulkutapaosuus, tavoitetaso 2029: joukkoliikenne vähintään 24 %, kestävät kulkumuodot yhteensä vähintään 65 %

Omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena esitettiin, että kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

HSL:n osalta keskeisin, mutta haastavin tavoite on subventio-osuutta koskeva tavoite. Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Subventioaste kuvaa siis, kuinka suuren osuuden jäsenkunta joutuu maksamaan kuntayhtymän toiminnasta. Subventioasteeseen liittyvä tavoite on muotoiltu uudelleen niin, että kuntakohtaisen enintään 50 % subvention sijaan tavoitellaan enintään 55 % seututasoista subventio-osuutta kokonaiskustannuksista. Asetettu

tavoitetaso on haastava HSL:n näkökulmasta, koska se sisältää sekä operointi- että infrakustannukset. Seututasoisen subventio-osuuden lisäksi Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisen tahtotilana on saavuttaa kuntakohtainen 45–55 % subventio pitkällä aikavälillä. Tällä pyritään siihen, että yhdessä kuntayhtymän kanssa saavutetaan kestävä kuntakohtainen subventiotaso suurissa jäsenkunnissa pidemmällä aikavälillä. Subventioastetason saavuttamiseksi keskeisiä keinoja ovat muun muassa perustellut lipunhintojen korotukset, toiminnan tehostaminen sekä tietoon perustuvat tarjonnan kohdentamiset, lisäykset ja leikkaukset.

Tuottavuuden parantamisen omistajaohjaustavoitteessa tavoitellaan HSL:n operatiivisen toiminnan tehostamista. Kustannustehokkuuden osalta pyritään säilyttämään hyvä tehokkuus niin kustannukset per matkustajakilometri kuin kustannukset per nousu -mittareilla. Yleisesti myös HSL:n hallinnon tehostaminen on tärkeää. Tämän osalta on tehtävä edelleen tarkastelua, miten HSL voi tehostaa oman hallintonsa toimintaa ja saavuttaa kustannussäästöjä. Jäsenkuntien kanssa tulee käydä aktiivisesti keskustelua eri toiminnoista ja jäsenkuntien kanssa päällekkäisiä toimintoja tulee välttää. HSL:n muut kuin operointi- ja infrakustannukset tavoitetaso vuodelle 2026 on enintään 11,2 % kaikista kustannuksista. Tavoitteiden saavuttamiseksi HSL on tehnyt 9,3 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen toiminta- ja taloussuunnitelmaan verrattuna. Säästöistä 5,0 miljoonaa euroa kohdistuu operointikustannuksiin ja 4,3 miljoonaa euroa muihin kustannuksiin. Toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan vuoden 2026 toimintamenoista 65 % on liikennöinnistä maksettavia operointikustannuksia, 25 % infrakorvauksia ja 10 % muita kustannuksia.

Mahdollisiin tarjonnan muutoksiin, karsimisiin ja kohdentamisiin sekä lipunhintojen kehittämiseen halutaan saada käyttöön paras mahdollinen tieto. Tuottavuutta koskevan omistajaohjaustavoitteen kolmannella mittarilla eli linjakohtaisen käyttöasteen kautta kannattavuuslaskennan kehittäminen ja käyttöönotto vuonna 2026 halutaan tietoa siitä, miten aidosti voidaan seurata linjakohtaista kannattavuutta ja sen tiedon perusteella kehittää tarjontaa. Tarjonnan oikea kohdentaminen on tärkeää operatiivisen tehokkuuden kehittämiseksi. Lisäksi paremman linjakohtaisen käyttöasteen seurannan myötä esimerkiksi lippuhinnoittelun muutoksien vaikutusta voidaan pystyä tarkastelemaan paremmin.

Muut lausunnossa huomioitavat asiat

Alustavat keskeiset tavoitteet TTS-kaudella 2026–2028

HSL:n tilastojen perusteella vuonna 2024 joukkoliikenteen nousijamäärät Vantaalla olivat samalla tasolla kuin vuonna 2019. On kuitenkin huomioitava, että tuona ajanjaksona Vantaan väkiluku on kasvanut noin 17 000 ihmisellä. Vantaa katsookin, että nousijamäärätavoitteita asetettaessa tulisi huomioida myös muutokset väestössä. Yleisesti ottaen on kuitenkin pyrittävä siihen, että joukkoliikenne tarjoaa yhä useammalle vantaalaiselle kilpailukykyisen vaihtoehdon autolle niin ajallisesti kuin taloudellisesti.

HSL:n asiakaskokemus on varsin korkealla tasolla. Se ei kuitenkaan kerro siitä, miten nykyisin joukkoliikennettä käyttämättömät kokevat joukkoliikenteen palvelutason, ja miten heitä saataisiin houkuteltua käyttämään joukkoliikennettä. Satunnaisilla matkustajilla esimerkiksi matkustamisen ja lipun ostamisen helppous korostuvat. Tähän keväällä käyttöön saatu lähimaksaminen tuo merkittävää parannusta.

Lipputulot, kustannukset ja kuntaosuuksien taso TTS-kaudella

Vantaan kuntaosuuden muodostuminen vuosina 2025–2028-taulukossa kuvataan kustannukset, lipputulot, avustukset, ylijäämän käyttö ja subventioaste Vantaalla ja HSL-alueella.

KUNTAOSUUS	OVK1 2025		TAE 2026		TS 2027		TS 2028	
	Vanta a	Yht	Vanta a	Yht	Vantaa	Yht	Vantaa	Yht
<i>Operointikustannukset</i>	102,3	633,2	106,2	648,3	107,2	685,3	110,1	687,0
<i>Muut kustannukset</i>	11,4	85,0	12,2	92,1	12,9	97,6	12,9	97,1
<i>Infrakustannukset</i>	16,6	238,8	18,0	249,0	18,1	263,2	18,1	268,6
Kokonaiskustannukset	130,4	957,0	136,4	989,5	138,3	1046,2	141,0	1052,8
Lipputulot	61,4	390,4	65,8	419,7	68,3	435,9	72,8	465,7
Avustukset	0,7	4,2	0,9	4,8	0,9	4,8	0,9	4,8
Ylijäämän käyttö			3,2	11,4	0,0	0,3	0,0	0,3
Kuntaosuudet	68,3	562,5	66,5	553,5	69,2	605,3	67,4	582,0
Subventio-%	52,4 %	58,8 %	48,8 %	55,9 %	50,0 %	57,9 %	47,8 %	55,3 %

Vantaan kuntaosuuden muodostuminen vuosina 2025–2028

Vuosina 2025–2026 HSL:n kokonaiskustannukset ovat nousemassa noin 33 milj. euroa, josta 7 milj. euroa selittyy muilla kustannuksilla, 10 milj. euroa infrakustannuksilla ja 15 milj. euroa operointikustannuksilla. Vantaan osuus kustannuksista on nousemassa 6,0 milj. euroa: operointikulut kasvavat 3,9 milj. euroa, muut kustannukset kasvavat 0,8 milj. euroa ja infrakulut kasvavat 1,4 milj. euroa.

Lipputulot kasvavat vuosina 2025–2026 arvion mukaan noin 29 milj. euroa eli noin 7,5 prosenttia. Vantaan osuus lipputulojen kasvusta on 4,4 milj. euroa eli noin 7,2 prosenttia. Lipputulojen kasvu saattaa olla liian optimistinen esitetyillä hinnankorotuksilla. Lisäksi lippuhintojen korotukset voivat vähentää joukkoliikenteen ja kestävien liikkumismuotojen suosiota.

Vuosina 2025–2028 HSL arvioi saavansa tukia 4,8 milj. euroa vuodessa, josta Vantaan osuus on 0,9 milj. euroa vuodessa. Vantaa korostaa, että valtion tuki HSL-alueen joukkoliikenteeseen on tällä hetkellä täysin riittämätön. Kyse on myös Suomen liikenteen ilmastotavoitteiden saavuttamisesta: suurilla kaupunkiseuduilla on eniten potentiaalia kestävän liikkumisen edistämiseksi ja siten päästöjen vähentämiseksi. HSL:n tuleekin yhteistyössä Helsingin seudun kuntien kanssa vaikuttaa valtion pääkaupunkiseudulle

antaman joukkoliikenteen tuen kasvattamiseksi. Lisäksi suunnitelmassakin mainittu liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistuksen vaatima vaikuttamistyö on keskeistä, jotta uudistukset kehittyisivät joukkoliikenteen tai kestävän liikkumisen edistämisen kannalta oikeaan suuntaan.

HSL:n esityksen mukaan Vantaa käyttäisi ylijäämää 3,2 milj. euroa vuonna 2026. Arvion mukaan vuoden 2026 lopussa Vantaalla ei ole olemassa enää ylijäämää. Vuosina 2027 ja 2028 ylijäämää ei suunnitelman mukaan käytetä. Vantaa hyväksyy esityksen, mutta tähdentää ettei Vantaalle tulisi syntyä alijäämää, jota tulisi kattaa jatkossa.

Tasatariffi

HSL:n tulee alkavalla valtuustokaudella valmistella ratkaisu, jossa nykyisen pääkaupunkiseudun kuntien alueelle muodostetaan tasatariffivyöhyke. Kehäradan asemien vyöhyke suhteessa Vantaan työpaikkoihin muodostaa epätavanomaisia tilanteita lippujen hinnoittelussa.

Lipputuotteiden kehittäminen

HSL:n on ryhdyttävä uudistamaan lipputuotteiden sisältöä. HSL:n pitäisi selvittää, minkälaisilla lipputuotteilla se voisi sopeutua uuteen koronan jälkeiseen normaaliin, jossa asiantuntijatyötä tehdään usein hybridimallilla ja miten se voisi edistää käyttäjien kiinnostusta käyttää joukkoliikennettä. Perinteisen kausi- tai sarjalipun lisäksi HSL tulisi aktiivisesti kehittää erilaisiin matkustustarpeisiin liittyviä lippuratkaisuja **asiakaslähtöisesti**. **HSL:n tulee palauttaa kausilippuihin vapaasti valittavissa oleva kauden pituus. Se kannustaa käyttämään joukkoliikennettä ja ostamaan lipun myös tilanteessa, jossa tarvetta ei ole koko kauden pituudelle.**

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Vantaan kaupungille on erittäin tärkeää, että joukkoliikenne on kaikkien käytettävissä. Tämä edellyttää riittävää palvelutasoa ja kohtuullisia lipunhintoja. Eri ikäiset ja toimintakyvyltään erilaiset ihmiset tulee huomioida joukkoliikenteen suunnittelussa.

Vantaa on lapsiystävällinen kunta ja huomauttaa, että lasten ja nuorten kokemus joukkoliikenteestä on erityisen tärkeää tulevaisuuden kulkumuotojakauman kannalta. Bussiaikatauluja ja reittejä suunniteltaessa on turvattava erityisesti lasten ja nuorten koulumatkaliikenteen sujuvuus, turvallisuus ja saavutettavuus. On tärkeää, että sukupuolesta ja taustasta riippumatta kuntalaiset haluavat ja uskaltavat käyttää joukkoliikennettä.

Joukkoliikenteen turvallisuus ja erityisesti turvallisuuden tunne vaativat entistä enemmän huomiota ja toimenpiteitä. Vantaan kaupungin turvallisuuskyselyssä 2024 tyypillinen maininta vaaralliseksi koettuun paikkaan/alueeseen liittyi juna-asemaan tai sen ympäristöön. Vantaan kaupunki onkin jo tarttunut toimeen ja asemien turvallisuutta on

aloitettu kohentamaan systemaattisesti erilaisin parannustoimenpitein. Työ aloitetaan Myyrmäen, Koivukylän ja Kivistön asemilta. Työtä ohjaamaan on perustettu asemanseutujen turvallisuuden ohjausryhmä. Joukkoliikenteen turvallisuuden lisäämiseksi tarvitaan kuitenkin kaikkia osapuolia, joten Vantaa kutsuukin myös HSL:n mukaan tähän yhteistyöhön. Vantaan kaupunki on tunnistanut myös HSL-vetoisen seudullisen asematoimijaverkoston merkityksen ja osallistuu sen toimintaan aktiivisesti.

Vaikutusten arviointi

Taloussuunnitelman vaikutusten arviointi on hyvin vähäistä, vaikka esimerkiksi lipun hinnan korotuksilla ja joukkoliikenteeseen tehtävillä karsinnoilla voi olla suuria vaikutuksia hyvän arjen edellytyksiin. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa tulisi arvioida suunnitelman vaikutuksia eri ikäisiin ja taustaisiin sekä erilaisessa taloudellisessa tilanteessa oleviin asukkaisiin.

Vantaan kaupunki on lapsiystävällinen kunta ja kehittämässä lapsivaikutusten arviointia. HSL:n osalta olisi keskeistä arvioida, miten joukkoliikenne palvelee lasten ja perheiden liikkumistarpeita, sekä muodostavatko joukkoliikenteen kohoavat lippujen hinnat esteitä esimerkiksi lasten harrastamiselle.

Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026–2028

Lukuisat joukkoliikenteeseen vahvasti vaikuttavat rakennus- ja korjaushankkeet valitettavasti paitsi aiheuttavat lisäkustannuksia myös heikentävät matkustuskokemusta pidentyneiden matka-aikojen takia. Vantaalla merkittävimmin tulevat vaikuttamaan Vantaan ratikan rakennustyöt sekä Kehäradan junaliikenteen katkaisevat remontit. Vantaalaisten tekemiin seutumatkoihin vaikuttavat suuresti myös muut Helsingissä tai Espoossa toteutuvat isot hankkeet. Junatien metrosillan uusimisen aiheuttama metrolinjojen katkeaminen useiksi kuukausiksi Kulosaaren ja Sörnäisten välillä vaatii erityisesti Itä-Vantaan tarpeiden tarkastelusta. Riittävä ymmärrys asiakkaiden tarpeista ja riittävä korvaava liikenne ovat keskeisiä, joilla matkustajien pysymiseen joukkoliikenteen parissa voidaan vaikuttaa. Poikkeusreittien osalta riittävä informaatio (myös erityisryhmille) sekä vahva yhteistyö kaupungin kanssa mahdollisesti tarvittavien väliaikaisten pysäkkien, liikennevalotuuksien tai muiden järjestelyjen osalta ovat myös keinoja vaikuttaa tilanteeseen.

Vantaan ratikan allianssi aloitti toimintansa lokakuussa 2024. Vantaan ratikan rakentamisen on määrä käynnistyä täysipainoisesti vuoden 2025 aikana. Ratikan rakentaminen vaikuttaa sekä busseihin että juniin. Joukkoliikenteen toimivuuden ja joukkoliikenteen asiakkaiden vuoksi on elintärkeää, että HSL osallistuu ratikan rakentamisen aikaiseen suunnitteluun ja viestintään merkittävällä panoksella. Rakentamisen aikaisen bussilinjaston palvelutasosta ja sujuvuudesta on erittäin tärkeää huolehtia, jotta joukkoliikenteen käyttö ei vähenny ratikan reitillä, ja että uudet asukkaat saadaan heti hyvän joukkoliikenteen pariin. Tilapäisten järjestelyjen osalta myös toimiva tiedotus muuttuvien reittien ja pysäkkien osalta on ensiarvoisen tärkeää hyvän asiakaskokemuksen varmistamiseksi.

Runkolinjan 570 toimivuudesta ratikan rakentamisen aikana tulee pitää huolta. Linjan matkustajamäärät ovat kehittyneet suotuisasti linjan alkamisen jälkeen ja keväällä 2025 arkipäivien matkustajamäärä oli noin 15 800 matkustajaa päivässä mediaanin ollessa noin 16 800 matkustajaa. On tärkeää huolehtia, että linjan matkustajia menetettäisiin mahdollisimman vähän rakennustöiden aiheuttamien haittojen takia. Käytännössä rakennustöiden aiheuttamista kiertoreiteistä ja muusta hidastumisesta johtuen tämä edellyttää lisäpanostuksia linjalle, jotta riittävän tiheä vuoroväli ja hyvä matkustusmukavuus voidaan varmistaa.

Liityntäpysäköinti

Liityntäpysäköinnin asiakaskokemuksen parantaminen on erittäin tärkeää. Vantaa on rajoittanut liityntäpysäköinnin alueesta riippuen maksuttomaksi tai 1–2 euron hintaiseksi vain joukkoliikennelippua vastaan. Valitettavasti usein esitetyistä pyynnöistä huolimatta HSL ei ole onnistunut kehittämään ratkaisujaan siten, että pysäköintiautomaateille jonottamisesta voisi luopua ja tunnistautumisen hoitaa mobiililaitteella. Vantaan kaupunki toivoo edelleen vauhtia tähän kehitystyöhön, jotta matkustajille voidaan tässä tarjota sujuvat ja nykyaikaiset ratkaisut.

Opiskelijoiden liput

Lippujen hintojen osalta Vantaan kaupunki haluaa kiinnitettävän hintojen oikeudenmukaisuuteen. Esimerkiksi HSL-alueella asuva opiskelijat saavat kausilipun huomattavasti halvemmalla kuin muualla kirjoilla olevat opiskelijat. Opiskelijoille on monesti tyypillistä, että kesätyö- tai harjoittelupaikka saattaa järsyä kotipaikkakunnaltaan pääkaupunkiseudulta, vaikka opiskelupaikkakunta olisikin muualla. Kotipaikkakunnan muutos Digi- ja väestöviraston järjestelmiin vie myös aikaa, jolloin opiskelija-alennuksen saamiseksi tämäkään ei heti auta. Opiskelijat ovat myös keskeisessä iässä, jolloin heidän hyväksi kokemansa joukkoliikennejärjestelmä voi ohjata heidät joukkoliikenteen aktiivikäyttäjiksi myös jatkossa ja vaikuttaa autonhankintahaluihin. Vantaa toivoo HSL:n arvioivan mahdollisuuksia laajentaa oikeutta opiskelijalippuihin myös muilla paikkakunnilla asuville ja siitä aiheutuvia kustannuksia.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO

19.06.2025

153/02.02.00.00/2025

Toiminta- ja
taloussuunnitelma
vuosille 2026-2028

Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Vantaan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Keravan kaupunki
Kirkkonummen kunta
Sipoon kunta
Siuntion kunta
Tuusulan kunta

Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2026-2028

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman, tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL:n hallitus käsitteli toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotusta kokouksessaan 17.06.2025 § 58 ja päätti pyytää siitä jäsenkuntien lausunnot. Perussopimuksen mukaan jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta. Pyydämme toimittamaan lausunnot (tai tietoa lausunnon sisältöluonnoksesta) aikataulussa, koska HSL:n hallitus aloittaa lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun vuosille 2026-2028 heti syyskuun alussa.

Lausuntopyyntö 2026-2028

HSL:n hallitus pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkeja ja Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion ja Tuusulan kuntia 31.8.2025 mennessä antamaan lausuntonsa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin:

a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

d) Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?

e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Lausunnot pyydetään toimittamaan HSL:n kirjaamon sähköpostiin hsl@hsl.fi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 19.6.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

LIITTEET

Pöytäkirjan ote hallituksen päätöksestä 17.06.2025 § 58
Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

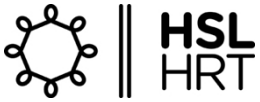
LISÄTIEDOT

Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver, p. 040 6744 412

Hallinto-tulosalueen johtaja Jussi Saarinen, p. 040 8208 194

Liikenne-tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 3375 685 (liikenteen palvelutaso, palvelutason muutokset, liikenteen hankinta, liikennejärjestelmäsuunnittelu)

Markkinat-tulosalueen johtaja Mari Flink, p. 040 7150 440 (lippujen hinnoittelu, myynti ja maksaminen, markkinointi)

Teknologia-tulosalueen johtaja Tuomas Savikangas, puh. 040 4842 681 (ICT-hankkeet)

Asiakaspalvelu, viestintä ja vastuullisuus -tulosalueen johtaja Päivi Alakuijala, puh. 040 8400 251

tai sähköpostilla: talous@hsl.fi, johon tulleita viestejä seurataan myös kesälomakaudella.

Alustava

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

Talousarvioehdotus vuodelle 2026

Taloussuunnitelmaehdotukset vuosille 2027–2028

HSL:n hallitus 17.6.2025

HSL Helsingin seudun liikenne

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL00520 Helsinki
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Vesa Silfver, vs. toimitusjohtaja, vesa.silfver(at)hsl.fi
Jussi M. Saarinen, johtaja, jussi.m.saarinen(at)hsl.fi
Maarit Hauskamaa, yksikön päällikkö, maarit.hauskamaa(at)hsl.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMITUSJOHTAJAN ESIPUHE	2
2	LAUSUNTOPYYNTÖ	4
3	YLEISPERUSTELUT	5
3.1	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	5
3.2	Helsingin seudun asukkaat, asuminen ja elinkeino	6
3.3	Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit	7
3.3.1	Strategiset riskit	7
3.3.2	Operatiiviset ja vahinkoriskit	8
4	ALUSTAVAT KESKEISET TAVOITTEET TTS-KAUDELLA 2026–2028	9
4.1	Asiakas	9
4.1.1	Asiakaskokemuksen keskeiset kulmakivet	9
4.1.2	Asiakaskokemuksen nykytila ja keskeiset toimenpiteet	10
4.1.3	Liikenteen laatu (aikataulujen luotettavuus)	12
4.1.4	Tulevien vuosien työmaiden ja muun operoinnin reunaehdot	12
4.1.5	Infran korjauksien ja ylläpidon optimointi tulevaisuudessa	14
4.2	Kasvu	14
4.2.1	Haemme kasvua valituista kuluttajakohderyhmistä	14
4.2.2	Yritysmyyntiin kasvua segmentoinnin ja kohdentamisen avulla	16
4.2.3	Optimoimme markkinoinnin sijoitetun pääoman tuoton	17
4.2.4	Etsimme kumppanuuksia kaupallisten tahojen kanssa	18
4.2.5	Kiritämme kasvua digitaalisten palvelujen kehitystoimilla	19
4.2.6	Kehitämme hinnoittelua ja lipputuotteita	20
4.2.7	Vähennämme liputtomuutta	21
4.2.8	Nousu- ja lipputulotavoitteet 2026–2028	21
4.3	Tuottavuus	21
4.3.1	Tuottavuustavoitteet TTS-kaudelle 2026–2028	21
4.3.2	Parannamme kokonaistuottavuutta	22
4.3.3	Tunnistamme riskit ja muokkaamme toimintamallejamme	24
4.3.4	Tunnistamme kyvykkyydet, jotka synnyttävät tuottavuutta tulevaisuudessa	24
4.4	Vastuullisuus	25
4.4.1	HSL:n vastuullisuusohjelma	25
4.4.2	Ekologinen vastuullisuus	25

4.4.3	Taloudellinen vastuullisuus	26
4.4.4	Sosiaalinen vastuullisuus	27
5	KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA	29
5.4	Talousarvion sitovuus	29
5.5	Toimintatulot	29
5.5.1	Lipputulot	30
5.5.2	Kuntaosuudet 2026–2028	31
5.5.3	Muut tulot	33
5.6	Toimintamenot	34
5.6.1	Palvelujen ostomenot	35
5.6.1.1	Liikennöitsijöille maksettavat korvaukset.....	35
5.6.1.2	Infrakustannukset	37
5.6.1.3	Muut ostopalvelut	38
5.6.2	Henkilöstömenot	39
5.6.3	Muut toimintamenot	39
5.7	Rahoitustuotot ja -kulut	40
5.8	Tilikauden tulos	40
6	INVESTOINNIT JA POISTOT	42
7	KESKIPITKÄN TÄHTÄIMEN KUNTAOSUUSENNUSTEET 2030 JA 2035.....	43

Liitteet:

Liite 1: Tuloslaskelma 2026-2028

Liite 2: Rahoituslaskelma 2026-2028

Liite 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Liite 4: Kuntaosuuslaskelmat ja kuntaosuuksien laskentaperusteet 2026-2028

Liite 5: Suoritteet ja tunnusluvut 2010-2028

Liite 6: Vaihtoehtoiset skenaariot

1 TOIMITUSJOHTAJAN ESIPUHE

HSL:n uusi strategiakausi alkaa vuonna 2026, ja siksi tämä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 on valmisteltu ilman voimassaolevaa strategiaa. Valmistelua on ohjannut pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien tuleville vuosille asettamat tavoitetasot erityisesti HSL:n toiminnan tuottavuudelle, operoinnin tehokkuudelle sekä kuntasubventiolle. Olemme pyrkineet myös rakentamaan jatkuvuutta HSL:n voimassaolevaan strategiaan. Kuntayhtymän strategiaa 2026-2029 valmistellaan parhaillaan yhteistyössä omistajakuntien kanssa, ja sen kautta etsitään ratkaisuja tulevilla sivuilla esitettyihin haasteisiin.

Seudun joukkoliikennepalvelu paranee merkittävästi tulevina vuosina, kun Kruunusillat ja Espoon kaupunkirata valmistuvat. Samalla kuitenkin useat suuret peruskorjaukset eri puolilla seutua haastavat lähes kaikkia liikennemuotoja, ja joudumme järjestämään mittavia korvaavan liikenteen järjestelyjä.

Haluamme tehdä joukkoliikenteestä asiakkaillemme ylivoimaisen helppoa ja sujuvaa, ja tästä pidämme kiinni kaikista poikkeusjärjestelyistä huolimatta. Tavoittelemme linjakohtaisen kannattavuuden paraneamista ja liikenteen optimointia todellisen kysynnän perusteella liikennedataprojektin avulla. Liitämme HSL-sovellukseen ja Reittioppaaseen entistä enemmän erilaisia liikkumisen palveluita, ja lisäämme myös muita ominaisuuksia matkanteon tueksi.

Tulevaisuudessa vastuullisuus on myös integroitu osaksi koko HSL:n strategiaa ja toimintatapaa niin sisäisesti kuin ulkoisestikin. Olemme päästöttömän joukkoliikenteen edelläkävijä ja kestävä, yhdenvertainen ja turvallinen liikkumisen mahdollistaja. Päästötavoitteemme tukevat jäsenkuntiemme ilmastotavoitteita. Panostamme edelleen sähköbussiliikenteeseen, sillä ne ovat meluttomia, niillä on alhaiset elinkaaripäästöt ja niiden liikennöinti on dieselbussien liikennöintiä edullisempaa. Vuonna 2028 sähköbusseilla ajetaan jo yli 70 prosenttia HSL:n bussiliikenteestä. Keskeisenä sosiaalisen vastuun tavoitteena on varmistaa HSL-joukkoliikenteen esteettömyys yhteistyössä kumppaneidemme kanssa. Panostamme myös joukkoliikenteen turvallisuuteen.

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat asettaneet kuntasubvention tavoitetasoksi 57 prosenttia vuodelle 2026 ja 55 prosenttia vuodelle 2029. Samanaikaisesti sekä infra- että operointikustannukset kasvavat nopeasti. Infra-kustannukset kasvavat tästä vuodesta 10 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja vuoteen 2028 mennessä yhteensä 30 miljoonaa euroa muun muassa Kruunusiltojen valmistumisen myötä. Operointikulut nousevat 15 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja lähes 54 miljoonaa euroa nykyistä korkeammalle tasolle vuonna 2028. Operointikustannusten nousun taustalla ovat etenkin mittavat, työmaiden vaativat korvaavan liikenteen järjestelyt, mutta myös Kruunusiltojen liikenteen aloitus.

TTS-kauden jälkeen valmistuu lisäksi paljon infrahankkeita: muun muassa Vantaan ratikka, Espoon kaupunkirata, Vihdintien pikaratikka, muut Länsi-Helsingin raitiotiet ja Laajasalon ratikkayhteyden jatkaminen keskustan läpi Jätkäsaareen. Lisäksi Koskelan varikko nostaa operointimenoja. Näiden yhteisvaikutuksena infra- ja operointikulut kasvavat 62 miljoonaa euroa vuoden 2029 aikana, mikä tarkoittaa yli 145 miljoonan euron kustannusten nousua vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna.

Tänä vuonna kuntasubventio on ensimmäisen osavuositarkistuksen perusteella lähes 59 prosenttia. Infra-kustannusten kova kasvu yhdistettynä tavoitteeksemme asetettuun 55 prosentin kuntaosuuteen johtaa laskennallisesti jokaisena vuonna 2026–2029 yli kuuden prosentin korotuspaineeseen lippujen hintoihin. Silti päätyisimme arviolta 56,7 prosentin subventiotasolle 2029. Subventiotavoitteen saavuttaminen edellyttää siksi myös liikennetarjonnan leikkaamista. Tämän suunnitelman liitemateriaaleissa on esitelty myös vaihtoehtoisia skenaarioita tilanteissa, joissa lippujen hintoja korotettaisiin kuuden prosentin sijaan vähemmän. Huolehdimme joka tapauksessa, että HSL:n oman toiminnan tuottavuus paranee.

Tämänvuotinen HSL:n strategian uudistustyö osuu hyvään ajankohtaan. Koronavuosien jälkeen ihmiset ovat löytäneet uudet liikkumistottumukset. Etätyö on vähentänyt työmatkojen määrää sekä autolla että joukkoliikenteellä ja kasvattanut asiointi- ja ostosmatkojen roolia. Kansainvälisessä vertailussa HSL:n joukkoliikenteen laatu ja luotettavuus, asiakastyytyväisyys ja kulkumuoto-osuus (23 %) ovat huipputasolla. Meidän on varmistettava, että joukkoliikenne pysyy kilpailukykyisenä vaihtoehtona suhteessa autoiluun myös tulevaisuudessa.

Joukkoliikennettä haastavat nyt ja tulevaisuudessa uudet, edullisemmat taksipalvelut ja tulevaisuudessa myös itseajavat autot, mikä voi johtaa katuverkon ruuhkautumiseen ja liikkumisen epätasa-arvoistumiseen. Liikkumisen palvelut valitaan ensisijaisesti vaivan, matka-ajan ja hinnan perusteella. Strategiassa on löydettävä keinoja joukkoliikenteen hintojen nousun hillitsemiseen sekä kustannustehokkaan ja kilpailukykyisen joukkoliikenteen rakentamiseen. Meidän tulee löytää strategiassa uusia tulonlähteitä sekä keinoja vastata entistä paremmin alueen asukkaiden liikkumistarpeisiin. Uusi lipunmyynnin taustajärjestelmämme auttaa meitä lipputuotteiden nopeammassa kehittämisessä, ja haemme kasvua valituista kohderyhmistä. Yritysmyyntissä tavoittelemme myös kovaa kasvua ja tuemme työelämän kohtaamia.

Helsingin seudun vetovoima on tärkeä asia paitsi HSL:lle myös koko Suomen menestykselle. Siksi etsimme ratkaisuja yhteistyössä henkilöstömme, jäsenkuntien, muiden viranomaisten, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Haluamme hakea yhdessä seudun tahtotilan liikennejärjestelmän kehittämiseen, ja haemme myös valtion sitoutumista seudun elinvoiman kehitykseen tulevan MAL-sopimuksen kautta.

HSL:llä on jälleen edessä taloudellisesti haastavia vuosia, ja infrakustannusten kasvu yhdistettynä subventiotavoitteeseen on johtamassa korkeisiin lipunhintoihin tulevaisuudessa. Ratkaisun avaimet eivät kuitenkaan ole pelkästään HSL:n käsissä. Tulevalla strategiakaudella 2026–2029 ja strategian valmistelussa toivommekin löytävämmekin yhdessä luottamushenkilöidemme ja omistajiemme kanssa pitkäkestoisien ratkaisun, johon kaikki osapuolet sitoutuvat. Omistajien käsissä on kulujen hillintä esimerkiksi infra-korvausjärjestelmää uudistamalla. Poliitikkojen käsissä ovat vastuulliset päätökset, esimerkiksi hinnoittelusta ja liikennetarjonnan palvelutasosta. Me HSL:ssä taas sitoudumme oman toimintamme tuottavuuden parantamiseen, operoinnin tehostamiseen ja uusien tulonlähteiden löytämiseen.

Yhdessä kaikki on mahdollista.

Vesa Silfver
vs. toimitusjohtaja

2 LAUSUNTOPYYNTÖ

Perussopimuksen mukaisesti HSL:n taloussuunnitelma ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetty tehtävät.

Perussopimuksen mukaisesti HSL:n hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi ja hallituksen laatimasta ehdotuksesta pyydetään jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma toimitetaan lausunnot jäsenkunnille viimeistään 15. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion kanssa. Taloussuunnitelman tulee perussopimuksen mukaan sisältää mm. strategiasuunnitelman, tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien tulee perussopimuksen mukaan antaa lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta.

HSL pyytää jäsenkunnilta lausuntoa 31.8.2025 mennessä alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028 sekä kannanottoa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- TTS-materiaaleissa (liite 6) on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. **Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?**
- 57 % kokonaissubventio vuonna 2026 edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis **karsimaan joukkoliikenteen palvelua**, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
- Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. **Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?**
- Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja **löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi**? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?
- Omistajat ovat toivoneet panostusta **tarkastustoiminnan lisäämiseen**. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?
- Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla **automaattiliikennettä** voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

3 YLEISPERUSTELUT

3.1 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Euroalueen talous on kestänyt nollaa korkeammat korot, ja vaikka Suomen talouskehitys on ollut ulkoisten shokkien ja rakenteellisten ongelmien vuoksi heikkoa EU-maidenkin joukossa, talous kääntyi vuoden 2024 aikana tuottavuusvetoiseen kasvuun. Bruttokansantuotteen vuosikasvu palautui lopulta noltaan ja näkymä vuoteen 2025 oli myös investointien näkökulmasta aiempaa positiivisempi. Vuodesta 2025 alkaen Suomen BKT:n lähivuosien kasvun on ennustettu asettuvan yli prosentin tasolle. Alati muuttuvassa toimintaympäristössä erisuuntaiset riskit näyttäytyvät kuitenkin korostuneen suurina.

Maailmanpolitiikan ja globaalien olosuhteiden epävarmuus voi heikentää talouden kehitystä ainakin väliaikaisesti. Keväällä 2025 talouden kasvunäkymää varjostaa ennen kaikkea Yhdysvallat. Sen poliittisen johdon radikaalit otteet ovat tulleet laaja-alaisesti kyseenalaistetuksi. Mittakaavaa toimille, joilla se vaikiintunutta talousjärjestelmää, maailmanjärjestystä ja liittolaissuhteita haastaa, ei osattu odottaa. Epävarmuudet ovat taloudelle myrkyä. Yhdysvaltain kauppapoliittisten linjanvetojen pysyvyys voisi leikata Suomen kansantalouden vuositason kasvuluvuista jopa yli prosenttiyksikön verran. Toisaalta rahoitusmarkkinat voivat pakottaa lieventämään henkilövetoisen politiikan rajuimpia linjanvetoja. Talouden kasvunäkymien heikennyttyä lyhyiden korkojen lasku ja öljyn hinnan aleneminen lievittävät nousseen protektionismin vaikutuksia ja epävarmuutta. Myös erityisesti Saksan kaavailemat taloudelliset panostukset voivat piristää eurotaloutta. Toisaalta puolustusmenojen kasvua seuraava julkisen velan kasvu ja kestävä talouskasvun puute pysyvät euroalueen huolenaiheina. Julkisten lisäpanostusten odotettujen inflatoristen vaikutusten seurauksena valtionlainojen pitkät korot ovat nousseet.

Vaikka inflaatiopiikki on jo väistynyt, hintatasot ja korot ovat edelleen koholla. Kuluttajat kokevat edelleen inflaation olevan todellista korkeammalla tasolla. Ilman arvonlisäverokantojen nostoja hinnat ovat viime aikoina nousseet vain vähän. Palkankorotukset palveluissa kiihdyttävät inflaatiota kohti 2 %:n tavoitetta. Työllisten ostovoima paranee inflaation hidastumisen ja palkankorotusten myötä. Silti kuluttajien yleinen luottamus talouteen on edelleen heikkoa. Kuluttajien luottamus on toipunut vuodesta 2022, mutta erityisesti työttömyyden uhka on pitänyt sen pitkän aikavälin keskiarvonsa alapuolella. Myös aiempaa korkeammat korot, alv-kantojen korotukset, sosiaaliturvan muutokset ja globaalin toimintaympäristön epävakaus ovat heikentäneet yksityistä kulutusta. Erityisesti kestokulutushankinnat eivät ole näyttäytyneet kuluttajille houkuttelevina, mikä on heikentänyt asunto- ja autokauppaa. Säästämisaste on ollut koholla ja kaupan myyntivolyymit ovat olleet laskusuunnassa. Konkurssien määrä on kasvanut erityisesti pienyritysten kaatumisen myötä.

Työllisyyden heikkeneminen on hidastunut noin 72 %:n tasolle. Työttömyys puolestaan lähestyy kymmentä prosenttia, osin myös työvoiman kasvun seurauksena. Työmarkkinoilla ei ole odotettavissa suurempaa positiivista käännettä ainakaan ennen vuotta 2026. Myös osa-aikatyön kannusteiden heikkeneminen vaikuttaa työmarkkinoilla, joiden heikon tilan myötä positiivinen tulokehitys ei täysimääräisesti näy palkkasummissa. Silti kulutuksella on, ilman uusia shokkeja, potentiaalia piristyä vientivedolla maltillisesti kasvavien reaalityulojen, säästöjen ja alenevien korkojen myötä.

Sähkö on Suomessa laajalti uusiutuvaa ja keskimäärin varsin edullista. Energiakriisin jäljiltä hintavaihtelut ovat kuitenkin lisääntyneet. Sähkön odotetaan pysyvän edullisena ainakin vuosikymmenen lopulle, jolloin vihreän siirtymän investointien kasvattama kysyntä voi kuitenkin alkaa muuttaa tilannetta.

Suomen julkistalouden heikko kehitys johtuu talouskasvun hidastumisesta, ei niinkään kireästä talouspolitiikasta. Julkiset menot ovat kasvaneet myös puolustusmenojen ulkopuolella. Väestön ikääntymisen ja heikon kasvun seurauksena huomattavan alijäämäisenä pysyvän valtiontalouden säästöpaineeet jatkuvat. Talouskasvua pyritään seuraavaksi vauhdittamaan veronalennuksin. Talouden vaikea tila heijastuu myös kuntatalouteen. Työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kunnille suhdanteessa, jossa myös työttömyyden kasvu vähentää verotuloja.

3.2 Helsingin seudun asukkaat, asuminen ja elinkeino

Helsingin seudun väestön kasvu on kääntynyt nopeaan nousuun nettomuuttovoiton seurauksena pandemian aiheuttaneen hidastumisen jälkeen. Muuttojen osuus väestönkasvusta on ratkaisevaa, sillä luonnollinen väestönkasvu on vain noin 10 %. Seudun kotimaisen muuttovoiton palautuminen oli kuitenkin ulkomaista muuton kasvua selkeästi hitaampaa. Kotimaisen nettomuuton määrä on kuitenkin jatkanut tasaista kasvuaan, kun taas ulkomainen muuttoliike on hidastunut muun muassa työmarkkinatilanteen heikentymisen seurauksena. Vuositason lukumäärissä mitattuna kotimainen tulomuutto on vuosituhannen huipussaan, ja sen osuus nettomuuttovoitosta kasvoi 27 prosenttiin. Ikääntymisen myötä ulkomalaisella muuttovoitolla on seudun väestönkasvulle kasvava merkitys. Vuonna 2024 seudun väestönkasvu hidastui hieman edellisvuodesta ulkomaisen muuttovoiton vähenemisen vuoksi.

Asuinrakentamisen heikkous hidastaa seudun väestönkasvua, eikä rakennuslupien määrä ole lisääntynyt. Tilanne on erityisen heikko Vantaalla ja osassa KUUMA-kuntia. Sijoittajien rooli on keskeinen uudisasuntojen markkinoilla, ja jatkossakin valtion tukeman asuntotuotannon muutokset saattavat vahvistaa heidän rooliaan. Rakentamisen korkeat kustannukset ja hitaasti edistyvät raideyhteydet sekä niiden varsien vajaan rakentaminen uhkaavat heikentää HSL:n taloutta. Myös sähköautojen yleistymisen vähentää autoilun käyttökustannuksia ja lisää painetta hajautetusta maankäytöstä, mikä heikentää seudun kilpailukykyä HSL:n kasvavien kustannusten vuoksi.

Heikko taloustilanne on ohjannut kuluttajia käytettyjen autojen kauppaan. Uusien henkilöautojen ensirekisteröinnit ovat vähentyneet Uudellamaalla vuodesta 2018 alkaen ja ovat ennätysalhaisia erityisesti suhteessa väestöön. Ladattavien henkilöautojen osuus uusista autoista on suuri, mutta se on pysähtynyt 50 ja 60 prosentin välille. Nuorten ikäluokkien ajokortillisten osuus on myös laskussa suurissa kaupungeissa.

Vuonna 2024 matkailijoiden yöpymisten määrä seudulla kasvoi, erityisesti kotimaisten yöpyjien ansiosta. Ulkomaisten yöpyjien määrä palautui hitaasti pandemian ja itärajan sulkeutumisen jälkeen, mutta kasvuvauhti kiihtyi loppuvuodesta. Ulkomaanlentojen määrät ovat vuoden 2018 tasolla ja satamien matkustajamäärät 2000-luvun lopun tasolla. Aluetalouden kokonaistuotannon positiivinen kehitys alkoi hiipua loppuvuodesta 2024. Rakennusalan heikko kysyntä ja kaupan alojen heikentynyt tilanne vaikuttivat keskeisesti aluetalouden hidastumiseen teollisuuden ja palvelujen orastavasta positiivisesta kehityksestä huolimatta.

Seudun työmarkkinat ovat heikentyneet muuta Suomea enemmän, ja toipuminen pandemiasta on edennyt hitaasti. Korkeakoulutettujen työttömien määrä on vuodesta 2023 lähtien ollut viime vuosikymmenten korkeimmalla tasolla. Avoimien työpaikkojen määrä suhteessa muuhun maahan on laskenut merkittävästi Helsingin seudulla. Työttömyyden kasvu on johtanut tuloerojen kasvuun. Erityisesti perustoimeentulotuen saajien määrä on lisääntynyt nopeasti reformien myötä. Vuonna 2025 opiskelijat lakkaavat saamasta yleistä asumistukea, mikä saattaa vaikuttaa nuorten asumis- ja liikkumisvalintoihin. Taloustilanteen voidaan odottaa vaikuttavan joukkoliikenteen keskeisten käyttäjäryhmien valintoihin ja maksuhalukkuuteen.

Kansainvälisissä ajankäyttötarkasteluissa nuorten viettämä aika yksin kotona ja muissa yksityisissä tiloissa on lisääntymässä, ja tottumukset jäänevät korkealle tasolle. Digitalisoituminen voi muuttaa ja eriyttää liikkumiskysyntää. On myös huomattava, että väkivaltarikosten määrä on lisääntynyt alueella. Vuosina 2015–2020 kehitys oli suhteellisen maltillista, mutta vuodesta 2021 alkaen yleinen yhteiskunnallinen levottomuus on näkynyt nopeammin kasvavina väkivaltarikosten määrinä. Tämä voi osaltaan vaikuttaa negatiivisesti kaupunkitilan ja joukkoliikenteen käytön houkuttelevuuteen.

3.3 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

HSL:n merkittävimmät tunnistetut riskit liittyvät matkustajamäärien kehitykseen, joukkoliikenneinfra-hankkeiden kustannusvaikutuksiin kuntayhtymän taloudessa, bussiliikenteen tuotantomarkkinaa, yleisen taloustilanteen heikkenemiseen, kuljettajapulaan, tietojärjestelmien toimintaan, teknologian kehitykseen, ilmastonmuutokseen sekä globaaliin epävarmuuteen.

EU-tasoisessa sekä kansallisessa lainsäädännössä on viime vuosina nähty useita uusia velvoitteita liittyen riskienhallintaan, kriittisen infrastruktuuriin suojaamiseen, kyberturvallisuuteen sekä varautumiseen ja valmiuteen. Uudessa lainsäädännössä on huomioitu aiempaa paremmin myös alihankinta- ja palveluketjut sekä velvoitteiden laiminlyönnistä säädetty voimakkaat sanktiot. Velvoitteita on näköpiirissä myös lisää tulevana vuosina. Tämän takia HSL:n on huomioitava entistä paremmin varautumiseen ja riskienhallintaan liittyvät velvoitteet myös liikennöitsijöiden sekä muiden yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa tehtävissä sopimuksissa. Myös omaan riskienhallintaan, varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan on panostettava.

3.3.1 Strategiset riskit

Merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät heikkoon taloustilanteeseen ja inflaatioon. Myönteinen taloudellinen kehitys ja lähityön lisääntyminen voisivat lisätä joukkoliikenteen käyttöä ja lipputuloja sekä parantaa käyttöastetta.

Sähkön hintataso ja sen vaikeasti ennustettava kehitys aiheuttavat kustannusriskin liikennöintikustannuksiin. Bussiliikenteessä ja kaupunkiraideliikenteessä kustannustaso on sidottu indekseihin. Polttoainoiden hintataso on laskenut huomattavasti alkuvuonna 2025 ja sen arvioidaan pysyvän suhteellisen va-

kaana. Raakaöljyn hinnan ei odoteta nousevan merkittävästi lähiaikoina, mutta maailmanlaajuisesti epävarma talous- ja turvallisuustilanne tekee ennakkoinnista haastavaa. Sähkömarkkinoiden herkkyydet, kuten joustojen ja niiden puutteiden vaikutukset, voivat aiheuttaa merkittäviä heilahteluja esimerkiksi tarjonnan vaihtelun aiheuttamien pullonkaulojen ja kysyntäpiikkien aikana. Sää- ja ilmasto-olosuhteiden kehityksellä on yhä enemmän merkitystä talouden toimintaympäristön kannalta, erityisesti talvikaudella.

Päästöttömän liikenteen edistäminen on tärkeä tavoite, jota lainsäädäntö tukee sekä kansallisesti että EU-tasolla. Sähköbussien määrää on lisätty tavoitetasoon nähden merkittävästi enemmän viime vuosina, mutta kaluston hankintaan ja infrastruktuuriin liittyy riskejä. Yhteen käyttövoimaan perustuva joukkoliikenne on huoltovarmuuden näkökulmasta haastava. Sähköistymisen myötä on pystyttävä varmistamaan joukkoliikenteen toimintakyky myös häiriö- ja poikkeusoloissa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja Suomen NATO-jäsenyys ovat muuttaneet merkittävästi Suomen turvallisuusympäristöä, mikä vaikuttaa myös HSL:n toimintaympäristöön. Kyber- ja informaatio-operaatiot lisääntyvät myös kuntatason organisaatioita kohtaan. Kriittiseen infrastruktuuriin on kohdistunut sabotointia ja ilkivaltaa. Toimintaympäristömme ennakoimattomuus ja globaalit kriisit haastavat varautumiskapasiteettiamme monimutkaistuviin häiriötilanteisiin. Keskinäisriippuvuuksien tunnistaminen sekä yhteistyö jäsenkuntien ja sidosryhmien kanssa on entistä tärkeämpää.

3.3.2 Operatiiviset ja vahinkoriskit

Työmaiden ja asemien remontit vaikuttavat merkittävästi joukkoliikenteen sujuvuuteen lähivuosina, erityisesti raideliikenteessä. Bussiliikenteessä kuljettajapula jatkuu ja vaikuttaa liikenteen luotettavuuteen sekä lisää ajamattoman liikenteen määrää. Tämä saattaa vaikeuttaa matkustajamäärien kasvutavoitteiden saavuttamista ja hankaloittaa liikennöitsijöiden toimintaa. HSL:n tietopohja bussiliikenteen lähtö- ja linjakohtaisista matkustajamääristä on heikentynyt, koska HSL-sovelluksen mobiililippuja ei validoida liikennevälineeseen noustessa kuten matkakortteja. Raideliikenteessä ja Suomenlinnan lautan liikenteessä ei ole tätä ongelmaa, koska niissä on automaattiset ja manuaaliset laskentalaitteet. Bussiliikenteen täsmällisyystutkimukset esimerkiksi asiakaspalautteiden perusteella, ovat keino ratkaisujen löytämiseksi.

Merkittävimmät riskit tietojärjestelmille ovat tietoliikenne- ja sähkönjakelukatkokset sekä palvelunestohyökkäykset, jotka voivat häiritä tai estää toimintaa. Tietoturvan ja tietosuojan riskejä ovat tietomurrot ja tietojen eheyteen vaikuttavat häiriöt. HSL käyttää edistyneitä työkaluja suojautuakseen palvelunestohyökkäyksiltä ja keskittyy tietoturvaan sovelluskehityksessä. Security by Design -käytännöt tukevat turvallista kehitystä, ja kyberturvallisuustoimenpiteet ja riskiperusteinen lähestyminen parantavat kokonaisvaltaista resilienssiä.

Avainhenkilöriskejä ja asiantuntijuuden osaamiskapeikkoja on tunnistettu, ja niihin vastataan kehittämällä koko organisaation osaamista sekä sijaisjärjestelyjä.

4 ALUSTAVAT KESKEISET TAVOITTEET TTS-KAUDELLA 2026–2028

HSL:n strategia 2022–2025 – Asiakkuuksista kestäväään kasvuun päättävä vuoteen 2025. Uuden strategian valmistelutyö on käynnissä ja uusi strategia kausille 2026–2029 hyväksytään syksyllä 2025.

Valmistelemme seuraavaa TTS-kautta nivoen toimenpiteet alustavasti neljään eri tavoitekokonaisuuteen, joita ovat asiakas, kasvu, tuottavuus ja vastuullisuus.

4.1 Asiakas

4.1.1 Asiakaskokemuksen keskeiset kulmakivet

Asiakaskeskeisyys on HSL:n tavoitteissa onnistumisen ydin. Pyrimme syventämään ymmärrystämme HSL-alueen liikkumistarpeista. Parempi asiakaskokemus ja asiakasymmärryksen lisääminen vahvistavat joukkoliikenteen suosiota ja uskollisuutta sekä kasvattavat tuottoja ja vähentävät hintaherkkyttä. HSL:n asiakasarvolupaus ja kilpailukeinot ohjaavat toimintamme suuntaa.

Arvolupauksemme on:

- Teemme kaikkemme, jotta liikkumisen ratkaisumme ovat asiakkaillemme luotettavia ja helppoja, tuntuvat juuri minulle tarkoitetulta ja ovat aina vastuullinen valinta.

Valitut keskeiset kilpailukeinomme ovat:

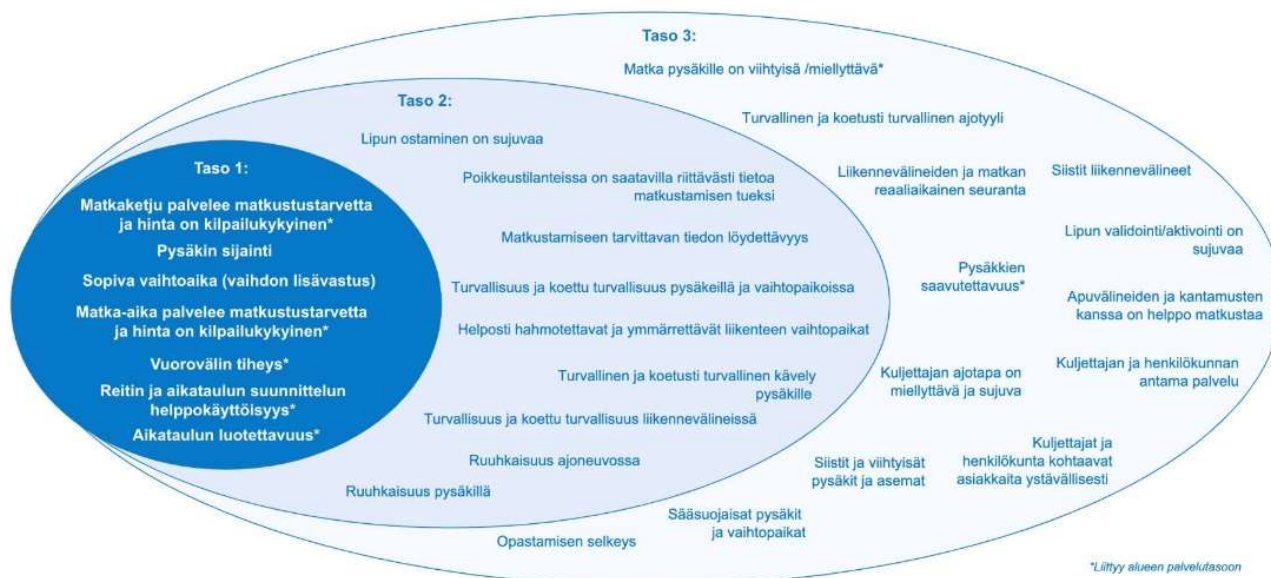
- selkeä, kustannustehokas ja verkostomainen linjasto ja sujuvat matkaketjut
- lipputuotteiden ja hinnoittelun selkeys
- helpot ja luotettavat digitaaliset palvelut, jotka tukevat henkilökohtaista asiakaskokemusta
- rohkeat vastuullisuusteot

Sujuvuus on asiakkaille keskeinen asia liikkumisvalintoja tehdessä. Sujuvuuden kokemus edellyttää koko asiakkaan polun tarkastelua, yli tulosalueiden, toimintojen ja palvelun tuottajien tuottaman kokemuksen. Luotettavuus on kaiken perusta, ansaitsemme asiakkaiden luottamuksen tarjoamalla stressittömän liikkumisen päivittäin. Liikkumisen turvallisuus on meille keskeinen prioriteetti. Mahdollistamme vastuullisuuden osaksi jokapäiväistä elämää ja tuomme aikamme suurimman haasteen arjen pieniin valintoihin.

Keräämme säännöllisesti tietoa asiakkaidemme toiveista, mielipiteistä ja matkustuskäyttäytymisestä lukuisilla erilaisilla menetelmillä. Ymmärryksen keruuta pitää tehdä kussakin kosketuspisteessä, mutta kerätty tieto pitää koota yhteen kokonaisuuden johtamisen näkökulmasta, asiakkaan poluille. Asiakasymmärryksen kartuttamisen tavoitteena on edistää toimintaa, joka vähentää asiakkaiden kokemia ongelmia ja hyödyntää mahdollisuuksia.

Asiakaskokemuksen kehittäminen on jaettu liiketoiminnan tason mukaan kolmeen tasoon. Ensimmäiselle tasolle kuuluvat sujuvat matkaketjut, matka-aika ja hinta. Tähän tasoon liittyvät myös vaihtamiseen kuluva aika ja vuorovälin tiheys. Seuraavalla tasolla ovat lipun ostamisen helppous, kuljettajan käytös ja liikennevälineen ruuhkaisuus. Matka-aikojen pitäminen kohtuullisena sekä kokemus hinnan ja vastineen suhteesta ovat keskeisiä mittareita palvelujen kehittämisessä.

Kuva 1: Asiakaskokemuksen kehittämisen eri tasot

Keskeisiä tutkimuksia ovat neljä kertaa vuodessa tehtävä NPS-kysely (Net Promoter Score) ja liikennevälineissä tehtävä asiakastyytyväisysmittaus (ASTY). Seuraamme myös tiiviisti palautteita ja asiakaskontakteja tekoälypohjaisen palvelun avulla, jotta voimme reagoida nopeasti asiakkaiden huolenaiheisiin.

4.1.2 Asiakaskokemuksen nykytila ja keskeiset toimenpiteet

Vuodesta 2021 alkaen HSL:n asiakastyytyväisyys on ollut korkealla tasolla: NPS-luku (Net Promoter Score) on liikkunut välillä 32-35 ja ollut parhaimmillaan 40. HSL:n asiakkaat ovat tyytyväisiä palvelun luotettavuuden ja toimivuuteen. Joukkoliikenne koetaan edelleen edulliseksi vaihtoehdoksi verrattuna yksityisautoiluun. Laaja verkosto mahdollistaa monille liikkumisen ilman omaa autoa. Asiakaskokemukset asiakaspalvelussa ovat pääsääntöisesti myönteisiä. HSL:n sovellusta käytetään reittivalintojen tekemiseen ja ajantasaisten tietojen saamiseen, ja sen käyttöä pidetään helppona.

TTS-kaudella 2026–2028 joukkoliikennepalveluun vaikuttavat merkittävästi eri puolilla seutua tehtävät rakennustyöt. Laajamittaiset hankkeet sisältävät sekä uuden raideliikenneinfrastruktuurin rakentamista ja olemassa olevien, kuten asemien ja ratasiltojen, korjaamista tai uusimista. Rakennustöiden seurauksena matka-ajat voivat pidentyä ja asiakaskokemus heikentyä, koska raideliikennettä joudutaan väliaikaisesti korvamaan hitaammalla ja pienemmällä kapasiteetilla toimivalla bussiliikenteellä. Valmistuvat raideliikenteen hankkeet tuovat myönteisiä muutoksia, koska ne mahdollistavat linjaston kehittämisen.

Kuva 2: TTS-vuodet asiakkaan näkökulmasta

UUDET 2026-28 ASIAKKAAN NÄKÖKULMASTA

HYVÄÄ

LIIKENNE JA KALUSTO

- Joukkoliikennepalvelu paranee merkittävästi raideliikenteen hankkeiden valmistuessa muun muassa Kruunuvuorenrannassa (Kruunusillat) sekä Espoossa Leppävaaran ja Espoon keskuksen välillä (Espoon kaupunkirata). Valmistuvat raidehankkeet tarjoavat myös mahdollisuuksia linjaston kehittämiselle ja tätä työtä tullaan myös tekemään TTS -kauden aikana.
- Lähipuosien aikana matkustajalaskentalaitteiden kattavuus paranee merkittävästi, mikä parantaa mahdollisuuksia tehdä liikenteeseen toteutuneen kysynnän perusteella kustannustehokkuutta edistäviä pieniä tarjontamuutoksia.
- Bussikaluston sähköistyminen etenee

MATKUSTAJAINFORMAATIO

- Liikennedata-hankkeessa uudistetaan ajoneuvojen informaatio
- Metron informaation asemilla paranee
- Uusien raitiovaunujen testaukset (kaudella ainakin maketti -testaus)
- Reittioppaan rooli eri liikkumispalveluiden integraatiossa vahvistuu (mukaan taksit, potkulaudat jne)

LIPUT JA HINNAT

- Sovelluksen uudistuksen myötä kaikki liput löytyvät samalta asiakastililtä. Asiakastiliin kautta oman asiakkuuden hallinto ja asiointi sekä yhä paremmat suositukset asiakkaille ovat mahdollisia
- Selvitämme asiakaslähtöisesti olemassa olevien lipputuotteiden parantamistarpeita ja kehitämme uusia asiakkaan tarpeeseen vastaavia lippu - tuotteita. Lisäksi kehitämme digitaalisia asiakaskanavia entistä helpomman itse asiointiin mahdollistamiseksi. Yhtenäistämme maksamisen ratkaisuja ja tuomme uusia maksutapoja maksutapoja kaikkiin digitaalisiin asiakaskanaviin.

HARMITTA

LIIKENNE

TTS-kautta 2026–2028 leimaavat erilaisten työmaiden joukkoliikennepalveluun aiheuttamat muutokset. Eri puolilla seutua rakennetaan ennätysmäisen laajasti uutta raideliikenneinfraa sekä korjataan tai uusitaan vanhaa infraa kuten asemia ja ratasiltoja. Rakennustöiden vaikutuksesta matka -ajat pitenevät monin paikoin ja asiakaskokemus heikkenee, kun raideliikennettä joudutaan korvaamaan hitaammalla ja pienemmän kapasiteetin tarjoavalla bussiliikenteellä. Työmaiden vaikutukset aiheuttavat erityisesti vuonna 2027 erittäin merkittävän kustannuslisäyksen korvaavan liikenteen järjestämisen kasvattaessa operointikustannuksia. Samanaikaisesti matka -ajat pitenevät ja tarjottavan liikenteen laatu heikkenee, ja hintoihin kohdistuu merkittävät nostopaineet.

- Mäkelänselän saneeraus; bussit ja ratikat poikkeuksiksi
- Kaivokadun ja Rautatientorin metroaseman saneeraus
- Martinlaakson radan tunneli ja asemaremontit katkaisevat Kehäradan junaliikenteen
- Vantaan ratikan rakennustyömaa haittaa bussiliikennettä
- Vihdintien ratikkatyömaa haittaa
- Junatien metrosillan uudelleen rakentaminen
- Espoon kaupunkiradan työmaa

LIPUT JA HINNAT

- Hintojen korotuspaine

OSTO- JA ASIOINTIKANAVAT

- Loputkin lippuautomaatit poistuvat käytöstä
- Näyttölaitteiden määrä pysäkeillä vähenee absoluuttisesti

Joukkoliikennepalveluun on tulossa muutoksia erilaisten työmaiden aiheuttamien poikkeusten myötä. Seudulla rakennetaan uutta raideinfraa sekä korjataan tai uusitaan vanhoja rakenteita. HSL-alueen verkostomainen joukkoliikennelinjasto perustuu kattavaan runkoverkostoon ja liikenteen solmukohtiin, joiden kautta bussilinjat kulkevat. Tiheät vuorovälit mahdollistavat aikatauluvapaan liikkumisen ja erilaiset vaihtoehdot matkojen tekemiseen. Nykyinen linjasto mahdollistaa matkojen tekemisen joukkoliikenteellä myös monissa poikkeustilanteissa. Varaudumme tarvittaessa järjestämään korvaavaa liikennettä asiakasymmärryksen perusteella. Nykylinjaston ylläpidolla ja korvaavien yhteyksien järjestämisellä pyrimme varmistamaan joukkoliikenteen käytön ensisijaisena kulkumuotona myös poikkeustilanteissa.

TTS-kauden aikana päivitämme matkustajainformaatiota, parannamme ja kehitämme lipputuotteita asiakkaiden tarpeiden mukaan sekä helpotamme digitaalista asiointia. Yhtenäistämme maksamisen ratkaisuja ja lisäämme uusia maksutapoja kaikkiin digitaalisiin asiakaskanaviin. Laajennamme myös matkustajalaskennan kattavuutta busseissa ja raitiovaunuissa, joilla mahdollistamme entistä tarkemman kysynnän seurannan ja joukkoliikenteen tarjonnan suunnittelun.

Asiakaskeksisyyden toteuttaminen vaatii muotoilua, joka muuttaa asiakasymmärryksen toiminnaksi ja ohjaa kehittämistä oikeissa kohdissa todellisten tarpeiden saavuttamiseksi. Asiakkaiden tarpeet, liiketoiminnan tavoitteet ja tekniset reunaehdot on yhdistettävä selkeiksi ja toimiviksi ratkaisuksiksi.

HSL tavoittelee kasvua, asiakasuskollisuuden vahvistamista ja joukkoliikenteen käytön lisäämistä. TTS-kaudella haasteina ovat työmaat, palvelukatkot ja digiuudistukset, jotka vaikuttavat asiakaskokemukseen ja jatkuvuuteen. Asiakaskeksisyys on avainasemassa päätöksen tekemisessä ja palveluissa. Muotoilun

avulla HSL voi reagoida ennakoivasti ja kehittää asiakaslähtöisiä ratkaisuja, jotka ylläpitävät olennaisten palveluiden käyttökelpoisuutta ja luottamusta.

Kehittämisessä käytetään yhteisiä muotoiluperiaatteita ja laatukriteerejä asiakasarvoa tuottavien ratkaisujen suunnittelussa. Muotoilun avulla varmistetaan HSL:n palvelu- ja brändilupaukset siten, että ne näkyvät palveluissa yhtenäisesti ja selkeästi. Yhteisesti sovitut määrittelyt tukevat muotoilutyön johdonmukaisuutta ja laadukkuutta eri yhteyksissä. Muotoilu kehittää asiakaspolkuja eri asiakasryhmille, joiden avulla HSL:n toiminnasta tulee yhä asiakaskeskeisempää ja jäsennellympää.

4.1.3 Liikenteen laatu (aikataulujen luotettavuus)

Myönteisen asiakaskokemuksen perusta on laadukas joukkoliikenne, joka on luotettavaa, sujuvaa ja täsmällistä. Hyvällä sopimusohjauksella ja sopimusten kehittämisellä voidaan parantaa näitä tekijöitä.

Kokonaan tai osittain suljetuissa ympäristöissä, kuten metrossa, junassa ja pikararikassa, liikenteen laatu ja luotettavuus ovat lähtökohtaisesti korkeammalla tasolla kuin muun liikenteen seassa kulkevilla liikennemuodoilla, kuten busseilla ja raitiovaunuilla. Tämän vuoksi on tärkeää määrittää ja toteuttaa kullekin liikennemuodolle parhaiten soveltuvat kehitystoimenpiteet.

Etenkin talvikauden liikennöinnin luotettavuutta parantavia toimia on otettu käyttöön uusimmissa kilpailutetuissa liikennöintisopimuksissa, jotka tulevat voimaan vuonna 2026. Laadun kehityksen seuranta yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa on jatkuvaa toimintaa. Lisäpanostuksia kuitenkin tarvitaan aikataulujen yhteiseen kehittämiseen.

Bussiliikenteen sopimusehtoja kehitetään jatkuvasti painottaen liikennöitsijän korvauksen riippuvuutta luotettavuudesta ja täsmällisyydestä. Vuonna 2024 muutettiin luotettavuuskannusteen määräytymisperiaatteita kaikissa sopimuksissa. Talviliikenteen luotettavuutta parantavat toimet sisällytettiin vuoden 2026 uusimpiin sopimuksiin. Laadun seuranta liikennöitsijöiden kanssa on jatkuvaa, mutta aikataulujen yhteiseen kehittämiseen tarvitaan lisää panostuksia.

Uusissa kaupunkiraideliikenteen sopimuksissa (pikaraitio 2023, kaupunkiraitoliikenne 2025, metrolinjojen jatkosopimus 2025) on keskitytty sopimusohjaukseen parantamaan laatua monipuolisemmilla kannusteilla, vaatimuksilla ja tarkemmalla raportoinnilla. Näitä käytetään Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa liikenteen laadun seurannassa ja parantamisessa. Metron luotettavuuden mittareihin lisättiin täsmällisyyden ja säännöllisyyden seuranta. Pikaraitoliikenteessä seurataan luotettavuutta ja täsmällisyyttä. Raitio- ja metrolinjoissa keskitytään tulevaisuudessa pysäkkipysähdysten ja liikennevaloetujen kehittämiseen täsmällisyyden parantamiseksi.

4.1.4 Tulevien vuosien työmaiden ja muun operoinnin reunaehdot

Asiakkaiden palvelujen turvaaminen vaatii koko kauden suunnittelua, eikä vuosi kerrallaan varautuminen ole riittävää. Tulevat vuodet tuovat mukanaan merkittäviä työmaita. Kuntien on strategisesti päätettävä, kuinka vahvasti ne haluavat edistää joukkoliikenteen käyttöä, kaupungin houkuttelevuutta ja maan arvon

pysyvyyttä. Erityisesti itäinen Helsinki voi eristyä kiireisten siltatyömaiden vuoksi, joten palvelualojen työntekijöiden pääsy työpaikoille kohtuullisessa ajassa on varmistettava. Korvaavan liikenteen hankinta tuottaa haasteita.

Tulevien vuosien infrahankkeet aiheuttavat liikenteessä poikkeusjärjestelyitä ja heikentävät palvelutasoa. Erikokoiset katuhankkeet ja -työt sekä muut hankkeet vaikuttavat liikenteen sujuvuuteen ja matkustajakokemukseen, erityisesti Itä-Helsingin ja kantakaupungin välisillä matkoilla siltojen uusimisen vuoksi.

Vuonna 2026 joukkoliikenteeseen merkittävimmin vaikuttavat hankkeet ovat Mäkelänkadun peruskorjaus, joka alkaa vuoden 2025 jälkimmäisellä puoliskolla, sekä Vantaan ratikan ja Länsi-Helsingin raitiotien rakentaminen. Junaliikenteeseen vaikuttavat Espoon kaupunkiradan rakentaminen, Kehäradan asemien peruskorjaukset ja Nurmijärventien alikulkusillan peruskorjaus. Laajat katutyömaat aiheuttavat viiveitä bussiliikenteen matka-aikoihin ja poikkeusreittejä raitiovaunulinjoille. Rataverkolla tehtävät työmaat edellyttävät liikennekatkoja, joiden aikana junaliikenne joudutaan korvaamaan busseilla Leppävaaran ja Kirkkonummen sekä Huopalahden ja Myyrmäen välillä.

Vuonna 2027 Itä-Helsingin joukkoliikenne tulee olemaan erityisen haasteellinen Junatien metrosillan uusimisen vuoksi. Tämä katkaisee metroliikenteen Sörnäisten ja Kulosaaren välillä kuukausiksi. Samalla toteutetaan muita hankkeita, kuten Sörnäisten aseman parannustyöt ja useiden muiden siltojen peruskorjaukset. Liikennekatkon laajuus ja kesto tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä. Metro liikennöi työalueen molemmin puolin, mutta metron osuuden korvaaminen busseilla metron kuormitetuimmalla osuudella vaikuttaa joukkoliikenteeseen laajemmin. Kruunusiltojen avautuva liikenne tarjoaa vaihtoehtoisen yhteyden Laajasalosta ja Kruunuvuorenrannasta keskustaan. Lisäksi Espoon kaupunkiradan rakentaminen vaatii junaliikenteen korvaamista busseilla Leppävaaran ja Kirkkonummen välillä.

Vuodesta 2028 alkaen joukkoliikenteeseen vaikuttavat merkittävästi Kulosaaren ajoneuvosiltojen uusiminen, joka hidastaa bussiliikennettä Itä-Helsinkiin. Myös Kaivokadun ja Kaisaniemenkadun peruskorjaukset keskeyttävät raitiovaunuliikenteen Hakaniemen ja Rautatieaseman välillä. Vuoden 2028 osalta hankkeiden vaikutukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

4.1.5 Infran korjauksien ja ylläpidon optimointi tulevaisuudessa

Työmaajärjestelyihin liittyvien päätösten ja toteutusten vastuu kuuluu pääosin infrastruktuurin omistaville tahoille, kuten Väylävirastolle ja kaupungeille. HSL:llä on merkittävä vastuu varmistaa, että asiakkaat voivat tehdä sujuvia ja luotettavia matkoja myös muuttuvissa olosuhteissa. Tämä vastuu korostuu erityisesti tulevien suurten infratyömaiden yhteydessä matkaketjujen sujuvuuden ja ajantasaisen matkatiedon varmistamisessa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa palvelukehityksen suuntaamista, joka pohjautuu asiakasymmärrykseen ja tiedolla johtamiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi reaaliaikaisen tiedon parantamista työmaista ja niiden vaikutuksista liikenteeseen sekä selkeiden vaihtoehtojen reittien ja kulkutapojen viestimistä asiakkaille eri kanavissa. HSL kehittää opastusta ja digitaalisia palveluja, kuten Reittiopasta ja HSL-sovellusta, tukemaan poikkeustilanteita ja toimimaan saumattomasti fyysisen ympäristön kanssa.

Kansainvälisistä esimerkeistä haetaan oppia, miten suurten kaupunkien liikenneoperaattorit ovat vähentäneet häiriöiden vaikutuksia asiakaskokemukseen. Tavoitteena on luoda ennakoiva informaatiojärjestelmä, joka ohjaa asiakkaita sujuviin ja saavutettaviin reittivaihtoehtoihin. Vuonna 2025 on käynnistetty liikennedatahanke, joka uudistaa ajoneuvoissa tarjottavan tiedon.

Tulevien vuosien infrahankkeet aiheuttavat toteutusaikanaan poikkeuksia liikenteen järjestämisen mahdollisuuksiin ja palvelutasoon. Suuret ja pienet katuhankkeet ja -työt sekä muut hankkeet vaikuttavat liikenteen sujuvuuteen ja matkustajakokemukseen. Erityisesti Itä-Helsingin ja kantakaupungin välisiin matkoihin on tiedossa pitkään kestäviä poikkeusjärjestelyitä esimerkiksi siltojen uusimisen vuoksi.

Suurten poikkeusjärjestelyiden suunnittelu ja niihin varautuminen edellyttää pitkäjänteistä näkymää tulevaan ja riittäviä resursseja liikenteen hoitamiseen. Yhteistyö kuntien ja joukkoliikenteen infrasta vastaavien tahojen, kuten Kaupunkiliikenne Oy:n, HKL:n ja Väyläviraston kanssa on avainasemassa. Hankkeiden ajoituksen yhteensovitus on tärkeää niiden vaikutusten vuoksi keskeisillä väylillä.

Raideliikennettä korvaavan liikenteen hankintaa vaikeuttavat taloudelliset näkökulmat sekä rajalliset kalusto- ja kuljettajaresurssit, joiden käyttöä tulee suunnitella tarkasti. Palvelun tarjonnan suunnittelussa on tehtävä priorisointia, jotta voidaan tarjota joukkoliikennepalvelua ja turvata liikkuminen poikkeuksista huolimatta.

4.2 Kasvu

4.2.1 Haemme kasvua valituista kuluttajakohderyhmistä

HSL-alue on jaettu kolmeen kuluttajamarkkina-alueeseen: etelään, itään ja länteen. Alueellinen jako ei noudata kuntarajoja vaan mukailee HSL:n liikenteensuunnittelun aluevastuita. Alueiden liikkumistottumukset ja joukkoliikenteen palvelutarjonta vaihtelevat tiiviistä kaupunkirakenteesta ja tiheästä palvelutarjonnasta maaseutumaisiin ja haja-asutusalueisiin sekä harvempaan liikennöintiin. Koska liikkumistarpeet ovat erilaisia, asiakkaiden liikkumisprofiiliin ja kohderyhmien tunnistaminen on tärkeää.

HSL pyrkii kasvattamaan toimintaansa asiakasymmärryksen kautta tunnistettujen ja valittujen kuluttajakohderyhmien avulla. Tämä vaatii nykyisen asiakastiedon ja segmentoinnin rikastamista, arvo-, motivaatio- ja tarveperusteisesti jäsentyvien kohderyhmien muodostamista, markkinoinnin ja myynnin tavoitteiden määrittelyä kohderyhmäperusteisesti sekä kohderyhmien asiakkuuksien ja ostokäyttäytymisen seurantaan HSL:n kokonaistavoitteiden saavuttamiseksi. HSL on toteuttanut aiemmin strategiakaudella 2021-2025 asiakassegmentointityön, jonka tuloksena liikkujaprofiilit otettiin käyttöön alkukevällä 2025. Nykyiset käytössä olevat liikkujaprofiilit ovat seuraavat (ks. alla).

Kuva 3: Liikkujaprofiilit

Joukkoliikkuajat		Pyöräilijät	
Rutinoitunut joukkoliikkuja Kulutapana pääasiallisesti joukkoliikenne, jota tukee kävely. Liikkumistarve on päivittäistä.	Joukkoliikkumista suosiva Kulutapana pääasiallisesti joukkoliikenne, jota tukee autoilu erityisesti vapaa-ajan matkoilla. Liikkumistarve voi olla päivittäistä tai lähes päivittäistä.	Rutinoitunut pyöräilijä Kulutapana pääasiallisesti oma polkupyörä, jota kuitenkin tukee auto ja/ tai joukkoliikenne. Liikkumistarve on päivittäistä, mutta työmatkoja ei yleensä ole päivittäin.	Pyöräilyä suosiva Kulutapana pääasiallisesti oma pyörä, jota tukee auto ja/ tai joukkoliikenne. Liikkumistarve voi olla päivittäistä tai lähes päivittäistä. Liikkumistarve on matalampi kuin aktiivisilla pyöräilijöillä.
Autoilijat		Kävelijät	Soveltajat
Rutinoitunut autoilija Kulutapana pääasiallisesti auto. Liikkumistarve on päivittäistä.	Vähän liikkuvat autoilijat Kulutapana pääasiallisesti auto. Liikkumistarve on keskimääräistä matalampi, eikä matkoja ole päivittäin. Erityisesti työmatkojen määrä on muita ryhmiä matalampi.	Kulutapana pääasiallisesti kävely, jota täydentää auto ja/ tai joukkoliikenne. Kävelyn rooli korostuu erityisesti vapaa-ajan matkoilla. Liikkumistarve on päivittäistä, mutta työmatkoja ei yleensä ole päivittäin. Autolle ja/ tai joukkoliikenteellä ei yleensä ole tarvetta päivittäin.	Kulutavat vaihtelevat paljon. Yhdistävänä tekijänä toimii erityisesti kaupunkipyörien ja sähköpotkautojen käyttö. Liikkumistarve on päivittäinen, mutta työmatkoja ei yleensä tehdä päivittäin.

Nykyisten tunnistettujen liikkujaprofiilien perusteella myynnin ja markkinoinnin painopiste eri asiakaskohderyhmissä tarkoittaa käytännössä kasvun hakemista joukkoliikennettä käyttävien (rutinoituneet joukkoliikkuajat) ulkopuolelta. Tavoitteena on lisätä joukkoliikenteen houkuttelevuutta erityisesti autoilijoiden ja joukkoliikennettä muihin kulkumuotoihin yhdistäviä ryhmien keskuudessa. Huomioimme myös HSL-alueen ulkopuolella sijaitsevien harvemmin joukkoliikennettä hyödyntävien henkilöiden tarpeet (vierailijat, turistit).

Tämä pyrkimys haastaa HSL:ää palvelutarjonnan, tuotteiden ja myyntikanavien osalta. On tärkeää varmistaa palveluiden joustavuus, matala asiakkuuden kynnyksensä sekä digitaalisten palvelujen selkeys ja helpous. Näiden ryhmien erilaiset tarpeet ja perusteet valita eri kulkumuotojen välillä on otettava huomioon, kuten myös se, kuinka hyvin joukkoliikennetarjonta kattaa oman alueen ja matkaketjun tarpeet.

Suunnittelukaudella HSL lisää asiakasymmärrystä kehittämällä arvo- ja motivaatioperusteista asiakassegmentointia. Tavoitteena on ymmärtää paremmin liikkumistapojen valintaan liittyviä tekijöitä, tunnistaa keskeiset asiakassegmentit ja tarkentaa toimenpiteitä niiden palvelemiseksi. Tämä auttaa kohdentamaan toimenpiteet ja markkinoinnin tehokkaammin kuluttajaryhmille vastaamaan heidän tarpeitaan ja mieltymyksiään (tone-of-voice).

Asiakassegmentoinnin täydentäminen ja käyttöönotto sekä asiakaspolkujen kautta johtaminen tukevat HSL:n asiakaskeskeistä lähestymistapaa. Segmentointia käytetään strategisesti markkinoinnissa, liikennesuunnittelussa ja päätöksenteossa tarkkailemalla asiakkuuksien tilaa ja ostojen kehitystä. Kohderyhmien kasvutavoitteet saavutetaan seuraamalla säännöllisesti brändi- ja asiakaskokemusta sekä myynnin tilannetta.

Päivitetty asiakaskohderyhmäymmärrys yhdistetään HSL:n ostosegmentointiin, mikä parantaa kykyä tarkastella eri asiakasryhmien osuutta ja heidän palvelukäyttäytymistään. Tarkempi kohderyhmäymmärrys ja kehittyvä seurantatieto mahdollistavat suunnitelmallisen ja asiakaslähtöisen markkinoinnin ja myynnin tavoitteiden asettamisen.

On tärkeää tunnistaa asiakkaiden yksilölliset liikkumisprofiilit. Keräämme ja yhdistämme liikkumistiedot niiden antaneiden asiakkaiden henkilötietoihin ja tarjoamme heille uusia palveluita sekä parempaa asiakaskokemusta. Keskeisin asiakastietomme on reaaliaikainen liikkumistieto, joka mahdollistaa odotusten ja tarpeiden ennakkoinnin. Hyödynnämme tätä tietoa suunnitellessamme sopivampia palveluita. Aktivoimme asiakkaiden tunnistautumista ja sovelluksen käyttöä, jotta voimme palvella heitä paremmin.

Kasvun potentiaalia on myös muiden kestävien kulkutapojen muodostamassa kokonaisuudessa. Liityntämatkojen pyöräileminen parantaa runkoliikenteen saavutettavuutta, mutta lippulajitutkimuksen mukaan pyöräilyn osuus liityntämatkoista on suhteellisen matala muihin liikkumismuotoihin verrattuna. Tutkimusten mukaan pyöräpysäköinnin turvallisuuteen liittyvät huolet ovat keskeinen este pyöräilyn osuuden kasvulle. Tämän potentiaalin realisoimiseksi kehitämme seudullista kaupunkipyöräpalvelua sekä pyöräpysäköintitilojen tunnistautumisjärjestelmiä. Näiden toimenpiteiden avulla voimme parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa liityntämatkoilla kustannustehokkaasti.

4.2.2 Yritysmyyntiin kasvua segmentoinnin ja kohdentamisen avulla

Yrityслиiketoiminta on noin 15 % HSL:n kokonaismyynnistä, ja siinä on huomattavaa kasvupotentiaalia. Vain 25 % Helsingin seudun työnantajista tarjoaa työmatkaetua, ja suuri osa heistä tarjoaa edun vain osalle henkilöstöstä tai osan vuosilipun hinnasta. Tavoitteenamme on 50 % myynnin kasvu vuonna 2026 vuodesta 2025, mikä tarkoittaa 100 miljoonan euron myyntitavoitetta. Arvioimme, että tästä kasvusta uuden myynnin osuus on 30 %, eli noin 10 miljoonaa euroa. Kasvua haetaan erityisesti työsuhte-etumyyntiin kumppaneiden avulla ja omaan yritysportaaliimme.

Rakennamme kestäväää kasvua asiakasymmärryksen ja datan pohjalta. B2B-asiakkaat (business to business, eli yritysasiakkaat) odottavat strategista kumppanuutta, arvoa tuottavaa yhteistyötä ja syvempää ymmärrystä heidän tarpeistaan. Asiakkuuden hallinta, hoivaaminen ja johtaminen ovat keskiössä. Tämä vaatii oman datan keräämistä, kohderyhmän syvällistä tuntemusta ja myynnin sekä markkinoinnin strategista yhteistyötä.

Kaupallisen tiimin on tärkeä ymmärtää asiakkaan matkaa ja tapoja ostaa ollakseen relevantti kaikissa käänteissä. Tiivis yhteistyö henkilöstöetukumppaniverkoston kanssa tarjoaa asiakkaalle enemmän mahdollisuuksia, säästää asiakashankinnan ja -palvelun kustannuksia, sekä parantaa asiakaskokemusta. Panostukset digitaalisiin kyvykkyyksiin vaikuttavat tulevaisuuden myynnin menestykseen. Teknologia auttaa

tehostamaan myynnin ajankäyttöä, lyhentää myyntisyklejä ja parantaa vaikutusmahdollisuuksia ostopolun eri vaiheessa. Tekoälyn yleistyminen vaikuttaa mm. asiakkaiden hakukäyttäytymisen muutokseen, jolloin luottamuksen ja brändin merkitys korostuu entisestään.

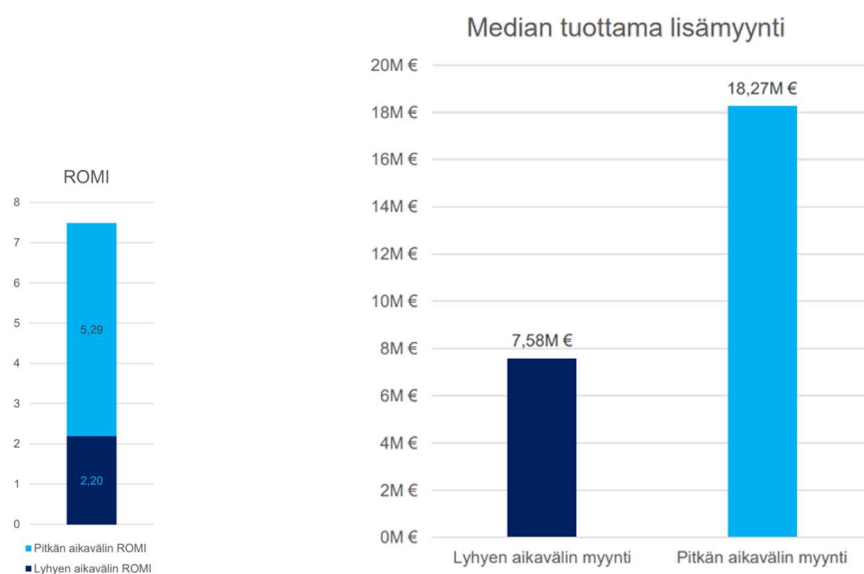
Tulevaisuudessa yrityspäätäjien ostoprosessi tulee olemaan enemmän markkinointiin perustuva. Pienempien yritysasiakkaiden myynti siirretään itsepalvelukanaviin myyntikustannusten hallitsemiseksi. Suurasiakkuudet tullaan hoitamaan henkilökohtaisen myyntityön keinoin sekä omien että kumppaneiden toimesta. Markkinoinnin ja myynnin tiivistä yhteistyötä vaaditaan ostoprosessin eri vaiheissa, jotta asiakkaita voidaan palvella mahdollisimman tehokkaasti monikanavaisesti.

4.2.3 Optimoimme markkinoinnin sijoitetun pääoman tuoton

ROMI (Return of Marketing Investment) mallinnus mittaa markkinointitoimenpiteiden vaikutuksia lipunmyyntiin. HSL käyttää tätä analyysiä ymmärtääkseen, miten markkinointikampanjat vaikuttavat lyhyen aikavälin lipputuloihin (1vk-1kk). Myynti- ja markkinointidata vuosilta 2023–2024 muodosti mallin, joka tunnisti tehokkaimmat toimet ja mediakanavat. Toukokuun 2025 tulokset osoittavat, että yksi euro investoituna markkinointiin tuottaa lyhyellä aikavälillä keskimäärin 2,2 euroa lisämyyntiä, vertailu esimerkiksi FMCG-ala, jossa tuottoluku on noin 1,3 euroa. Mediainvestoinnit ovat tuottaneet lyhyellä aikavälillä yhteensä 7,58 miljoonaa euroa lisämyyntiä, lisäksi pitkän aikavälin lisämyynti (aikaväli 4kk-1vuosi) oli 18,3M€. Yhteenlaskettu markkinointi-investoinnin ROMI on 7,5. (kuva 1).

Mallinnuksessa ei havaittu todisteita mediaan tehdyistä yli-investoinneista. Digitalliset mediat vaikuttavat tehokkaimmin lyhyen aikavälin lipputulomyyntiin. Mallinnus ei huomionnut uusien asiakkaiden lipputuloja nykyisiin asiakkaisiin verrattuna eikä median vaikutusta ostosegmentteihin. HSL hyödyntää näitä tuloksia tulevilla mediainvestointiallokaatioissa.

Kuva 4: Median tuottama ROMI ja lisämyynti

4.2.4 Etsimme kumppanuuksia kaupallisten tahojen kanssa

HSL:n yritysmyynti tekee yhteistyötä kaupallisten tahojen kanssa seuraavin periaattein:

- Edistämme työmatkaedun ja työnantajapalveluiden myyntiä ja markkinointia.
- Teemme lippukauppaa tapahtumien yhteydessä, jolloin kumppani tarjoaa joukkoliikennelipun ostomahdollisuuden tai sisällyttää sen palveluun. HSL voi myös markkinoida tapahtumaa omissa kanavissaan.
- Kumppani ostaa HSL:lta QR- tai koodilippuja ja sisällyttää ne omaan palveluunsa.
- Kumppani käyttää HSL-Open rajapintaa ja tarjoaa HSL:n matkaliput omassa sovelluksessaan.
- Kumppani tarjoaa HSL:n asiakkaille personoituja etuja ja maksaa tästä markkinoinnista HSL:lle digitaalisissa ympäristöissä.

HSL kehittää asiakkaille sujuvampia matkaketjuja yhdistämällä eri liikkumismuotoja. Yhteistyö laajenee useiden toimijoiden kanssa, ja uusia palveluja lisätään HSL:ään digitaalisiin palveluihin. Kumppaneita ovat mm. kaukoliikenne, liityntäpysäköinti, taksipalvelut, sähköpotkulaudat, mikromobilityt kuten kaupunkipyörät sekä vesiliikenne sekä monet matkailu- ja majoittumispalvelut. Sähköpotkulautayhtiöt voidaan esimerkiksi integroida HSL:n palveluihin uuden lainsäädännön myötä. Tavoitteena turvallinen, säädelty ja käyttäjäystävällinen kokemus, joka tukee kuntien kestävästä liikkumisesta tavoitteita. Taksipalvelut täydentävät julkista liikennettä erityisesti rajallisissa liikkumistilanteissa.

Työnantajapalvelut

Työnantajapalveluiden osalta HSL:n yritysmyynti on tehnyt markkinakartoitusta, jonka perusteella työmatkaedulla on edelleen paljon kasvumahdollisuuksia markkinoilla. Koska myyntiorganisaation laajentamisessa on rajoitteita, kumppanuudet esimerkiksi henkilöstöetuja tarjoavien yritysten tai henkilöstöhallinnon päättäjien kanssa voivat tukea yritysmyynnin kasvutavoitteita HSL:n ydinliiketoiminnassa. Yritysmyynti etsii aktiivisesti näitä kumppanuuksia.

Lippujen tukkukauppa tapahtumissa

Lippujen tukkukauppa tapahtumissa on vakiintunut tulokselliseksi osaksi HSL:n yritysmyyntiä. Tapahtumayhteistyössä yhdistyy useita HSL:n tavoitteita ja toimintoja: yritysmyynti hankkii lipputuloja suurina määrinä, tapahtuman liikkuminen toteutetaan resurssitehokkaasti, ja monet sellaiset henkilöt, jotka eivät tavallisesti käytä joukkoliikennettä, saavat käyttökokemuksia (esimerkiksi autoilijat). Lisäksi HSL pystyy hyödyntämään omia viestintäkanaviaan sekä kaupallisesti että asiakasviestinnällisesti. Yritysmyynti etsii aktiivisesti näitä kumppanuuksia ja kehittää palveluita yhteistyössä teknologian kanssa.

Liikkuminen osana palvelua (Mobility as a Feature)

Liikkuminen osana palvelua (Mobility as a Feature) tarkoittaa lipunmyyntiä kumppaneille, joiden asiakkaat tarvitsevat joukkoliikennettä. Jos kumppani sisällyttää joukkoliikennelipun palveluihinsa, se parantaa asiakaskokemusta, vähentää CO₂-päästöjä, säästää pysäköintitilaa ja luo kilpailuetua. Näitä käyttötapauksia on esimerkiksi matkailussa ja kokouspalveluissa. Kätevä lippujen jakeluteknologia vaatii kehitystä, jolloin loppukäyttäjältä ei vaadita HSL-sovelluksen käyttöä, esimerkiksi QR-koodiliput, vastaa kysyntään. Lähitulevaisuudessa personoitu palveluiden viestintä HSL:n digikanavissa hyödyntää asiakasdataa, tuoden markkinoinnin lisätuloja ja edistäen resurssiviisasta liikkumista. HSL kerää aktiivisesti käyttötapauksia ja kehittää palvelua teknologisesti.

HSL Open (Mobility as a Service)

Myös HSL Open (Mobility as a Service) sisältää potentiaalia. HSL:n yritysmyynti pyrkii kartoittamaan kumppaneita, joilla on oma sovellus ja joiden asiakkailta on tarve liikkumiseen. Tällä tavoin voidaan kat-
taa kustannuksia, jotka liittyvät tämän lakisääteisen palvelun ylläpitämiseen. Matkaketjujen integrointiin
ei nykyisin kohdistu yhtä suurta kysyntää kuin palvelun alkuaikoina. Kasvumahdollisuuksia löytyy esimer-
kiksi pysäköintitoimijoilta, joilla on oma sovellus. Parantamalla liityntäpysäköinnin asiakaskokemusta,
voitaisiin houkutella käyttäjiä pysäköintilaitoksille ja niiden yhteydessä oleville yrityksille. Liityntä-
pysäköinnin kehittäminen edellyttää monitoimijaista keskustelua, jossa HSL:n rooli on edistää ratkaisuja,
jotka ovat taloudellisesti kannattavia kaikille osapuolille. Liityntäpysäköinnin kasvu lisäisi luonnollisesti
lipunmyyntiä ja vähentäisi autolla ajettuja kilometrejä. Kauppakeskukset, joilla on oma sovellus, voisivat
myös hyödyntää HSL Open-rajapintaa kehittämällä lisäpalveluita, kuten turvallisia pyöräparkkeja, joista
asiakas voisi jatkaa matkaa joukkoliikenteellä. HSL:n yritysmyynti tarjoaa HSL Open-rajapintaa potentiaa-
lisille kumppaneille, kuten pysäköintipalvelujen tarjoajille, ja tekee yhteistyötä talon sisällä liityntä-
pysäköinnin asiakaskokemuksen kehittämiseksi.

Markkinointipalvelut kaupallisille kumppaneille

HSL voi tarjota myös markkinointipalveluita kaupallisille kumppaneille. HSL:n asiakastiedon ja asiakas-
ymmärryksen kehittyminen sekä uusien markkinointiteknologioiden käyttöönotto mahdollistavat perso-
noitujen viestien esittämisen HSL:n asiakkaille esimerkiksi sovelluksessa ja hsl.fi-sivustolla. Näillä toi-
menpiteillä voidaan edistää kumppanuuksien rakentamista, lisätä yhteistyön muotoja ja parantaa HSL:n
neuvotteluasemaa kaupallisten kumppaneiden kanssa.

4.2.5 Kiritämme kasvua digitaalisten palvelujen kehitystoimilla

HSL:n digipalveluiden (sovellus ja verkkosivusto) visiossa vuodelle 2030 asiakas kokee, että:

- HSL:n digitaaliset palvelut helpottavat joukkoliikenteen kokeilua ja käyttöä sekä tarjoavat selkeää tietoa joukkoliikenteellä matkustamiseen.
- HSL tarjoaa personoitua palvelua, jotta käyttäjät voivat asioida digitaalisesti heille sopivalla ta-
valla ja saada tukea matkan suunnitteluun ja matkustamiseen.
- HSL:n saumattomat digipalvelut edistävät vastuullisuutta ja ylläpitävät aktiivista dialogia.
- Palvelujen käytön ja jakamisen myötä käyttäjä saa enemmän arvoa.

Johdamme digitaalisten palveluiden kokonaisuutta asiakaslähtöisesti, keskittyen kasvuun ja asiakaspi-
toon. Tavoitteenamme on, että suurin osa asiakkaistamme käyttää digitaalisia kanavia. Pyrimme digitali-
soimaan asiointia ja parantamaan itsepalvelua sekä kannustamaan tunnistautumista. Tämä mahdollis-
taa asiakasdatan hyödyntämisen, jonka avulla voimme tuottaa parempia ja sopivampia palveluita ja asia-
kaskokemusta.

Digitaalisista palveluista HSL-sovellus on jo nyt merkittävässä asemassa asiakkaidemme matkustami-
sessa, sillä noin 70 % lipunmyynnistä tapahtuu sen kautta ja reittihakua käytetään kymmeniä miljoonia
kertoja kuukaudessa. Tulevaisuudessa tavoitteenamme on, että asiakkaat kokevat sovelluksen tärkeänä
matkakumppanina, joka tarjoaa henkilökohtaisia ja ennakoivia palveluja. Sovelluksen tuottama arvo ylit-
tää asiakkaiden odotukset, sitouttaa heidät palvelun käyttöön ja kannustaa heitä toimimaan suositteli-
joina.

Henkilökohtaisen ja personoidun asiointikokemuksen luominen vaatii, että tunnemme asiakkaan tarpeet, tottumukset ja mieltymykset. Sovellus on keskeisessä roolissa näiden tietojen keräämisessä, ja palauttamalla tiedot läpinäkyvästi voimme tarjota asiakkaille lisäarvoa. Yksinkertaisesti voidaan todeta, että mitä enemmän palvelua käytetään ja itsestään jaetaan tietoja, sitä enemmän arvoa asiakas saa kokemuksestaan.

Sovelluksella on merkittävä rooli digitalisoituneessa yhteiskunnassa, jossa asiointi tapahtuu omia laitteita käyttäen. BYOD-näkökulma (bring your own device) korostuu kanavastrategiassa, ja digipalveluiden kehittämisessä pyrimme ylittämään asiakkaiden odotukset joukkoliikenteessä. Vuonna 2023 älypuhelimia oli käytössä 90 %:lla suomalaisista (16-89-vuotiaat). HSL-sovellus tekee joukkoliikenteen käytöstä sujuvaa ja houkuttelevaa. Kohderyhminä ovat aktiiviset, säännölliset ja satunnaiset joukkoliikkuajat. Sovellusta käyttävät digikykykkäät ja digivalikoivat palveluiden käyttäjät.

Tavoitteenamme on, että sivusto houkuttelee HSL:n palveluiden pariin. Sivuston tulee inspiroida joukkoliikenteen käyttöön ja tunnistaa kävijän tarpeet tarjoten parhaat matkustuskeinot. Se ohjaa sopivan palvelun pariin kartoittamalla käyttäjän tilanteen. HSL.fi-verkkosivusto palvelee erityisesti uusia asiakkaita, passiivisia ja satunnaisia joukkoliikkuja sekä heitä, jotka tarvitsevat tukea digitaidoissa tai saavutettavuudessa.

4.2.6 Kehitämme hinnoittelua ja lipputuotteita

HSL siirtää vaiheittain myyntikanavat uuteen tilipohjaiseen lipunmyynnin taustajärjestelmään. Tämän palvelukonseptin tavoitteena on tarjota asiakkaalle yhtenäinen ja selkeä asiointikokemus sekä parantaa digitaalista itseasiointia. Näin pystymme HSL:nä vastaamaan täsmällisemmin asiakkaidemme tarpeisiin ja tarjoamaan sujuvamman asiointi- ja ostokokemuksen. Yhteisen taustajärjestelmän avulla lipputuotteiden uudistaminen asiakastarpeiden perusteella on aiempaa joustavampaa. Ensivaiheessa erityisesti matkakorttiasiakkaille voidaan tarjota merkittäviä parannuksia digitaalisessa itseasioinnissa sekä kerätä parempaa asiakastietoa, mikä mahdollistaa entistä paremman asiakaskokemuksen tuottamisen jatkossa. Muutoksen aikana kerätty asiakastieto auttaa meitä kehittämään joukkoliikenteen palveluja edelleen. HSL-sovellus toimii muutoksen aikana ja sen jälkeenkin asiakkaan tärkeimpänä matkakumppanina yhdistäen kaikki tarvittavat palvelut yhteen sovellukseen. Tämä mahdollistaa täysin digitaalisen asioinnin ja kerätyn asiakastiedon avulla voimme tuottaa asiakkaalle entistä enemmän lisäarvoa tulevaisuudessa.

Lipputuotteita kehitetään asiakasymmärryksen perusteella ja kokeilujen avulla riittävän ymmärryksen keräämiseksi ja liiketoiminnallisten vaikutusten arvioimiseksi. Nykyisiä tuotteita parannetaan ja uusia luodaan vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Tavoitteena on tuottaa taloudellisesti kannattavia lipputuotteita ja yksinkertaistaa hinnoittelumalleja. Hinnoittelua kokeillaan pienimuotoisesti ennen muutoksia, jotta vaikutuksia voidaan arvioida tarkasti. Yhteinen tahtotila seudulla on välttämätön hinnoittelun kehittämiseksi.

Kasvat infrakustannukset aiheuttavat merkittäviä hinnankorotuksia TTS-kaudella 2026–2028. Vuoteen 2029 mennessä lipputulojen tulisi kasvaa noin 117M€ (+32 %) vuoden 2024 tasosta, jotta vastataan infrakustannuksiin ja 55 prosentin seudulliseen subventiotavoitteeseen. Joukkoliikenteen kulkutapaosuuteen

vaikuttavat matka-aika ja vaiva, joita työmaat TTS-kauden aikana heikentävät. Merkittävien työmaiden aiheuttamat kustannukset ja lipputulomenetykset ovat huomattavia, erityisesti vuodesta 2027 johtuvan junatien katkon vuoksi (-6-15 M€). Suurin epävarmuus liittyy joukkoliikenteen matkustuksen palautumiseen työmaiden jälkeen, joka voi pitkittää vaikutukset muihin kulkumuotoihin siirtymisen myötä.

Hinnoittelumalli sekä uusien ja olemassa olevien lipputuotteiden kehittäminen ja yksinkertaistaminen sekä matkustajamäärien realistiset tavoitteet ovat tärkeitä tavoitteita. Asiakaskokemuksen tason säilyttäminen ja kasvua haastavat ulkoa tulevat häiriöt sekä työmaat, jotka vaikuttavat syntyneeseen asiakaskokemukseen.

4.2.7 Vähennämme liputtomuutta

Liputta matkustamisen ehkäiseminen on keino lisätä maksaneisuutta ja turvata HSL:n lipputuloja. Tätä teemaa käsitellään tarkemmin osana vastuullisuutta (kappaleessa 7.2).

4.2.8 Nousu- ja lipputulotavoitteet 2026–2028

HSL:n liikenteessä tehtiin vuonna 2024 yhteensä 361 miljoonaa nousua. Tuoreimman ennusteen mukaan vuoden 2025 määrän arvioidaan olevan 380 miljoonaa nousua. Seuraavien vuosien nousujen arvioidaan olevan 390 miljoonaa (2026), 394 miljoonaa (2027) ja 400 miljoonaa (2028) nousua vuodessa. Vuoden 2027 nousijamäärää alentaa erityisesti vuodelle ennakoitua merkittävät työmaiden vaikutukset.

Vuoden 2024 lipputulo oli noin 372 miljoonaa euroa, ja vuodelle 2025 ennustetaan lipputuloiksi noin 390 miljoonaa euroa Q1:n perusteella. Merkittävien infrakustannusten vuoksi lipputuloja on kuitenkin kyettävä kasvattamaan merkittävästi TTS-kaudella, mikäli muita rahoitusratkaisuja ei löydetä. Lipun hintojen korotukset ovat tarpeen vuosittain, ellei vaihtoehtoisia rahoitusmenetelmiä löydy.

Seudullisen 55 % tason mukaiset TTS-kauden lipputulojen vuositavoitteet ovat:

- 2026: 419,7 miljoonaa euroa
- 2027: 435,9 miljoonan euroa, ennakoitua työmaat saattavat laskea ennustetta
- 2028: 465,7 miljoonaa euroa
- 2029: 499,3 miljoonaa euroa

4.3 Tuottavuus

4.3.1 Tuottavuustavoitteet TTS-kaudelle 2026–2028

Omistajaohjaus on asettanut HSL:lle seuraavat tuottavuustavoitteet vuodelle 2026:

1. Kustannukset / matkustajakilometri, tavoitetasot 2026: enintään 0,38 €/km (infrakustannusten kanssa) ja enintään 0,29 €/km (ilman infrakustannuksia)
2. Kustannukset / nousu, tavoitetasot 2026: enintään 2,46 €/nousu (infrakustannusten kanssa) ja enintään 1,85 €/nousu (ilman infrakustannuksia)

3. HSL:n muut kuin operointi- ja infrakustannukset, tavoitetaso 2026: enintään 11,2 % kaikista kustannuksista
4. Linjakohtaisen käyttöasteen kautta kannattavuuslaskennan kehittäminen ja käyttöönotto vuonna 2026

Jäsenkuntien vuotuisen subventio-osuuden tavoitetaso on tulevan strategiakauden eli vuoden 2029 loppuun mennessä enintään 55 % seudullisista kokonaiskustannuksista ja kuntayhtymän strategia laaditaan tämän mukaisesti. HSL ei rakenna erillistä tuottavuusohjelmaa, vaan tuottavuutta parantavat toimenpiteet sisältyvät toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Keskeinen tapa parantaa tuottavuutta on tehostaa liikennetuotantoa. HSL voi saavuttaa tämän tiiviimmällä yhteistyöllä liikennöitsijöiden kanssa, tunnistamalla heikkoja sopimusehtoja ja -tulkintoja sekä tekemällä sopimuksista joustavampia. Näin voimme lisätä kustannustehokkuutta ilman palvelun heikentämistä.

Linja-autoliikenteen sähköistyminen on tuonut merkittäviä kustannussäästöjä ja laskenut dieselajoneuvoilla liikennöityjen kohteiden kustannuksia noin 10 % vaikuttamatta palvelutasoon. Tämä on hillinnyt operointikustannusten nousua Ukrainan sodan aiheuttaman inflaation vuoksi. Vuodesta 2026 alkaen kilpailutuksissa tulee olemaan sopimuskohteita, joissa on merkittävä osuus sähköisiä käyttövoimia. Päätyivistä sopimuksista vapautuu käytettyjä päästöttömiä sähkölinja-autoja. Kustannustehokkuuden parantamiseksi on tarkasteltava liikenteen kilpailutusten vaatimuksia, jotta vapautuvaa sähkökalustoa voidaan hyödyntää laajemmin samalla kaluston laatu ja asiakaskokemusta ylläpitäen.

TTS-kaudella 2026–2028 eri työmaat vaikuttavat joukkoliikennepalveluihin. Seudulle rakennetaan uutta ja korjataan laajasti vanhaa infraa. Rakennustöiden seurauksena matka-ajat pidentyvät ja asiakaskokemus heikkenee, kun esimerkiksi raideliikennettä korvataan bussiliikenteellä. Vuonna 2027 työmaiden vaikutukset tuovat merkittävän kustannuslisäyksen, kun korvaavan liikenteen järjestäminen nostaa operointikustannuksia. Samanaikaisesti matka-ajat pitenevät ja tarjottavan liikenteen laatutaso heikkenee. Näillä on merkittäviä vaikutuksia lipputuloihin.

Joukkoliikenne paranee merkittävästi, kun Kruunuvuorenrannan (Kruunusillat) ja Espoon kaupunkiradan raideliikenne valmistuu. Bussiliikenteessä parannukset ovat hyvin pieniä lisäyksiä kasvavilla alueilla kysyntään nähden. Merkittäviä uusia lisäyksiä ei ole suunnitteilla. Linjaston kehitystoimia pyritään tekemään kustannustehokkaasti nykyisiä tarjontaa uudelleen kohdentamalla. Matkustajalaskentalaitteiden kattavuus paranee lähivuosina, mikä mahdollistaa tehokkaat tarjontamuutokset kysynnän mukaan.

4.3.2 Parannamme kokonaistuottavuutta

Tuottavuuden parantaminen tarkoittaa omiin kustannuksiimme vaikuttamista, missä keinovalikoima on laaja. Organisaation talouden ja talousohjauksen kehittäminen sekä käyttömenojen hallinta ovat keskeisiä painopisteitä. Vuonna 2025 koko henkilöstölle, mukaan lukien esihenkilöt, järjestetään kattava talousosaamisen koulutusohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa henkilöstön ymmärrystä taloudesta ja sen vaikutuksista toimintaan. Lisäksi henkilöstölle tarjotaan säännöllisesti hankintaosaamisen koulutusta, jotta hankintaprosessit olisivat entistä tehokkaampia ja taloudellisempia.

Johtamista ja toimintamalleja kehitetään aktiivisesti, ja organisaatiossa on otettu käyttöön uusi johtamistapa. Esihenkilöiden osaamista on tuettu puolen vuoden mittaisella valmennuksella, joka keskittyy HSL:n johtamistapaan. Valmennuksessa on painotettu erityisesti tavoitekeskeistä suorituksen johtamista, korjaavan palautteen antamista, alisuoriutumisen käsittelyä sekä muutoksen, motivaation ja tunteiden johtamista.

Suorituksen johtamisen tueksi on otettu käyttöön uudistettu tavoite- ja kehityskeskusteluprosessi, johon sisältyvät myös kuukausittaiset seurantakeskustelut. Talouden suunnittelu on integroitu osaksi kuukausittaista johtamista ja seurantaa: yksiköissä tarkastellaan ja ennakoidaan kustannuksia esihenkilöiden johdolla kuukausittain. Samalla yksiköt kehittävät omia KPI-mittareitaan (Key Performance Indicators) ja niiden seurantaa.

Henkilöstön tehokkaampi allokointi eri toimintojen alle ja oikean osaamisen hyödyntäminen ovat keskeisiä kehityskohteita. Yhteissuunnittelua on lisätty erityisesti OKR-tavoitteiden (Objectives and Key Results), kehittämisen ja ydintekemisen suunnittelussa. Työkuormasuunnittelu on otettu käyttöön, jotta kehittämiseen ja ydintekemiseen tarvittavat henkilöresurssit ja osaaminen voidaan suunnitella, ennakoida ja priorisoida tehokkaasti.

Tiedolla johtamisen tueksi esihenkilöiden ja henkilöstön datalukutaidon taitotasot määritellään rooleittain, ja näiden perusteella toteutetaan koulutusohjelma datalukutaidon parantamiseksi. Lisäksi uuden taloussuunnittelujärjestelmän käyttökoulutus järjestetään esihenkilöille ja muille avainhenkilöille.

Kehittämistoimintaa fokusoidaan eniten arvoa tuottaviin teemakokonaisuuksiin, ja investointimenoja hallitaan tarkasti. Kokonaiskehittämiselle asetetaan budjetti, tavoitteet ja arviointikriteerit, joiden avulla valitaan parhaat kehitystyöt toteutukseen. Kehitystöiden vaikutuksia tavoitteisiin, talouteen ja yhteiskuntaan ennustetaan ja arvioidaan, ja kehittämisen kokonaisvaikutusta seurataan ja ohjataan säännöllisesti johdon toimesta. Lisäksi HSL:ssä on vahvistettu ymmärrystä siitä, mitkä toiminnot kannattaa toteuttaa itse ja mitkä hankkia ulkopuolelta.

Operointikustannusten kasvun hillintä on jatkuva prosessi, jonka eteen on tehty jo paljon töitä. HSL suunnittelee liikenteen vähintään kahdesti vuodessa koko liikenteen kattavasti, ja aikataulusuunnittelussa pyritään kustannustehokkuuteen asiakasymmärrykseen perustuen. Linjastotarkasteluilla tehdään pieniä kehittämistoimenpiteitä. Lisäykset joukkoliikenteeseen toteutetaan palvelua kohdentamalla, ei resurssia lisäämällä. Tarjonta perustuu todennettuun kysyntään tai tunnistettuun potentiaaliin.

Bussiliikenteessä kilpailutetaan vuosittain 10–15 % liikenteestä. Viime vuosina uusien sopimusten kustannukset ovat laskeneet 5–15 % fossiilisten polttoaineiden korvaamisesta sähköllä. Kustannuslasku on kuitenkin jo lähes saavutettu, ja kiristynyt kilpailu on aiheuttanut epävakautta operaattoreille. Bussiliikenteen kustannustaso vakiintuu pian, ja operointikustannusten alentaminen vaatii uutta lähestymistapaa sopimusehtojen sisältöön.

Kuva 5: Tuottavuuskehitys (kokonaiskustannukset pl. infrakustannukset)

4.3.3 Tunnistamme riskit ja muokkaamme toimintamallejamme

Tunnistamme toimintamme haasteet ja riskit, ja mukautamme toimintaamme niiden mukaan. Riskienhallinnan tavoite on turvata organisaation toiminnan häiriötön jatkuvuus tunnistamalla, arvioimalla ja käsittelemällä riskejä. Onnistunut riskienhallinta varmistaa tuloksellisuuden, taloudellisuuden ja jatkuvuuden.

HSL:n riskienhallinta noudattaa määriteltäviä periaatteita ja käytäntöjä, mikä varmistaa prosessin asianmukaisen toteutuksen kaikissa organisaation toiminnoissa. Dokumentoitu ja vaatimusten mukainen riskienhallintaprosessi mahdollistaa HSL:n kehittymisen, varautumisen sekä hallitun riskinoton ja oikeanlaisen kulttuurin luomisen. HSL:n hallitus ja johto ovat sopineet budjetin laadinnan ja riskien hallintakeinojen periaatteet.

Infrakorvausten kasvaminen lisää HSL:n taloudellista riskiä, joten HSL:n on yhdessä jäsenkuntien kanssa pohdittava, miten kestävä rahoituspohja varmistetaan tulevaisuudessa. Tällä hetkellä taloudellista riskiä hallitaan kehittämällä tuottavuutta, leikkaamalla palvelua tai korottamalla lippujen hintoja, mutta nämä keinot eivät ole riittäviä HSL:n talouden tasapainon säilyttämiseksi infrakorvausten kasvaessa.

4.3.4 Tunnistamme kyvykkyydet, jotka synnyttävät tuottavuutta tulevaisuudessa

Liikenteen automatisoitumisen kehittyminen tuo uusia mahdollisuuksia kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseen. Kehitys on kuitenkin epäsymmetristä niin maantieteellisesti kuin toimialoittain – kehitys on pisimmällä USA:ssa ja Kiinassa, minkä lisäksi henkilöautojen kokoluokassa pidemmällä kuin joukkoliikennevälineissä. Autonomiset kulkuneuvot ovat mahdollisuus myös täysin uudentyyppisille palveluille ja innovaatioille. Tarkastelemme liikenteen automaation mahdollisuuksia laatiessamme kuntayhtymän strategiaa 2026-2029.

Agenttinen tekoäly ja muut kiivaasti kehittyvät teknologiat ovat HSL:llä seurannassa ja arvioimme toimintaamme automaatiopotentiaalin tunnistamiseksi. Automaation tuoma tuottavuuskehitys on merkittävimpiä sisäisen työmme tehostamisen mahdollistajia.

4.4 Vastuullisuus

4.4.1 HSL:n vastuullisuusohjelma

Nykyinen vastuullisuusohjelmamme koostuu kolmesta painopisteestä, joista jokainen edistää yhtä vastuullisuuden osa-aluetta: joukkoliikenne kuuluu kaikille (sosiaalinen vastuullisuus), kestävän liikkumisen ratkaisuja (taloudellinen vastuullisuus) ja kohti hiilineutraalia joukkoliikennettä (taloudellinen vastuullisuus). Lisäksi vastuullisuusohjelmamme perustana on kestävä talous ja ihmiset, jotka tekevät muutoksen. Vastuullisuusohjelma päivitetään yhdessä HSL:n strategian kanssa.

4.4.2 Ekologinen vastuullisuus

Tavoittelemme kestävien kulkumuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily) markkinaosuuden kasvattamista TTS-kaudella. Tavoittelemme joukkoliikenteelle vähintään 24 % kulkutapaosuutta ja kestäville kulkumuodoille vähintään 65 % kulkutapaosuutta seudulla vuoden 2029 loppuun mennessä. Vuoden 2023 laajassa liikkumistutkimuksessa joukkoliikenteen kulkutapaosuus HSL-alueella oli 23 % ja kestävien kulkumuotojen osuus 64 %. Lisäksi tavoittelemme edelleen joukkoliikenteen Co2-päästöjen vähentämistä 90 % vuoden 2010 tasosta, ja uusi strateginen tavoite pohjautuu mahdollisesti puhtaalla energialla ajettujen linjakilometrien osuuteen.

Kestävää liikkumista on katsottava kokonaisuutena, jotta liikkumistarpeisiin voidaan vastata kattavasti ja toimenpiteet kohdistetaan oikein. Kestävät kulkumuodot tukevat toisiaan ja joukkoliikennettä käytetään paljon alueilla, joilla myös muiden kestävien kulkutapojen osuus on suuri. Myös kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuutta on katsottava kokonaisuutena, kun pelkkä joukkoliikenteen nousijamäärä kuvaa vain osaa tavoitteesta. Kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuutta on tavoitteena kasvattaa.

Kestävän liikenteen kulkutapaosuuden on oltava linjassa kaupunkien tavoitteiden kanssa. Alueen kuntien pyöräilyn edistämishjelmissä ja hiilineutraaliustavoitteissa pyöräilylle on asetettu selkeät kasvutavoitteet, jotka heijastuvat myös HSL:n kulkutapaosuuden tavoitteisiin. Nykyisellään pyöräilyn kulkutapaosuus on liityntämatkoilla alempi kuin muussa liikenteessä, vaikka tutkimusten mukaan voitaisiin odottaa näiden olevan vastaavaa tasoa, joten tässä on potentiaalia kasvulle. Matkaketjun optimoiminen kestävien kulkumuotojen kokonaisuutena nostaisi myös joukkoliikenteen saavuttavuutta ja palvelutasoa. HSL:n 2021 teettämän selvityksen mukaan 5 % parannus kävelyn tai pyöräilyn palvelutasossa liityntämatkoilla kasvattaisi lipputuloja 8,5 miljoonaa euroa. Kestävän liikkumisen kulkutapaosuutta kuitenkin haastaa lähitulevaisuuden työmaat ja niistä aiheutuvat poikkeusjärjestelyt.

Seudullinen kaupunkipyöräpalvelu otetaan käyttöön huhtikuussa 2026. HSL vastaa palvelun viestinnästä ja markkinoinnista, sekä internetsivuista. Palvelun käyttöliittymä on lähtökohtaisesti toimittajan erillinen sovellus, josta tehdään HSL:n pyöräilyn ilmeeseen sopiva. Käyttöliittymän integroiminen HSL-sovellukseen on varattu sopimuksiin mahdollisuutena, mutta sen toteuttamisesta päätetään tarvittaessa erikseen myöhemmin. Seudullisen kaupunkipyöräpalvelun tavoitteena on toimia entistä paremmin osana joukkoliikennettä ja tarjota sujuva kestävä matkaketju yhä useampaan tarpeeseen.

Liityntäpysäköintiä kehitetään tukemaan sujuvia matkaketjuja ja houkuttelemaan lisää asiakkaita joukkoliikenteeseen. Polkupyörien liityntäpysäköinnin osalta kehitetään turvallisuutta, joka on tutkimuksissa noussut esiin merkittävämpänä parannuskohteena ja pyöräilyn lisääntymistä rajoittavana tekijänä. Turvallisuutta parannetaan toteuttamalla tunnistautumISRatkaisu, jolla pyöräpysäköintiloihin pääsy voidaan rajata vain tunnistautuneille asiakkaille. Autojen liityntäpysäköinnin osalta merkittävimpana kehityskohteena on maksamisen sujuvoittaminen. HSL:n tavoitteena on päivittää Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma osana seudullista liikennejärjestelmätyötä. Päivitys vaatii perusteelliset selvitykset liityntäpysäköinnin vaikutuksista, hyödyistä ja kustannuksista, jotta HSL:n, omistajakuntien ja muiden sidosryhmien resursseja voidaan käyttää tehokkaasti tietoon perustuen.

Tänä vuonna toimintansa on käynnistänyt HSL-vetoinen asematoimijaverkosto. Sen tavoitteena on helpottaa monitoimijaympäristön haasteita, jotta asemat olisivat matkustajille miellyttäviä käyttää. Kuntien kanssa tehtävässä maankäytön suunnitteluyhteistyössä tuemme kuntia toteuttamaan heidän kestävän liikuttamisen strategioitaan yhdessä heidän asiantuntijoidensa kanssa, jotta erityisesti terminaalit ja niiden ympäristöt olisivat toimivia, turvallisia, esteettömiä sekä joukkoliikenteelle että matkustajille.

Pyrimme parantamaan joukkoliikennekaluston ekologista kestävyyttä mahdollistamalla kalustolle mahdollisimman pitkän elinkaaren. Käytännössä tämä tapahtuu sopimusehtojen ikävaatimuksia keventämällä samalla kun tuomme sopimuksiin vahvempaa laatuohjausta, jotta toimella ei ole matkustajakokemukselle negatiivista vaikutusta. Tavoitteena on, että joukkoliikennekalustoa voidaan käyttää niin pitkään kuin se käyttötarkoitukseensa soveltuu eikä kalustoa pidä uusia HSL:n sopimusehtojen ikävaatimusten vuoksi. Tämä johtaa resurssitehokkuuteen ja elinkaaren aikaiseen pienempään negatiiviseen jalanjälkeen.

Sähköbussien suoritteet tulevat kasvamaan bussiliikenteen kilpailutuksien myötä. Vuoden 2025 lopulla bussiliikenteen ajosuoritteista ajetaan päästöttömästi lähes 46 % yli 600 sähköbussilla. Vuonna 2026 sähköbussien määrä nousee jo noin 730 bussiin, joilla ajetaan noin 58 % bussiliikenteen suoritteista. Vuoden 2027 lopussa sähköbusseja on jo lähes 900 kappaletta, joilla ajetaan yli 70 % bussiliikenteen suoritteista.

4.4.3 Taloudellinen vastuullisuus

Seudun houkuttelevuus verrattuna muihin metropolialueisiin, yritysten kilpailukyky ja osaavan työvoiman saatavuus ovat merkittäviä taloudellisia kysymyksiä. HSL tukee seudullisen tahtotilan muodostumista strategiaprosessissaan ja MAL-työssä.

Vuodesta 2026 pyrimme parantamaan entisestään seudullista yhteistyötä yhdyskuntarakenteen suunnittelussa. HSL pyrkii tarjoamaan vahvempaa kumppanuutta kaavoitukseen ja edistää datan jakamista, jotta yhdyskuntarakenteen hinta on saatavilla päätöksenteon tueksi. Liikenteen verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistus vaatii yhteistä vaikuttamistyötä.

Kustannustehokkuus kilpailutetuissa liikennöintisopimuksissa edellyttää sekä toimivaa liikenteenharjoittajien markkinaa että tarkoituksenmukaista sopimus- ja kilpailutusmallia, josta aiheutuvat kustannukset

ja riskit yrityksille ovat kohtuullisia ja perusteltuja. HSL käy jatkuvaa vuoropuhelua sekä raide- että bussiliikennöitsijöiden kanssa varmistaakseen taloudellisesti vastuulliset hankinnat pitkällä aikavälillä. Lähijunalienteessä HSL tekee yhteistyötä valtion viranomaisten ja kuntien kanssa seuraavan kilpailutuksen kustannustehokkaan sopimuskokonaisuuden valmistelussa. Tämän onnistumiseksi nykyisen VR-sopimuksen jatkuminen varmistettiin ainakin vuoteen 2031 saakka. Bussiliikenteessä sopimusmallin taloudellista vastuullisuutta ja ehtojen tarkoituksenmukaisuutta kehitetään yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa muun muassa mahdollisimman tarkasti kustannusvastaavan indeksiehdon käyttämiseksi.

Liputta matkustaminen on merkittävä haaste HSL:n taloudelle, koska se aiheuttaa merkittäviä lipputulojen menetyksiä. Kyse on monitahoisesta ilmiöstä eivätkä kaikki liputta matkustamisen taustalla vaikuttavat tekijät ole HSL:n vaikutuspiirissä. Pyrimme jatkossa saamaan asiakasymmärrystä ja tunnistamaan liputta matkustamisen syitä entistä paremmin. Liputta matkustaminen nähdään yhä vahvemmin HSL:n yhteisenä haasteena ja myös keinoja ongelman ratkaisemiseen pohditaan koko organisaation voimin. Myös seuraavalla TTS-kaudella tavoitellaan liputta matkustamisen osuuden selkeää vähenemistä.

Matkalippujen tarkastus on edelleen merkittävin yksittäinen keino ennaltaehkäistä liputta matkustamista. Kuluneen vuoden aikana HSL on lisännyt merkittävästi matkalippujen siviilitarkastuksia, joissa tarkastajat toimivat siviilivaatteissa. Tavoitteena on vähentää liputtomuutta ja saada todenmukaisempi kuva liputtomuustilanteesta. Siviilitarkastuksissa liputta matkustaminen on merkittävästi yleisempää kuin virkavaatteissa suoritetuissa tarkastuksissa. Siviilitarkastuksia tullaan jatkamaan myös vuonna 2026. Osaltaan tarkastustoiminnan uskottavuus perustuu riittävän suureen tarkastusten määrään. HSL-alue on laaja ja liikenteen ja matkustajien määrä lisääntyy jatkuvasti, joten on tärkeää huolehtia riittävästä tarkastajien määrän mitoituksesta.

Tarkastustyötä kehitetään jatkuvasti tukemaan HSL:n kokonaistuottavuuden paranemista. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. tarkastussuuntien tarkempaa suunnittelua lipputulovaikutusten optimoimiseksi. Matkalippujen tarkastus on kuormittavaa, fyysistä työtä. HSL työnantajana toimii vastuullisesti ja kehittää toimintaa ja työkaluja jatkuvasti tarkastajien toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Työturvallisuus on yhä merkittävämmässä roolissa ja sitä pyritään tukemaan muun muassa kehokameroiden käytöllä, jotka ennaltaehkäisevät konfliktitilanteita.

Liputta matkustamisen ehkäiseminen on tärkeää paitsi HSL:n talouden näkökulmasta, myös matkustajien tasa-arvoisuuden vuoksi. Matkalippujen tarkastamisella varmistetaan, että kaikki matkustajat osallistuvat julkisen liikenteen rahoitukseen. Asiakkaiden kokemus valvonnasta vahvistaa oikeudenmukaisuuden ja reilun tunnetta, mikä puolestaan vahvistaa asiakkaiden omaa lipunostohalukkuutta. HSL:n näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että asenneilmapiiri lippujen ostamiseen pysyy myönteisenä eikä liputta matkustamista aleta nähdä moraalisesti hyväksyttävänä.

4.4.4 Sosiaalinen vastuullisuus

Kaikki kulkuvälineemme ovat esteettömiä. Esteettömyydestä vastaa talon sisällä esteettömyys- ja saavutettavuuskoordinaattori, ja esteettömyys- ja saavutettavuusosaamista parannetaan entisestään talon sisällä saavutettavuuskoulutuksilla, ulkoisesti sidosryhmätapaamisissa (mm. HSL:n ja VR:n esteettömän

matkustamisen yhteiskehitystyöryhmä). Sidosryhmien työtä hyödynnetään mm. uusien linjojen testauksessa (esim. Linja 13). Esteettömyys ja saavutettavuus pyritään aina takaamaan erityisesti poikkeustilanteissa, joita ovat muun muassa työmaat.

Pyrimme selvittämään joukkoliikenteen alueellista saavutettavuutta eri käyttäjäryhmille uuden sosiaalisen vastuun KPI (Key Performance Indicator) -mittarin avulla. Ideaalitalanteessa käytössämme olisi vuosittain päivittyvä paikkatietopohjainen aineisto, jossa käytetään Suomen ympäristökeskuksen, Digi- ja väestöviraston sekä Tilastokeskuksen aineistoihin pohjautuvaa YKR-karttajärjestelmää. Järjestelmän kautta HSL-alueesta on mahdollista suodattaa erilaisia lähtötietoja, kuten asuntokuntien käytettävissä olevia tuloja, liikenneverkon peittävyyttä, väestöryhmien kokoa ja väestön pääasiallista toimintaa. Paikkatieto-aineisto vaatii myös HSL:n puolesta analytiikkaa havainnoimaan siitä ilmeneviä keskeisiä trendejä. Mittarin kehitys on tällä hetkellä työstövaiheessa testiversion aikaansaamiseksi.

Tuemme turvallista matkustamista monin eri keinoin. Asiakkaiden näkökulmasta näitä ovat turvallisuuden tunnetta parantavat teot, kuten turvallisuuskyselyistä 2023 nousseet paremmat työkalut avun kutsu-
miseksi (mm. integrointi HSL-sovellukseen) sekä laitureilla ja junakaluston sisällä olevat turvalavomien puhelinnumerot.

Allejäännit kaupunkiraideliikenteessä ovat valitettavasti kasvussa. HSL:n tulee lausua ja ohjata työtä osana sosiaalista vastuullisuutta allejäätien ennaltaehkäisemiseksi, vaikka HSL ei pystykään vaikuttamaan yhteiskunnallisiin juurisyihin. Fyysisiin ennaltaehkäisykeinoihin kuuluvat muun muassa asemalaiturien viihtyvyys, valaistus ja muut fyysiset rakennekeinot sekä tekniset ratkaisut (esimerkiksi tekoälyyn pohjautuvat valvontajärjestelmät). Jälkimmäisestä löytyy toimivia tuloksia muista pohjoismaista.

Turvallisuuden näkökulmasta geopoliittinen tilanne vaatii vahvan valmiuden ja varautumisen rakentamisesta. HSL haluaa tehdä omistajakuntien ja viranomaisten kanssa varautumissuunnitelmaa ja varmistaa riittävät varaukset sen toimeenpanoon.

Tietoturva nousee myös keskeiseksi, kun pohdimme asiakkaiden henkilötietojen ja liikkumistietojen hyödyntämisessä laajemmin asiakkaiden hyväksi. Asiakasdatan hyödyntämisessä tähtäämme läpinäkyvyyteen.

Asiakastyytyväisyyden osalta ehdotuksemme on, että vuoden 2026 tavoitetaso on sama kuin vuoden 2024 toteuma: erinomainen NPS (asiakas) on vähintään 38, ASTY (asiakas) 84 % on tyytyväisiä, BEST (asiakas) 82 % on tyytyväisiä joukkoliikenteeseen.

5 KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA

Taloussuunnitelma perustuu skenaarioon, jossa lipputulotavoite on 419,7 milj. euroa ja kuntasubventi-
ossa päästään keskimäärin 57,1 prosenttiin talousarviovuonna 2026. Alustava TTS-suunnitelma on laa-
dittu siten, että jäsenkuntien subventio on 55,3 prosentin keskimääräisellä tasolla TTS-kauden päätyttyä
vuonna 2028.

Erillisessä liitteessä on kuvattu kysyntäennusteet eri hinnankorotusvaihtoehdoille ja kuntaosuusskena-
rioille.

5.4 Talousarvion sitovuus

Talousarvioehdotuksessa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja investointi-
menoja ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavia kuntaosuuksia. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa
noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

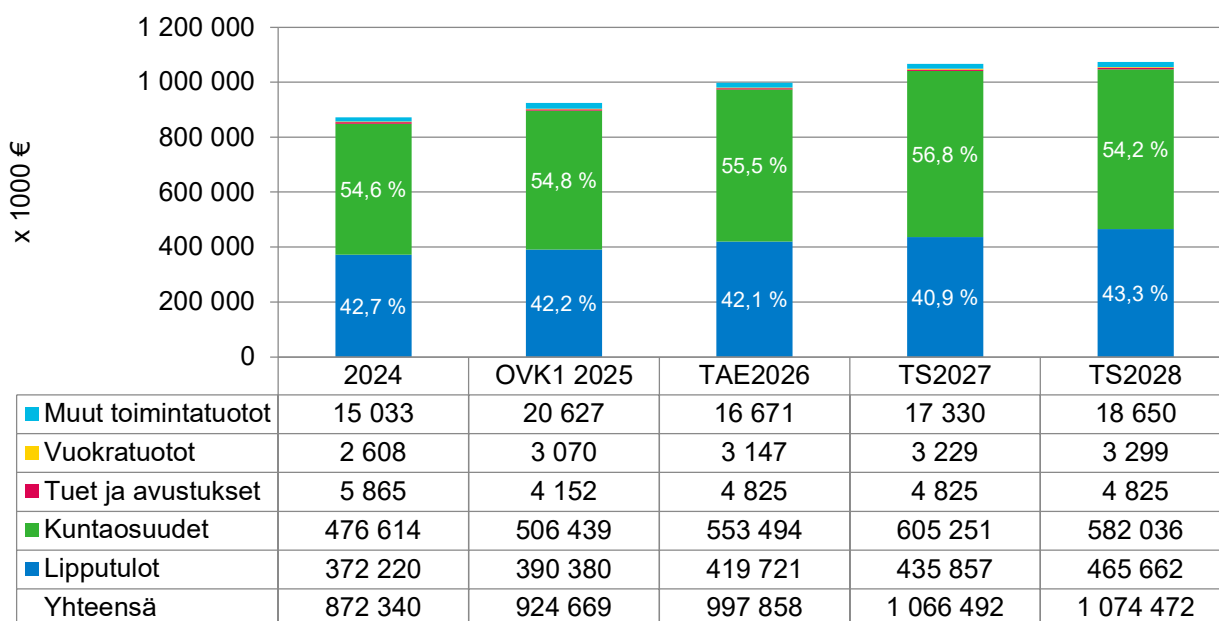
Taulukko 1. Alustavat sitovat erät 2026

	TA2025	OVK1 2025	TAE2026	ERO OVK1 2025 / TAE2026	
Toimintamenot	965 000 000 €	963 959 447 €	993 142 358 €	29 182 911	3,0 %
Investointimenot	27 000 000 €	27 000 000 €	25 400 000 €	-1 600 000	-5,9 %
Kuntaosuudet	506 439 000 €	506 439 000 €	553 494 000 €	47 055 000	9,3 %

5.5 Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2026 ovat yhteensä 997,9 milj. euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen (OVK1)
verrattuna on 73,2 milj. euroa (7,9 %). Toimintatuloista vuonna 2026 42,1 % on lipputuloja ja 55,5 % kun-
taosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevan 1066,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 1074,5 milj. euroa
vuonna 2028.

Kuva 6: Toimintatulot 2024–2028

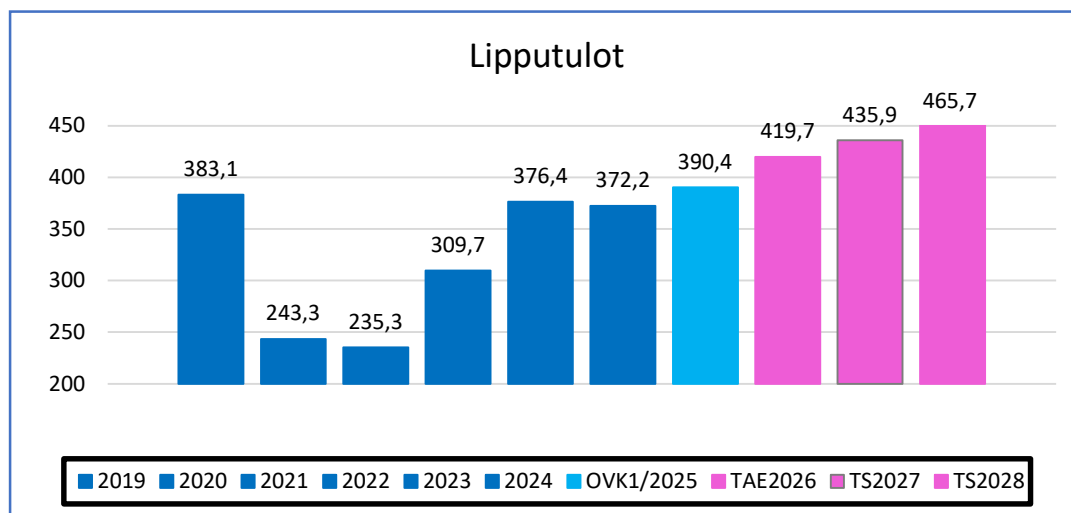
5.5.1 Lipputulot

Keskeisimpiä tavoitteitamme edelleen on saada kaikin keinoin nousijamäärät strategian edellyttämään kasvuvauhtiin. Toiminta- ja taloussuunnitelma **perustuu arvioon, jossa matkustajamäärät kasvavat 390,4 milj. nousuun vuonna 2026 taustalla oletus +6,4 % hinnan korotuksesta**. Ennustemme mukaan nousijamäärät kasvavat silloin 10,4 miljoonalla nousijalla vuoden 2025 ennusteesta (OVK1).

Kokonaisuudessaan vuodelle 2026 tavoitellaan lipputulota yhteensä 419,7 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2026 on 29,3 milj. euroa (7,5 %) kuluvan vuoden 2025 ennustetta (OVK1) suurempi. Vuonna 2027 lipputulot on arvioitu 435,9 milj. euron mukaisiksi ja vuonna 2028 465,7 milj. euron mukaan. Suhteessa vuoden 2025 ennusteeseen vuonna 2026 lisätuloja arvioidaan kertyvän hinnankorotuksen myötä yhteensä +15,5 milj. euroa ja TS-vuosina +16,2 ja +16,9 milj. euroa. Väestönkasvun ja matkustajamäärien muutoksesta oletetaan kerryttävän lisätuloja vuonna 2026 +9,7 milj. euroa ja TS-vuosina +8,6 milj. euroa ja +6,5 milj. euroa. Kehityksen taustalla on erityisesti kehäradan ja metrosillan ratakatkojen negatiiviset vaikutukset matkustamiseen ja sitä kautta lipputuloihin. Työmaiden, erityisesti ratakatkojen, vaikutuksen arvioidaan alentavan lipputulokertymää -4 M€ vuonna 2026 ja -15 M€ vuonna 2027. Yritysmyyntistä ja lähimaksusta arvioidaan kertyvän +6,4 M€ lisätulot jokaisena TTS-vuotena.

Toiminta- ja taloussuunnitelman mukaiset **lipputulot perustuvat oletukseen uudesta E-vyöhykkeestä**, mikä tarkoittaa uusia lipputulovyöhykkeitä CDE, BCDE ja ABCDE. Lisäksi vanha D-vyöhyke korvaantuu DE-vyöhykkeellä.

Kuva 7: Lipputulot 2019–2028

Lipputulot vyöhykkeittäin 2026

- AB vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 272,4 miljoonaa euroa. AB lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 64,9 %.
- ABC vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 69,4 miljoonaa euroa. ABC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 16,6 %.
- ABCD vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 21,3 miljoonaa euroa. ABCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 5,1 %.
- ABCDE vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 2,6 miljoonaa euroa. ABCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 0,6 %.
- BC vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 40,3 miljoonaa euroa. BC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 9,6 %.
- BCD vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 3,5 miljoonaa euroa. BCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 0,8 %.
- BCDE vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 0,3 miljoonaa euroa. BCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 0,1 %.
- CD vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 8,3 miljoonaa euroa. CD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 2,0 %.
- CDE vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 0,2 miljoonaa euroa. CD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on alle 0,04 %.
- DE vyöhykkeen lipputulosten arvioidaan olevan 1,1 miljoonaa euroa. D lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 0,3 %.

5.5.2 Kuntaosuudet 2026–2028

HSL:n strategiakauden tavoitteena on saavuttaa 55 % seudullinen subventiotavoite vuoden 2029 loppuun mennessä. **Tähän pääseminen edellyttää kuitenkin leikkauksia palvelutasoon sekä huomattavia hinnankorotuksia lippujen hintoihin kaikkina TTS-vuosina. Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että subventio on alle 55,3 prosentin keskimääräisellä tasolla TTS-kauden päättyttyä vuonna 2028.**

Keskipitkän aikavälin tarkastelu (kappale 7) osoittaa, että kustannusten kasvu ei ole helpottamassa. Nykyisestä infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin ja kuntaosuuksiin. Alustavan TTS2026-2028 kuntaosuuslaskelmat on laadittu oletuksella uudesta E-vyöhykkeestä. Muilta osin kuntaosuuslaskelman perusoletus on nykymallin mukainen.

Talousarvioennusteen mukaan kunnilta laskutettavat kuntaosuudet ovat vuonna 2026 yhteensä 553,5 milj. euroa. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 57,1 % kuntaosuuksiin kohdistetuista talousarviovuoden 2026 kustannuksista. Toimintasuunnitelmavuosien subventioasteet asettuvat 57,9 % (TS-2027) ja 55,3 % (TS-2028).

Taulukko 2. Kuntaosuudet ennen edellisten vuosien ali- ja ylijäämää kunnittain 2019 - 2028

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K: nummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2019	195,5	93,2	0,8	49,0	2,6	6,2	3,0	2,3	0,3	352,9
2020	227,2	111,8	1,4	58,7	4	6,9	3	3	0,5	416,4
2021	214,7	97,5	1,1	54,1	1,3	3,8	2,8	2,5	0,4	378,1
2022	119,8	99,9	1,2	50,9	2,4	5,5	2,7	3,2	0,2	365,7
2023	215,1	148,0	1,9	52,1	2,8	8,2	3,4	4,0	0,8	436,3
2024	258,5	160,7	1,9	66,2	3,9	8,2	3,8	4,4	1,5	509,0
2025 TA	288,3	167,6	2,5	63,8	3,7	8,9	3,5	4,6	1,9	544,8
2025 Ennuste	300,1	169,6	2,4	68,3	4,4	8,1	3,7	4,2	1,8	562,5
2026 TAE	310,2	163,1	2,2	69,8	2,8	8,0	3,6	3,8	1,5	564,9
2027 TS	342,2	171,3	2,4	69,2	3,0	8,3	3,8	3,8	1,6	605,5
2028 TS	320,1	172,7	2,4	67,4	2,8	7,7	3,9	3,8	1,5	582,3

Talousarvioennusteen 2026 kuntaosuudet ilman infrakustannuksia olisivat 315,9 milj. euroa, jolloin subventioaste olisi keskimäärin 42,7 %.

Taulukko 3. Kuntaosuudet ennen ed. vuosien ali- ja ylijäämää TAE2026 (TTS2026-2028) ilman infrakustannuksia

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K: nummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2026 TAE	180,2	67,6	1,6	51,8	1,5	5,5	3,2	3,2	1,3	315,9
Subventio -%	42,7 %	44,5 %	45,6 %	43,7 %	12,4 %	37,1 %	49,5 %	35,9 %	65,0 %	42,7 %

Kertyneiden ylijäämien käyttö

Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 on laadittu siten, että jäsenkuntien kannanotot ylijäämien käytöstä on huomioitu ja ennusteen mukaiset ylijäämäkertymät vähentävät laskutettavia kuntaosuuksia TTS-kauden aikana tai alijäämät lisäävät laskutettavia kuntaosuuksia.

Ylijäämien käytössä on huomioitu Espoon ja Vantaan toive käyttää kertyneitä ylijäämiä etupainotteisesti vuonna 2026. Helsingillä ylijäämät on ennusteen mukaan käytetty loppuun vuonna 2025 ja TTS-vuosiin jää lyhennettävää alijäämää.

Vuonna 2025 edellisiltä vuosilta kertyneitä ylijäämiä käytetään kustannusten kattamiseen 56,1 milj. euroa (ennustettu ylijäämien käyttö OVK1/2025). Ylijäämiä esitetään talousarvioesityksessä 2026 käytettäväksi 11,4 milj. euroa arvioidusta ylijäämäkertymästä. Vuosina 2027–2028 ylijäämistä on ennusteen mukaan jäljellä 0,5 milj. euroa. Nämä ennusteen mukaiset ylijäämäkertymät esitetään käytettävän kokonaisuudessaan TS-vuosien aikana (alla kuntakohtaiset yli-/alijäämien käytöt).

Taulukko 4. Yli-/alijäämäennuste 31.12.2025

x 1 000 €	Tilinpäätös 2024	Käyttöennuste OVK1/2025	Käytettävissä 31.12.2025 (en- nuste)	TAE2026	TS2027	TS2028
Espoo	17 097	- 9 165	7 933	7 933	-	-
Helsinki	25 769	- 31 058	- 5 290	- 1 763	- 1 763	- 1 763
Kauniainen	418	152	570	190	190	190
Kerava	3 017	- 1 669	1 348	449	449	449
Kirkkonummi	1 174	669	1 842	614	614	614
Sipoo	742	- 465	277	92	92	92
Siuntio	225	86	311	104	104	104
Tuusula	1 859	- 139	1 720	573	573	573
Vantaa	17 708	- 14 486	3 221	3 221	-	-
Yhteensä	68 008	- 56 075	11 934	11 414	260	260

5.5.3 Muut tulot

Valtion suurten kaupunkiseutujen perusrahoituksen osuudeksi arvioitu yhteensä 4,8 milj. euroa vuosina 2026–2028. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa.

Tarkastusmaksutuottoja arvioidaan kertyvän 7,6 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2027 tarkastusmaksutuottojen osuudeksi arvioidaan kertyvän 7,8 milj. euroa ja vuonna 2028 8,0 milj. euroa. Tarkastusmaksuista kirjataan luottotappiota/-varauksia yhteensä 3,0 milj. euroa vuodelle 2026. Vuonna 2027 luottotappioita/-varauksia arvioidaan kertyvän 2,1 milj. euroa ja vuonna 2028 2,2 milj. euroa.

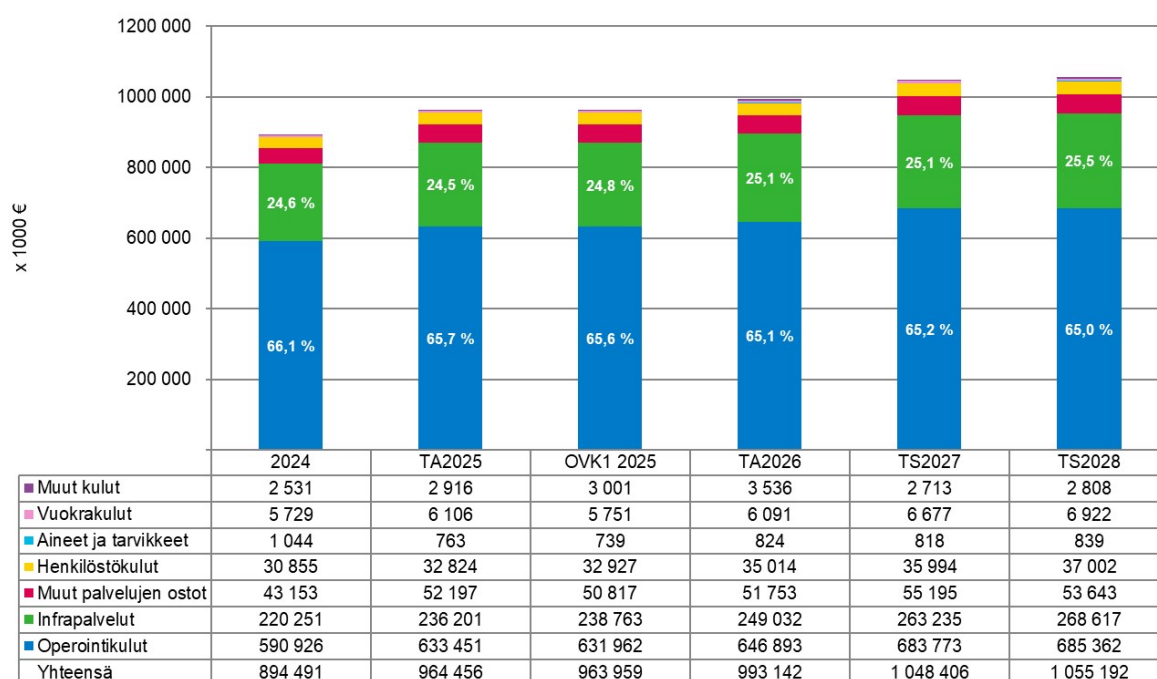
Vuokratuloja arvioidaan saatavan ajoneuvojärjestelmän laitteista, kuljettajien taukotoiloista ja toimitilojen ulosvuokrauksesta yhteensä 3,1 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2027 vuokratuloja arvioidaan saatavan 3,2 milj. euroa ja vuonna 2028 3,3 milj. euroa.

Muut tulot, 1,5 milj. euroa vuonna 2026 koostuvat erilaisista palvelumaksuista ja edelleen veloitetavista korvauksista. Vuonna 2027 ja 2028 muiden tulojen osuudeksi arvioidaan 1,6 milj. euroa.

5.6 Toimintamenot

Toimintamenot ovat yhteensä 993,1 milj. euroa vuonna 2026, vuonna 2027 yhteensä 1048,4 milj. euroa ja 1055,2 milj. euroa vuonna 2028. Vuonna 2026 toimintamenoista 65 % on liikennöinnistä maksettavia ope-
rintikustannuksia, 25 % infrakorvauksia ja 10 % muita kuluja.

Kuva 8: Toimintakulut 2024–2028

Vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmassa tavoitellaan talouden tasapainoa. Jatkuvasti kasvavat infrakustannukset nostavat HSL:n menoja nopeammin kuin lipputulojen kehitys nostaa tulopuolta, joten talouden tasapainoa on haettava sekä operointikustannuksia että muita kustannuksia karsimalla. Omistajaohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi olemme tehneet 9,3 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Tehdyistä säästöistä kohdistuu 5,0 miljoonaa euroa operointikustannuksiin ja 4,3 miljoonaa muihin kustannuksiin.

Operointikustannusten säästöt perustuvat riskitason nostamiseen, kehittämistoimenpiteiden lykkäämiseen ja heikon kustannustehokkuuden liikenteen karsimiseen. Palvelutasomuutokset vuosille 2026-2028 pohjautuvat suurimmaksi osaksi välttämättömiin tarjonnan lisäykseen kapasiteetin hallinnan näkökulmasta. Operointikustannusten budjetointi on toteutettu korkealla riskitasolla, mikä saattaa edellyttää nyt

esitettyjen liikenteen karsintojen lisäksi myös muita liikenteen harvennuksia tai linjojen lakkautuksia. Riskitasoa on nostettu etenkin bussiliikenteen operoinnissa sekä ratikoiden varikkokustannuksien osalta.

Muiden kustannusten säästöt kohdistuvat suunnitellun matkalipun tarkastajien määrän lisäyksen poistamiseen sekä ulkopuolisiin palveluostoihin ja poistoihin. Matkalipun tarkastajien määrä vaikuttaa tarkastusmaksutuottoihin ja lipputuloihin, mikä on huomioitu alentavana tuotoissa. Ulkopuolisten palveluostojen vähennys kohdistuu ICT palveluostoihin sekä asiantuntijapalveluihin tukemaan HSL:n kustannustehokkuutta.

5.6.1 Palvelujen ostomenot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 947,7 milj. euroa vuonna 2026, 95,4 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2027 yhteensä 1002,2 milj. euroa ja 1007,6 milj. euroa vuonna 2028.

5.6.1.1 Liikennöitsijöille maksettavat korvaukset

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2026 yhteensä 646,9 milj. euroa, joka on 65,1 % toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 683,8 milj. euroa vuonna 2027 ja 685,4 milj. euroa vuonna 2028.

Operointikustannusten osalta kustannustehokkuutta tavoitellaan harventamalla ja mahdollisesti lakkauttamalla heikolla kustannustehokkuudella suorittavaa liikennettä. Tämä tarkoittaa mahdollisesti yksittäisten linjojen kokonaisia lakkautuksia ja hiljaisempien ajankohtien liikenteen karsimista eri puolilla seutua. Bussiliikenteessä riskitasoa on nostettu erityisesti korvaavan liikenteen järjestelyiden budjetoinnin osalta. Tämän lisäksi useita suunniteltuja pienempiä linjakohtaisia kehittämistoimenpiteitä on päätetty jättää tekemättä tai lykätä myöhemmille vuosille, mikä voi aiheuttaa tarvetta vuorovälien harventamiselle. Varaudumme riskitason noston myötä heikentämään joukkoliikennetarjontaa isojen työmaiden aiheuttamassa joukkoliikenteelle hidastuksia. Tehtävät leikkaukset ja bussiliikenteen kehittämistoimenpiteiden lykkääminen aiheuttavat negatiivisia vaikutuksia asiakaskokemukseen täsmällisyyden heikentyessä, kapasiteetin epäoptimaalisen mitoituksen tai yksinkertaisesti poistuvan palvelun myötä. Korvaavan liikenteen riskitason nostamisella voi olla pienimuotoisia vaikutuksia asiakaskokemuksen lisäksi myös vuoden 2026 lipputulokertymään ja pidemmän ajan kehitykseen joukkoliikenteen koetussa kilpailukyvyssä ja kulkutapaosuudessa, jos riskit realisoituisivat. Kaikki tehtävät toimenpiteet tullaan kohdentamaan siten, että vaikutus HSL:n strategiassa määriteltyihin tavoitteisiin olisi mahdollisimman pieni.

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 366,8 milj. euroa vuonna 2026. Vertailukauteen 2025 (OVK1-2025: 359,2 milj. euroa) nähden kasvua on tullut työmaista aiheutuvien poikkeusjärjestelyjen (+7 milj. euroa), kustannustason kasvun (+6 milj. euroa) sekä muiden erien (yhteensä + 1 milj. euroa) kasvun myötä. Toisaalta bussiliikenteen aikataulunmukaisesta liikenteestä sekä liikenteen varaumista tullaan karsimaan yhteensä -4,4 milj. euron verran. Myös uusien liikennöintisopimusten myötä kustannussäästöjä odotetaan syntyvän noin -2 milj. euron edestä. Kustannustason kasvun arvioidaan jatkuvan maltillisena ja

kasvuvauhdin ollessa alle 2 % vuonna 2026 sekä diesel-bussi- että sähköbussi-indeksin osalta. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,2 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen vuonna 2026. Kuntaosuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksissa sisältyy myös Ojangan bussivarikon vuokrakustannukset 1,8 milj. euroa sekä liikennöitsijöitä laskutettavat sosiaalityöt 1,2 milj. euroa, joista jälkimmäisellä on kustannuksia alentava vaikutus. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvioennuste vuodelle 2026 sisältää varauksia työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämiseen yhteensä 16,3 milj. euroa. Poikkeusliikenteen varaumasta merkittävimpänä on kehäradan katkoon budjetoitu osuus (7,7 milj. euroa). Vuonna 2027 työmaiden ja poikkeusliikenteen on arvioitu olevan 32,5 milj. euroa, josta valtaosa on allokoitu junatien katkon poikkeusjärjestelyihin (21,4 milj. euroa). Vuonna 2028 lisäliikenteen varaumien arvioidaan asettuvan 11,5 milj. euron tasolle työmaiden maltillistuttua. Vuonna 2027 bussiliikenteen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 389,8 milj. euroa ja 387,5 milj. euroa vuonna 2028.

Metrolilikenteen kustannusten arvioidaan olevan 62,3 milj. euroa vuonna 2026. Metrolilikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2025 noin -11 % suhteessa kyseisen vuoden talousarvioon ja vuonna 2026 8 % verrattuna vuoden 2025 ennustearvioon. Kustannustason arvioidaan täten nousevan linjatuntien ja junapäivien yksikköhintojen osalta vuonna 2026 verrattuna nykytasoon. Linjakilometrien yksikköhintojen arvioidaan jatkavan laskua vuonna 2026. Sammalvuoren varikon osalta arvioidaan myös kustannusten nousua. Vuonna 2027 kustannuksiksi arvioidaan 61,1 milj. euroa ja vuonna 2028 61,6 milj. euroa.

Raitiolilikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2026 olevan 85,6 milj. euroa. Raitiolilikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2025 noin -6 % suhteessa kyseisen vuoden talousarvioon ja vuonna 2026 2 % verrattuna vuoden 2025 ennustearvioon. Kustannustason arvioidaan nousevan linjatuntien yksikköhintojen osalta vuonna 2026 verrattuna nykytasoon. Linjakilometrien yksikköhintojen arvioidaan pysyvän vuoden 2025 arvion tasolla. Vuonna 2026 kustannuksia nostavat myös Kruunusiltojen kuljettajakoulutukset sekä tähän liittyvä muu vaurio. Kustannuksiksi arvioidaan 91,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 89,1 milj. euroa vuonna 2028.

Pikaraitiolilikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2026 olevan 24,5 milj. euroa. Kustannukset nousevat arviolta 15,6 % suhteessa vuoden 2025 ennustearvioon nähden sekä 5,6 % 2025 talousarvioon nähden. Kustannusten nousua selittävät pikaraitioiden huoltosopimus, joka on 2,3 milj. euroa sekä lisäksi varikkojen ja vaunujen kustannusten nousut, jotka ovat yhteensä 1,8 milj. euroa. Kustannusten nousua kompensoivat vaunujen kunnossapitokorvaukset, jotka laskevat 0,8 milj. euroa. Vuonna 2027 kustannusten arvioidaan olevan 27,6 milj. euroa ja vuonna 2028 29,3 milj. euroa.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2026 olevan 5,6 milj. euroa, vuonna 2027 5,7 milj. euroa ja vuonna 2028 5,7 milj. euroa. Lauttaliikenteessä ei ole odotettavissa suoritteiden kasvua vuodesta 2025.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä 102,1 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokrakuluja 0,9 milj. euroa. Vuonna 2027 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan yhteensä 108,0 milj. euroa sekä 112,1 milj. euroa vuonna 2028. Vuonna 2026 junakalustoyhtiön vuokrat ovat 29,1 M€. Vuosille 2027 ja 2028 junakalustoyhtiölle maksetta-

vien vuokrien odotetaan nousevan vuonna 2027 32,1 M€:on ja vuonna 2028 33,0 M€:on Vuoden 2026 alhaisempi taso johtuu raskashuollon sekä ilkkivalta- ja vauriokorjausten matalammasta osuudesta, leasing-vuokrien alenemisesta ja toimeksiantohankkeiden laskusta. Junaliikenteestä maksettavien korvausten arvioidaan nousevan vuonna 2026 reippaammin, mutta nousun ennustetaan hidastuvan vuosina 2027 ja 2028.

5.6.1.2 Infrakustannukset

Joukkoliikenteen infralla tarkoitetaan jäsenkuntien suoraan tai välillisesti omistamaa, käytössä olevaa joukkoliikenneinfraomaisuutta, josta on erillinen sopimus HSL:n ja jäsenkuntien kesken. Erillisissä sopimuksissa sovittuun joukkoliikenteen infraan ei lueta operointikalustoa, varikkoinfraa, joukkoliikenteen staattisen tai sähköisen informaation infraa, kuljettajien sosiaalituloja, liityntäpysäköinnin infra, liiketiloja eikä mainospaikkoja.

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen **määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen** yhteydessä. Mikäli kaupungin infran toteutuneet kustannukset poikkeavat HSL:n vahvistetusta talousarviosta, tehdään oikaisut siten, että HSL ottaa mahdollisen ali-/ylijiäämän huomioon tilinpäätösvuotta seuraavana vuonna laadittavassa talousarviossaan. Mikäli talousarviovuoden aikana tulee tietoon huomattavia muutoksia infrakorvauksen suuruuteen, käsitellään ne HSL:ssä talousarvion muutoksena.

Kuntien laskuttamiin inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja 50 % poistamattomalle pääomalle lasketusta 5 % korosta sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena on ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta, johon on lisätty 5 % vuotuinen rakennusaikainen korko.

Vuonna 2026 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 249,0 milj. euroa. Kunnat ovat ilmoittaneet itse infrakulunsa Kirkkonummea lukuun ottamatta. Kirkkonummen osuus on arvioitu aiempien vuosien pohjalta ja tarkentuu lopulliseen TTS:ään kun tarkemmat tiedot saadaan Kirkkonummelta. Kuntien HSL:ltä laskutettavat infrakustannukset ovat seuraavat:

- Helsinki 132,5 milj. euroa
- Espoo 101,3 milj. euroa
- Vantaa 12,6 milj. euroa ja
- Kirkkonummi 0,4 milj. euroa

Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa ja Helsingissä sijaitsevien sähköbussien latausinfraan kokonaiskustannuksiltaan 2,2 milj. euroa vuonna 2026. Kustannukset sisältävät varaukset kannusteisiin ja sähkönsiirtoon. HSL:n hankkiman latausinfraan kustannukset käsitellään infrasopimusten periaatteiden mukaisesti ja puolet niiden pääomakustannuksien arvosta vähennetään ko. kuntien oman jl-infrakorvauslaskutuksen yhteydessä. Kauniaisilla, Keravalla, Sipoolalla, Tuusulalla ja Siuntioilla ei ole infrasopimusten mukaista laskutettavaa joukkoliikenneinfraa.

Infrakustannukset ovat suunnitelmavuosina 2027-2028 vuosittain keskimääräisesti noin 266,0 milj. euron luokkaa. Uudet joukkoliikenneinvestoinnit kasvattavat merkittävästi HSL:n infrakustannuksia ja vaikuttavat osaltaan joukkoliikenteen matkalippujen hintoihin. Seuraavaksi vuonna 2027 matkustajille avattavan Kruunusiltojen infrakustannuksiin on varauduttu vuoden 2026 osalta 1,2 milj. eurolla. Vuonna 2027 ja 2028 Kruunusiltojen infrakorvauksiksi on arvioitu keskimäärin 11,1 milj. euroa vuodessa.

Valmistuvat suuret infrahankkeet luovat painetta korottaa lippujen hintoja kustannustason nousua enemmän. Mikäli lippujen hintoja ei koroteta kustannusten kasvua vastaavasti ja joukkoliikenteen palvelutaso halutaan säilyttää nykyisellään, syntyy paineita kuntien rahoitusosuuksien kasvattamiseen. Mikäli hintoja taas korotetaan, johtaa se matkustajamäärien vähenemiseen ja siihen, että infrahankkeista ei saada täysimääräistä hyötyä, kun käyttäjiä on vähemmän.

5.6.1.3 Muut ostopalvelut

Muuhun kuin liikennöitsijöille maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 51,8 milj. euroa vuonna 2026. Muiden palvelujen ostoon käytetään 55,2 milj. euroa vuonna 2027 ja 53,6 milj. euroa vuonna 2028.

ICT-käyttöpalveluiden kustannukset (30,5 milj. euroa vuonna 2026) sisältävät lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuositaitaiset käyttökustannukset. Yleisesti kustannusten nousua selittää perusjärjestelmä uudistus, jossa aiempi lipunmyynti- ja matkustajainformaatiojärjestelmä muutetaan tukemaan strategian mukaisia tavoitteita. Ensimmäisessä vaiheessa uusittiin lipunmyyntijärjestelmä, jonka seurauksena mm. lähimaksu saatiin käyttöön HSL alueella. Koko järjestelmän uudistusta on tehty vaiheittain ja tämän vuoksi päällekkäisiä kustannuksia syntyy keskipitkällä aikavälillä. Myös palvelutarjoajien hinnankorotukset näkyvät kustannusten nousuna.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään tukemaan kehitystä ja operointia, niiltä osin kuin katsotaan ettei kyseinen osaaminen ole HSL:n ydinosaamista. Tämä tehdään strategisesti ja taloudellisesti järkevimmällä mahdollisella tavalla. Vuonna 2026 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 7,4 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 4,0 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinoinnin suunnittelupalvelut.

Lipunmyyntipalkkioihin sekä maksukorttiprovisioihin on varattu 2,5 milj. euroa. Terveyspalveluihin käytetään 0,6 milj. euroa. Varauma sisältää työterveyshuollon palvelut. Koulutuspalveluihin käytetään 0,4 milj. euroa, jolla kustannetaan henkilöstön koulutuksia ja seminaareja.

Vartiointipalveluihin käytetään 0,9 milj. euroa. Bussiliikenteen vartiointi- ja järjestyksenvalvontapalveluiden lisäksi järjestyksenvalvojat toimivat matkalippujen tarkastajien avustavissa tehtävissä. Nämä vartiointipalvelut ovat HSL:n suoraan maksamia vartiointipalveluita ja vartiointin kustannuksia sisältyy lisäksi operointikustannuksiin.

Koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin käytetään 2,2 milj. euroa. Varaus sisältää mm. ajoneuvolaitteiston, lukijalaitteiden, lippuautomaattien ja näyttöjen ylläpitoon liittyviä kustannuksia.

Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 3,3 milj. euroa vuonna 2026. Tämä ryhmä sisältää mm. staattisen informaation hoitopalvelut, toimitiloihin liittyvät palvelut sekä henkilöstöön liittyviä palveluita, kuten majoitus- ja ravitsemispalvelut, matkustuspalvelut ja sekä henkilöstön lounasedun.

Taulukko 5. Muut palveluostot 2024–2028

x 1 000 €	2024	TA2025	OVK1 2025	TAE2026	Ero OVK1		TS2027	TS2028
					2025/TAE2026			
ICT-palvelut, ohjelmistot ja käyttöpalvelut	23 767	27 333	29 872	30 451	579	1,9 %	32 252	32 490
Asiantuntijapalvelut	5 917	10 699	8 112	7 436	-676	-8,3 %	9 056	7 160
Laitteiden huoltopalvelut	3 388	2 354	2 156	2 196	40	1,9 %	2 284	2 375
Ilmoitukset ja markkinointi	3 996	3 636	3 813	3 784	-29	-0,8 %	3 700	3 663
Lipunmyyntipalkkiot, luottokorttiprovisiot	2 140	2 514	2 276	2 521	245	10,8 %	2 523	2 524
Terveyspalvelut	673	600	649	645	-4	-0,7 %	657	670
Koulutuspalvelut	302	467	387	363	-23	-6,0 %	358	404
Vartiointipalvelut	860	931	889	944	55	6,2 %	971	999
Muut palvelut	2 111	3 662	2 664	3 412	748	28,1 %	3 394	3 356
Muiden palveluiden ostot yhteensä	43 153	52 197	50 817	51 753	936	1,8 %	55 195	53 643

5.6.2 Henkilöstömenot

HSL:n henkilöstömenot ovat 35,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 3,5 % toimintamenoista. Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstömenoista on yhteensä 27,4 milj. euroa. Palkat sisältävät yhteensä 3,5 % varauksen KVTES ym. korotuksiin. Erilliskorvauksiin on varattu 1,5 milj. euroa (erilliskorvaukset sisältävät mm. ilta- ja viikonloppulisät ja päivystyslisät), tasopalkkamuuksiin 0,1 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 5,6 milj. euroa. Palkkajaksotuksiin on varattu 0,7 milj. euroa ja lisäksi on varauduttu +0,3 milj. euron hyvityksiin sairaus- ja tapaturmakorvauksista.

Henkilöstömenoihin on varattu vuonna 2027 yhteensä 36,0 milj. euroa ja vuonna 2028 37,0 milj. euroa. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustepalkkion maksamiseen.

Henkilöstökustannuksissa on varauduttu 474 henkilömäärään 31.12.2026 (TA2025 456 hlöä). Vuodelle 2026 esitetään lisärekrytointeja erityisesti vahvistamaan teknologian kyvykkyksiä ja laadukkaampia teknologiavalintoja sekä laadukkaampaa toiminnan kehitystä. Henkilömäärä on suunnitelmavuosina 2026-2027 vuoden 2025 tasolla.

5.6.3 Muut toimintamenot

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on TTS-vuosille varattu 0,8 milj. euroa vuosittain. Tämä menoerä sisältää toimisto- ja ICT-tarvikkeet, matka- ja kertakorttipohjien hankinnat, kalusto- ym. tarvikehankinnat.

Vuokramenot vuonna 2026 ovat 6,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannuksia 1,5 milj. euroa, Pasilan aseman vuokraa 0,9 milj. euroa, Ojangon varikon vuokraa 1,8 milj. euroa, sekä kuljettajien sosiaali-tiloista maksettavia vuokria 1,2 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2026 ovat 3,5 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan noin 3,0 milj. euroa vuonna 2026.

5.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 3,0 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 arvioidaan syntyvät tuottoja purettavista kassasijoituksista ja maksuliikennetilien korkotuotoista. Kassavarojen sijoituksissa noudatetaan HSL:n hallituksen hyväksymää sijoituspolitiikkaa. Sijoituksia on tehty lyhytaikaisesti vain kassavarojen turvaamiseksi, ja arvion mukaan ylimääräisiä kassavaroja ei ole enää TTS-kaudella jäljellä. Nettotuotoiksi vuodelle 2027 on arvioitu 2,0 milj. euroa ja 1,5 milj. euroa vuodelle 2028.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028 sisältää vuonna 2020 nostetun 50,0 milj. euron talousarviolainan kustannukset takaisinmaksuerinä rahoituslaskelmassa ja korkoina tuloslaskelmassa. Tätä lainaa on jäljellä vuoden 2025 lopussa 23,7 milj. euroa, jota lyhennetään 5,3 milj. eurolla vuosittain. Viimeinen lainaerä lyhennetään suunnitelman mukaan 06/2030.

TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien kuntaosuuksilla katetaan kustannukset, joita ei lipputuloilla ja muilla tuloilla voida kattaa.

TTS-esityksen mukaisilla laskelmilla vuonna 2026 kassan riittävyys laskee 14 päivään, mikä on tyydyttävää tasoa (tilinpäätös 2024 51 päivää). Suunnitelmavuosina 2027-2028 arvion mukaan kassan riittävyys on vain 11-9 päivän tasolla, jolloin arvion toteutuessa joudutaan selvittämään vaihtoehtoina lipputulojen kasvattamista esimerkiksi hintoja korottamalla, kuntien peruspääomaosuuksien tai vuosittaisten kuntaosuuksien kasvattamista tai lainan ottoa käyttökulujen kattamiseksi.

Jäsenkunnille maksettavat tai laskutettavat korot

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksamisesta tai alijäämästä perittävästä korosta. TTS-suunnitelmassa on varauduttu korkojen maksamiseen peruspääomaosuuksista.

Talousarvion 2026 vuosikate rahoituserien jälkeen on 7,7 milj. euroa ylijäämäinen eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat arvion mukaan 19,1 milj. euroa vuonna 2026.

5.8 Tilikauden tulos

Tilikauden 2026 tulos on -11,4 milj. euroa alijäämäinen ja se voidaan kattaa edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämistä. Kuntakohtainen ylijäämien käyttö / alijäämävähennys esitetty kappaleessa 5.2.2 (taulukko 4).

Vuoden 2027 tilikauden alijäämäksi muodostuu -0,3 milj. euroa ja vuoden 2028 alijäämäksi -0,3 milj. euroa. Ylijäämäkertymäkertymät on suunniteltu käytettäväksi loppuun TTS-kausien aikana. Ylijäämäkertymien loppuminen heikentää HSL:n kassan riittävyyttä käyttömenoista suoriutumiseen ja kasvattaa merkittävästi laskutettavia kuntaosuuksia vuodesta 2027 alkaen.

6 INVESTOINNIT JA POISTOT

HSL:n investointimenot ovat 25,4 milj. euroa vuonna 2026, 25,0 milj. euroa vuonna 2027 ja 25,0 milj. euroa vuonna 2028.

Investoinnit painottuvat erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

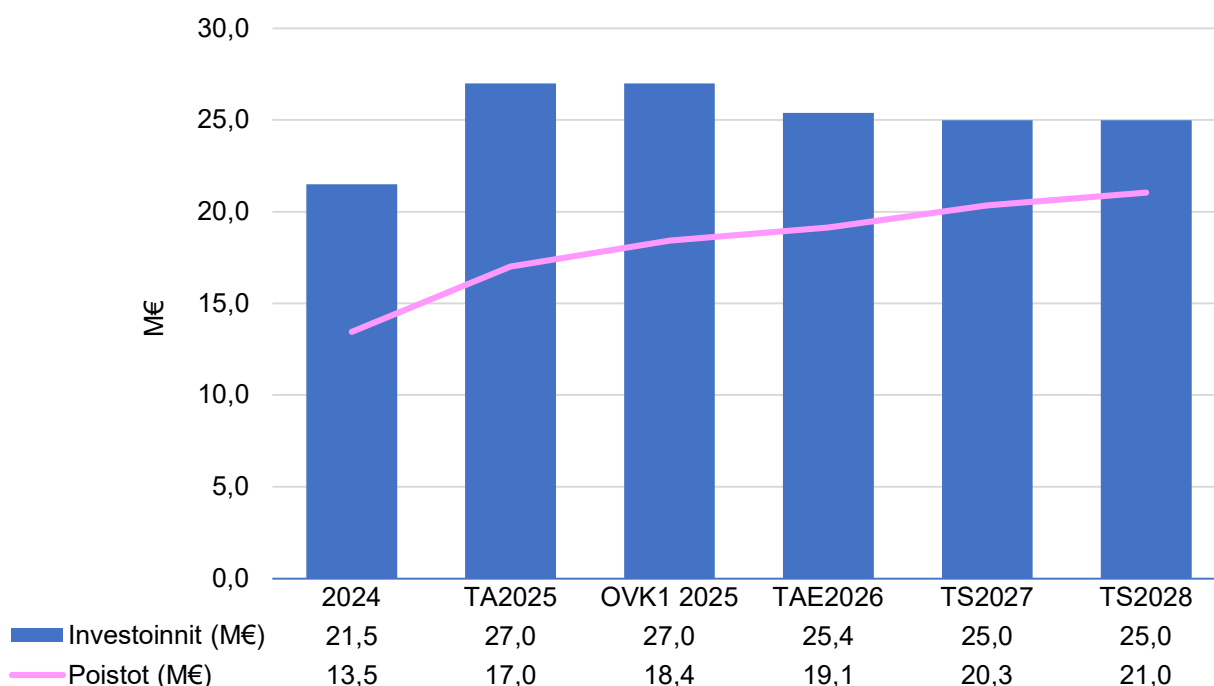
- lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehitykseen (asiakasrajapinnat ja taustajärjestelmät),
- matkustajainformaatiojärjestelmän kokonaisuudistamiseen,
- asiakkuuksienhallinnan kyvykkyyksien kasvattamiseen.

Merkittävimmät yksittäiset investoinnit koskevat lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehittämistä (HSL-sovelluksen jatkokehitys, verkkopalvelut ja taustajärjestelmät), matkustajainformaatiojärjestelmän uudistamista (liikennedatan uudistaminen, patterinäytöt) sekä asiakkuuksien johtamisen ja asiakastiedon hyödyntämistä (Asiakastiedon datajärjestelmä).

Investoinnit realisoituvat kuntaosuuksiin suunnitelman mukaisten poistojen kautta. Poistot sisältyvät kuntaosuuslaskennassa yleiskustannuksiin. Poistoajat ovat HSL:n hyväksytyn poistosuunnitelman mukaiset. Poistoajat ovat lippu- ja informaatiojärjestelmien hankkeiden osalta pääosin 8 vuotta (laitteet ja muut aineelliset hankinnat) tai 5 vuotta (muut aineettomat hankinnat). Poistomenetelmänä on tasa-poisto.

Poistoihin on varattu 19,1 milj. euroa vuodelle 2026, 20,3 milj. euroa vuodelle 2027 ja 21,0 milj. euroa vuodelle 2028. Poistomenot kasvavat aiemmista vuosista, kun uusi lipputilihanke valmistuu ja on täysimääräisesti tuotantokäytössä.

Kuva 9: Investoinnit 2024–2028

7 KESKIPITKÄN TÄHTÄIMEN KUNTAOSUUSENNUSTEET 2030 JA 2035

HSL:n keskipitkän aikavälin rahoitusnäköymän kehitystyö jatkuu ja sen päivitettyjä tuloksia esitetään talous- ja toimintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä. Jatkuva inkrementaalinen kehitysprosessi käynnistyi loppuvuonna 2022, kun HSL alkoi selvittää rahoituksensa nykytilaa ja tulevaisuutta yhdessä jäsenkuntien kanssa. HSL:n talouden keskipitkän aikavälin kehitystä arvioivan laskentamoduulin kehittämisen ja päivittämisestä vastaa HSL:n liikenne-ekonomisti.

Ensimmäinen versio todennäköisenä pidettyyn hankeskenaarioon pohjaavasta keskipitkän aikavälin kustannushorisontista (v. 2025-2040) ja Helmet 4 -liikenne-ennustemallilla tuotetuista poikkileikkausvuosien kysyntäennusteista julkaistiin alkuvuonna 2023

Alkuperäisestä laskentapohjasta johdetuista kuntaosuuslaskelmista puolestaan julkaistiin ensiversiot vuosien 2024-2026 alustavassa talous- ja toimintasuunnitelmassa. Kuntaosuuslaskelmissa tukeudutaan HSL:n liikenne-ennustemalliasiantuntijoiden liikenne-ennustemallilla tuottamiin aamuhuipputuntia kuvaaviin matkustustietoihin, joiden voidaan lähes poikkeuksetta ajatella edustavan kotoperäisiä matkoja.

Poikkeavasta menetelmästä ja sen rajoitteista johtuen kuntakohtaiset jakaumat ovat vähemmän tarkkoja kuin koko HSL-tason tiedot ja niihin kannattaa suhtautua ennemminkin suuntaa-antavina. Joka tapauksessa pelkän päivittämisen lisäksi myös kuntaosuuslaskelmien osalta etsitään aktiivisesti keinoja kehittää tarkastelun pohjana toimivaa menetelmää. Kyseisiä jakoperusteita on, niiltä osin kuin se on ollut mahdollista, pyritty tarkentamaan aiemmista tarkasteluista myös tällä päivityskierroksella.

HSL-talouden keskipitkän aikavälin kokonaistason kuntaosuuksiin yhdistävän moduulin ensimmäinen prototyyppi on valmistumassa. Jatkossa tarkastelujen perusajankohdan päivittäminen on vähemmän työlästä ja tulosten jaettavuus paranee.

Tarkasteltu skenaario on kiinteähintainen ja pohjautuu ajantasaiseen tietoon suunnitelmista, niiden vaikutusarvioinneista, päätöksistä ja HSL:n infrakorvausjärjestelmän sisältävän nykyisen rahoitusmallin ominaispiirteistä. Sen perusajankohtana on edelleen syksy 2022, sillä hyödynnetyt lipputuloarviot on tuotettu kyseisen ajanhetken mukaisilla lipunhinnoilla ja tariffijärjestelmällä.

Vielä toistaiseksi käytetyssä Helmet 4 -liikenne-ennustemallilla tehdyssä liikkumiskysynnän etätöyöskenaariossa on sopeutettu matkatuotoksia, mutta mallin estimoidut parametrit päivittyvät vasta uuden Helmet 5 -liikenne-ennustemalliversion käyttöönoton yhteydessä. Syksyllä 2023 toteutetun seudullisen liikkumistutkimuksen tulokset ja niiden soveltaminen vuoden 2025 aikana käyttöönotettavalla Helmet 5 -liikenne-ennustemallilla päivittävät ennustetun liikkumiskäyttäytymisen vastaamaan paremmin muuttunut tilannetta viimeistään vuosien 2027-2029 alustavaan talous- ja toimintasuunnitelmaan.

Liikenne-ennustemallin uudella versiolla toteutettavien malliajojen kanssa samassa yhteydessä on aiheellista toteuttaa tarkastelujen perusvuoden vaihto. Vuoden 2022 kustannustasoa alkaa vähitellen olla hankalampi hahmottaa. Alati hieman kauemmas menneisyyteen jäävä perusvuosi asettaa tarkastelulle haasteita myös nopeasti ja eritahtisesti kehittyneiden kustannustasojen myötä.

Tarkastelun perusajankohtana toimivana loppuvuonna 2022 inflaatio oli jo ehtinyt kiihtyä energian ja raaka-aineiden vetämänä. Työn hinta reagoi inflaatioshokkiin viiveisemmin ja työvoimaintensiivisemmät kustannuserät ovat jatkaneet inflaatioshokissa menetetyn ostovoimakuilun kiinni kirmistämistä. Kyseisiin kehityskuluihin on vastattu maltillisilla indeksikorjauksilla ja kertoimilla. Korjausten pääasiallinen tavoite on pitää vääristymien vaikutus mahdollisimman vähäisenä.

Keskipitkän aikavälin rahoitustarkasteluissa ei toistaiseksi ole tutkittu mahdollisten lipunhintojen korotusten tarkempia vaikutuksia. Myös niihin on mahdollista pureutua paremmin liikenne-ennustemallin uuden version käyttöönoton myötä. Samassa yhteydessä päivitetään liikkumispalveluiden alv-kannan muutos tuoreimman tiedon mukaiseksi.

Tarkastellun skenaarion maankäytön ja liikenneverkon kehitys mukailee pääsääntöisesti MAL 2023 -suunnitelmaa. Myös tarkasteluissa sovellettu väestönkasvu on jokseenkin lineaarista sekä nopean keskittyvän kasvun mukaista. Asuntorakentamisen jossain määrin lamaantunut tila voi kuitenkin alkaa vaikuttaa seudun väestökehitykseen ennen kaikkea juuri tarkasteltavalla keskipitkällä aikavälillä.

Perusvuoden vaihdon kanssa samassa yhteydessä onkin aiheellista tuottaa myös vaihtoehtoisen kasvuskenaarion mukainen herkkyystarkastelu esimerkiksi Uudenmaan liiton talvella 2025 päivitettyjen väestö- ja työpaikkaprojektien (<https://uudenmaanliitto.fi/uudenmaan-tyopaikat-ja-vaesto-ovat-kasvusuunnassa-jatkossakin-mutta-maakunnan-sisalla-on-suuria-eroja/>) tarkemmalle aluetasolle viedyn hitaan kasvun skenaarion mukaisesti.

Tällä päivityskierroksella vuoden 2025 lopullisen talousarvion kustannustietojen päälle rakentuvan keskipitkän aikavälin HSL-talouden kokonaisuutta on tarkennettu Kaupunkiliikenne Oy:n uusimman 10-vuotishjelman investointien lisäksi HSL:n tuottaman linjasto 2040 -työn (https://staticfiles.hsl.fi/globalassets/julkaisuarkisto/2025/linjasto-2040_hsl_raportti_3_2025k.pdf) tarjoamalla tuoreella ja tarkentuneella aikataulu- ja kustannustiedolla.

Lisäksi panostuksia on, niiltä osin kuin mahdollista, kohdennettu seudun lähijunaliikenteen kustannushityksen tarkentamiseen. Linjasto 2040 -työssä ei käsitelty seudun junavarikoita koskeviin järjestelyihin tulevaisuudessa melko todennäköisesti kohdistuvia muutoksia. Koska varikoilla ei myöskään lähtökohtaisesti ole suoraa vaikutusta lipputuloihin, on keskipitkän aikavälin rahoitustarkasteluissa mahdollista havainnollistaa niihin liittyvien valintojen merkitystä kokonaiskuvassa.

Junavarikkojen aiemmin tarkasteltuun kehityspolkuun on siten kohdennettu muutoksia siten, että rantaradan junavarikko akselilla Luoma-Mankki on korvattu aiempaa todennäköisempänä näyttäytyvällä Näkinmäen kalliovarikolla (kokonaisinvestointi 365 me) ja kehäradan junavarikoksi osoitettiin Keimolan (kokonaisinvestointi 160 me) vaihtoehto. On syytä huomata, että molempien varikkovaihtoehtojen kustannusarvioiden epävarmuuksia kuvastavat vaihteluvälit ovat vielä huomattavia, mutta tarjoavat joka tapauksessa riittävää suuntaa koko HSL-tason suuren kuvan tarkasteluun.

Molempien varikoiden odotetaan tulevan käyttöön ennen vuotta 2035. Aiemmin ensimmäiseksi uudeksi junavarikoksi tarkasteluissa ajateltu pääradan varren pienempi varikko Jäspilässä sekä Ilmalan varikon

lähijunaliikenteestä poisjäänti puolestaan toteutuisivat ennen vuotta 2040. Oletukset junavarikoille osoitettavasta valtionavustuksesta ovat pysyneet ennallaan 30 prosentissa.

Mahdolliset laajemmat tulevaisuuden muutokset lähijunaliikenteen järjestämistavoissa eivät ole sisältyneet tarkasteluihin, vaan uusien raiteiden käyttöönottoa sekä digiradan mahdollistamia vuorovälitihen-nyksiä ja sen edellyttämiä kalustohankintoja lukuun ottamatta lähijunaliikenteen ja esimerkiksi ratamak-sujen odotetaan säilyvän kutakuinkin entisellään. Koska esimerkiksi suuret ratahankkeet eivät olleet osa MAL 2023 -suunnitelmaa, minkä lisäksi niiden yksityiskohtaisemmista taloudellisista vaikutuksista on toistaiseksi varsin vähän konkreettista julkista tietoa, eivät ne toistaiseksi sisälly HSL:n keskipitkän aika-välin rahoitusnäköymän tarkasteluihin.

Muutoin keskipitkän aikavälin rahoitustarkastelu sisältää myös uusien hankkeiden ja raideliikenteen kas-vattamisen edellyttämät varikko- ja kalustoinvestoinnit. Tarkentunut kalustohankintojen polku keventää osaltaan poikkileikkausvuoteen 2030 kohdistuvaa painetta. Raitiotieliikenteen osalta on tarkennettu myös varikko- ja kalustoerien poistumaa koskevaa tietoa.

Tulevan vuosikymmenen laajan infrainvestointinäköymän toteutuminen sellaisenaan tarkoittaisi joka ta-pauksessa myös kalustohankintojen ajallisesti varsin keskittyntä suurta määrää. Uudisinvestoinnit ovat HSL:n taloudelle kalleimpia käyttöiän alkuvaiheessa myös kaluston osalta. Vasta poistojen etenemistä seuraava korkoerien pieneneminen keventää HSL-talouteen kohdistuvaa kustannuspainetta.

Linjasto 2040 -työn pohjalta myös bussiliikenteen vuotuisia operointikustannuksia on tarkennettu edelli-sestä päivityskierroksesta alaspäin vajaalla 10 miljoonalla eurolla eli noin kolmella prosentilla, mikä osin kompensoi raideliikenteen kasvavia operointikustannuksia.

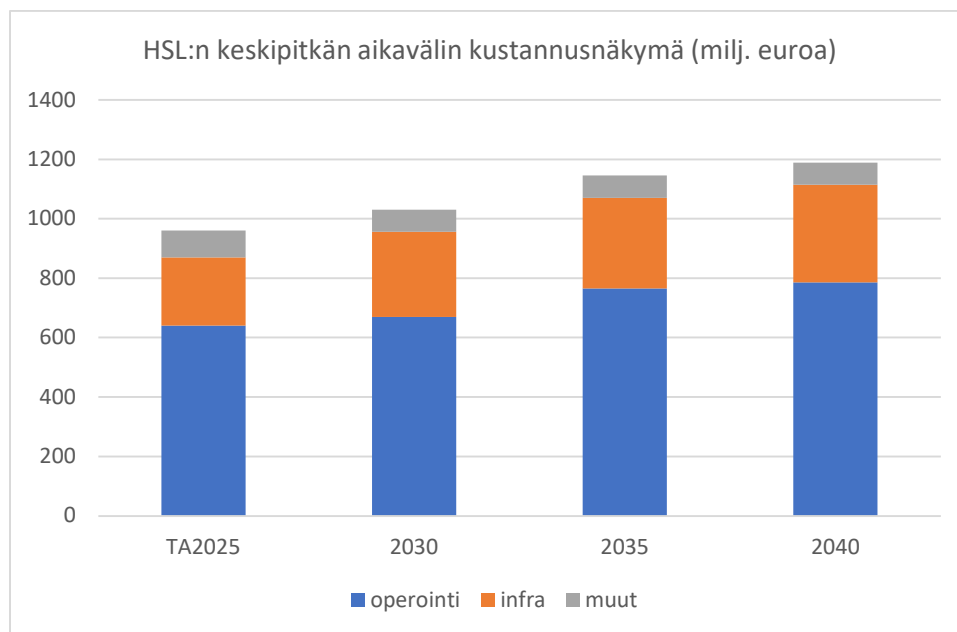
Lisäksi päivityksessä on tarkasteltu etenkin HSL:n oman organisaation toimintakustannukset ja varsina-i-sen liikenteen ulkopuoliset palvelujen ostot sisältäviä yleiskustannuksia, jotka ovat olleet koholla esimer-kiksi käynnissä olevan lipputilihankkeen vaatimien panostusten myötä. Myös palkkojen yleiskorotukset ovat luonnollisesti kasvattaneet nimellisiä yleiskustannuksia, mutta reaalisesti niiden on odotettu palau-tuvan lähemmäs vuoden 2022 tasoa. Tulopuolen tarkennuksena tarkasteluihin on nyt lisätty lipputulojen, kuntaosuuksien ja valtionavustusten lisäksi muut toimintatuotot, joihin ei tämänkertaisissa tarkaste-luissa odotettu kohdistuvan reaalisia muutoksia.

Kaiken kaikkiaan tulevaisuuden hankkeita koskeva tieto vähenee ja muuttuu huomattavasti epätarkem-maksi, mitä pidemmälle kohti 2030-luvun loppua mennään. Tietoa uusista hankkeista ja toimenpiteistä lisääntyy ajan myötä. Vielä edellisellä päivityskierroksella HSL-talouden kustannukset olivat huipussaan vuonna 2035.

Tilanne on muuttunut edellisestä sikäli, että kustannusten ennustetaan jo tässä vaiheessa jatkavan mer-kittävää, mahdollisesti myös subventioasteen kohoamista jatkavaa kasvuaan myös 2040-luvulle tulta-essa, vaikka esimerkiksi Kaupunkiliikenne Oy:n 10-vuotisohjelmaan tulevia pienempiä hankkeita ei ole vielä 2030-luvun lopulta tiedossa. Lisäksi on huomattava, että esimerkiksi työmaiden suorita ja epäsuorita taloudellisia vaikutuksia eri aikajän-teillä ei ole ainakaan toistaiseksi kyetty keskipitkän aikavälin rahoitus-tarkasteluissa huomioimaan. Näin ollen ne eivät sisälly 2030-luvulle arvioituihin lukuihin. Näitäkin osin on

vaikea eksaktisti arvioida, kuinka suuri on vuoden 2025 talousarvion ja vuoden 2030 skenaarioarvion menetelmällisen epäjatkuuskohdan merkitys.

Kuva 10. HSL:n keskipitkän aikavälin arvioitu kustannuskehitys vuoden 2022 hintatasossa.

Päivityskierroksen suurimmat muutokset kokonaiskustannuksissa kohdistuivat lähijuna-, bussi- ja raitiotieliikenteeseen. Edellä mainitut näkyvät myös osassa HSL:n pienempiä jäsenkuntia, joiden kuntakohtaiset luvut ovat herkimpiä jakoperusteiden epätarkkuuksille. Raitiotieliikenteen tarkennukset koskevat etenkin Helsingin.

Myös linjastokohtaisten jakoperusteiden tarkennuksissa on panostettu tällä päivityskierroksella erityisesti lähijunaliikenteeseen. Lisäksi HSL-talouden suurimmat kustannukset muodostavan bussiliikenteen operoinnin osalta Helsingin ulkopuolisissa linjastoissa on nyt sovellettu Helmet-mallin aamuhuipputunnin aggregointien sijaan todennäköisemmin lähempänä oikeaa olevia linjastokohtaisten matkustajakilometrien nykyjakauksia.

Kuntaosuustarkasteluissa lipputulot on jyvitetty kunnille vyöhyketason tarkempien jakojen sijaan puhtaasti koko HSL-tason suhteellisten nousujakaumien perusteella. Myöskään HSL:n ja muiden toimijoiden, esimerkiksi VR:n, lippuyhteistyösopimusten huomiointi ei ole mahdollista liikenne-ennustemallipohjaisessa tarkastelussa.

Taulukko 6. Keskipitkän aikavälin rahoitustarkastelujen päätulokset vuodelle 2035 vuoden 2022 hintatasossa.

2035	HEL	ESP	VAN	KAU	KER	KIR	SIP	SIU	TUU	YHT
Tulot	281.3	92.8	85.9	2.9	8.0	8.5	4.6	0.4	6.1	490.6
Infrakust.	155.7	107.5	34.3	3.5	1.6	3.4	1.1	0.2	1.1	308.3
Operointi-kust.	415.2	170.5	131.3	5.6	12.6	12.0	7.5	0.4	10.3	765.4
Yleiskust.	45.7	13.7	12.1	0.3	1.0	1.1	0.3	0.1	0.5	74.8
Kustannukset yht.	616.6	291.7	177.7	9.4	15.2	16.5	9.0	0.7	11.8	1148.5
Rah.tarve	335.3	198.9	91.8	6.5	7.2	8.0	4.4	0.3	5.7	657.9
Subv.-%	54.4%	68.2%	51.6%	69.1%	47.2%	48.7%	48.6%	42.1%	48.2%	57.3%

Tarkastelujen eräs lähtökohta kuvata HSL:n rahoitustasapainon kehitystä ilman lipunhintojen muutoksia. Niiden tulokset viittaavat siihen, kuinka kuntien joukkoliikenteen subventiotarpeet kasvaisivat annetulla hankenäkymällä nopeankin väestönkasvun tapauksessa laajalti 2030-luvun mittaan. Liikenne-ennustemalliin pohjaavat kysyntätarkastelut olettavat muuttumattoman liikkumiskäyttäytymisen, mutta sisältävät autokannan sähköistymisen myötä tapahtuvan henkilöautojen käyttökulujen alenemisen. Senkin myötä joukkoliikenteen lipunhintojen korotusvara lieenee varsin rajallinen.

Kasvaneet kustannukset ja edellisen päivityskierroksen jälkeen tarkentuneet jakoperusteet näkyvät 2030-luvulla myös Helsingin subventioasteen kasvuna. Sama koskee Vantaata, jonka osalta subventioasteet kuitenkin pysyisivät lähempänä 50 %:n tasoa. Espoonkaan subventioaste ei nopeasta väestönkasvusta ja lähijunaliikenteen ulkopuolisten siihen merkittävästi vaikuttavien hankkeiden puuttumisesta huolimatta juuri alenisi. Espoon yleiskaavan uudet raidehankkeet eivät tämänhetkisessä skenaariossa toteudu vuoteen 2035 mennessä edes kaavailuissa pisimmällä olevan Leppävaara-Matinkylä-pikarai-tiotien osalta.

HSL:n keskipitkän aikavälin rahoitustarkastelut ovat jatkuva iteratiivinen prosessi, jonka seuraavissa kehitysvaiheissa on aiheellista tuottaa myös vaihtoehtoisia kysyntäskenaarioita, joista on syytä käydä keskusteluja kuntien edustajien kanssa. Kysyntäskenaarioiden kannalta keskeisen liikenne-ennustemallin uuden version käyttöönoton myötä voidaan saada entistä parempi käsitys HSL-talouden kehitysnäkymistä. Seuraavalla päivityskierroksella kuntaosuustarkasteluihin lisätään myös vuotta 2040 koskevat arviot.

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2026-2028

x 1 000 €	ERO OVK1 2025/TA 2025					ERO TA 2026/OVK1 2025			ERO TS 2027/TA 2026			ERO TS 2028/TS 2027		
	TP 2024	TA 2025	OVK1 2025	€	%	TA 2026	€	%	TS 2027	€	%	TS 2028	€	%
Toimintatuotot	872 340	941 421	924 669	-16 752	-1,8 %	997 858	73 189	7,9 %	1 066 492	68 634	6,9 %	1 074 472	7 980	0,7 %
Myyntituotot	373 567	408 892	391 114	-17 778	-4,3 %	420 621	29 507	7,5 %	436 757	16 136	3,8 %	466 562	29 805	6,8 %
AB vyöhykkeen lipputulot	245 254	269 403	253 161	-16 242	-6,0 %	272 453	19 291	7,6 %	282 941	10 488	3,8 %	302 289	19 348	6,8 %
ABC vyöhykkeen lipputulot	59 858	65 825	64 767	-1 058	-1,6 %	69 753	4 986	7,7 %	72 434	2 681	3,8 %	77 387	4 953	6,8 %
ABCD vyöhykkeen lipputulot	20 211	19 193	22 177	2 984	15,5 %	21 340	-837	-3,8 %	22 155	815	3,8 %	23 670	1 515	6,8 %
BC vyöhykkeen lipputulot	35 667	38 874	37 626	-1 248	-3,2 %	40 304	2 678	7,1 %	41 850	1 546	3,8 %	44 712	2 862	6,8 %
BCD vyöhykkeen lipputulot	3 171	3 234	3 511	277	8,6 %	3 517	6	0,2 %	3 650	134	3,8 %	3 900	250	6,8 %
CD vyöhykkeen lipputulot	4 041	7 570	4 991	-2 578	-34,1 %	8 253	3 262	65,3 %	8 569	316	3,8 %	9 155	586	6,8 %
D vyöhykkeen lipputulot	4 018		4 147	4 147			-4 147	-100,0 %						
DE vyöhykkeen lipputulot		938				1 114	1 114	100,0 %	1 156	42	3,8 %	1 235	79	6,8 %
CDE vyöhykkeen lipputulot		132				158	158	100,0 %	164	6	3,8 %	175	11	6,8 %
BCDE vyöhykkeen lipputulot		262				270	270	100,0 %	280	10	3,8 %	299	19	6,8 %
ABCDE vyöhykkeen lipputulot		2 569				2 560	2 560	100,0 %	2 658	98	3,8 %	2 840	182	6,8 %
Lipputulot yhteensä	372 220	408 000	390 380	-17 620	-4,3 %	419 721	29 341	7,5 %	435 857	16 136	3,8 %	465 662	29 805	6,8 %
Muut myyntituotot yhteensä	1 347	892	734	-158	-17,7 %	900	166	22,6 %	900		0,0 %	900		0,0 %
Korvaukset kunnilta	476 614	506 439	506 439		0,0 %	553 494	47 055	9,3 %	605 251	51 757	9,4 %	582 036	-23 215	-3,8 %
Muut myyntitulot	2 021	6 340	5 021	-1 319	-20,8 %	6 644	1 624	32,3 %	7 098	454	6,8 %	8 209	1 111	
Tuet ja avustukset	5 865	4 700	4 152	-548	-11,7 %	4 825	673	16,2 %	4 825		0,0 %	4 825		0,0 %
Vuokratuotot	2 608	2 744	3 070	326	11,9 %	3 147	76	2,5 %	3 229	82	2,6 %	3 299	70	2,2 %
Muut toimintatuotot	11 665	12 306	14 872	2 566	20,9 %	9 127	-5 746	-38,6 %	9 332	205	2,3 %	9 541	209	2,2 %
Toimintakulut	-894 491	-964 456	-963 959	497	-0,1 %	-993 142	-29 183	3,0 %	-1 048 406	-55 264	5,6 %	-1 055 192	-6 786	0,6 %
Henkilöstökulut	-30 855	-32 824	-32 927	-103	0,3 %	-35 014	-2 087	6,3 %	-35 994	-980	2,8 %	-37 002	-1 008	2,8 %
Palvelujen ostot	-854 331	-921 848	-921 542	306	0,0 %	-947 678	-26 136	2,8 %	-1 002 204	-54 526	5,8 %	-1 007 622	-5 418	0,5 %
Bussiliikenteen operointikustannukset	-342 811	-352 383	-359 164	-6 782	1,9 %	-366 803	-7 638	2,1 %	-389 784	-22 982	6,3 %	-387 547	2 238	-0,6 %
Junaliikenteen operointikustannukset	-93 973	-101 652	-104 971	-3 319	3,3 %	-102 076	2 894	-2,8 %	-108 031	-5 954	5,8 %	-112 109	-4 078	3,8 %
Metroliikenteen operointikustannukset	-60 192	-65 214	-60 258	4 955	-7,6 %	-62 284	-2 026	3,4 %	-61 063	1 221	-2,0 %	-61 632	-569	0,9 %
Raitioliikenteen operointikustannukset	-67 030	-85 292	-80 663	4 629	-5,4 %	-85 643	-4 980	6,2 %	-91 543	-5 900	6,9 %	-89 119	2 424	-2,6 %
Lauttaliikenteen operointikustannukset	-7 796	-5 890	-5 717	173	-2,9 %	-5 618	99	-1,7 %	-5 711	-93	1,7 %	-5 653	58	-1,0 %
Pikaraitioliikenteen operointikustannukset	-19 125	-23 021	-21 189	1 832	-8,0 %	-24 469	-3 280	15,5 %	-27 641	-3 173	13,0 %	-29 302	-1 661	6,0 %

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2026-2028

	ERO OVK1 2025/TA 2025						ERO TA 2026/OVK1 2025			ERO TS 2027/TA 2026			ERO TS 2028/TS 2027		
x 1 000 €	TP 2024	TA 2025	OVK1 2025	€	%	TA 2026	€	%	TS 2027	€	%	TS 2028	€	%	
Liikenteen operointikustannukset yhteensä	-590 926	-633 451	-631 962	1 489	-0,2 %	-646 893	-14 931	2,4 %	-683 773	-36 881	5,7 %	-685 362	-1 589	0,2 %	
Infrapalvelut yhteensä	-220 251	-236 201	-238 763	-2 563	1,1 %	-249 032	-10 269	4,3 %	-263 235	-14 203	5,7 %	-268 617	-5 382	2,0 %	
Muut palvelujen ostot yhteensä	-43 153	-52 197	-50 817	1 380	-2,6 %	-51 753	-936	1,8 %	-55 195	-3 442	6,7 %	-53 643	1 552	-2,8 %	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 044	-763	-739	23	-3,0 %	-824	-84	11,4 %	-818	6	-0,7 %	-839	-21	2,6 %	
Vuokrakulut	-5 729	-6 106	-5 751	355	-5,8 %	-6 091	-341	5,9 %	-6 677	-586	9,6 %	-6 922	-244	3,7 %	
Muut kulut	-2 531	-2 916	-3 001	-85	2,9 %	-3 536	-535	17,8 %	-2 713	823	-23,3 %	-2 808	-95	3,5 %	
Toimintakate	-22 150	-23 035	-39 291	-16 256	70,6 %	4 715	44 006	-112,0 %	18 086	13 371	283,6 %	19 280	1 194	6,6 %	
Rahoitustuotot ja -kulut	3 183	1 668	1 639	-28	-1,7 %	3 000	1 361	83,0 %	2 000	-1 000	-33,3 %	1 500	-500	-25,0 %	
Rahoituskulut yhteensä	-540	-92	-408	-316	342,5 %	-510	-102	24,9 %	-510		0,0 %	-510		0,0 %	
Vuosikate	-18 968	-21 367	-37 651	-16 284	76,2 %	7 715	45 366	-120,5 %	20 086	12 371	160,3 %	20 780	694	3,5 %	
Poistot	-13 453	-17 002	-18 424	-1 422	8,4 %	-19 129	-705	3,8 %	-20 346	-1 217	6,4 %	-21 040	-694	3,4 %	
Tilikauden tulos	-32 421	-38 369	-56 075	-17 706	46,1 %	-11 414	44 661	-79,6 %	-260	11 154	-97,7 %	-260		0,0 %	
Tilikauden yli-/alijäämä	-32 421	-38 369	-56 075	-17 706	46,1 %	-11 414	44 661	-79,6 %	-260	11 154	-97,7 %	-260		0,0 %	

LIITE 2:
Rahoituslaskelma 2026-2028

50

1 000 €	2024	TA2025	OVK1 2025	TAE2026	TS2027	TS2028
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-18 968	-21 367	-37 651	7 715	20 086	20 780
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	110					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-24 479	-27 000	-27 000	-25 400	-25 000	-25 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 832					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-40 488	-48 367	-64 651	-17 685	-4 914	-4 220
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263	-5 263
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset*	24 373	-10 474	3 410	3 410	3 410	3 410
Rahavarojen muutos	-21 378	-64 105	-66 504	-19 538	-6 767	-6 073
Rahavarat 31.12	124 802	60 697	58 298	38 760	31 993	25 919
Rahavarat 1.1	146 181	124 802	124 802	58 298	38 760	31 993
Investointien tulorahoitus %	-87,6 %	-79,1 %	-139,4 %	30,4 %	80,3 %	83,1 %
Kassan riittävyys, pv	51,0	23,0	22,1	14,3	11,1	9,0

*Muu maksuvalmiuden muutos arvioitu ed. 3 vuoden keskiarvolla OVK1/2025-TS2028

LIITE 3: **Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028**

Yleiskuva TTS-kauden 2026–2028 palvelutasomuutoksista

TTS-kautta 2026–2028 leimaavat erilaisten työmaiden joukkoliikennepalveluun aiheuttamat muutokset. Eri puolilla seutua rakennetaan ennätysmäisen laajasti uutta raideliikenneinfraa sekä korjataan tai uusitaan vanhaa infraa kuten asemia ja ratasiltoja. Rakennustöiden vaikutuksesta matka-ajat pitenevät monin paikoin ja asiakaskokemus heikkenee, kun raideliikennettä joudutaan korvaamaan hitaammalla ja pienemmän kapasiteetin tarjoavalla bussiliikenteellä. Työmaiden vaikutukset aiheuttavat erityisesti vuonna 2027 erittäin merkittävän kustannuslisäyksen korvaavan liikenteen järjestämisen kasvattaessa operointikustannuksia. Samanaikaisesti matka-ajat pitenevät ja tarjottavan liikenteen laatutaso heikkenee, millä on merkittäviä vaikutuksia myös lipputuloihin.

Joukkoliikennepalvelu paranee merkittävästi raideliikenteen hankkeiden valmistuessa muun muassa Kruunuvuorenrannassa (Kruunusillat) sekä Espoossa Leppävaaran ja Espoon keskuksen välillä (Espoon kaupunkirata). Bussiliikenteessä palvelutasoparannukset ovat kokonaisuutena hyvin pieniä lisäyksiä kasvavien alueiden tarjontaan kysynnän kasvaessa. Valmistuvien raideliikenteen hankkeiden lisäksi joukkoliikennepalveluun ei ole suunnitteilla merkittäviä tarjonnan lisäyksiä. Linjaston kehittämistoimenpiteet pyritään suunnittelemaan kustannustehokkuutta parantaen nykyistä tarjontaa uudelleenkohdentamalla. Lähivuosien aikana matkustajalaskentalaitteiden kattavuus paranee merkittävästi, mikä parantaa mahdollisuuksia tehdä liikenteeseen toteutuneen kysynnän perusteella kustannustehokkuutta edistäviä pieniä tarjontamuutoksia.

Vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmassa tavoitellaan talouden tasapainoa. Jatkuvasti kasvavat infrakustannukset nostavat HSL:n menoja nopeammin kuin lipputulojen kehitys nostaa tulopuolta, joten talouden tasapainoa on haettava myös operointikustannuksia karsimalla. Omistajaohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi olemme tehneet noin 5 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Tehdyt säästöt jakautuvat riskitason nostamiseen, kehittämistoimenpiteiden lykkäämiseen ja heikon kustannustehokkuuden liikenteen karsimiseen. Palvelutasomuutokset vuosille 2026-2028 pohjautuvat suurimmaksi osaksi välttämättömiin tarjonnan lisäyksiin kapasiteetin hallinnan näkökulmasta. Operointikustannusten budjetointi on toteutettu korkealla riskitasolla, mikä saattaa edellyttää nyt esitettyjen liikenteen karsintojen lisäksi myös muita liikenteen harvennuksia tai linjojen lakkautuksia. Riskitasoa on nostettu etenkin bussiliikenteen operoinnissa sekä ratikoiden varikkokustannuksien osalta.

Operointikustannusten osalta kustannustehokkuutta tavoitellaan harventamalla ja mahdollisesti lakkauttamalla heikolla kustannustehokkuudella suorittavaa liikennettä. Tämä tarkoittaa mahdollisesti yksittäisten linjojen kokonaisia lakkautuksia ja hiljaisempien ajankohtien liikenteen karsimista eri puolilla seutua. Bussiliikenteessä riskitasoa on nostettu erityisesti korvaavan liikenteen järjestelyiden budjetoinnin osalta. Tämän lisäksi useita suunniteltuja pienempiä linjakohtaisia kehittämistoimenpiteitä on päätetty jättää tekemättä tai lykätä myöhemmille vuosille, mikä voi aiheuttaa tarvetta vuorovälien harventamiselle. Varaudumme riskitason noston myötä heikentämään joukkoliikennetarjontaa isojen työmaiden aiheuttaessa joukkoliikenteelle hidastuksia. Tehtävät leikkaukset ja bussiliikenteen kehittämistoimenpiteiden lykkääminen aiheuttavat negatiivisia vaikutuksia asiakaskokemukseen täsmällisyyden heikentyessä, kapasiteetin epäoptimaalisen mitoituksen tai yksinkertaisesti poistuvan palvelun myötä. Korvaavan liikenteen riskitason nostamisella voi olla pienimuotoisia vaikutuksia asiakaskokemuksen lisäksi myös vuoden 2026 lipputulokertymään ja pidemmän ajan kehitykseen joukkoliikenteen koetussa kilpailukyvyssä ja

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

kulkutapaosuudessa, jos riskit realisoituisivat. Kaikki tehtävät toimenpiteet tullaan kohdentamaan siten, että vaikutus HSL:n strategiassa määriteltuihin tavoitteisiin olisi mahdollisimman pieni.

Ostoliikennesopimusten piirissä olevan bussi-, metro-, lähijuna- ja raitioliikenteen osalta muutokset suunnitelmakaudella ovat seuraavat.

Muutokset vuonna 2026

Metroliikenne

Metroliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Lähijunaliikenne

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen vuosina 2024–2027. Lisäksi yhden tai kahden vuorokauden totaalikatkoja on viikonloppuisin toukokuussa ja syksyllä.

Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio. Helsingin ja Leppävaaran välillä kulkee A-junia 10 minuutin vuorovälillä päiväliikenteessä ja hiljaisempan aikaan 15–30 minuutin vuorovälillä.

Malminkartanon, Kannelmäen ja Pohjois-Haagan asemien peruskorjaukset

Helsingin kaupungin omistamille Malminkartanon, Kannelmäen ja Pohjois-Haagan asemille on asemia hallinnoivan Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n toimesta suunniteltu merkittäviä peruskorjauksia vuodelle 2026. Malminkartanossa korjataan elinkaarensa lopussa olevan tunnelin betonirakenteet. Pohjois-Haagassa ja Kannelmäessä on tarkoitus peruskorjata mm. laiturirakenteet. Pohjois-Haagassa korjataan samassa yhteydessä myös siltarakenteita Väyläviraston toimesta.

Korjaustyöt vaativat viimeisimmän arvion mukaan noin neljän kuukauden pituisen junaliikenteen totaalikatkon Huopalahden ja Myyrmäen väliselle rataosuudelle, joka katkaisee kehäradan I- ja P-junien liikenteen. Tuona aikana I-junat kulkevat Helsingistä Tikkurilan ja Lentoaseman kautta Myyrmäkeen asti, jossa ne kääntyvät P-juniksi. Alustavasti korjaustöiden aiheuttaman poikkeusliikenteen ajankohta on 3.5.-30.8.2026.

Lisäksi Malminkartanon korjaustyöt vaativat yksiraiteisuutta totaalikatkon ympärille, jolloin asema on myös suljettuna ja kehäradan junilla harvennettu 20 minuutin vuoroväli. Malminkartanon aseman korjaustöiden kokonaiskestoksi on arvioitu noin kuusi kuukautta. Alustavasti Malminkartanon korjaustöiden aiheuttaman poikkeusliikenteen ajankohta on 29.3.-4.10.2026.

Nurmijärventien alikulkusillan peruskorjaus

Kivihaassa Huopalahden aseman itäpuolella sijaitseva Hämeenlinnanväylän (entinen Nurmijärventie) ylittävä eteläinen ratasilta on tarkoitus peruskorjata Väyläviraston toimesta kesällä 2026.

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Korjaustyöt vaativat noin 2,5 kuukauden pituisen totaalikatkon kaupunkiraitteille, joka katkaisee sekä kehäradan I- ja P-junien että Leppävaaran kaupunkiradan A-junien liikenteen. Leppävaaran suunnalla voidaan liikennöidä kaukoliikenteen raiteita käyttävät E-, U- ja Y-junat pohjoisen ratasillan kautta normaalisti sekä L-junat väliasemien ohituksilla. ESKA-katkojen aikana voidaan liikennöidä A-junat väliasemien ohituksilla pohjoisen ratasillan kautta kaukoliikenteen raiteita pitkin. Sillankorjaustyön aikana Valimon, Pitäjänmäen ja Mäkkylän asemat ovat poissa käytöstä, koska näillä ei ole matkustajalaitureita kaukoliikenteen raiteilla, eikä Kivihaan ja Leppävaaran välillä ole puolenvaihtopaikkaa kauko- ja kaupunkiraitteiden välillä. Alustavasti korjaustyön ajankohta on 1.6.-9.8.2026 yhteensovitetuna kehäradan asemien peruskorjausten kanssa, jolloin I- junat kääntyvät P-juniksi Myyrmäessä.

Raitioliikenne

Raitioliikenteessä ei varauduta erillisiin tarjonnan lisäyksiin vuonna 2026, mutta työmaiden aiheuttamia poikkeuksia on paljon. Työmaiden aikaiset poikkeusjärjestelyt saattavat vaikuttaa linjakohtaisiin vuoroväleihin ja reitteihin. Erillisestä tarjonnan lisäyksen varaumasta Jätkäsaareen ja Kalasatamaan on luovuttu. Etenkin Jätkäsaarella asukasmäärän lisäys on jäänyt ennustetta matalammaksi. Tämän hetken asukasmääräennusteiden mukaan nykyinen linjasto riittää kapasiteetiltaan tulevan kauden ajan. Alueen matkustajamäärien kehittymisen seuranta kuitenkin jatketaan ja tarvittaessa on varauduttu olemassa olevin resurssein tihentämään pistemäisesti tarjontaa. Kalasataman tarjonta tulee lisääntymään suunnitellusti linjan 11 liikenteen aloituksen myötä vuonna 2027.

Jätkäsaarenlaiturin työmaa

Raitioliikenne Länsilinkin ja Huutokonttorin välillä katkeaa viiden viikon ajaksi pääsiäisen jälkeen Jätkäsaaren kannaksen sillan rakentamisen takia. Tänä aikana on varauduttu ajamaan korvaavaa raitiolinjaa keskustasta Kampin, Ruoholahden ja Länsiterminaalien kautta Huutokonttorin pysäkille. Linja 7 ajaa yhtä lailla Ruoholahden kautta Jätkäsaareen. Jotta Kampin rata ei ruuhkaudu tiheävuvorovälisen korvaavan linjan myötä lyhennetään linja 9 Kolmikulmaan. T-linjoja ei liikennöidä tänä aikana. Välimerenkadulla ei tule olemaan raitioliikennettä vaihdeyhteyksien puutteen takia, mutta Välimerenkadun pysäkin palvelualueelle pyritään järjestämään korvaava yhteys bussiliikenteen avulla.

Kustannusvaikutus 180 000 € vuonna 2026 (Raitioliikenne)

Mäkelänkadun kiskotyöt

Mäkelänkatu katkaistaan koko mitaltaan raitioliikenteeltä kesäkaudella. Katkon aikana Käpylään ei ole raitioliikennettä ja Mäkelänkadun ja Pasilan välinen suora yhteys poistuu. Alueen joukkoliikennepalvelua tarkastellaan kokonaisuutena tarkemman suunnittelun yhteydessä. Linja 1 ajaa Hämeentietä pitkin Vallilaan ja linja 7 kiertää Sörnäisistä linjan 9 reittiä mukaillen Pasilaan. Työmaan kokonaiskestoksi on arvioitu noin kolme kuukautta.

- Kustannusvaikutus -35 000 € vuonna 2026 (Raitioliikenne)

Pysäkipysähdyskäytäntöjen muutos

Varaudutaan syksystä alkaen ottamaan käyttöön kantakaupungin raitioliikenteessä linjan 15 tapaan käytäntö pysähtyä aina kaikilla pysäkeillä. Nykyisin kantakaupungissa raitiovaunu pysähtyy pysäkille, jos pysäkillä on ihmisiä tai vaunun sisällä on painettu stop-nappia. Kaikilla pysäkeillä pysähtyminen lisää liikenteen luotettavuutta vähentämällä ajoaikojen hajontaa. Lisäksi se vahvistaa raitioliikenteen imagoon kuuluvan perinteen, jonka mukaan raitiovaunulle ei ole tarpeen antaa pysähtymismerkkiä. HSL on jo aikaisemmin päättänyt, että nopeat kaksisuuntakalustolla liikennöitävät raitiolinjat, kuten linja 15 tai tuleva

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Kruunusiltojen linja 12 pysähtyvät joka pysäkillä ja yhtenäisyyden vuoksi käytäntö laajennetaan kaupunkiraitioiteille.

- Kustannusvaikutus 145 000 € vuonna 2026 ja 375 000 € vuosittain (Raitioliikenne)

Kruunusiltojen liikenteen aloitus

Varaudutaan Kruunusiltojen ratikkaliikenteen aloitukseen vuonna 2027.

- Liikennettä valmistelevia kustannuksia 3 000 000 € vuonna 2026 (Raitioliikenne)

Pikaraitiolinja 15

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia. Kustannukset nousevat edellisvuodesta vaunujen siirtyessä vaihteittain takuusta kunnossapitosopimuksen piiriin.

Bussiliikenne

Varaudutaan kehittämään bussiliikenteen palvelutasoa todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen pohjautuen. Bussiliikenteen alueelliset kehittämiskohteet pyritään tunnistamaan alueellisten linjastotarkasteluiden kautta.

Varaudutaan lisäksi tekemään kohdennettuja tarjonnan lisäyksiä tai reittimuutoksia todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen perustuen.

Linja 52 Kuninkaantammi–Kannelmäki–Huopalahti as.–Munkkivuori–Otaniemi

Varaudutaan jatkamaan linjan 52 reitti Kuninkaantammessa uudelle, Kuninkaantammentien itäpään valmistuvalle päätepysäkillä syysliikenteestä 2026 alkaen. Alueelle on kaavoitettu nykyisen vesilaitoksen ympäristöön sijoittuvan asutuksen lisäksi pientaloasutusta noin 250–300 asukkaalle. Uusi asutus sijoittuu noin 500–1000 metrin päähän lähimmistä nykyisistä bussipysäkeistä. Alueen asukasmäärä on melko pieni, mutta keskuspuiston alue on yksi Helsingin tärkeimmistä virkistysalueista. Uuden päätepysäkin ympäristöstä alkavat keskuspuiston ulkoilureitit ja päätepysäkin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Pitkälän ulkoilumaja.

- Kustannusvaikutus noin 140 000 € vuonna 2026 ja noin 367 000 € vuositasona (Poikittainen seutuliikenne)

Linjat 73 Karhupuisto–Malmi–Ala-Tikkurila ja 74 Karhupuisto–Malmi–Heikinlaakso

Varaudutaan linjojen ajoajan kasvuun linjojen palautuessa Hakaniemeen nykyisten poikkeusreittien päättyessä. Varautumisella varmistetaan liikenteen laadun säilyminen muuttuvassa liikennöintiympäristössä eli tavoitteena on välttää negatiiviset vaikutukset asiakaskokemukseen.

- Kustannusvaikutus noin 200 000 € vuonna 2026 ja vuosittain (Helsingin sisäinen liikenne)

Linja 118 Tapiola–Suurpelto–Espoon keskus

Varaudutaan tihentämään linjan 118 vuoroväliä arki-iltaisina sekä lauantaisin 15 minuutista 10 minuuttiin uuden liikennöintisopimuksen alkaessa syksyllä 2026. Muutoksella parannetaan joukkoliikenteen käytävyyttä ja houkuttelevuutta erityisesti vapaa-ajan matkoilla. Muutos tuo Tapiolan ja Espoon keskuksen aluekeskusten välisen tarjonnan runkolinjan mukaiselle tasolle sekä tuo lisätarjontaa kasvavalle Suurpellon asuinalueelle. Uuden liikennöintisopimuksen myötä linjan 118 hintataso laskee, jolloin tarjontalisäys voidaan tehdä kustannusneutraalisti.

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

- Kustannusvaikutus neutraali laskeneiden yksikkökustannusten myötä

Linja 163 Suvisaaristo–Kauklahti

Varaudutaan lisäämään sunnuntain tarjontaa linjan 163 käytävän, etenkin Kurttilan ja Saunalahden maankäytön kehittyessä ja kysynnän kasvaessa syksystä 2026 alkaen. Linja palvelee myös Kiviruukia, jonka kehittäminen teollisuusalueesta asuin-, työ- ja opiskelupaikaksi on tulevaisuudessa alkamassa.

Linjan vuoroväli varaudutaan tihentämään sunnuntaisin 60 minuutista 30 minuuttiin uuden liikennöintisopimuksen alkaessa syksyllä 2026. Muutos tuo sunnuntailiikenteen muiden päivätyyppien tasolle, parantaa yhteensovittamista linjan 165 kanssa ja vastaa kehittyvään kysyntään alueella. Muutos parantaa mahdollisuuksia vapaa-ajan matkoihin myös sunnuntaisin. Uuden liikennöintisopimuksen myötä linjan 163 hintataso laskee, jolloin tarjontalisäys voidaan tehdä kustannusneutraalisti.

- Kustannusvaikutus neutraali laskeneiden yksikkökustannusten myötä

Runkolinjat 500 Itäkeskus (M)–Herttoniemi (M)–Pasila–Meilahti–Munkkivuori ja 510 Herttoniemi (M)–Pasila–Meilahti–Tapiola–Kivenlahti (M)

Varaudutaan lisäämään autopäivä kesäliikenteeseen runkolinjoille 500 ja 510 kesästä 2026 alkaen kasvaneiden matkustajamäärien ja ajoaikojen vuoksi. Autopäivälisäys parantaa linjojen täsmällisyyttä ja täten parantaa myös asiakkaiden kokemusta linjojen luotettavuudesta.

- Kustannusvaikutus noin 80 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla:
- Helsingin sisäinen liikenne noin 55 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla
- Poikittainen seutuliikenne noin 25 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla

Runkolinja 520 Matinkylä (M)–Suurpelto–Leppävaara–Myyrmäki–Martinlaakso

Varaudutaan runkolinjan 520 kysynnän kasvuun varautumalla ruuhka-ajan liikenteen tihentämiseen talvi-liikennekaudesta 2026–2027 alkaen. Muutos helpottaa linjan kuormittuneisuutta ruuhka-aikoina ja parantaa osaltaan linjan täsmällisyyttä, mikä näkyy matkustajille parantuneena palveluna. Linjan nousijamäärät ovat kasvaneet noin 13 % verrattaessa vuosien 2023 ja 2024 viimeisiä vuosineljänneksiä, ja kasvun arvioidaan jatkuvan.

- Kustannusvaikutus noin 110 000 € vuonna 2026 ja 285 000 € vuositasolla (Poikittainen seutuliikenne)

Runkolinja 560 Rastila (M)–Vuosaari (M)–Kontula (M)–Malmi as.–Myyrmäki as.–Honkasuo

Linjalle varaudutaan lisäämään suoritetta vuoden 2026 aikana kasvavien matkustajamäärien ja pidentyvien ajoaikojen myötä. Autopäivälisäyksellä pyritään parantamaan linjan täsmällisyyttä ja vähentämään riskiä myöhästymisien ketjuuntumisille. Muutos näkyy matkustajille nykyistä parempana palveluna ja vaikuttaa asiakaskokemukseen positiivisesti. Runkolinja 560 on HSL-alueen käytetyin bussilinja (vuonna 2024 yhteensä noin 6,6 miljoonaa nousua), joten linjalle tehtävät parannukset vaikuttavat suureen määrään asiakkaita.

- Kustannusvaikutus noin 275 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla (poikittainen seutuliikenne)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Linja 587 Mellunmäki–Hakunila–Koivukylä–Korso–Vierumäki

Varaudutaan lisäämään linjan 587 tarjontaa perustamalla linjalle B-variantti Itä-Hakkilan ja Havukosken välille. B-variantilla varaudutaan kasvavaan matkustajamäärään Itä-Hakkilan koulun siirtyessä väistöön Kytöpuiston kouluun.

- Kustannusvaikutus noin 150 000 € vuositasolla (Vantaan sisäinen liikenne)

Linja 665 Hyrylä–Järvenpää–Kellokoski

Varaudutaan kysynnän kasvaessa linjan 665 ruuhka-ajan liikenteen tihentämiseen tammikuusta 2026 alkaen. Linjan matkustajamäärät ovat olleet kasvussa, minkä myötä linja on ollut aamu- ja iltapäiväruuhkassa hyvin kuormitettu. Muutos helpottaa linjan kuormitusta ruuhka-aikoina sekä parantaa täsmällisyyttä ja asiakaskokemusta. Vuorotarjonnan lisäys edellyttää yhden ruuhka-auton lisäämistä liikenteeseen talviliikennekauteen. Linjan nykyinen liikennöintisopimus päättyy elokuuhun 2027.

- Kustannusvaikutus noin 200 000 € vuonna 2026 ja noin 100 000 € vuonna 2027 (Tuusulan sisäinen liikenne)

Linja 995 Taasjärvi–Söderkulla–Kalkkiranta

Varaudutaan lisäämään linjalle 995 tarjontaa kesäliikenteessä 2026 Kalkkirannan lauttayhteyksille. Tarjonnan lisäyksen tarkempi suunnittelu tehdään yhteistyössä kunnan kanssa kesäliikenteen 2026 suunnittelun yhteydessä. Vuoden 2026 kesän kokemusten perusteella tehdään päätöksiä tulevien vuosien kesäliikenteen osalta.

- Kustannusvaikutus noin 30 000 € vuonna 2026 (Sipoon sisäinen liikenne)

Eteläisen Helsingin bussiliikenteen kehittäminen

Varaudutaan Salmisaari–Ruoholahti–Jätkäsaari–Punavuori–Hernesaari-alueen bussiliikenteen kehittämiseen asukasmäärän kasvaessa ja bussiliikenteen uuden liikennöintisopimuksen alkaessa syksyllä 2026. Asukkaat ovat toivoneet alueelle raitioliikennettä täydentävää alueen sisäistä liikkumistarvetta palvelevaa bussiliikennettä. Lisäksi Salmisaarenrannan työpaikka-alueen bussiliikenteen tarjonta pienkalustolinjalla 26 on osoittautunut kapasiteetiltaan riittämättömäksi ratkaisuksi. Elokuussa alkavan uuden sopimuksen myötä laskevien yksikkökustannusten myötä alueen liikennetarjontaa voidaan hieman kasvattaa nykyisestä.

- Kustannusvaikutus neutraali laskeneiden yksikkökustannusten myötä

Vantaan liikennöintikohteisiin tehtävät muutokset

Vantaan sisäisen liikenteen ja seutuliikenteen liikennöintikohteisiin tehdään muutoksia Vantaan ratikan rakentamisen haittojen vähentämiseksi. Muutokset kasvattavat kohteiden automäärää, jolloin myös opeointikustannukset kasvavat. Muutoksella varaudutaan Tikkurilan terminaalien jakamiseen kahteen osaan ja samalla poistetaan mahdollisten hidastumisten kertautumisvaikutuksia muuhun liikenteeseen. Muutoksella tavoitellaan parempaa luotettavuutta, täsmällisempää liikennettä ja häiriöherkkyyden minimoimista, jotka kaikki vaikuttavat asiakaskokemukseen positiivisesti haasteellisessa ja jatkuvasti muuttuvassa liikennöintiympäristössä.

- Kustannusvaikutus noin 150 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla
- Vantaan sisäinen liikenne noin 50 000 €
- Vantaan suunnan seutuliikenne noin 100 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Varaudutaan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen vuoden 2026 aikana.

Finnoon Meritien kadunrakennustyöt

Varaudutaan Finnoon Meritien kadunrakennuksen aikaiseen poikkeusreittiin ja ajoaikojen hidastumiseen linjalla 533. Kadunrakennuksen on määrä alkaa keväällä 2025 ja sen on arvioitu kestävän puolestatoista kahteen vuoteen. Poikkeusreitti tulee hidastamaan liityntäliikennettä Hyljelahden ja Finnoon metroaseman välillä ja vaikuttamaan asiakaskokemukseen negatiivisesti.

- Kustannusvaikutus noin 67 000 € vuonna 2026 ja vuositasolla (Espoon sisäinen liikenne)

Mäkelänkadun perusparannustyö

Varaudutaan Mäkelänkadun perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen loka-marraskuusta 2025 alkaen. Työmaa kestää noin kaksi vuotta. Työmaan aikana Mäkelänkatu muuttuu 1+1 -kaistaiseksi suuntaansa, millä on merkittävä bussiliikennettä hidastava vaikutus. Työmaiden aiheuttamat liikenteen poikkeukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia bussiliikenteen poikkeusreittien ja/tai liikenteen hidastumisen myötä. Lisäkustannusten lisäksi poikkeamat aiheuttavat korvaavista liikennejärjestelyistä huolimatta merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen sekä nousijamääriin. Mäkeläncadulla bussiliikennettä on paljon, joten negatiiviset vaikutukset ovat kokoluokaltaan merkittäviä.

- Kustannusvaikutus noin 880 000 € vuonna 2026
- Helsingin sisäiset linjat noin 580 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 300 000 €

Länsiratikoiden rakennustyöt

Varaudutaan Länsiratikoiden rakentamisen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin bussiliikenteessä kevästä 2026 alkaen. Länsiratikoiden rakentamisen takia bussiliikenteessä tulee käyttöön poikkeusreittejä ja/tai bussiliikenne hidastuu eri puolilla läntistä kantakaupunkia ja Länsi-Helsinkiä. Poikkeusreitit ja liikenteen hidastuminen tulee vaikuttamaan merkittävästi bussiliikenteen operointikustannuksiin. Lisäkustannusten lisäksi asiakaskokemus alueen joukkoliikenteessä tulee heikentymään rakentamisen aikana.

- Kustannusvaikutus noin 900 000 € vuonna 2026
- Helsingin sisäiset linjat noin 500 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat noin 200 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 200 000 €

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä niistä seuraavaan liikenteen hidastumiseen. Raitiotien rakentaminen tulee aiheuttamaan liikenteen hidastumisesta syntyviä kustannuksia bussilinjoilla, joilla on yhteisiä reittiosuuksia ratikan reitin kanssa. Lisäksi Tikkurilan terminaalien poikkeusjärjestelyt aiheuttavat kustannuksia linjoille, jotka hyödyntävät terminaalialueita. Kaikkia rakentamisen aikaisia poikkeusjärjestelyitä ja hidastumisia sekä niiden ajankohtia/kestoa ei vielä tiedetä tarkalla tasolla. Hidastumisen lisäksi rakentamisen aikaiset järjestelyt vaikuttavat bussiliikenteen täsmällisyyteen negatiivisesti. Poikkeusreiteillä ja liikenteen hidastumisella tulee olemaan erittäin merkittävät vaikutukset asiakaskokemukseen sitä heikentäen.

- Kustannusvaikutus noin 2 500 000 € vuonna 2026
- Vantaan sisäiset linjat noin 1 370 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 800 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

- Poikittainen seutuliikenne noin 330 000 €

Varaudutaan järjestämään korvaavaa bussiliikennettä raideliikenteen poikkeuksien aikana.

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin. Kaupunkiradan rakennustöillä ja junaliikenteen katkoilla on erittäin merkittävät negatiiviset vaikutukset alueen asiakaskokemukseen mm. pidentyvien matka-aikojen myötä. Korvaavan liikenteen järjestelyissä hyödynnetään aiempien katkojen kokemuksia, jotta tarjontaa olisi toteutuneen kysynnän mukaisesti ja haitat junaliikenteen katkosta olisivat mahdollisimman vähäiset.

- Kustannusvaikutus noin 2 250 000 € vuonna 2026
- Espoon sisäiset linjat noin 500 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat noin 690 000 €
- Kirkkonummen suunnan seutulinjat noin 990 000 €
- Siuntion suunnan seutulinjat noin 70 000 €

Kehäradan junakatko

Varaudutaan Kehäradan asemien (Pohjois-Haaga, Kannelmäki ja Malminkartano) rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin. Tämänhetkisen tiedon mukaan liikennekatkon kesto on noin 4 kuukautta ajoittuen kevät-/kesäaikaan. Malminkartanon osalta varaudutaan siihen, että asema on kiinni noin 6 kuukautta. Katkon pituus voi vielä lyhentyä suunnittelutyön edetessä. Korvaavasta liikenteestä huolimatta junaliikenteen katko aiheuttaa merkittävää heikennystä joukkoliikenteen palvelutasoon ja sillä on merkittävä negatiivinen vaikutus asiakaskokemukseen. Katko on pitkäkestoinen, jolloin vaikutukset kustannuksiin ja lipputuloihin ovat myös erittäin merkittäviä.

- Kustannusvaikutus noin 7 150 000 € vuonna 2026
- Helsingin sisäiset linjat noin 1 250 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 5 900 000 €

Lauttaliikenne

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia.

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Muutokset vuonna 2027

Junatien metrosillan uusiminen

Junatien metrosillan uusiminen katkaisee metroliikenteen Sörnäisten ja Kulosaaren välillä vuoden 2027 aikana. Korjaustyöt vaativat viimeisimmän arvion mukaan noin seitsemän kuukauden pituisen metroliikenteen totaalikatkon Herttoniemen ja Hakaniemen välisellä rataosuudella. Muiden remonttiin liittyvien töiden osalta suunnitelmat tarkentuvat hankesuunnitelman aikana.

Tämän hetken tietojen mukaan metroliikennettä ei voida liikennöidä Kalasatamaan. Sillan uusimistöiden yhteydessä on suunniteltu toteutettavaksi myös Sörnäisten metroaseman perusparannus ja muita siltatöitä Kalasataman ja Herttoniemen välillä. Metroliikenteen tarkemmat päätepysäkit ja vuorovälit riippuvat lähistöllä tehtävistä muista korjaustoista ja niiden kestoista. Lopulliset päätökset metroliikenteestä tehdään suunnitelmien tarkentuessa.

HSL varautuu järjestämään korvaavaa liikennettä matkustajahaittojen vähentämiseksi busseilla ja raitiovaunuilla koko katkon ajalle. Korvaavan palvelun lopulliset ratkaisut tarkentuvat, kun katkon tarkka ajankohta ja kesto ovat tiedossa.

Katkon aikaisen korvaavan liikenteen järjestämiseen liittyy paljon epävarmuuksia. Korvaavan liikenteen järjestämiseen tarvitaan merkittävä määrä linja-auto kalustoa ja kuljettajia, joita seudulta voi olla erittäin haastava löytää erityisesti kevään ja syksyn aikana. HSL käy aktiivisesti vuoropuhelua joukkoliikenneoperaattoreiden kanssa. Laajalla yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa pyritään saavuttamaan mahdollisimman laadukas ja kustannustehokas ratkaisu koko katkon ajalle.

Korvaavasta liikenteestä huolimatta metroliikenteen katko aiheuttaa merkittävää heikennystä joukkoliikenteen palvelutasoon ja sillä on erittäin merkittävä negatiivinen vaikutus asiakaskokemukseen laajalla alueella. Katko on pitkäkestoinen, jolloin vaikutukset kustannuksiin ja lipputuloihin ovat myös erittäin merkittäviä. Alustavien arvioiden mukaan katkon aiheuttaa noin 24 500 000 € lisäyksen operointikustannuksiin sekä erittäin merkittävät lipputulomenetykset.

Junatien metrosillan uusimisen vaikutukset metroliikenteeseen

Metron remontoitava osuus on koko metroverkon kuormitetuin kohta, joten metron liikennekatkolla tulee olemaan laajoja vaikutuksia koko liikennejärjestelmään. Metroliikennettä järjestetään niin laajasti kuin mahdollista katkon molemmiin puolisiin rataosuuksilla. Tämän hetken tietojen mukaan metroliikennettä ei voida liikennöidä Kalasatamaan. Sillan uusimistöiden yhteydessä on suunniteltu toteutettavaksi myös Sörnäisten metroaseman perusparannus ja muita siltatöitä Kalasataman ja Herttoniemen välillä. Metroliikenteen tarkemmat päätepysäkit ja vuorovälit riippuvat lähistöllä tehtävistä muista korjaustoista ja niiden kestoista. Lopulliset päätökset metroliikenteestä tehdään suunnitelmien tarkentuessa.

Junatien metrosillan uusimisen vaikutukset bussiliikenteeseen

HSL varautuu järjestämään metroa korvaavaa bussiliikennettä ja vahvistamaan nykyistä palvelua matkustajapalvelun turvaamiseksi.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Varaudutaan käynnistämään metroa korvaava bussilinja 99 Herttoniemen ja Hakaniemen välillä. Linjalla tarjotaan metroa korvaavaa palvelua koko katkon aikana kaikkina viikonpäivinä.

Kustannusvaikutus noin 15 500 000 € vuonna 2027 (Helsingin sisäinen liikenne)

Varaudutaan vahvistamaan bussiliikennettä Itä-Helsingin ja pääradan juna-asemien välillä. Palvelua tarjotaan koko metrokatkon ajan. Suunnitelmia tarkennetaan katkon ajankohdan tarkentuessa.

- Kustannusvaikutus noin 5 900 000 € vuonna 2027 (Helsingin sisäinen liikenne)

Junatien metrosillan uusimisen vaikutukset raitioliikenteeseen

HSL varautuu vahvistamaan raitioliikenteen palvelua metrokatkon aikana Kalasatamasta Pasilan ja keskustaan suuntaan.

- Kustannusvaikutus noin 3 100 000 € vuonna 2027 (Raitioliikenne)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Metroliikenne

Metroliiikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Junatien rakentamisen aikaiset poikkeusjärjestelyt

Metroliiikenteessä varaudutaan Junatien metrosillan rakennustöiden aiheuttamaan pitkäkestoiseen poikkeusliikenteeseen.

Lähijunaliikenne

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen vuosina 2024–2027. Lisäksi yhden tai kahden vuorokauden totaalikatkoja on viikonloppuisin toukokuussa ja syksyllä.

Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio. Helsingin ja Leppävaaran välillä kulkee A-junia 10 minuutin vuorovälillä päiväliikenteessä ja hiljaisempana aikaan 15-30 minuutin vuorovälillä.

Raitioliikenne

Junatien metrokatko

Varaudutaan korvaamaan metroliiikenteen katkaisua Kalasatamassa kehittämällä raitioliikenteen tarjoamia yhteyksiä.

- Kustannusvaikutus 3 100 000 € vuonna 2027 (Raitioliikenne)

Länsiratikoiden rakennustyöt Runeberginkadulla

Varaudutaan Runeberginkadun katkaisemiseen raitioliikenteeltä välillä Arkadiankatu–Caloniuksenkatu. Kadunrakennustöiden yhteydessä raitiotielle varattua kaistaa levennetään 6,4 m levyiseksi. Olemassa olevia pysäkkejä parannetaan lisääntyvän raitioliikenteen tarpeisiin vastaamiseksi. Sammonkadun pysäkin laiturit pidennetään yhden vaunun tavoitepituuteen ja levennetään.

Katutyöt muuttavat linjat 1 ja 2 kulkemaan Runeberginkadun sijaan Mannerheimintietä pitkin. Tässä yhteydessä linjojen 4 ja 10 vuoroväliä harvennetaan arjessa 10 minuuttiin, jotta Mannerheimintiellä lisääntyvä raitioliikenne ei ruuhkauta itse itseään.

- Kustannusvaikutus -1 250 000 € vuonna 2027 (Raitioliikenne)

Kruunusilltojen liikenteen aloitus

Kruunusillat-hankkeen valmistumisen myötä varaudutaan aloittamaan raitioliikenne Laajasalon ja Helsingin kantakaupungin välillä kahdella uudella linjalla. Linja 11 liikennöi Kruunuvuorenrannasta Kalasataman ja Pasilan aseman kautta Länsi-Pasilan Maistraatintorille. Linjan alustava liikennöintiaika on varhaisaamusta noin klo 23 asti joka päivä. Linja 12 operoi Laajasalon Yliskylän ja Hakaniemen välillä Korkeasaaren ja Nihdin kautta. Linjan 12 alustavat liikennöintiajat ovat varhaisaamusta kello kahteen asti yöllä.

Tavoite on, että matkustajaliikenne käynnistyy Laajasalon ja Hakaniemen välillä vuonna 2027.

Kustannusvaikutus noin 11 000 000 € vuonna 2027 ja vuosittain (Raitioliikenne)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Pikaraitiolinja 15

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia. Kustannukset nousevat edellisvuodesta vaunujen siirtyessä vaiheittain takuusta kunnossapitosopimuksen piiriin.

Bussiliikenne

Varaudutaan kehittämään bussiliikenteen palvelutasoa todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen pohjautuen. Bussiliikenteen alueelliset kehittämiskohteet pyritään tunnistamaan alueellisten linjastotarkasteluiden kautta.

Varaudutaan lisäksi tekemään kohdennettuja tarjonnan lisäyksiä tai reittimuutoksia todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen perustuen.

Linjat 23 Rautatientori–Pasila–Ilmala–Postipuisto–Maunula–Pirkkola ja 63 Kamppi–Ruskeasuo–Ilmala–Postipuisto–Maunula–Paloheinä

Varaudutaan tihentämään linjojen ruuhkavuoroväliä Postipuiston kasvavan asukasmäärän vuoksi alkuvuodesta 2027 alkaen. Mahdollisella vuorotarjonnan tihentämisellä tavoitellaan parempaa asiakaskokemusta ja riittävän kapasiteetin varmistamista linjoilla. Tiheämpi vuoroväli tarkoittaa lisääntyvän kapasiteetin lisäksi myös keskimääräisten odotusaikojen lyhentymistä linjan pysäkeillä. Tarjonnan lisäämisellä arvioidaan olevan positiivinen vaikutus linjan nousijamääriin, kun kehittyvältä Postipuiston alueelta pystytään tarjoamaan entistä paremmat ja kilpailukykyisemmät joukkoliikenneyhteydet.

- Kustannusvaikutus noin 400 000 € vuonna 2027 ja vuositasolla (Helsingin sisäinen liikenne)

Linja 81 Kulosaari–Herttoniemenranta–Herttoniemi(M)–Länsi-Herttoniemi

Varaudutaan tihentämään linjan 81 ruuhka-ajan vuoroväli takaisin korona-aikaa edeltäneeseen 10 minuuttiin vuoden 2027 alusta. Tarjonnan lisäämisellä vastataan kasvavaan kysyntään ja parannetaan alueen asiakaskokemusta.

- Kustannusvaikutus noin 130 000 € vuonna 2027 ja vuositasolla (Helsingin sisäinen liikenne)

Runkolinjat 500 Itäkeskus (M)–Herttoniemi (M)–Pasila–Meilahti–Munkkivuori ja 510 Herttoniemi (M)–Pasila–Meilahti–Tapiola–Kivenlahti (M)

Varaudutaan lisäämään tarjontaa runkolinjoille 500 ja 510 8/2027 alkaen kasvaneiden matkustajamäärien ja ajoaikojen vuoksi. Autopäivälisäys parantaa linjojen täsmällisyyttä ja vähentää riskiä myöhästymisien ketjuuntumisille, mikä näkyy linjan matkustajille parantuneena palveluna ja täten parantaa myös asiakkaiden kokemusta linjojen luotettavuudesta.

- Kustannusvaikutus noin 240 000 € vuonna 2027 ja noin 700 000 € vuositasolla
- Helsingin sisäinen liikenne noin 120 000 € vuonna 2027 ja noin 350 000 € vuositasolla
- Poikittainen seutuliikenne noin 120 000 € vuonna 2027 ja noin 350 000 € vuositasolla

Linja 506 Myllypuro–Viikki–Kumpula–Pasila–Ruskeasuo

Varaudutaan lisäämään linjan 506 tarjontaa vuoden 2027 alusta kasvavien matkustajamäärien myötä. Tarjonnan lisäämisellä vastataan kasvavaan kysyntään ja parannetaan alueen asiakaskokemusta.

Kustannusvaikutus noin 200 000 € vuonna 2027 ja vuositasolla (Helsingin sisäinen liikenne)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Linja 643 Hyrylä–Ruskeasanta–Hakaniemi

Varaudutaan tihentämään linjan 643 vuorotarjontaa aamu- ja iltapäiväruuhkissa siten, että vuoroväli olisi tasaisesti läpi aamu- ja iltapäiväruuhkien 20 minuuttia. Vuorovälin tihentäminen parantaisi Hyrylän ja Helsingin itäisen kantakaupungin sekä Hyrylän ja Keski-Vantaan välistä saavutettavuutta erityisesti työmatkaliikenteen näkökulmasta.

- Kustannusvaikutus noin 80 000 € vuonna 2027 ja 175 000 € vuositasolla (Tuusulan suunnan seutu)

Eteläisen jokilaakson teollisuusalueen joukkoliikennepalvelu

Keravalle suunnitellaan työpaikka-alueetta Eteläisen Jokilaakson alueelle Lahden moottoritien ja Keravanjoen väliselle alueelle. Varaudutaan käynnistämään joukkoliikennepalvelu alueelle syksystä 2027 alkaen alueen mahdollisen rakentumisen myötä. Lisäyksillä on toteutuessaan positiivinen vaikutus alueen asiakaskokemukseen.

- Kustannusvaikutus noin 95 000 € vuonna 2027 ja noin 250 000 € vuositasolla (Keravan sisäinen liikenne)

Rykmentinpuiston joukkoliikennepalvelun vahvistaminen

Tuusulan Rykmentinpuistoon on suunnitteilla lisää rakentamista. Varaudutaan vahvistamaan Rykmentinpuistoa palvelevien linjojen tarjontaa syksystä 2027 alkaen, mikäli maankäyttö sitä edellyttää. Lisäyksillä on toteutuessaan positiivinen vaikutus alueen asiakaskokemukseen.

- Kustannusvaikutus noin 60 000 € vuonna 2027 ja noin 155 000 € vuositasolla (Tuusulan sisäinen liikenne)

Kivistön liityntäliikenteen kehittäminen

Varaudutaan kehittämään ja vahvistamaan Kivistön aseman liityntäliikennettä Kivistön ja sen lähialueen uusien asuinalueiden rakentuessa. Tavoitteena on tarjota kävelyetäisyyttä kauempana asemasta asuville houkutteleva liityntäyhteys tiheästi kulkevaan junaliikenteeseen.

- Kustannusvaikutus noin 170 000 € vuonna 2027 ja noin 430 000 € vuositasolla (Vantaan sisäinen liikenne)

Laajasalon linjastosuunnitelman käyttöönotto Kruunusiltojen raitioliikenteen käynnistyessä

Kruunusiltojen käyttöönoton yhteydessä otetaan käyttöön Laajasalon linjastosuunnitelman ([HSLH 13.9.2022](#)) mukainen bussilinjasto. Bussiliikenteen operointikustannukset vähenevät linjastomuutosten myötä.

- Kustannusvaikutus noin -700 000 € vuositasolla (Helsingin sisäinen liikenne)

Siuntion asuntomessut kesällä 2027

Varaudutaan tarjoamaan joukkoliikennedyhteyksiä Siuntion Pickalassa kesällä 2027 järjestettäviin asuntomessuihin. Asuntomessut osuvat Espoon kaupunkiradan rakentamisen aikaisen junakatkon ajalle, joten bussiyhteyksiä on suunniteltu lähtökohtaisesti ajettavan välillä Kivenlahden metroasema–Kirkkonummen matkakeskus–Störsvik.

- Kustannusvaikutus noin 50 000 € vuonna 2027 (Siuntion suunnan seutulinjat)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Varaudutaan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen vuoden 2027 aikana.

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä niistä seuraavaan liikenteen hidastumiseen. Raitiotien rakentaminen tulee aiheuttamaan liikenteen hidastumisesta syntyviä kustannuksia bussilinjoilla, joilla on yhteisiä reittiosuuksia ratikan reitin kanssa. Lisäksi Tikkurilan terminaalien poikkeusjärjestelyt aiheuttavat kustannuksia linjoille, jotka hyödyntävät terminaalialueita. Kaikkia rakentamisen aikaisia poikkeusjärjestelyitä ja hidastumisia sekä niiden ajankohtia/kestoja ei vielä tiedetä tarkalla tasolla. Hidastumisen lisäksi rakentamisen aikaiset järjestelyt vaikuttavat bussiliikenteen täsmällisyyteen negatiivisesti. Poikkeusreiteillä ja liikenteen hidastumisella tulee olemaan erittäin merkittävät vaikutukset asiakaskokemukseen sitä heikentäen.

- Kustannusvaikutus noin 3 000 000 € vuonna 2027.
- Vantaan sisäiset linjat noin 1 480 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 850 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 670 000 €

Mäkelänkadun perusparannustyö

Varaudutaan Mäkelänkadun perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen loka-marraskuusta 2025 alkaen. Työmaa kestää noin kaksi vuotta. Työmaan aikana Mäkelänkatu muuttuu 1+1 kaistaiseksi suuntaansa, millä on merkittävä bussiliikennettä hidastava vaikutus. Työmaiden aiheuttamat liikenteen poikkeukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia bussiliikenteen poikkeusreittien ja/tai liikenteen hidastumisen myötä. Lisäkustannusten lisäksi poikkeamat aiheuttavat korvaavista liikennejärjestelyistä huolimatta merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen sekä nousijamääriin. Mäkeläncadulla bussiliikennettä on paljon, joten negatiiviset vaikutukset ovat kokoluokaltaan merkittäviä.

- Kustannusvaikutus noin 500 000 € vuonna 2027
- Helsingin sisäiset linjat noin 320 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 180 000 €

Länsiratikoiden rakennustyöt

Varaudutaan Länsiratikoiden rakentamisen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin bussiliikenteessä kevästä 2026 alkaen. Länsiratikoiden rakentamisen takia bussiliikenteessä tulee käyttöön poikkeusreittejä ja/tai bussiliikenne hidastuu eri puolilla läntistä kantakaupunkia ja Länsi-Helsinkiä. Poikkeusreitit ja liikenteen hidastuminen tulee vaikuttamaan merkittävästi bussiliikenteen operointikustannuksiin. Lisäkustannusten lisäksi asiakaskokemus alueen joukkoliikenteessä tulee heikentymään rakentamisen aikana.

- Kustannusvaikutus noin 1 700 000 € vuonna 2027.
- Helsingin sisäiset linjat noin 750 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat noin 250 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 450 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 250 000 €

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen sekä Leppävaaran terminaalien rakennustyöt

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalien alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi. Poikkeusreitit aiheuttavat toteutuessaan liikenteen hidastumista ja vaihtoyhteyksien heikentymistä, joilla on suora vaikutus asiakaskokemukseen sitä heikentäen.

LIITE 3:**Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028**

- Kustannusvaikutus noin 900 000 € vuonna 2027
- Espoon sisäinen liikenne noin 550 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 350 000 €

Junatien katkon lisäksi varaudutaan järjestämään korvaavaa bussiliikennettä muiden raideliikenteen poikkeuksien aikana.

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin. Kaupunkiradan rakennustöillä ja junaliikenteen katkoilla on erittäin merkittävät negatiiviset vaikutukset alueen asiakaskokemukseen mm. pidentyvien matka-aikojen myötä. Korvaavan liikenteen järjestelyissä hyödynnetään aiempien katkojen kokemuksia, jotta tarjontaa olisi toteutuneen kysynnän mukaisesti ja haitat junaliikenteen katkosta olisivat mahdollisimman vähäiset.

- Kustannusvaikutus noin 2 500 000 € vuonna 2027
- Espoon sisäiset linjat noin 575 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat noin 735 000 €
- Kirkkonummen suunnan seutulinjat noin 1 110 000 €
- Siuntion suunnan seutulinjat noin 80 000 €

Lauttaliikenne

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia.

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Muutokset vuonna 2028

Metroliikenne

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia.

Metron infran peruskorjaus ja kehittäminen

Metron paikoin yli 40-vuotias infra vaatii peruskorjauksia, joiden vaikutukset vaihtelevat pienistä suuriin. Tulevia poikkeuksia voivat olla esimerkiksi Rautatientorin metroaseman perusparannus tai Helsingin Yliopiston pohjoisen sisäänkäynnin rakentaminen, joilla voi olla vaikutuksia liikennöintiin. Liikennekatkojen laajuudet ja ajankohdat varmistuvat myöhemmin tarkemman suunnittelun edetessä. Mahdollisten liikennekatkojen ajaksi varaudutaan järjestelemään muuta linjastoa uudelleen paremmin poikkeustilanteeseen sopivaksi tai vaihtoehtoisesti järjestämään korvaavaa liikennettä.

Junaliikenne

Espoon kaupunkirata (ESKA)

ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä varaudutaan vuosittaiseen totaalikatkoon viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen. Lisäksi yhden tai kahden vuorokauden totaalikatkot ovat mahdollisia viikonloppuisin.

Vantaan raitiotien rakentaminen

Vantaan ratikan tunneliyhteyden rakentamistöiden takia varaudutaan harventamaan IPK-junien vuoroväliä vuoden 2028 kesäliikenteessä, jolloin Tikkurilan asemalla on 1-2 raidetta poissa käytöstä rautatieapuiltojen poistamisen ja muiden viimeistelytöiden takia.

Raitioliikenne

Länsiratikoiden rakennustyöt Runeberginkadulla

Vuonna 2027 Caloniuksenkadun eteläpuolella alkaneet kadunrakennustyöt laajentuvat pohjoisessa Töölöntorille asti. Kadunrakennustöiden yhteydessä raitiotielle varattua kaistaa levennetään 6,4 m levyiseksi. Apollonkadun pysäkin laiturit pidennetään kahden vaunun mittaisiksi ja levennetään. Töölöntorille rakennetaan uusi raideristeys.

Vuonna 2027 alkaneet raitioliikenteen poikkeukset jatkuvat ja niiden lisäksi linja 8 joudutaan lyhentämään Arabian ja Oopperan välille. Varaudumme myös keväällä jatkamaan linjaa 13 Junatien katkon aikaiselta poikkeusreitiltään Rautatientorilta edelleen Kampin ja Ruoholahden kautta Jätkäsaareen. Linja 13 korvaa linjan 8 puuttuessa Jätkäsaaren ja Ruoholahden metroaseman välistä yhteyttä, sekä tarjoaa lisäkapasiteettia Jätkäsaaresta Kamppiin ja keskustaan. Kaivokadun katkon alkaessa linja 13 lyhenee normaalille reitilleen Nihtiin ja sen tarjoaman Jätkäsaari-Ruoholahti-keskusta yhteyden korvaa linjaa 5. Varaudumme korvaamaan linjan 8 ajamatta jäävän osuuden bussilla.

- Kustannusvaikutus -1 285 000 € vuonna 2028 (Raitioliikenne)

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Laivasillankadun katko

Etelärannassa tehtävien kadunrakennus- ja kiskotöiden aikaan linja 2 ja täten linja 3 eivät pääse liikennöimään Olympiaterminaaliin. Varaudutaan ajamaan linja 3 Eiraan ja lyhentämään linja 2 Kauppatorille sekä hankkimaan korvaava bussilinja.

- Kustannusvaikutus -100 000 € vuonna 2028 (Raitioliikenne)

Kaivokadun katko

Raitioliikenteessä varaudutaan Kaivokadun ja Kaisaniemenkadun katkojen alkavan kesäliikenteestä 2028. Työmaan tarkemmat aluerajaukset ovat vielä epäselviä, joten tässä vaiheessa varaudumme ajattamaan kaiken Rautatieaseman kautta kulkevan raitioliikenteen Aleksanterinkadun ja Kruununhaan kautta. Keskustan alueen työmaiden vaikutuksia tarkennetaan vielä lähempänä toteutusta. Muutos pidentää matka-aikaa Hakaniemen ja Rautatieaseman välillä muutamalla minuutilla, mutta ei aiheuta merkittäviä palvelualuepuutteita Aleksanterinkadun ollessa viereinen katu Kaivokadulle. Keskustan saavutettavuus kuitenkin heikkenee hieman.

- Kustannusvaikutus 325 000 € vuonna 2028 (Raitioliikenne)

Pikaraitiolinja 15

Pikaraitiolinjalla 15 varaudutaan lisäämään palvelua kohdennetusti kasvavan kysynnän mukaan. Kustannukset nousevat edellisvuodesta vaunujen siirtyessä vaiheittain takuusta kunnossapitosopimuksen piiriin.

- Tarjonnan lisäykseen varattu lisäkustannus on 0,4M€ vuositasolla.

Bussiliikenne

Varaudutaan kehittämään bussiliikenteen palvelutasoa todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen pohjautuen. Bussiliikenteen alueelliset kehittämiskohteet pyritään tunnistamaan alueellisten linjastotarkasteluiden kautta. Varaudutaan lisäksi tekemään kohdennettuja tarjonnan lisäyksiä tai reittimuutoksia todennettuun kysyntään ja kerättyyn asiakasymmärrykseen perustuen.

Varaudutaan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen vuoden 2028 aikana.

Länsiratikoiden rakennustyöt

Varaudutaan Länsiratikoiden rakentamisen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin bussiliikenteessä kevästä 2026 alkaen. Länsiratikoiden rakentamisen takia bussiliikenteessä tulee käyttöön poikkeusreittejä ja/tai bussiliikenne hidastuu eri puolilla läntistä kantakaupunkia ja Länsi-Helsinkiä. Poikkeusreitit ja liikenteen hidastuminen tulee vaikuttamaan merkittävästi bussiliikenteen operointikustannuksiin. Lisäkustannusten lisäksi asiakaskokemus alueen joukkoliikenteessä tulee heikentymään rakentamisen aikana.

- Kustannusvaikutus noin 1 700 000 € vuonna 2028
- Helsingin sisäiset linjat noin 750 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat noin 250 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 450 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 250 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä niistä seuraavaan liikenteen hidastumiseen. Raitiotien rakentaminen tulee aiheuttamaan liikenteen hidastumisesta syntyviä kustannuksia bussilinjoilla, joilla on yhteisiä reittiosuuksia ratikan reitin kanssa. Lisäksi Tikkurilan terminaalien poikkeusjärjestelyt aiheuttavat kustannuksia linjoille, jotka hyödyntävät terminaalialueita. Kaikkia rakentamisen aikaisia poikkeusjärjestelyitä ja hidastumisia sekä niiden ajankohtia/kestoja ei vielä tiedetä tarkalla tasolla. Hidastumisen lisäksi rakentamisen aikaiset järjestelyt vaikuttavat bussiliikenteen täsmällisyyteen negatiivisesti. Poikkeusreiteillä ja liikenteen hidastumisella tulee olemaan erittäin merkittävät vaikutukset asiakaskokemukseen sitä heikentäen.

- Kustannusvaikutus noin 1 000 000 € vuonna 2028
- Vantaan sisäiset linjat noin 200 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat noin 400 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 400 000 €

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen sekä Leppävaaran terminaalien rakennustyöt

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalien alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi. Poikkeusreitit aiheuttavat toteutuessaan liikenteen hidastumista ja vaihtoyhteyksien heikentymistä, joilla on suora vaikutus asiakaskokemukseen sitä heikentäen.

- Kustannusvaikutus noin 900 000 € vuonna 2028
- Espoon sisäinen liikenne noin 550 000 €
- Poikittainen seutuliikenne noin 350 000 €

Kulosaaren sillan uusiminen

Varaudutaan Kulosaaren sillan uusimisen aikaisiin poikkeusjärjestelyihin ja liikenteen hidastumiseen runkolinjoilla 500 ja 510 sekä linjoilla 16 ja 59. Tiedot työmaan aloitusajankohdasta, kestosta ja vaikutuksista ovat epävarmoja. Työmaan on arvioitu alkavan vuonna 2028 ja kestävän noin kaksi vuotta. Liikenteen on suunniteltu muuttuvan Kulosaaren sillalla yksikaistaiseksi suuntaansa, mikä aiheuttaa merkittävää hidastumista bussiliikenteelle. Lisäkustannusten lisäksi liikenteen hidastuminen aiheuttaa merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen ja nousijamääriin.

- Kustannusvaikutus noin 560 000 € vuonna 2028 ja vuositasolla
- Helsingin sisäiset linjat noin 370 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne noin 190 000 €

Linnanrakentajantien remontti

Varaudutaan Linnanrakentajantien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen. Linnanrakentajantien remontti alkanee vuoden 2028 keväällä ja kestää noin kaksi vuotta. Tiedot työmaan aloitusajankohdasta ja kestosta ovat epävarmoja. Työmaan aiheuttamat liikenteen poikkeukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia bussiliikenteen poikkeusreittien ja liikenteen hidastumisen myötä. Lisäkustannusten lisäksi poikkeamat aiheuttavat korvaavista liikennejärjestelyistä huolimatta merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen sekä nousijamääriin.

- Kustannusvaikutus noin 900 000 € vuonna 2028
- Helsingin sisäiset linjat noin 750 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne noin 150 000 €

LIITE 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2026-2028

Varaudutaan järjestämään korvaavaa bussiliikennettä raideliikenteen poikkeuksien aikana.

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin. Kaupunkiradan rakennustöillä ja junaliikenteen katkoilla on erittäin merkittävät negatiiviset vaikutukset alueen asiakaskokemukseen mm. pidentyvien matka-aikojen myötä. Korvaavan liikenteen järjestelyissä hyödynnetään aiempien katkojen kokemuksia, jotta tarjontaa olisi toteutuneen kysynnän mukaisesti ja haitat junaliikenteen katkosta olisivat mahdollisimman vähäiset.

- Kustannusvaikutus noin 800 000 € vuonna 2028
- Espoon sisäiset linjat noin 250 000 €
- Kirkkonummen suunnan seutulinjat noin 500 000 €
- Siuntion suunnan seutulinjat noin 50 000 €

Länsiratikoiden rakennustyöt Runeberginkadulla

Varaudutaan korvaamaan linjan 8 katkeaminen Oopperalle Runeberginkadun katkon ajaksi ajamalla busseja Oopperan ja Jätkäsaaren välillä. Lisäkustannusten lisäksi poikkeusjärjestelyt aiheuttavat korvaavista liikennejärjestelyistä huolimatta merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen sekä nousijamääriin. Tarkat korvaavan liikenteen järjestelyt päätetään lähempänä poikkeuksen ajankohtaa kokonaisuus huomioiden.

- Kustannusvaikutus noin 2 700 000 € vuonna 2028

Laivasillankadun katko

Varaudutaan korvaamaan Tehtaankadun ja Olympiaterminaalien alueiden raitioliikenne linjojen 2 ja 3 reitien lyhentyessä työmaan ajaksi Kauppatorille ja Eiraan. Lisäkustannusten lisäksi poikkeusjärjestelyt aiheuttavat korvaavista liikennejärjestelyistä huolimatta merkittäviä heikennyksiä asiakaskokemukseen sekä nousijamääriin. Tarkat korvaavan liikenteen järjestelyt päätetään lähempänä poikkeuksen ajankoh-
taa kokonaisuus huomioiden.

- Kustannusvaikutus noin 560 000 € vuonna 2028

Lauttaliikenne

Ei suunniteltuja palvelutasomuutoksia.

Talousarvioennusteen mukaiset laskutettavat kuntaosuudet ovat vuonna 2026 ovat yhteensä 553,494 milj. euroa (keskimääräinen subventio 57,1 %)

Kuntaosuudet TAE2026

(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonus	362,9	134,3	3,1	105,8	10,9	13,3	5,8	8,1	1,9	646,1
Ympäristöbonus	1,1	0,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2
Yhteensä	364,1	134,8	3,1	106,2	10,9	13,3	5,8	8,2	1,9	648,3
%-jakautuma	56,2 %	20,8 %	0,5 %	16,4 %	1,7 %	2,1 %	0,9 %	1,3 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-10,8	-3,6	-0,1	-2,8	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	-18,6
Henkilöstökulut	21,0	6,7	0,2	5,0	0,6	0,7	0,3	0,4	0,1	35,0
Palvelujen ostot	32,9	9,7	0,2	6,7	0,8	0,7	0,3	0,4	0,1	51,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	4,1	1,3	0,0	1,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	7,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,9	-0,6	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,0
Poistot	12,1	3,6	0,1	2,5	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	19,1
Yhteensä	57,8	17,3	0,4	12,2	1,4	1,4	0,6	0,8	0,2	92,1
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	130,0	95,5	0,6	18,0	1,3	2,5	0,4	0,6	0,1	249,0
%-jakautuma	52,2 %	38,3 %	0,2 %	7,2 %	0,5 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Ympäristöbonus	550,8	247,0	4,2	136,0	13,6	17,2	6,8	9,5	2,2	987,3
Yhteensä	551,9	247,6	4,2	136,4	13,6	17,2	6,8	9,5	2,2	989,5
%-jakautuma	55,8 %	25,0 %	0,4 %	13,8 %	1,4 %	1,7 %	0,7 %	1,0 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	239,4	84,4	1,9	65,8	10,7	9,1	3,2	5,6	0,7	419,7
%-jakautuma	57,0 %	19,9 %	0,5 %	15,7 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	312,5	164,2	2,3	70,6	2,9	8,1	3,7	3,9	1,5	569,7
%-jakautuma	54,9 %	28,8 %	0,4 %	12,4 %	0,5 %	1,4 %	0,6 %	0,7 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-1,8	7,9	0,2	3,2	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	11,4
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,6	9,0	0,2	4,1	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	16,2
%-jakautuma	3,5 %	55,6 %	1,4 %	25,1 %	3,6 %	4,7 %	1,0 %	4,4 %	0,8 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	311,977	155,154	2,046	66,538	2,349	7,343	3,502	3,215	1,370	553,494
%-jakautuma	56,4 %	28,0 %	0,4 %	12,0 %	0,4 %	1,3 %	0,6 %	0,6 %	0,2 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	56,5 %	62,7 %	49,1 %	48,8 %	17,3 %	42,7 %	51,3 %	33,7 %	62,6 %	55,9 %

Vertailu kuntaosuudet 2026 TAE ja 2025 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TAE2026	312,543	164,178	2,271	70,615	2,929	8,098	3,672	3,932	1,494	569,732
2025 TA	290,583	168,639	2,530	64,630	3,814	9,010	3,601	4,745	1,956	549,508
Erotus	21,960	-4,461	-0,259	5,984	-0,885	-0,912	0,071	-0,814	-0,461	20,224
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TAE2026	0,565	9,024	0,225	4,077	0,580	0,756	0,170	0,717	0,125	16,239
2025 TA	21,557	8,180	0,012	10,833	1,110	0,252	0,371	0,694	0,060	43,069
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TAE2026	311,977	155,154	2,046	66,538	2,349	7,343	3,502	3,215	1,370	553,494
2025 TA	269,026	160,459	2,518	53,797	2,704	8,758	3,230	4,052	1,895	506,439
Erotus = alijäämä (+)/ylijäämä (-)	42,951	-5,305	-0,472	12,741	-0,355	-1,415	0,272	-0,837	-0,525	47,055
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TAE2026	310,214	163,087	2,236	69,759	2,798	7,957	3,594	3,788	1,474	564,908
Subventio% kunnittain	56,2 %	65,9 %	53,6 %	51,1 %	20,6 %	46,2 %	52,7 %	39,7 %	67,4 %	57,1 %

Kuntaosuudet TAE2026 *ilman infrakustannuksia*

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonus	362,9	134,3	3,1	105,8	10,9	13,3	5,8	8,1	1,9	646,1
Ympäristöbonus	1,1	0,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2
Yhteensä	364,1	134,8	3,1	106,2	10,9	13,3	5,8	8,2	1,9	648,3
%-jakautuma	56,2 %	20,8 %	0,5 %	16,4 %	1,7 %	2,1 %	0,9 %	1,3 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-10,8	-3,6	-0,1	-2,8	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	-18,6
Henkilöstökulut	21,0	6,7	0,2	5,0	0,6	0,7	0,3	0,4	0,1	35,0
Palvelujen ostot	32,9	9,7	0,2	6,7	0,8	0,7	0,3	0,4	0,1	51,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	4,1	1,3	0,0	1,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	7,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,9	-0,6	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,0
Poistot	12,1	3,6	0,1	2,5	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	19,1
Yhteensä	57,8	17,3	0,4	12,2	1,4	1,4	0,6	0,8	0,2	92,1
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
%-jakautuma	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	420,8	151,6	3,5	118,0	12,3	14,7	6,4	9,0	2,0	738,2
- Ympäristöbonus	1,1	0,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2
Yhteensä	421,9	152,1	3,6	118,4	12,3	14,7	6,4	9,0	2,0	740,4
%-jakautuma	57,0 %	20,5 %	0,5 %	16,0 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	239,4	83,4	1,9	65,8	10,7	9,1	3,2	5,6	0,7	419,7
%-jakautuma	57,0 %	19,9 %	0,5 %	15,7 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	182,5	68,7	1,7	52,6	1,7	5,6	3,2	3,4	1,3	320,7
%-jakautuma	56,9 %	21,4 %	0,5 %	16,4 %	0,5 %	1,7 %	1,0 %	1,1 %	0,4 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-1,8	7,9	0,2	3,2	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	11,4
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,6	9,0	0,2	4,1	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	16,2
%-jakautuma	3,5 %	55,6 %	1,4 %	25,1 %	3,6 %	4,7 %	1,0 %	4,4 %	0,8 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	181,969	59,669	1,434	48,529	1,076	4,837	3,071	2,655	1,221	304,461
%-jakautuma	59,8 %	19,6 %	0,5 %	15,9 %	0,4 %	1,6 %	1,0 %	0,9 %	0,4 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	43,1 %	39,2 %	40,3 %	41,0 %	8,7 %	32,9 %	48,0 %	29,5 %	59,9 %	41,1 %
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TAE2026	180,206	67,602	1,624	51,750	1,525	5,451	3,163	3,228	1,325	315,875
Subventio% kunnittain	42,7 %	44,5 %	45,6 %	43,7 %	12,4 %	37,1 %	48,5 %	35,9 %	65,0 %	42,7 %

Laskutettavat kuntaosuudet ovat vuonna 2027 ovat yhteensä 605,251 milj. euroa (keskimääräinen subventio 57,9 %)

Kuntaosuudet TS2027

(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonus	393,2	139,2	3,3	107,0	11,4	13,8	6,1	8,4	2,0	684,3
Ympäristöbonus	0,5	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Yhteensä	393,7	139,4	3,3	107,2	11,4	13,8	6,1	8,4	2,0	685,3
%-jakautuma	57,4 %	20,3 %	0,5 %	15,6 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-11,3	-3,7	-0,1	-2,9	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	-19,3
Henkilöstökulut	21,6	6,8	0,2	5,1	0,7	0,7	0,3	0,4	0,1	36,0
Palvelujen ostot	35,1	10,3	0,2	7,2	0,8	0,8	0,3	0,4	0,1	55,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	3,8	1,3	0,0	1,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	6,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,3	-0,4	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,0
Poistot	12,9	3,8	0,1	2,7	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	20,3
Yhteensä	61,3	18,3	0,4	12,9	1,5	1,5	0,6	0,9	0,2	97,6
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	138,1	101,3	0,7	18,1	1,3	2,6	0,5	0,6	0,2	263,2
%-jakautuma	52,5 %	38,5 %	0,3 %	6,9 %	0,5 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Ympäristöbonus	592,6	258,8	4,4	138,1	14,2	17,9	7,1	9,8	2,3	1045,2
Yhteensä	593,1	259,0	4,4	138,3	14,2	17,9	7,2	9,8	2,3	1046,2
%-jakautuma	56,7 %	24,8 %	0,4 %	13,2 %	1,4 %	1,7 %	0,7 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	248,6	86,6	2,0	68,3	11,1	9,5	3,3	5,8	0,7	435,9
%-jakautuma	57,0 %	19,9 %	0,5 %	15,7 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	344,5	172,4	2,4	70,0	3,1	8,4	3,9	4,0	1,6	610,3
%-jakautuma	56,4 %	28,2 %	0,4 %	11,5 %	0,5 %	1,4 %	0,6 %	0,6 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
Ed. vuosien yli-/alijäämä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Suurten kaupunkiseut, perusrahoitus	-1,8	0,0	0,2	0,0	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	0,3
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuudet	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Yhteensä	0,6	1,1	0,2	0,9	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	5,1
%-jakautuma	11,1 %	21,5 %	4,4 %	16,8 %	11,4 %	14,9 %	3,3 %	14,1 %	2,5 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	343,947	171,308	2,190	69,159	2,552	7,674	3,711	3,248	1,462	605,251
%-jakautuma	56,8 %	28,3 %	0,4 %	11,4 %	0,4 %	1,3 %	0,6 %	0,5 %	0,2 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	58,0 %	66,1 %	49,9 %	50,0 %	18,0 %	42,9 %	51,9 %	33,2 %	63,4 %	57,9 %

Vertailu kuntaosuudet 2026 TAE ja 2025 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2027	344,512	172,400	2,415	70,014	3,132	8,430	3,881	3,965	1,587	610,335
2025 TA	290,583	168,639	2,530	64,630	3,814	9,010	3,601	4,745	1,956	549,508
Erotus	53,929	3,761	-0,115	5,384	-0,682	-0,580	0,280	-0,781	-0,369	60,827
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2027	0,565	1,092	0,225	0,855	0,580	0,756	0,170	0,717	0,125	5,085
2025 TA	21,557	8,180	0,012	10,833	1,110	0,252	0,371	0,694	0,060	43,069
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2027	343,947	171,308	2,190	69,159	2,552	7,674	3,711	3,248	1,462	605,251
2025 TA	269,026	160,459	2,518	53,797	2,704	8,758	3,230	4,052	1,895	506,439
Erotus = alijäämä (+)/yliäämä (-)	74,9	10,8	-0,3	15,4	-0,2	-1,1	0,5	-0,8	-0,4	98,8
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2027	342,184	171,308	2,380	69,159	3,001	8,288	3,803	3,821	1,566	605,511
Subventio% kunnittain	57,7 %	66,1 %	54,3 %	50,0 %	21,1 %	46,3 %	53,2 %	39,0 %	67,9 %	57,9 %

Kuntaosuudet TS2027 *ilman infrakustannuksia*

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonus	393,2	139,2	3,3	107,0	11,4	13,8	6,1	8,4	2,0	684,3
Ympäristöbonus	0,5	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Yhteensä	393,7	139,4	3,3	107,2	11,4	13,8	6,1	8,4	2,0	685,3
%-jakautuma	57,4 %	20,3 %	0,5 %	15,6 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-11,3	-3,7	-0,1	-2,9	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	-19,3
Henkilöstökulut	21,6	6,8	0,2	5,1	0,7	0,7	0,3	0,4	0,1	36,0
Palvelujen ostot	35,1	10,3	0,2	7,2	0,8	0,8	0,3	0,4	0,1	55,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	3,8	1,3	0,0	1,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	6,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,3	-0,4	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,0
Poistot	12,9	3,8	0,1	2,7	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	20,3
Yhteensä	61,3	18,3	0,4	12,9	1,5	1,5	0,6	0,9	0,2	97,6
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
%-jakautuma	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Ympäristöbonus	454,5	157,5	3,7	120,0	12,9	15,3	6,7	9,2	2,1	782,0
Yhteensä	455,0	157,8	3,7	120,2	12,9	15,3	6,7	9,2	2,1	783,0
%-jakautuma	58,1 %	20,1 %	0,5 %	15,3 %	1,6 %	2,0 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	248,6	86,6	2,0	68,3	11,1	9,5	3,3	5,8	0,7	435,9
%-jakautuma	57,0 %	19,9 %	0,5 %	15,7 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	206,4	71,1	1,8	51,9	1,8	5,8	3,4	3,4	1,4	347,1
%-jakautuma	59,5 %	20,5 %	0,5 %	15,0 %	0,5 %	1,7 %	1,0 %	1,0 %	0,4 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
Ed. vuosien yli-/alijäämä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	-1,8	0,0	0,2	0,0	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	0,3
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulutapac	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,6	1,1	0,2	0,9	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	5,1
%-jakautuma	11,1 %	21,5 %	4,4 %	16,8 %	11,4 %	14,9 %	3,3 %	14,1 %	2,5 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	205,852	70,034	1,529	51,040	1,235	5,091	3,257	2,677	1,301	342,016
%-jakautuma	60,2 %	20,5 %	0,4 %	14,9 %	0,4 %	1,5 %	1,0 %	0,8 %	0,4 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	45,2 %	44,4 %	41,0 %	42,5 %	9,6 %	33,3 %	48,6 %	29,0 %	60,7 %	43,7 %
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
TS2027	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	204,089	70,034	1,719	51,040	1,684	5,705	3,349	3,250	1,405	342,276
Subventio% kunnittain	44,9 %	44,4 %	46,1 %	42,5 %	13,1 %	37,3 %	50,0 %	35,2 %	65,5 %	43,7 %

Laskutettavat kuntaosuudet ovat vuonna 2028 ovat yhteensä 582,036 milj. euroa (keskimääräinen subventio 55,3 %)

Kuntaosuudet TS2028

(alv. 0 %)

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonusta	386,9	143,7	3,4	110,1	11,9	13,9	6,4	8,7	2,0	687,0
Ympäristöbonus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	386,9	143,7	3,4	110,1	11,9	13,9	6,4	8,7	2,0	687,0
%-jakautuma	56,3 %	20,9 %	0,5 %	16,0 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,3 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-12,2	-4,0	-0,1	-3,0	-0,4	-0,4	-0,2	-0,3	-0,1	-20,7
Henkilöstökulut	22,3	7,0	0,2	5,3	0,7	0,7	0,3	0,4	0,1	37,0
Palvelujen ostot	34,1	10,0	0,2	7,0	0,8	0,7	0,3	0,4	0,1	53,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	4,0	1,3	0,0	1,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	6,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,0	-0,3	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5
Poistot	13,4	3,9	0,1	2,8	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	21,0
Yhteensä	61,0	18,2	0,4	12,9	1,5	1,5	0,6	0,9	0,2	97,1
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	140,2	104,5	0,7	18,1	1,3	2,7	0,5	0,6	0,2	268,6
%-jakautuma	52,2 %	38,9 %	0,3 %	6,7 %	0,5 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Ympäristöbonus	588,2	266,5	4,5	141,0	14,7	18,0	7,4	10,2	2,3	1052,8
Yhteensä	588,2	266,5	4,5	141,0	14,7	18,0	7,4	10,2	2,3	1052,8
%-jakautuma	55,9 %	25,3 %	0,4 %	13,4 %	1,4 %	1,7 %	0,7 %	1,0 %	0,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	265,7	92,6	2,1	72,8	11,8	10,1	3,5	6,2	0,8	465,7
%-jakautuma	57,1 %	19,9 %	0,5 %	15,6 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	322,5	173,8	2,4	68,2	2,9	7,9	3,9	3,9	1,6	587,1
%-jakautuma	54,9 %	29,6 %	0,4 %	11,6 %	0,5 %	1,3 %	0,7 %	0,7 %	0,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
Ed. vuosien yli-/alijäämä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	-1,8	0,0	0,2	0,0	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	0,3
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuudet	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Yhteensä	0,6	1,1	0,2	0,9	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	5,1
%-jakautuma	11,1 %	21,5 %	4,4 %	16,8 %	11,4 %	14,9 %	3,3 %	14,1 %	2,5 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
Yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	321,903	172,744	2,166	67,365	2,315	7,128	3,759	3,224	1,432	582,036
%-jakautuma	55,3 %	29,7 %	0,4 %	11,6 %	0,4 %	1,2 %	0,6 %	0,6 %	0,2 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	54,7 %	64,8 %	48,2 %	47,8 %	15,7 %	39,6 %	50,6 %	31,7 %	61,6 %	55,3 %

Vertailu kuntaosuudet 2026 TAE ja 2025 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2028	322,468	173,835	2,391	68,220	2,895	7,884	3,929	3,941	1,557	587,121
2025 TA	290,583	168,639	2,530	64,630	3,814	9,010	3,601	4,745	1,956	549,508
Erotus	31,886	5,196	-0,139	3,589	-0,919	-1,126	0,328	-0,805	-0,399	37,613
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2028	0,565	1,092	0,225	0,855	0,580	0,756	0,170	0,717	0,125	5,085
2025 TA	21,557	8,180	0,012	10,833	1,110	0,252	0,371	0,694	0,060	43,069
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2028	321,903	172,744	2,166	67,365	2,315	7,128	3,759	3,224	1,432	582,036
2025 TA	269,026	160,459	2,518	53,797	2,704	8,758	3,230	4,052	1,895	506,439
Erotus = alijäämä (+)/yliäämä (-)	52,9	12,3	-0,4	13,6	-0,4	-1,6	0,5	-0,8	-0,5	75,6
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2028	320,140	172,744	2,366	67,365	2,764	7,742	3,851	3,797	1,536	582,296
Subventio% kunnittain	54,4 %	64,8 %	52,4 %	47,8 %	18,8 %	43,0 %	51,9 %	37,3 %	66,0 %	55,3 %

Kuntaosuudet TS2028 *ilman infrakustannuksia*

A. Kustannukset kunnittain										
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ilman ymp.bonus	386,9	143,7	3,4	110,1	11,9	13,9	6,4	8,7	2,0	687,0
Ympäristöbonus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	386,9	143,7	3,4	110,1	11,9	13,9	6,4	8,7	2,0	687,0
%-jakautuma	56,3 %	20,9 %	0,5 %	16,0 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,3 %	0,3 %	100,0 %
Muut kustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Muut toimintatuotot ja avustukset	-12,2	-4,0	-0,1	-3,0	-0,4	-0,4	-0,2	-0,3	-0,1	-20,7
Henkilöstökulut	22,3	7,0	0,2	5,3	0,7	0,7	0,3	0,4	0,1	37,0
Palvelujen ostot	34,1	10,0	0,2	7,0	0,8	0,7	0,3	0,4	0,1	53,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,5	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Muut toimintakulut	4,0	1,3	0,0	1,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	6,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,0	-0,3	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5
Poistot	13,4	3,9	0,1	2,8	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	21,0
Yhteensä	61,0	18,2	0,4	12,9	1,5	1,5	0,6	0,9	0,2	97,1
%-jakautuma	62,8 %	18,8 %	0,4 %	13,3 %	1,5 %	1,5 %	0,6 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
%-jakautuma	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
	447,9	162,0	3,8	122,9	13,4	15,3	7,0	9,6	2,2	784,2
- Ympäristöbonus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	447,9	162,0	3,8	122,9	13,4	15,3	7,0	9,6	2,2	784,2
%-jakautuma	57,1 %	20,7 %	0,5 %	15,7 %	1,7 %	2,0 %	0,9 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	265,7	92,6	2,1	72,8	11,8	10,1	3,5	6,2	0,8	465,7
%-jakautuma	57,1 %	19,9 %	0,5 %	15,6 %	2,5 %	2,2 %	0,8 %	1,3 %	0,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	182,2	69,4	1,7	50,1	1,6	5,2	3,5	3,4	1,4	318,5
%-jakautuma	57,2 %	21,8 %	0,5 %	15,7 %	0,5 %	1,6 %	1,1 %	1,1 %	0,4 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-1,8	0,0	0,2	0,0	0,4	0,6	0,1	0,6	0,1	0,3
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,3	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,6	1,1	0,2	0,9	0,6	0,8	0,2	0,7	0,1	5,1
%-jakautuma	11,1 %	21,5 %	4,4 %	16,8 %	11,4 %	14,9 %	3,3 %	14,1 %	2,5 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
Yhteensä	181,7	68,3	1,5	49,3	1,0	4,5	3,3	2,7	1,3	313,4
%-jakautuma	58,0 %	21,8 %	0,5 %	15,7 %	0,3 %	1,4 %	1,1 %	0,8 %	0,4 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
- Yhteensä	40,6 %	42,2 %	39,1 %	40,1 %	7,4 %	29,2 %	47,4 %	27,6 %	58,7 %	40,0 %
Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää										
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
TS2028	179,913	68,280	1,685	49,278	1,446	5,088	3,391	3,227	1,371	313,680
Subventio% kunnittain	40,2 %	42,2 %	44,0 %	40,1 %	10,8 %	33,2 %	48,7 %	33,6 %	63,5 %	40,0 %

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE-KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVA PERUSSOPIMUS

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti. Pääperiaate on, että jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuvat lippulajitutkimuksiin ja matkalippujärjestelmän keräämiin tietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin.

JOUKKOLIIKENTEN KULUJEN JAKO

Perussopimuksessa jäsenkunnille jaettavat kulut on jaettu

operointikuluihin (liikennöintikorvaukset)
tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto- yms. kuluihin (ns. yleiskustannukset)
infrakuluihin

Liikenteen operointikulut

Operointikuluilla tarkoitetaan ostopalveluina hankittavan joukkoliikenteen liikenteenhoidon kustannuksia. Kuntien maksuosuudet operointikuluista määritellään liikennemuodoittain kunkin kunnan asukkaiden tekemien matkustajakilometrien perusteella.

Bussiliikenne

Kulut jaetaan kunnille linjastokohtaisesti (Helsingin sisäiset, Espoon ja Kauniaisten sisäiset, Vantaan sisäiset, Keravan sisäiset, Sipoon sisäiset, Tuusulan sisäiset, seutulinjat Espoon suunta, seutulinjat Vantaan suunta, poikittaiset seutulinjat, seutulinjat Keravan suunta, seutulinjat Sipoon suunta, seutulinjat Tuusulan suunta, U-linjat suunnittain) kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut linjastokohtaiset matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja viimeisen käytettävissä olevien kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella. Vuositason nousujen ja keskimatkojen perusteella lasketaan linjastokohtaiset matkustajakilometrit kunnittain. Niistä lasketaan edelleen jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan kulut kunnille.

Junaliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten nousujen ja matkustajakilometrien perusteella. Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan lippulajitutkimuksista saatavien nousujen ja keskimatkatietojen perusteella.

Junaliikenteen operointikustannukset jaetaan HSL:n tilaaman liikenteen korvauksiin ja VR:n lähiliikenteen lippuyhteistyökustannuksiin. Junaliikenteen kustannukset kohdistetaan junayksikkökilometrien perusteella HSL:n tilaamalle junaliikenteelle junalinjoittain. Lippuyhteistyön kustannukset kohdistetaan nousujen perusteella VR:n lähiliikenteen junille. Junakalustoyhtiön vuokrat sisällytetään HSL:n tilaamaan junaliikenteen operointikustannuksiin.

HSL:n tilaaman junaliikenteen operointikulut jaetaan kunnille matkustajakilometreistä ja nousuista laskettujen kuntakohtaisten jako-osuuksien painotettuna keskiarvoina junalinjoittain. Painoina on käytetty kummallekin osatekijälle 0,5.

Metroliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen metroliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan metroliikenteen kulut kunnille.

Raitiovaunuliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen raitiovaunuliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan raitiovaunuliikenteen kulut kunnille.

Pikaraitioliikenteen PR15 kustannukset on käsitelty kuntaosuuksissa omana eränään.

Lauttaliikenne

Kulut jaetaan kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Nousuina käytetään lippulajeittain laskettuja vuositason nousuja, jotka on kohdistettu kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen lauttaliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan lauttaliikenteen kulut kunnille.

Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto yms. kulut

Ko. kuluilla tarkoitetaan HSL- organisaation eri yksiköiden nettokuluja lukuun ottamatta operointikuluja.

Joukkoliikenne- ja liikennejärjestelmäsuunnittelun, viestinnän ja markkinoinnin, lippu- ja informaatiojärjestelmien ylläpidon, hallinnon yms. kulut kohdistetaan kunnille liikennemuodoittain/linjastoittain kuntien asukkaiden tekemien nousujen perusteella.

Joukkoliikenneosaston (joukkoliikenteen suunnittelun) ja matkalippujen tarkastusyksikön nettokulut sekä LIJ-järjestelmän poistot kohdistetaan ensin arvioitujen työpanosten ja laitemäärien perusteella eri liikennemuodoille tai linjastoille. Loput kulut on jaettu nousujen perusteella.

Eri liikennemuodoille/linjastoille kohdistetut yleiskustannukset yhteensä jaetaan edelleen kunnille matkustajakilometrien laskennassa käytettyjä kuntakohtaisten nousujen ja niistä laskettujen jako-osuuksien perusteella.

Infrakulut

Ennen vuotta 2012 käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

Bussiliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille linjastoittain nousujen suhteessa.

Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa.

Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien merkittävien joukkoliikenneinvestointien jl-infrakulujen kohdistamisesta jäsenkaupungeille/kunnille on sovittu erikseen. Tällaisia uusia merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat sopimuksen mukaisesti ainakin Länsimetro ja Kehärata. Aikaisempi sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta jää sellaisenaan voimaan. Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

Junaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

Lauttaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

Metroliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

Raitioliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille kaikkien raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.

Pikaraitioliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille pikaraitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.

Bussiliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille linjastoittain nousujen suhteessa. Bussiliikenneterminalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa. Joukkoliikennekatujen, -tunnelien ja -siltojen osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille kyseisen joukkoliikennkadun, -tunnelin tai -sillan läpi kulkevien vuorojen suhteessa.

LIPPUTULOT

Lipputulot kohdistetaan kunnille vyöhykkeittäin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten aikuisten ja lasten mobiili- ja arvolipputulojen suhteella vyöhykkeittäin. Kehäradan tuomista lisääntyneistä ABC-lipputuloista vuosittain kohdistetaan kolme (3) miljoonaa euroa Vantaan kaupungille kattamaan Vantaalle kohdistuvia Kehäradan infrakustannuksia.

VALTION TUET

Kuntaosuuksia vähentävät valtiolta saadut tuet. Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki on kohdistettu kuntien asukasluvun perusteella

LIITE 5:
Suoritteet ja tunnusluvut 2010-2028

80

Suorite seuranta 2010-2028 (yhteenveto). Huom. historiavuosien lukuja ei ole indeksoitu tässä taulukossa.

Suoritteista ja muista tunnusluvuista on saatavilla lisätietoja HSL:stä.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	TA2025	2025 OVK1	2026 TAE	2027 TS	TS 2028
Lipputulot M€	243,5	252,8	269,7	277,9	287,3	307,0	331,4	357,7	370,1	383,1	243,3	235,3	309,7	376,4	372,2	408,0	390,4	419,7	435,9	465,7
Kokonaiskustannukset M€	478,9	508,3	545,7	564,6	578,7	589,5	611,1	646,9	714,1	740,8	724,58	711,96	741,3	828,5	886,0	957,5	957,0	989,5	1046,2	1052,8
Operointikustannukset M€	383,9	407,5	437	450,1	464,5	470,5	476,8	501,3	499,9	515,4	507,4	499,76	526,4	558,9	591,9	633,4	633,2	648,3	685,3	687,0
Infrakustannukset M€	59,1	63,2	68,3	69,5	66,1	68,6	83,2	88,4	141,2	150,7	148,34	141,00	141,7	197,5	220,3	236,2	238,8	249,0	263,2	268,6
Muut kustannukset M€	35,9	37,5	40,4	45	48,1	50,4	51,1	57,2	72,9	74,6	68,85	71,20	73,2	72,1	73,8	87,9	85,0	92,1	97,6	97,1
Nousut (milj.)	327	336	345	351	353	359	367	375	387	397	252	238	304	344	360,8	384,0	379,6	390,4	394,3	399,5
Matkustajakilometrit (milj.)*	2288	2319	2378	2450	2378	2436	2554	2602	2488	2632	1667	1567	2004,5	2265,8	2328,2	2525,5	2481,9	2521,3	2494,8	2547,3
Kokonaiskustannukset pl. infra € / nousut	1,28 €	1,33 €	1,38 €	1,41 €	1,45 €	1,45 €	1,44 €	1,49 €	1,48 €	1,49 €	2,29 €	2,40 €	1,98 €	1,836 €	1,84 €	1,88 €	1,89 €	1,90 €	1,99 €	1,96 €
Kokonaiskustannukset ml. infra € / nousut	1,47 €	1,51 €	1,58 €	1,61 €	1,64 €	1,64 €	1,66 €	1,73 €	1,84 €	1,87 €	2,88 €	3,00 €	2,44 €	2,41 €	2,46 €	2,49 €	2,52 €	2,53 €	2,65 €	2,64 €
Kokonaiskustannukset pl. infra € / matk.km	0,18 €	0,19 €	0,20 €	0,20 €	0,22 €	0,21 €	0,21 €	0,21 €	0,23 €	0,22 €	0,35 €	0,36 €	0,30 €	0,28 €	0,29 €	0,29 €	0,29 €	0,29 €	0,31 €	0,31 €
Kokonaiskustannukset ml. infra € / matk.km	0,21 €	0,22 €	0,23 €	0,23 €	0,24 €	0,24 €	0,24 €	0,25 €	0,29 €	0,28 €	0,43 €	0,45 €	0,37 €	0,37 €	0,38 €	0,38 €	0,39 €	0,39 €	0,42 €	0,41 €
Operointikustannukset € / nousut	1,17 €	1,21 €	1,27 €	1,28 €	1,31 €	1,31 €	1,30 €	1,34 €	1,29 €	1,30 €	2,01 €	2,10 €	1,73 €	1,62 €	1,64 €	1,65 €	1,67 €	1,66 €	1,74 €	1,72 €
Infrakustannukset € / nousut	0,18 €	0,19 €	0,20 €	0,20 €	0,19 €	0,19 €	0,23 €	0,24 €	0,36 €	0,38 €	0,59 €	0,59 €	0,47 €	0,57 €	0,61 €	0,62 €	0,63 €	0,64 €	0,67 €	0,67 €
Keskimääräinen jäsenkuntien subventio-%	48 %	49 %	50 %	50 %	49 %	47 %	45 %	44 %	48 %	48 %	58 %	53 %	49 %	53 %	58 %	57 %	57 %	57 %	58 %	55 %

LIITE 6: Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

PKS-omistajaohjauksen tavoitteet

PKS omistajakuntien omistajaohjaustavoitteet ovat ohjanneet TTS-suunnittelua. Suunnittelussa on tavoiteltu omistajaohjauksen asettamaan 57 %:n subventiotavoitetta vuodelle 2026 sekä 55 %:n subventiotavoitetta vuodelle 2029. Subventiotavoitteiden saavuttaminen edellyttää HSL:n oman toiminnan tehostamisen lisäksi merkittäviä korotuksia lippujen hintoihin sekä tarjonnan leikkauksia.

Taulukko 1. PKS-omistajaohjauksen tavoitteet

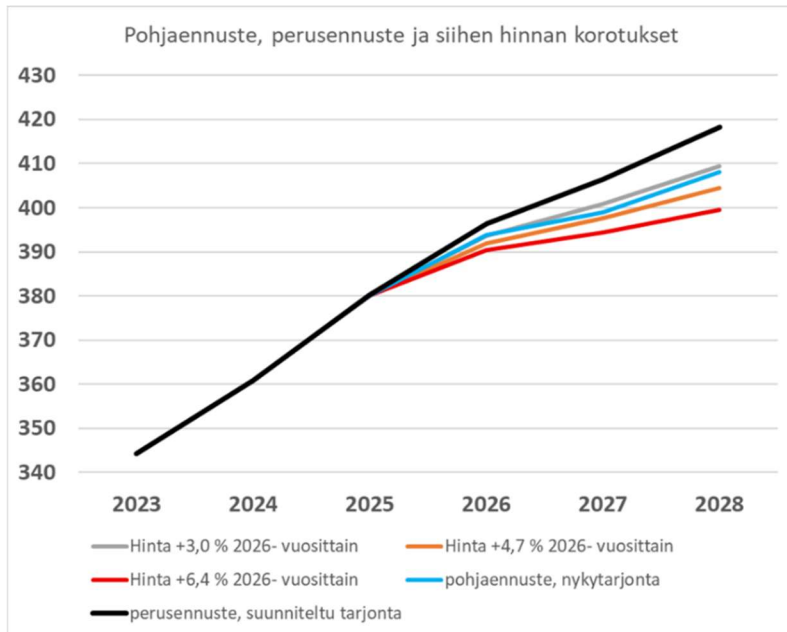
1. Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino	2. Jäsenkuntien vuotuinen subventio-osuus tarkastelukauden 2029 loppuun mennessä enintään 55 % seudullisista kokonaiskustannuksista ja kuntayhtymän strategia laaditaan tämän mukaisesti, jonka lisäksi Espoon, Helsingin ja Vantaan kuntakohtaisen subvention tavoite on pitkällä aikavälillä 45–55 %	3. Joukkoliikenteen CO ₂ -päästöjen pienentäminen sekä asiakastytyvyyden ja kulkutapaosuuden kasvattaminen
Mittarit: 1. Kustannukset / matkustajakilometri, tavoitetasot 2026: enintään 0,38 €/km (infrakustannusten kanssa) ja enintään 0,29 €/km (ilman infrakustannuksia) 2. Kustannukset / nousu, tavoitetasot 2026: enintään 2,46 €/nousu (infrakustannusten kanssa) ja enintään 1,85 €/nousu (ilman infrakustannuksia) 3. HSL:n muut kuin operointi- ja infrakustannukset, tavoitetaso 2026: enintään 11,2 % kaikista kustannuksista 4. Linjakohtaisen käyttöasteen kautta kannattavuuslaskennan kehittäminen ja käyttöönotto vuonna 2026	Mittarit: 1. Yhteisen suunnitelman tekeminen jäsenkuntien kanssa subventiotavoitteen saavuttamiseksi 2. Kuluvan vuoden toteuma ja ennuste HSL:n kustannuksista, lipputulosta ja kunkin kunnan osuudesta (infrakustannusten kanssa ja ilman) kuntakohtaisesti ja koko HSL:n osalta 3. Vuosittain päivitettävät keskipitkän aikavälin (5–15 vuotta) ennusteet HSL:n kustannuksista, lipputulosta ja kunkin kunnan osuudesta (infrakustannusten kanssa ja ilman) kuntakohtaisesti ja koko HSL:n osalta	Mittarit: 1. Joukkoliikenteen CO ₂ -päästöt, tavoitetaso 2026: -90 % vuoden 2010 tasosta 2. Alueittainen asiakas- ja asukastytyvyys vuosittain, tavoitetaso 2026: vähintään vuoden 2024 tasolla 3. Joukkoliikenteen ja kestävien kulkumuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily) kulkutapaosuuden kasvattaminen: - Nousut, tavoitetaso 2026: vähintään 392 milj. - Kulkutapaosuus, tavoitetaso 2029: joukkoliikenne vähintään 24 %, kestävät kulkumuodot yhteensä vähintään 65 %

Nousijamääräennuste eri hinnoitteluvaihtoehdoilla

Hinnankorotuksilla on vaikutus nousijamääriin hintajouston kautta. Suuremmilla lipunhinnan korotuksilla nousijamäärä on pienempi. Vuoden 2028 ennustetilanteessa perusennusteen mukainen nousijamäärä on 418 miljoonaa, kun mukana ei ole hinnankorotusten vaikutuksia. Kun lippujen hintoja korotetaan vuosittain 6,4 %, jää vuoden 2028 nousijamääräennuste hieman alle 400 miljoonaan, eli hinnankorotuksen vaikutus on noin – 18 miljoonaa nousua. Maltillisemmilla hinnankorotuksilla nousijamääräennustekin on suurempi. 3 %:n vuosittaisella korotuksella ennustetaan vuodelle 2028 409 miljoonaa nousua ja 4,7 %:n vuosittaisella korotuksella 404 miljoonaa nousua.

LIITE 6: Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

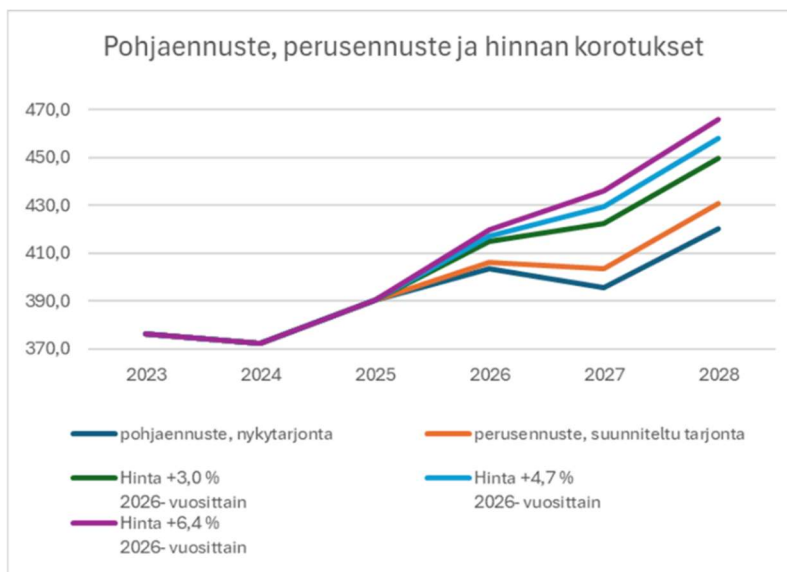
Kuva 1: Nousijamääräennuste eri hinnankorotuksilla

Lipputuloennuste eri hinnoitteluvaihtoehdoilla

Hinnankorotuksilla pyritään varmistamaan riittävä lipputulokertymä omistajaohjauksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Vaikka korkeat hinnankoroukset laskevat nousijamääriä verrattuna perusennusteeseen, tuovat ne kuitenkin enemmän lipputuloja kasvavan kustannustason kattamiseen. Kuvassa 2. on kuvattu lipputulojen kehitystä eri hinnoitteluvaihtoehdoilla. Tarkastelun perusteella suuremmat hinnankorotukset eivät enää tuota niin paljon lipputuloja, koska hinnankorotusten kasvuvaikutus lipputuloihin laimenee korotusten kiristyessä. Taustalla on hintajoustop aiheuttama kysynnän pieneneminen. Vuonna 2027 lipputuloarviossa näkyy myös Junatien katkon vaikutus lipputuloihin.

Kuva 2. Lipputuloennuste eri hinnankorotuksilla

LIITE 6: Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

Taulukossa 2 on kuvattu vaihtoehtoisten hinnoitteluskenaarioiden vaikutus seudulliseen subventiotasoon. 6,4 %:n hinnankorotuksilla on mahdollista saavuttaa vuonna 2026 57,1 % subventiotaso, jolloin omistajaohjauksen asettamasta tavoitteesta jäädään 0,1 %. 3 %:n hinnankorouksilla subventiotaso jäisi 57,6 %:iin ja 4,7 % hinnankorotuksilla 57,4 %:iin.

Tarkastelun perusteella vaikuttaa siltä, että suurista hinnankorouksista huolimatta vuodelle 2029 omistajaohjauksen asettamaa 55 %:n subventiotavoitetta ei ole mahdollista saavuttaa ilman muita merkittäviä toimenpiteitä. Tämä johtuu siitä, että kustannustason arvioidaan kasvavan merkittävästi vuonna 2029 mm. Espoon kaupunkiradan, Koskelan varikon, Vantaan ratikan ja Länsi-Helsingin raitioteiden vuoksi. Vaikka tehtäisiin vuosittaiset 6,4 % hinnankorotukset, tarvittaisiin vuonna 2029 edelleen 19 M€ lisää lipputuloja tai tarjonnan leikkauksia, jotta subventiotavoitteen saavuttaminen olisi mahdollista. Mikäli tehtäisiin vain 3 % vuosittaiset hinnankorotukset, olisi puuttuva rahoitustarve jo lähes 40 M€.

Taulukko 2. Vaihtoehtoiset hinnoitteluskenaariot

Skenaario (lipunhinnan korotus, leikkaukset)	Nousijamäärät 2026 (kasvu vs 2025)	Seudullinen subventio % 2026	Seudullinen subventio % 2029 (ennuste)	Puuttuvat lipputulot 2029 (55 % subventioon)
Pohjaesitys (+6,4 %/v, –5 M€)	+2,7 % kasvu (390 milj. nousua)	57,1 %	56,7 %	19 M€
Skenaario 1 (+3,0 %/v, –5 M€)	+3,6 % kasvu (394 milj. nousua)	57,6 %	58,5 %	39 M€
Skenaario 2 (+4,7 %/v, –5 M€)	+3,1 % kasvu (392 milj. nousua)	57,4 %	57,6 %	29 M€

Hallitus § 58

17.06.2025

Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028

153/02.02.00.00/2025 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028

Hallitus 17.06.2025 § 58

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver, puh. 040 6744 412
Valmistelija Johtaja Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi, puh. 040 8208 194

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma ja talousarvio on toimitettava jäsenkunnille lausuntoja varten viimeistään 15. kesäkuuta. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Perussopimuksen mukaan lausunto tulee antaa 31.8.2025 mennessä.

Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia 2022–2025 ja strategian päivitystyön valmistelutyön välitulokset;
- PKS-omistajaohjauksen tavoitteet;
- voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027;
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2025–2026 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat; sekä
- vuoden 2024 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteuma- ja ennustetiedot vuodelta 2025.

Taloussuunnitelma vuosille 2027–2028 on laadittu aiempien vuosien tapaan pääosin talousarviovuoden (2026) kustannustasoon.

Jäsenkuntia pyydetään lausunnoissaan esittämään näkemyksensä erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?
2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

4. Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

HSL:n strategian 2022–2025 – Asiakkuuksista kestäväään kasvuun – strategiakausi päättyy vuoteen 2025. Uuden strategiakauden päivitystyö on käynnissä ja hyväksytään hallituksessa ja yhtymäkokouksessa vuoden 2025 aikana. Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelua on ohjannut pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien tuleville vuosille asettamat tavoitetasot erityisesti HSL:n toiminnan tuottavuudelle, operoinnin tehokkuudelle sekä kuntasubventiolle.

TALOUSSUUNNITELMA

Vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmassa tavoitellaan talouden tasapainoa. Toimintasuunnitelmat vuosille 2026-2028 on laadittu nivoen toimenpiteet neljään eri tavoitekokonaisuuteen, joita ovat **asiakas, kasvu, tuottavuus ja vastuullisuus**. Jatkuvasti kasvavat infrakustannukset nostavat HSL:n menoja nopeammin kuin lipputulojen kehitys nostaa tulopuolta, joten talouden tasapainoa on haettava myös operointikustannuksia karsimalla.

Omistajaohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi olemme tehneet 9,3 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Tehdyistä säästöistä kohdistuu 5,0 miljoonaa euroa operointikustannuksiin ja 4,3 miljoonaa muihin kustannuksiin. Operointikustannusten säästöt jakautuvat riskitason nostamiseen, kehittämistoimenpiteiden lykkäämiseen ja heikon kustannustehokkuuden liikenteen karsimiseen. Muiden kustannusten säästöt perustuvat HSL:n kustannustehokkuuden parantamiseen.

Palvelutasomuutokset vuosille 2026-2028 pohjautuvat suurimmaksi osaksi välttämättömiin tarjonnan lisäykseen kapasiteetin hallinnan näkökulmasta. Operointikustannusten budjetointi on toteutettu korkealla riskitasolla, mikä saattaa edellyttää nyt esitettyjen liikenteen karsintojen lisäksi myös muita liikenteen harvennuksia tai linjojen lakkautuksia. Riskitasoa on nostettu etenkin bussiliikenteen operoinnissa sekä ratikoiden varikkokustannuksien osalta.

Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2026 ovat yhteensä 997,9 milj. euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 73,2 milj. euroa (7,9 %). Toimintatuloista vuonna 2026 42,1 % on lipputuloja ja 55,5 % kuntaosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevat 1066,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 1074,5 milj. euroa vuonna 2028.

Hallitus § 58

17.06.2025

Lipputulot

Tuoreimman ennusteen mukaan vuoden 2025 matkustajamäärän arvioidaan olevan 380 miljoonaa nousua. Seuraavien vuosien nousujen arvioidaan olevan 390 miljoonaa (2026), 394 miljoonaa (2027) ja 400 miljoonaa (2028) nousua vuodessa. Vuoden 2027 nousijamäärää alentaa erityisesti vuodelle ennakoidut merkittävät työmaiden vaikutukset.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2026 tavoitellaan lipputuloloja yhteensä 419,7 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2026 on 29,3 milj. euroa (7,5 %) kuluvan vuoden 2025 ennustetta suurempi. Vuonna 2027 lipputulotavoite on 435,9 milj. euroa ja vuonna 2028 465,7 milj. euroa.

Kuntaosuudet

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 553,5 milj. euroa. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 57,1 % kuntaosuuksiin kohdistetuista vuoden 2025 kustannuksista. Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2027 ovat yhteensä 605,3 milj. euroa ja vuonna 2028 582,0 milj. euroa.

Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien subventio on 55,3 prosentin keskimääräisellä tasolla TTS-kauden päätyttyä vuonna 2028.

Tuet ja avustukset

Valtion tuista on poistunut ilmastoperusteiset tuet ja tukia on arvioitu saatavan vain suurten kaupunkien joukkoliikennetuesta vuosittain 4,8 milj. euroa vuosina 2026–2028. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa.

Toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2026 ovat yhteensä 993,1 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2025 ennusteesta 29,2 milj. euroa (3,0 %). Vuonna 2027 toimintamenojen arvioidaan olevan 1048,4 milj. euroa ja 1055,2 milj. euroa vuonna 2028.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 947,7 milj. euroa vuonna 2026, 95,4 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2027 yhteensä 1002,2 milj. euroa ja 1007,6 milj. euroa vuonna 2028.

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2026 yhteensä 646,9 milj. euroa, joka on 65,1 % toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 683,8 milj. euroa vuonna 2027 ja 685,4 milj. euroa vuonna 2028.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2026 on yhteensä 246,8 milj. euroa. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa ja Helsingissä sijaitsevaa sähköbussien latausinfraa 2,2 milj. eurolla. Kustannukset sisältävät varaukset kannusteluihin ja sähkönsiirtoon.

Infrakustannukset yhteensä ovat vuonna 2026 10,3 milj. euroa (4,3 %) suuremmat kuin vuonna 2025. Vuonna 2027 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 263,2 milj. euroa ja vuonna 2028 yhteensä 268,6 milj. euroa. TTS-kauden kustannuksissa on varauduttu Kruunusiltojen avautumisen tuomiin lisäkuluihin.

Muut ostopalvelut

Muuhun kuin liikennöitsijöille henkilökuljetuspalveluista maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 51,8 milj. euroa vuonna 2026. Muihin palvelujen ostoon käytetään 55,2 milj. euroa vuonna 2027 ja 53,6 milj. euroa vuonna 2028.

Muiden ostopalveluiden suurin kuluerä ICT-käyttöpalvelut (30,5 milj. euroa vuonna 2026) sisältää lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. Lisäksi laitehuoltokustannuksiin on varattu 2,2 milj. euroa vuonna 2026.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2026 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 7,4 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 4,0 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinointipalvelut. Maksukorttiprovisioihin ja lipunmyyntipalkkioihin on varattu 2,5 milj. euroa. Vartiointipalveluihin käytetään 0,9 milj. euroa. Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 4,3 milj. euroa vuonna 2026.

Henkilöstökulut

HSL:n henkilöstökulut ovat 35,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 3,5 % toimintamenoista. Henkilöstömenoissa on varauduttu tiedossa oleviin kunta-alan palkkojen yleiskorotuksiin sekä lisärekrytointeihin, joilla vahvistetaan erityisesti teknologian kyvykkyyksiä, varmistetaan laadukkaampia teknologiavalintoja sekä laadukkaampaa toiminnan kehitystä. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustepalkkion maksamiseen.

Muut kustannukset

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on varattu 0,8 milj. euroa vuosittain 2026-2028.

Vuokramenot vuonna 2026 ovat 6,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi Pasilan aseman, Ojangan varikon ja kuljettajien sosiaalityötilojen vuokrakustannukset.

Muut menot vuonna 2026 ovat 3,5 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset sekä muut luottotappiot, joita arvioidaan kirjattavan noin 3,0 milj. euroa vuonna 2026.

Toimintakatteen ennen rahoitustuottoja –ja kuluja sekä poistoja, arvioidaan olevan vuonna 2026 4,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Rahoitustuotot ja –kulut

Hallitus § 58

17.06.2025

Rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 3,0 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 arvioidaan syntyvät vielä tuottoja purettavista kassavarojen sijoituksista ja maksuliikennetilien korkotuotoista.

TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien kuntaosuuksilla katetaan kustannukset, joita ei lipputuloilla ja muilla tuloilla voida kattaa. Talousarvioesityksen mukaan vuonna 2026 kassan riittävyys laskee 14 päivään, mikä on tyydyttävää tasoa. Suunnitelmavuosina 2027-2028 arvion mukaan kassan riittävyys laskee tasoon, jolloin arvion toteutuessa joudutaan selvittämään vaihtoehtoina lipputulojen kasvattamista esimerkiksi hintoja korottamalla, kuntien peruspääomaosuuksien tai vuosittaisten kuntaosuuksien kasvattamista tai lainan ottoa käyttökulujen kattamiseksi.

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksami-sesta tai alijäämästä perittävästä korosta. TTS-suunnitelmassa on varauduttu korkojen maksamiseen peruspääomaosuuksista.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 7,7 milj. euroa ylijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat 19,1 milj. euroa vuonna 2026.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 25,4 milj. euroa vuonna 2026, 25,0 milj. euroa vuonna 2027 ja 25,0 milj. euroa vuonna 2028. Investoinnit painottuvat lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehitykseen, matkustajainformaatiojärjestelmän kokonaisuudistamiseen ja asiakkuuksienhallinnan kyvykkyyksien kasvattamiseen.

Suunnitelmapoistot ovat taloussuunnitelmassa yhteensä 19,1 milj. euroa vuonna 2026, 20,3 milj. euroa vuonna 2027 ja 21,0 milj. euroa vuonna 2028.

Poistomenot kasvavat, kun uusi lipputilihanke valmistuu ja on täysimääräisesti tuotantokäytössä.

Tilikauden 2026 alijäämäksi arvioidaan -11,4 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämästä. Kertyneet ylijäämät ovat vähentyneet huomattavasti ja vuoden 2026 päättyessä kertyneitä ylijäämiä on käytettävissä enää 0,6 milj. euroa. Ylijäämien väheneminen kasvattaa merkittävästi laskutettavia kuntaosuuksia vuodesta 2027 alkaen.

Ehdotus

Hallitus päättää pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkeja ja Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion ja Tuusulan kuntia 31.8.2025 mennessä antamaan lausuntonsa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin:

a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n

Hallitus § 58

17.06.2025

korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

d) Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Käsittely

Käsittelyn aikana tehtiin esittelijän ehdotuksesta poikkeavia ehdotuksia seuraavasti:

Hallituksen jäsen Björn Månsson ehdotti Sirpa Kauppisen kannattama kohtaan d) seuraavaa lisäystä: "Jos uutta mallia ei kohtuullisessa ajassa saada aikaan, ovatko kunnat valmiit harkitsemaan uudelleen suunniteltuja investointejaan joukkoliikenteen infraan?" Månsson veti käsittelyn aikana ehdotuksensa pois.

Hallituksen jäsen Jaana Ylitalo ehdotti Maria Rajalan kannattamana kohtaa a) muutettavan seuraavanlaiseksi: "TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 0 %:n, 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus pyytää, että omistajakunnat arvioivat TTS-kokonaisuutta ja ensi vuoden budjettia eri korotusvaihtoehdoilla. Minkä kysyntäennusteen pohjalta harkitsette hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?" Ehdotusta oli kannatettu, joten suoritettiin äänestys. Esittelijän ehdotusta kannattavat äänestivät JAA ja Ylitalon ehdotusta kannattavat äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Ahsanullah, Aura, Brax, Laiho, Liukkonen, Rydman, Sauri ja Suomalainen) ja 6 EI-ääntä (Halava, Kauppila, Kauppinen, Månsson, Rajala ja Ylitalo). Puheenjohtaja totesi esittelijän ehdotuksen voittaneen äänestyksen.

Hallituksen jäsen Björn Månsson ehdotti kohtaa a) muutettavan siten, että hallitus ehdottaisi 3 %:n hinnankorotusta 6,4 %:n korotuksen sijaan. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hallituksen jäsen Saara Brax ehdotti Sirpa Kauppisen kannattamana, että kohdan d) muotoilu korvataan seuraavalla: "d) Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän

Hallitus § 58

17.06.2025

aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?" Ehdotusta oli kannatettu, joten suoritettiin äänestys. Esittelijän ehdotusta kannattavat äänestivät JAA ja Braxin ehdotusta kannattavat äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Ahsanullah, Aura, Laiho, Sauri ja Suomalainen) ja 8 EI-ääntä (Brax, Kauppila, Kauppinen, Liukkonen, Månsson, Rajala, Rydman ja Ylitalo). Yksi äänesti tyhjää (Halava). Puheenjohtaja totesi Braxin ehdotuksen voittaneen äänestyksen ja tulevan hallituksen päätökseksi.

Päätös

Hallitus päätti pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkeja ja Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion ja Tuusulan kuntia 31.8.2025 mennessä antamaan lausuntonsa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin:

- a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?
- b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
- c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?
- d) Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?
- e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?
- f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Liitteet

Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Hallitus § 58

17.06.2025

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) 19.6.2025.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi 19.6.2025 sähköisesti.

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 19.06.2025

Pirjo Sailavuo-Asikainen
assistentti

Hallitus § 58

17.06.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 58

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

VD/4808/00.04.03/2025

TeA/HW/RK-K/MO/JN

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (jatkossa HSY) on pyytänyt Vantaan kaupungilta 16.6.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta (TTS) vuosille 2026–2028. Lausunto on pyydetty toimittamaan 5.9.2025 mennessä.

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle taloussuunnitelma, joka ajoittuu vähintään kolmelle seuraavalle vuodelle. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022, ja omistajaohjaustavoitteisiin. TTS-kauden tavoitteiden ja hankkeiden pohjana ovat HSY:n strategian neljä painopistettä ja kymmenen päämäärää:

- Ympäristövastuu: hiilineutraali pääkaupunkiseutu, kiertotalouden keskiössä ja puhdas Itämeri
- Työn murros: pito- ja vetovoimainen työnantaja, osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: tehokasta ja taloudellista toimintaa, tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: vastuulliset ja kehittyvät palvelut, turvattu juomavesi, toimintaa lähiympäristöstä huolehtien.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen ja talouden tasapaino. Lisäksi omistajaohjaustavoitteita ovat hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen, vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys. Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2026 ja taloussuunnitelmavuosille 2027–2028 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2026-2028 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia. Vesi- ja jätehuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesi -teemaan liittyvät hankkeet.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 7 kohdan mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan. Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 17 kohdan mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää kaupungin lausuntojen valmistelusta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän (KUVES) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksistä.

Kaupunkitilalautakunta 13.8.2025 § 13

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028
- Lausuntopyyntö 16.6.2025
- HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri vs. Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

Suoritteet:

Vuonna 2024 useamman vuoden laskenut vedenkulutus kääntyi nousuun ja ennuste vuodelle 2025 näyttää vastaavaa trendiä. Suunnitelmavuosille ennustetaan pientä kasvua. Vuonna 2026 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,3 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,2 milj. m³. Viikinmäen ja Blominmäen jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 153,6 miljoonaa m³ vuonna 2026.

Vuonna 2026 HSY:n asiakaskiinteistöillä tehdään n. 9 miljoonaa jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 380 000 tonnia, joista Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan yhteensä n. 205 000 tonnia jätteen energiakäyttöön. Kiinteistöiltä kerättävän kokonaisjättemäärän arvioidaan jäävän alle 2025 tason koko TTS-kauden aikana; suurin yksittäinen syy tähän on lainsäädäntömuutosten myötä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta.

Henkilöstön osalta keskeiset tavoitteet TTS-kaudella on kuvattu HSY:n strategiassa 2030. HSY haluaa mahdollistaa hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät muutосkyvykkyyden ja yhteistyön ollessa tekemisen perustana. Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2025–2027. Keskimääräinen henkilöstömäärä pyritään pitämään suunnilleen nykyisellä tasolla. Henkilöstömäärien toteutumat ovat aikaisemmin jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Talous:

HSY:n toimintatuotot vuonna 2026 ovat 519,3 milj. euroa. Tuotot kasvavat 27,8 miljoonaa euroa (5,7 %) vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja vastaavasti suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 %. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 9 % vuonna 2027 ja 7 % vuonna 2028. Jätehuollon tulokertymää lisää osin biokaasun energiamyynti ja osin hinnan korotukset. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4,0 % korotusta.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2026 ovat 4,6 miljoonaa euroa (vuonna 2025 4,57 milj. euroa). Tästä Vantaan kaupungin osuus on 0,990 miljoonaa euroa. Luvuissa on hyvitetty aiempina vuosina kumuloitunutta ylijäämää, mutta Vantaa pyytää, että koko Vantaan osalta kertynyt kumulatiivinen ylijäämä huomioitaisiin Vantaan kuntaosuudessa 2026. Kuntaosuuksilla katetaan ne Seutu- ja ympäristötiedon (sisältää ilmastoinfon) tehtävien hoidon kulut, joita ei saada

katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Seutu- ja ympäristötiedon toimintaa ja jäsenkunnille tuottamaa palvelua on kehitettävä hyvässä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa.

HSY:n toimintamenot vuonna 2026 ovat 227,5 miljoonaa euroa, 6,8 miljoonaa euroa (3,1 %) enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Menoissa on otettu huomioon toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Toimintakuluista noin 54 % koostuu palveluiden ostoista. Muissa kuluissa on huomioitu Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkamiseen tehdyn pakollisen varauksen lopun 2 milj. euroa alaskirjaus. Laitoksen purkamisen kustannukset ovat alkuperäistä varausta pienemmät. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset 2,5 % vuodelle 2026 ja muille vuosille 2,5 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 % inflaatio-olettamaa.

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan keväällä 2024 laaditun 20 vuoden investointiohjelman mukaisesti. Vuoden 2026 investoinnit ovat yhteensä 213,7 miljoonaa euroa, josta 194,7 milj. euroa on vesihuollon ja 16,4 milj. euroa jätehuollon investointeja. Jätehuollon puolella vuosittainen investointitaso on TTS-kaudella keskimäärin noin 17,6 milj. euroa.

Vesihuollon investointien taso säilyy korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien infrainvestointien korkeasta tasosta. HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesi -teemaan liittyvät hankkeet. Saneerausinvestointien määrää vuositasona on tavoitteena nostaa määrätietoisesti. Vesihuoltoverkoston saneerausvelan taittamiseksi TTS-kaudella on lisätty saneerausinvestointeihin 5 milj. euroa per vuosi. Jätehuollossa investoinnit painottuvat vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin, ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuteen ja kiertotalouteen. Talousarviovuonna valmistuu biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava biomädätteen käsittelylaitos ja suunnittelukaudella toteutetaan kierräty- ja Ekomo-toiminnan edellyttämiä kenttärakenteita.

Suunnitelmakaudella vesihuollon kokonaismääräraha on keskimäärin 185 milj. euroa vuosittain. Vesihuolto varautuu suunnitelmakaudella Vantaan ratikan ja Länsi-Helsingin raitioteiden rakentamiseen. Vantaan kannalta erityisesti Vantaan ratikkaan ja ratikkakaupunkiin liittyvien vesihuoltoverkoston saneerausten oikea-aikainen toteuttaminen on keskeistä. Verkostosaneerausten investointimäärät ovat yhteensä noin 55 milj. euroa vuodessa ja johtosiirtojen yhteydessä verkostoa uusitaan noin 16 miljoonalla eurolla vuodessa. Merkittävimmät HSY-lähtöiset investoinnit kohdistuvat Esplanadin viemäritunneliin, Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen konseptisuunnitteluun, verkostosaneerausten systemaattiseen volyymin kasvattamiseen sekä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nostoon. Lisäksi Ilmalan vesitornien toimistosisien saneeraushanke käynnistyy.

Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025 yhteistyössä kaupunkien ja HSY:n edustajien kanssa. Tarkistetun sopimuksen mukainen veloitus jäsenkunnilta vuonna 2026 tulee olemaan yhteensä noin 9,0 milj. euroa vuodessa, josta Vantaan osuus on noin 2,5 milj. euroa. Vantaan osuus on ollut aiemmin n. 1,9 milj.euroa, joten korotus tulee olemaan n. n. 0,6 milj euroa vuodessa. Hulevesisopimuksen tarkistuksen hyväksyminen edellyttää vielä Kaupunkilautakunnan toimielinpäätöstä syyskaudella 2025.

Toimintakate vuonna 2026 on 294,2 miljoonaa euroa (56,7 %) (ennuste 2025: 273,3 milj. euroa). Suunnitelmakaudella hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti. Toimintakate paranee ja on suunnitelmavuonna 2027 316,1 milj. euroa (57,9 %) ja 2028 328,2 milj. euroa (58,4 %).

Vuonna 2026 vuosikate on 212,5 miljoonaa euroa. Talousarviovuoden 2026 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 30,6 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2027 53,5 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2028 58,7 milj. euroa ylijäämäinen. TTS-vuodet arvioidaan ylijäämäisiksi, jonka vuoksi HSY:n velkaantuminen alkaa taittua TTS-kauden aikana.

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,0 miljardia euroa. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset HSY:n perustamislainojen eli jäsenkuntalainojen lyhennykset ja vuonna 2024 alkoivat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset. Talousarviovuonna 2026 Vantaan jäsenkuntalainojen pääoma on 202,2 miljoonaa euroa ja lyhennys 6,3 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja lainojen lyhennykset TTS-kaudella ovat vuosittain 333,6–335,9 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla koko suunnitelmakaudella joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa noin 324 miljoonaa euroa. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä laskee hieman ja on suunnitelmakauden lopulla noin 870 miljoonaa euroa. HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt viime vuosien suurten investointien vuoksi, mutta sen ennustetaan nousevan ja saavuttavan tason 30,6 % vuonna 2028, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,8 %. Uuden strategian yhtenä merkittävänä fokusalueena on tasapainoinen talous, jonka mukaisesti toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Tavoitteiden valmistelussa vuodelle 2026 on lähtökohtana se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden 2026–2029 samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä

tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSY:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa:

1. Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino	2. Hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen	3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys
Mittarit: 1. Käyttömenojen tuottavuusindeksi (2021=100), tavoitetaso 2026: tulos paranee vuodesta 2025 2. Toimintamenot euroa/asukas, tavoitetaso 2026: enintään 147,2 euroa/asukas 3. Omavaraisuusaste vuoden 2029 loppuun mennessä vähintään 30–35 % ja pidemmällä aikavälillä vähintään 40 %, tavoitetaso 2026: vähintään 27,5 %	Mittarit: 1. Kotitalousjätteen kierrätysaste sekä sekajätteen määrä vuosittain, tavoitetaso 2026: kierrätysaste vähintään 54 % ja sekajätteen määrä enintään 97 kg/asukas/vuosi 2. HSY:n kasvihuonekaasupäästöjen määrä, tavoitetaso 2026: enintään 75 000 tCO₂-ekv 3. Sähköisen kaluston osuuden kasvattaminen	Mittarit: 1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain, tavoitetaso 2026: vähintään 4,1/5 2. Verkostojen saneerausinvestointien vuotuinen toteutuminen ja kumulatiivinen toteuma vuodesta 2024 lähtien, tavoitetaso 2026: vuotuinen ja kumulatiivinen toteuma paranevat vuodesta 2025 3. Suunnitelma siitä, miten ja millä aikavälillä korjausvelan kasvu saadaan hallintaan.

Omistajaohjaustavoitteiden muuna omistajalinjauksena esitettiin, että Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

HSY:n osalta keskeisiä teemoja omistajaohjaustavoitteissa ovat erityisesti velkaantumisen taittamiseen ja korjausvelan hallintaan liittyvät kysymykset. Velkaantumiskehityksen osalta kuntayhtymälle asetetuissa tavoitteissa näkyy niin tuottavuuden kehittäminen kuin omavaraisuuden kasvattaminen. Korjausvelan osalta pyritään pysäyttämään sen kasvu ja vähentämään sitä erityisesti riskikohteissa. Verkostojen kunnon kannalta on keskeistä, että HSY pystyy toteuttamaan saneerausinvestoinnit suunnitellun mukaisesti vuosittain.

Nyt esitetyssä alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa HSY:n omavaraisuusaste ei aivan yllä omistajaohjaustavoitteen mukaiselle tasolle ollen vuonna 2026 27,4 %. Vuoden 2029 loppuun mennessä tavoiteltava taso on 30–35 %, joka ollaan TTS:n mukaan saavuttamassa, sillä vuoden 2028 omavaraisuusaste on esitetyn mukaan 30,6 %. Vakavaraisuuden kasvattamisen kehityssuunta on oikea, mutta on kuitenkin tärkeä huolehtia sen toteutumisesta. HSY:n omavaraisuusasteen kasvattaminen varautumisen ja taloudellisen liikkumavaran varmistamiseksi on erittäin tärkeää. Samalla lisävelanoton ja velkaantumiskehityksen taittaminen on keskeistä.

Omistajaohjaustavoitteisiin liittyen uutena mittarina on tuotu käyttömenojen tuottavuuskehitystä seuraava käyttömenojen tuottavuusindeksi, joka kuvaa tuottavuuden kehittymistä eri suoritteiden kautta mitattuna. HSY:n tuottavuuden kehittymistä on tärkeää ohjata tavoitteellisesti hyödyntäen tätä mittaria.

Vastuullisuustavoitteen osalta kotitalousjätteen kierrätysasteen toteuma on huolestuttavan alhainen ja sen kehitys laahaa paikallaan. Tuleville vuosille asetetut tavoitetasot ovat kunnianhimoisia huomioiden viimeisimpien vuosien toteumaluvut. Vuoden 2026 tavoitetason saavuttamiseksi onkin selvitettävä, kuinka kierrätysastetta voidaan nostaa. Vantaa ehdottaakin, että HSY laatisi suunnitelman aikatauluineen ja toimenpiteineen tavoitteen saavuttamiseksi.

HSY:lle ei ole enää viime vuosina asetettu PKS omistajaohjaustavoitetta vesihuollon toiminnan parantamiseksi. Tavoitteen mittarina on ollut laskuttamattoman veden osuudesta verkostoon pumpatusta vesimäärästä. Vaikka nimenomaista tavoitetta tästä ei aseteta, Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että laskuttamattoman veden osuutta seurataan ja investointien suunnitelmallisella kohdentamisella laskuttamattoman veden määrä vähenee pitkällä tähtäimellä.

HSY:n omistajaohjaustavoitteisiin vesihuollon ja jätehuollon toiminnan kehittämässä sisältyy myös asiakastytyväisyyden edistäminen. Alustavassa TTS:ssä asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys säilyy korkealla tasolla. Vantaa kehottaa HSY:tä panostamaan tähän niin talousarviovuotena kuin suunnitelmavuosilla.

Muut huomiot

Toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan suunnitellut vesihuollon hinnankorotukset suunnitelmavuosille 2026–2028 ovat käyttömaksuihin talousarviovuodelle kokonaiskorotus 5 % ja vastaavasti suunnitelmavuosille 5 % ja 2 %. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 9 % vuonna 2027 ja 7 % vuonna 2028. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4,0 % korotusta. Vantaa pitää hinnankorotuksia perusteltuina huomioiden omistajatavoitteiden päämäärät, kuten talouden tasapaino, ja päämäärä kuntayhtymän velkaantumiskehittymisen taittamiseksi.

Kaupunginvaltuuston 28.2.2022 hyväksymä Resurssiviisauden tiekartta on voimassa vuoden 2025 loppuun ja sen päivitys valmistuu kaupungin strategian hyväksymisen jälkeen vuoden 2026 alkupuolella. Nykyisellään tiekartta sisältää useita tavoitteita, jotka kytkeytyvät HSY:n kuntaosuuksilla tuottamaan toimintaan kiertotalouden, päästölaskennan, ilmansuojelun ja ilmastoneuvonnan osalla. Kaupunki on liittynyt EU:n Green City Accord -sitoumukseen, jossa on tavoitteita puhtaan ilman ja veden sekä kiertotalouden ja jätteiden lajittelun osalla, jotka liittyvät HSY:n palvelutoimintaan. Vantaan omat ilmastotyön henkilöresurssit ovat hyvin rajalliset eikä niitä ole mahdollista kasvattaa. Siksi pidämme keskitettyä ilmastoneuvontaa, päästölaskentaa jne. tärkeänä ja resurssitehokkaana.

Hiilineutraalisuus ja resurssiviisaus ovat kaupungin strategian, Innovaatioiden Vantaa 2022–2025, yhtenä keskeisenä painopisteenä. Se sisältää muun muassa tavoitteen, että vuonna 2025 yhdyskuntajätteen kierrätysaste on 60 % ja Vantaan alueen jätteiden määrästä on tieto saatavilla. Vantaa on sitoutunut Circwaste -edelläkävijäkuntana kiertotalouden ja valtakunnallisen jättesuunnitelman tavoitteisiin. Nyt näyttää siltä, että tätä tavoitetta ei tulla saavuttamaan kotitalouksien kierrätysasteen ollessa 47 % vuonna 2024 ja yhdyskuntajätteen 45 % (2023). Kotitalouksien sekajäte olisi pääosin lajitteluun kelpaavaa. HSY ei ole saanut aikaan merkittävää muutosta kierrätysasteessa. Kierrätykseen tuleekin panostaa huomattavasti enemmän. Se edellyttää myös kaupungeilta ja muilta toimijoilta toimia materiaalien uudelleen käytön kehittämiseen.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuussa 2023 Vantaan ensimmäisen raitiotielinjan toteuttamisen. Ratikan pituus on noin 19 km ja sen rakennustöiden on suunniteltu alkavan. Hankkeesta aiheutuu HSY:lle merkittäviä vesihuoltolinjojen johtosiirtoja vuosina 2025–2029, joiden arvioitu kokonaishinta on 57 miljoonaa euroa HSY:n yhtymäkokouksen hyväksymän hankesuunnitelman mukaisesti. HSY:n hallitus päätti keväällä 2024, että HSY toimii kaupungin lisäksi allianssien toisena tilaajaosapuolena. Allianssikumppanit on valittu kevät-kesällä 2024 tehdyn kilpailutuksen perusteella ja kehitysvaihe (KAS) valmistuu syksyllä. Vantaan kaupunki käsittelee hankesuunnitelman tarkistusta syksyllä 2025 ja se saattaa edellyttää myös HSY:n osalta hankesuunnitelman uudelleen käsittelyä. Allianssin toteutusvaiheeseen liittyvistä vesihuoltolinjojen varsinaisista rakennustöistä laaditaan erillinen vesihuollon toteutussopimus kaupungin ja HSY:n kesken.

HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeää varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. rajapintojen kautta. Vantaan kaupungin katujen ja puistojen palvelualueen suunnittelu- ja investointihankkeiden tiedot välitetään reaaliaikaisesti HSY:n käyttöön suoraan paikkatietojärjestelmästä. Kaupunki toivoo, että yhteishankkeiden ohjelmoinnin, suunnittelun ja toteuttamisen tehostamiseksi HSY avaisi omat vesihuollon hanketietonsa rajapintaan kaupungin saataville. Digitaalisten järjestelmien lisäksi myös omaisuudenhallintayksiköiden asiantuntijoiden välinen käytännön yhteistyö on hedelmällistä investointien oikein kohdistamiseksi.

HSY:llä on aktiivinen rooli vesihuollon riskien hallinnassa operatiivisella, taktisella ja strategisella tasolla. Tämä on elintärkeää toimintaa yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden ja jatkuvuuden hallinnan kannalta. Turvallisuuteen liittyvät kaupunkien ja HSY:n periaatteet ja käytännöt pitää käytännössä olla täysin yhteneväiset, koska kaupungit suunnitteluttavat ja rakennuttavat suuren osan vesihuoltoverkosta sekä hallinnoivat johtotietoa. Yhteistyötä ja toiminnan kehittämistä on tarkoituksenmukaista edelleen jatkaa digitaalisen ympäristön ja siihen liittyvien uhkien jatkuvasti

muuttuessa. Kaupungeille mahdollisesti tulevista tiedonhallinnan kehittämistarpeista ja muihinkin kriittisen infran turvallisuuteen liittyvistä tarpeista toivotaan tietoa jo valmisteluvaiheessa, jotta asiaan pystytään varautumaan hyvissä ajoin mm. oman henkilöstön turvallisuusselvityksillä.

Kaupunkiympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamishjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 5,2 miljoonalla eurolla. Rakentamishjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei ole laskuttanut HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisikin ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. HSY muuttaa käytäntöjään putkimateriaalien hankinnan suhteen, joka otetaan jatkossa huomioon kustannusarvioissa HSY:n ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO

Jakelussa mainituille

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Lausuntopyyntö HSYn alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä pyytää lausuntoanne HSY:n alustavasta toiminta ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026–2028.

Lausunnot pyydetään toimittamaan HSY:n kirjaamoon 5.9.2025 mennessä. Lisätietoja antaa talousjohtaja Minna Haapala, puh. 050 451 0030.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Minna Haapala
talousjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Liitteet

Alustava HSYn toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Jakelu

Helsingin kaupunginhallitus
Espoon kaupunginhallitus
Kauniaisten kaupunginhallitus
Vantaan kaupunginhallitus

Tiedoksi

HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 156 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

HSY:n hallitus 13.06.2025

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100

00066 HSY

puhelin 09 1561 2110

faksi 09 1561 2011

www.hsy.fi

Lisätietoja

Minna Haapala

minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY

Kansikuva: HSY

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Strategiset tavoitteet	3
3	Talous	7
3.1	Tuloslaskelma	7
3.2	Investoinnit	12
3.3	Rahoitus	13
4	Henkilöstö	15
4.1	Tavoitteet	15
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	16
5	Toimialakohtaiset erittelyt	17
5.1	Vesihuolto	17
5.1.1	Toimintaympäristö	17
5.1.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	18
5.1.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	21
5.1.4	Investoinnit	23
5.1.5	Talous	25
5.1.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	28
5.2	Jätehuolto	30
5.2.1	Toimintaympäristö	30
5.2.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	31
5.2.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	34
5.2.4	Investoinnit	36
5.2.5	Talous	38
5.2.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	41
5.3	Seutu- ja ympäristötieto	42
5.3.1	Toimintaympäristö	42
5.3.2	Strategian toteuttaminen tulosalueella	42
5.3.3	Investoinnit	44
5.3.4	Talous	45
5.3.5	Riskit ja riskienhallintakeinot	45
5.4	Yhteiset palvelut	46
5.4.1	Toiminta	46
5.4.2	Talous	48
5.4.3	Investoinnit	49
6	Liitteet	50

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2026–2028 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen ja talouden tasapaino. Lisäksi omistajaohjaustavoitteita ovat hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen, vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys. Kaikki omistajaohjaustavoitteiden mittarit on esitetty tarkemmin kappaleessa 2.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2026 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota hintamuutoksista ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailmantilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Taloussuunnitelmavuosille 2027 ja 2028 on puolestaan käytetty kustannustason muutoksena 2 %, ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2026–2028 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia

tarkennuksia. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028 pyydetään 31.8.2025 mennessä.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 perustuu HSY:n strategiaan vuoteen 2030 sekä omistajaohjaustavoitteisiin. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetettujen mittarien tavoitteet vuodelle 2026 on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on esitetty myös strategisten mittareiden toteumat vuosina 2022–2024, sekä vuoden 2025 tavoitteet ja ennusteet.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2022	2023	2024	Ennuste 2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Ympäristö -vastuu	Hiiilineutraali pääkaupunki seutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	97 000	110000	79 000	80 000	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000	75 000	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000
	Kierto-talouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/as/a	136	119*	122,5	125	100	97	85
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	46	46	47	45	60	54	63
	Puhdas Itämeri	Typpi- (N) ja fosforikuormitus (P) mereen, t/v	N 1252, P 29,5	N 707, P 26	N 578 P 26,5	N 530, P 24	N 750, P 25	N 650, P 25	N 700, P 18
Työn murros	Pito- ja veto-voimainen työnantaja	Työntekijäkokemusmittari NPS	-14	-5	4	4	0	3	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoskyvyyden ja yhteistyön indeksi**	3,3	3,4	4	4,2	3,5	3,6	4,0/5
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo v. 2021 ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä).	148,6	144,4	142	145	145,2	146,1 (TTS-tavoite) 143,0 (str. tavoite)	135
		Tuottavuusindeksi (uusi omistajaohjaustavoite)	-	-	-	-	-	Tuottavuus paranee	-
	Tasapainoinen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	71	19	-11	-16	20, (velka-summa 1600 €/as.)	-12 (TTS tavoite) 16 (str. tavoite)	0, (velka-summa 1600 €/as.)
		Omavaraisuusaste (uusi omistajaohjaustavoite)			26,8	26,7	26,7 (TTS 2025-2027), 25,2 (OMO-tavoite 2025)	27,5	30–35
		Verkostojen saneerausvelan vuotuinen ja kumulatiivinen toteuma (uusi omistajaohjaustavoite)	-	-	-	-	-	Toteumat paranevat vuodesta 2025	

* Toteuma 2023 on muuttunut tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen.

**Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo: 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi, 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio, 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä ja 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2022	2023	2024	Ennuste 2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Asukas-kokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	52	57	61	yli 61	75	76	80
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytytyväisyys vuosittain	4,1	4,1	4,2	4,24	4,2	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuusindeksi koostuu mittareista: - Kulutuskeskeytys-aika - Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a) - Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) - Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) - Kyberturvallisuus	3,8	3,7	3,4	4,4	5 / 5	5 / 5***	5 / 5
	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista: - Niittyys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, - Kalaistutukset (kpl) - Jätevesiylivuodot (m3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) - Ilmanlaadun mittausten ajallinen jatkuvuus %, - Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	3,2	4,6	5	3,6	5 / 5	5 / 5 ***	5 / 5

***Uudet, tiukemmat indeksin alamittareiden tavoitetasotavoitetasot vuodelle 2026 asetettu.

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu kymmenen erilaista ohjelmakokonaisuutta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä vuodelle 2026. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet vuonna 2026
Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	HSY:n hiilineutraali-ohjelma Tavoitteet • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	• Määdte maatalouteen hankkeessa rakennettu mädätyslaitos siirtyy tuotantoon ja prosessin toimintaa vakiinnutetaan. • Jätevedenpuhdistuksen prosessipäästöjen toimenpiteitä jatketaan ja vaikutus täsmennetään. Arvioidaan biojätteen ja lietteen kompostoinnin päästöjen seurannan kehittämistä ja mahdollisten päästövähennysten mittaamista. • Suorien päästöjen vähentämisen lisäksi arvioidaan keinoja pienentää epäsuorien (scope 3) päästöjen aikaansaamia ilmastovaikutuksia. Toteutetaan näihin liittyviä toimia hankintojen yhteydessä erityisesti tilanteissa, kun vaikutus on erityisen merkittävä ja kustannustehokas suhteessa muihin mahdollisiin ilmastotoimenpiteisiin.
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoitteet • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	• Pääpaino ohjelmassa (kärkihanke) tulee keskittymään edelleen viestinnän ja toiminnan tehostamiseen, kotitalouksien lajitteluaktiivisuuden parantamiseksi ja sitä kautta kierrätysasteen nostamiseksi. • Kompostoinnin seuranta siirtyy osaksi vakiintuvaa tekemistä. • RaHi2- hankkeen teema edistyy. • Kasvava huomio kiinnitetään Circular Minds- hankkeen myötä esille tuleviin mahdollisuuksiin kiertotaloushankintojen yleistämisessä etenkin HSY:n omissa hankinnoissa.
Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	• Jatkamme Blominmäen jätevedenpuhdistamon toiminnan optimointia. • Viikinmäen laitoksen puhdistustehokkuutta ja toimintavarmuutta edelleen parantavien investointien sekä haitta-aineiden poiston suunnittelua jatketaan. • Jatkamme systemaattista viemäriverkoston vuotohallintatyötä ja kehitämme viemäriverkoston aluemittausjärjestelmää.
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Pito- ja vetovoimainen työnantaja -ohjelma Tavoite • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen	• Jatkamme kumppanuuteen perustuvan työkuultuurin toimenpiteitä. • Johtamisosaamisen vakiinnuttaminen. • Sujuvan arjen parantaminen ja prosessien toimivuuden varmistaminen
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstön kehittämisen ohjelma Tavoite • Mielekkäät tehtävät, muutostyökykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana	• Päivitämme strategiset kyvykkyudet vastaamaan uutta strategiaa ja luomme toimintamallin niiden konkretisoimiseen arjen työssä • Luodaan osaamisen ja urakehityksen johtamisen toimintamalli • Luodaan toimintaohjeet sille, kuinka rakentaa oppimispolkuja strategisesti tunnistettuihin osaamistarpeisiin
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	• Kategoriapohjaisen hankinnan toimintamallien jalkauttaminen ja tarpeellisten työnkuvien muuttaminen jatkuu HAKA-hankkeen päätyttyä. • Uusien prosessijohtamisen periaatteiden ja päivitetyn HSY:n prosessikartan mukaisen rakenteen ja toimintamallien edistäminen jatkuu. • Valikoidut tekoälyn hyödyntämisen hankkeet käynnistetään.
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite • Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	• Omaisuudenhallintajärjestelmähankkeessa (OMAR) luotujen prosessien käyttöönotto ja toiminnan vakiinnuttaminen jatkuu ns. "OMAR 2" hankkeena. Tämä käsittää esimerkiksi omaisuudenhallinnan prosessien kuvaamisen ja omaisuudenhallinnan johtamiseen liittyvän organisoitumisen. Saneerausvelan haltuunotto nostetaan yhdeksi OMAR:in painopistealueeksi. • Vesijohtoverkoston vuodonhallintaan liittyviä toimenpiteitä jatketaan vuodonhallintastrategian mukaisesti. Investointien ohella panostetaan tutkimukseen sekä vakiinnuttamalla piilovuotojen "etsi – löydä – korjaa – raportoi" -toimintatapa osaksi normaalia toimintaa.
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma	• OmaHSY: Sähköisten asiointipalveluiden laajentaminen jatkuu uusien palveluiden käyttöönotolla ja valmistuneiden palveluiden toiminnan vakauttamisella.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset hankkeet ja toimenpiteet vuonna 2026
	Tavoite • Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa	Etäluettavien vesimittareiden käyttöönottoa aloitetaan ja toimintaa laajennetaan asennussuunnitelman mukaisesti.
Turvattu juomavesi	Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi – ohjelma Tavoite • Toimintavarmuus on erinomaisella tasolla	- Organisaatioturvallisuuden ja kyberturvallisuuden kehittämistä jatketaan. - Organisaatioturvallisuudessa panostetaan mm. uuden organisoinnin toimeenpanoon, jatketaan vuoden 2025 aikana laadittujen toimintamallien jalkauttamista ja jatketaan fyysisen turvallisuuden kehittämistä mm. VESFY-hankkeen kautta. - Kyberturvallisuuden osalta jatketaan kehittämistä mm. VESKY-hankkeen pohjalta.
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	- HSY:n työmaiden aiheuttaman yhteiskunnallisen haitan hallinnan kehittäminen jatkuu. - Saneeraukset ylivuotojen estämiseksi jatkuu. - Ilmanlaadun mittausten luotettavuus pidetään indeksin mittarin tasolla. - Ämmäsuon suojavihervyöhykkeen metsänhoitosuunnitelma päivitetään. - Selvitetään Ämmäsuon suojavihervyöhykkeen soveltuvuutta ekologisen kompensaation alueeksi.

3 Talous

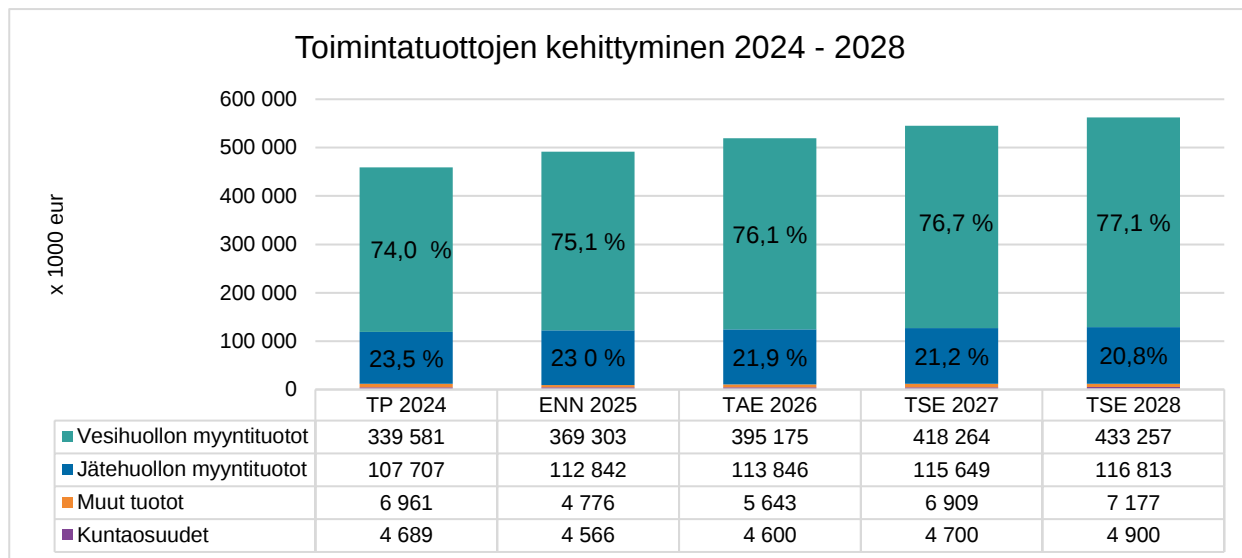
3.1 Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	458 938	491 487	519 263	545 522	562 147	5,7 %
Myyntituotot	447 685	482 464	510 063	535 544	551 815	5,7 %
Kuntaosuudet	4 689	4 566	4 600	4 700	4 900	0,7 %
Muut tuotot	6 564	4 457	4 600	5 278	5 432	3,2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	2 500	2 500	2 500	2 500	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-200 200	-220 729	-227 524	-231 897	-236 459	3,1 %
Henkilöstömenot	-55 564	-56 735	-58 113	-59 587	-61 006	2,4 %
Palvelujen ostot	-109 861	-118 930	-121 718	-121 580	-123 662	2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125	-32 086	-33 178	-33 838	-34 571	3,4 %
Muut toimintakulut	-5 650	-12 979	-14 516	-16 893	-17 221	11,8 %
TOIMINTAKATE	261 400	273 258	294 240	316 125	328 188	7,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-82 309	-81 298	-81 786	-82 658	-83 548	0,6 %
VUOSIKATE	179 091	191 959	212 454	233 467	244 640	10,7 %
POISTOT	-154 263	-194 701	-181 362	-177 459	-183 102	-6,9 %
TILIKAUDEN TULOS	24 828	-2 742	31 091	56 008	61 538	-1234,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	65	65	65	65	65	0,0 %
TULOVEROT	-954	0	-605	-2 560	-2 859	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	23 940	-2 677	30 551	53 513	58 744	-1241,4 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	232,3 %	225,2 %	230,8 %	237,8 %	240,3 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista*	88,4 %	94,7 %	104,8 %	115,2 %	120,7 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

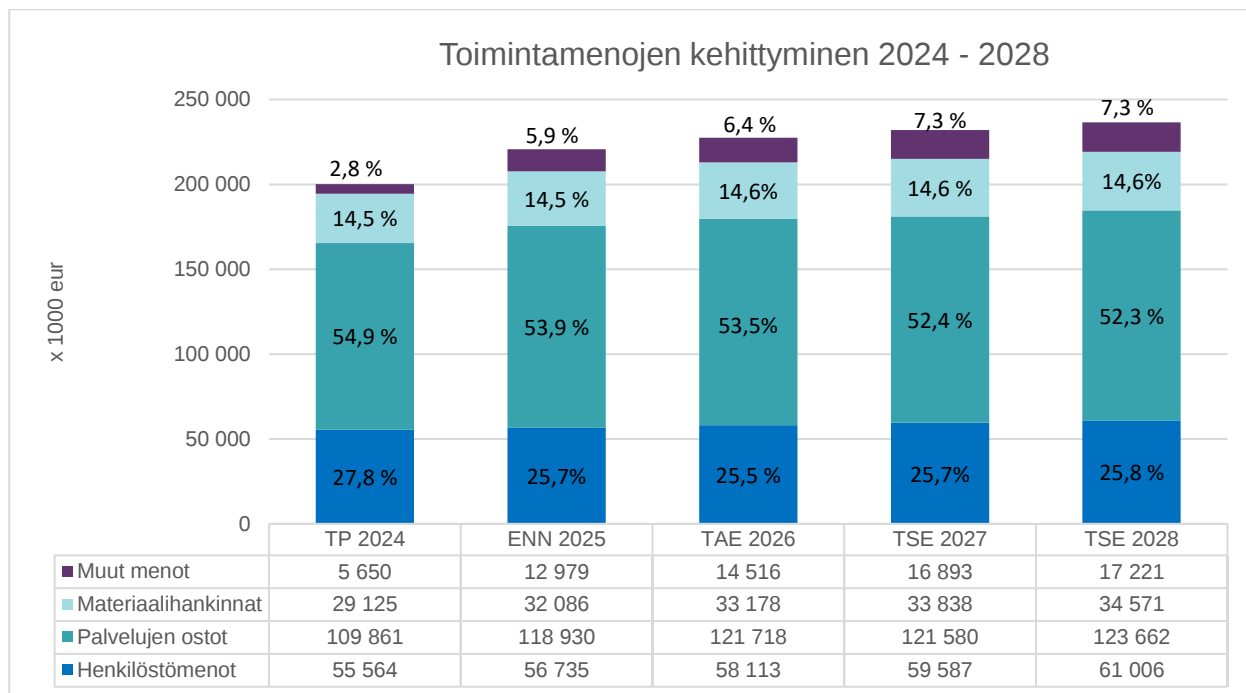
Toimintatuotot

HSY:n toimintatuotot vuonna 2026 ovat 519,3 milj. euroa eli 27,8 milj. (5,7 %) euroa enemmän vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 % korotusta. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 9 % vuonna 2027 ja 7 % vuonna 2028. Vuonna 2026 jätehuollon tulokertymää lisää osin biokaasun energiamyyni ja osin hinnan korotukset. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4,0 % korotusta.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2026 ovat 227,5 milj. euroa, joka on 6,8 milj. (3,1 %) euroa enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2026 toimintakuluista noin 54 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 1 %. Muissa kuluissa on huomioitu vuodelle 2026 Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkamiseen tehdyn pakollisen varauksen lopun 2 milj. euron alaskirjaus. Laitoksen purkukustannukset tulevat olemaan alkuperäistä varausta pienemmät. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 2,5 % vuodelle 2026 ja muille vuosille 2,5 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 prosentin inflaatio-olettamaa.

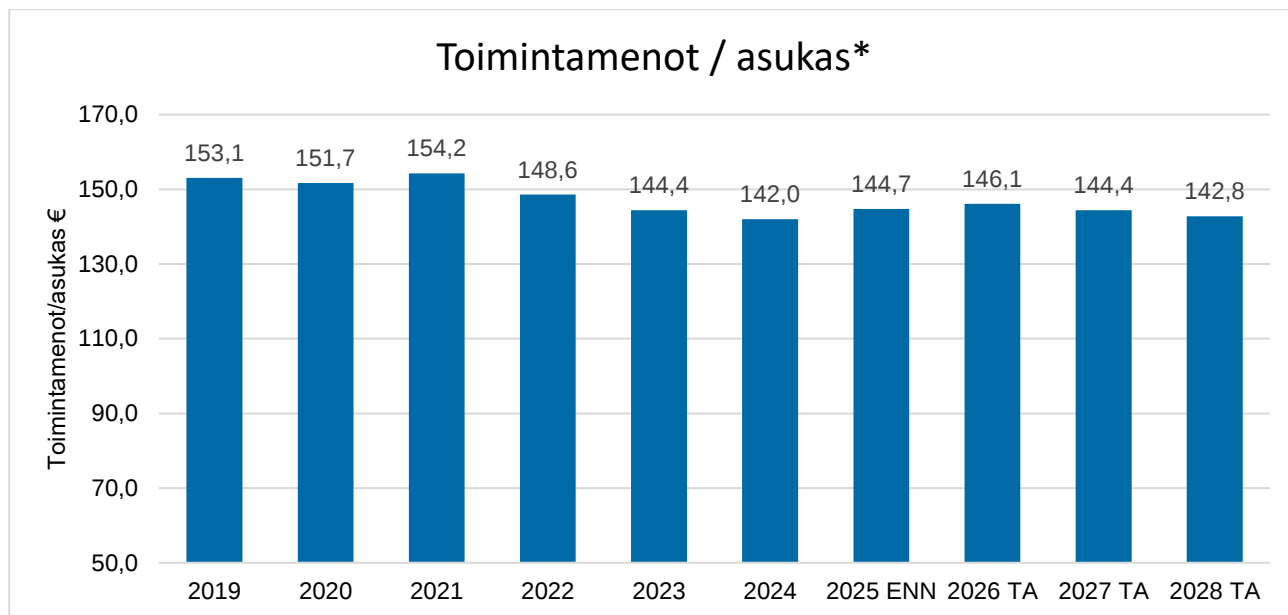
Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2026 on 294,2 milj. (56,7 %) euroa, kun sen vuonna 2025 ennustetaan olevan 273,3 milj. (55,6 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2026. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2027 toimintakate paranee ja on 316,1 milj. (57,9 %) euroa ja vuonna 2028 328,2 milj. (58,4 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2026 ovat 81,8 milj. euroa. Korkokuluista 55,4 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 280 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2026–2028. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen nousuun ollen vuonna 2028 83,5 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 30,6 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2027 53,5 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2028 58,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tästä johtuen HSY:n velkaantuminen alkaa taittua TTS-kauden aikana.

Tuottavuuden kehittyminen

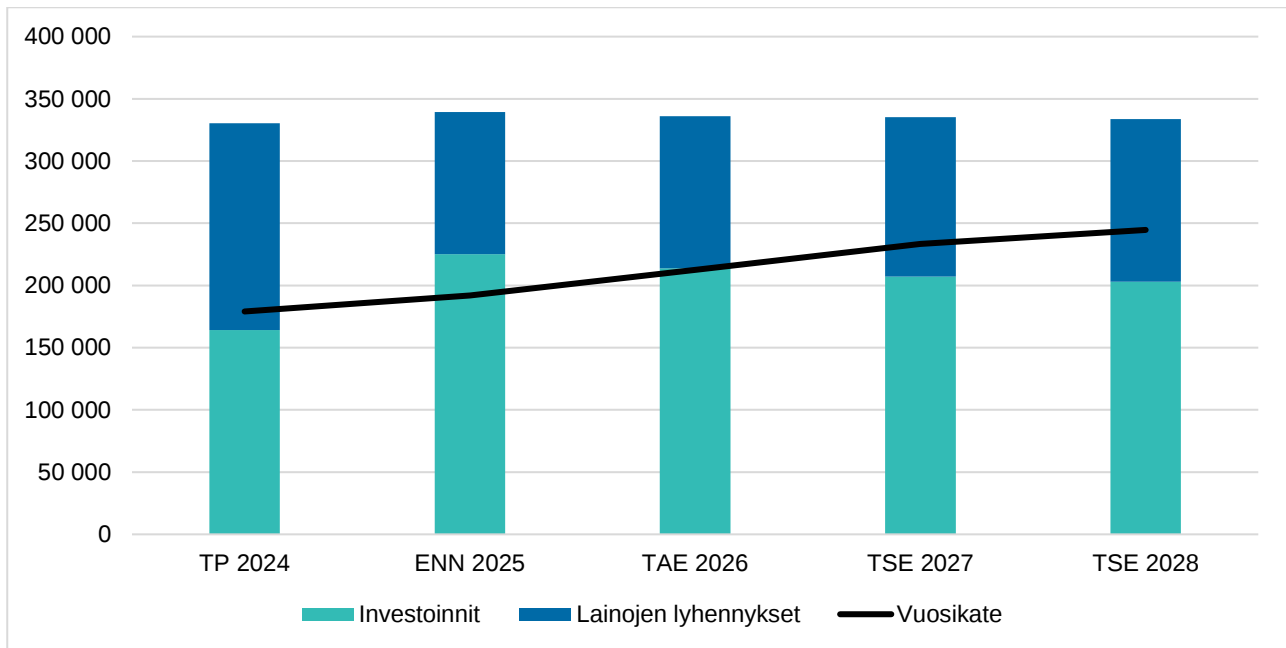

*Vuoden 2021 rahassa (merkittävät kertaluonteiset erät ja keskimääräinen inflaation vaikutus eliminoitu)

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteena on 1,5 % vuotuinen parannus. Tuottavuus ilmoitetaan ilman merkittäviä kertaluonteisia eräitä vuoden 2021 rahassa siten, että inflaation vaikutus on poistettu. Väkiluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 % vuosivauhdilla suunnittelukaudella 2026–2028.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2026 HSY:n vuosikate on 212,5 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 335,9 milj. euroa. Vuonna 2027 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 335,3 milj. euroa ja vuonna 2028 333,6 milj. euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 324 milj. euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2024 mukaisesti).

1 000 €						Muutos-% 2026/2025
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 389	4 900	5 009	5 002	4 960	
- Ilmastoinfon toimintaan	446	0				
Kuntaosuudet yhteensä	4 835	4 900	5 009	5 002	4 960	2,2 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-146	-334	-409	-302	-60	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 689	4 566	4 600	4 700	4 900	0,7 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	
Helsinki	50,0 %	2 345	2 300	2 350	2 450	
Espoo	27,5 %	1 279	1 264	1 292	1 347	
Kauniainen	1,0 %	47	46	47	49	
Vantaa	21,5 %	1 018	990	1 011	1 054	
Yhteensä	100,0 %	4 689	4 600	4 700	4 900	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus Seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella

hankerahoituksella. Vuodesta 2025 alkaen Ilmastoinfon toiminnan osuus sisältyy suoraan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan lukuihin, eikä sitä eritellä enää erikseen. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2025 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,771 milj. euroa. Ylijäämä on kohdistettu etupainotteisesti sitten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2026.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligation tuottoon lisättynä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja vuonna 2024 alkoivat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset (Laina B ja Laina C). Yhteenvedo jäsenkuntalainoista on esitetty seuraavassa taulukossa.

x 1 000 euroa	TAE 2026			TSE 2027			TSE 2028		
	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot
Helsinki	590 760	18 461	32 044	572 299	18 461	31 066	553 838	18 461	30 087
Espoo	225 352	7 042	12 224	218 310	7 042	11 850	211 268	7 042	11 477
Kauniainen	3 818	119	207	3 698	119	201	3 579	119	194
Vantaa	202 243	6 320	10 970	195 923	6 320	10 635	189 603	6 320	10 300
Yhteensä	1 022 173	31 943	55 445	990 230	31 943	53 752	958 288	31 943	52 059

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa			TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
	TP 2024	ENN 2025				
Vesihuollon investoinnit	141 111	203 672	194 680	186 365	184 300	-4,4 %
Jätehuollon investoinnit	21 884	19 999	16 445	18 590	17 835	-17,8 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	425	340	280	260	180	-17,6 %
Tukipalvelujen investoinnit	700	615	1 163	791	508	89,1 %
Asiakkuudet ja viestintä investoinnit	0	635	960	725	330	51,2 %
Johto, talous ja strateginen ohjaus investoinnit	2	0	200	300	0	-
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	164 122	225 261	213 728	207 031	203 153	-5,1 %

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan keväällä 2024 laaditun 20 vuoden investointiohjelman mukaisesti. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Jätehuollossa investoinnit painottuvat strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin, ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Talousarviovuonna valmistuu biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava biomädätteen käsittelylaitos ja suunnittelukaudella toteutetaan kierrätys- ja Ekomo-toiminnan edellyttämiä kenttärakenteita.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	179 091	191 959	212 454	233 467	244 640
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 903	-3 676	-3 160	-3 115	-3 414
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-171 971	-227 395	-214 478	-207 781	-203 903
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 850	2 134	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 067	-36 978	-4 434	23 321	38 073
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000	120 000	126 900	104 900	92 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 148	-114 001	-122 187	-128 239	-130 472
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	4 834	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 098	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	27 784	5 999	4 713	-23 339	-37 972
Rahavarojen muutos	32 851	-30 979	279	-18	101
Rahavarat 31.12.	43 120	12 142	12 420	12 402	12 503
Rahavarat 1.1.	10 257	43 120	12 142	12 420	12 402
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-455 119	-374 943	-243 815	-132 756	25 049
Investointien tulorahoitus %	109,1 %	85,2 %	99,4 %	112,8 %	120,4 %
Lainanhoitokate	1,4	1,41	1,46	1,52	1,55
Kassan riittävyys (pv)	28,2	6,9	7,0	7,0	7,0

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 lopussa ennusteen mukaan noin 848 milj. euroa, mikäli vuoden 2025 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan- ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi vuodesta 2027 alkaen. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan nykyisten lainojen lyhennyksiä, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 324 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 381 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 870 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on

tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 865 756	2 896 316	2 928 682	2 958 254	2 978 305
Oma pääoma	796 833	794 156	824 708	878 221	936 965
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 959 238	1 957 680	1 955 828	1 929 949	1 888 052
- lainat jäsenkunnilta	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288	926 345
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	817 647	848 032	878 123	884 187	870 173
- liittymismaksut	87 474	87 474	87 474	87 474	87 474
Omavaraisuusaste (%)	26,8 %	26,7 %	27,4 %	28,8 %	30,6 %

Viime vuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt. Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste kääntyy nousuun ja kehitty strategisten tavoitteiden mukaisesti. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,8 %.

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Keskeiset tavoitteet TTS 2026–2028 kaudella koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Strategiset tavoitteet. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät. Muutoskyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojensa mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Panostamme valmentavan johtamisosaamisen kehittämisen lisäksi edelleen yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkuultuurin kehittämiseen työyhteisöissämme eri menetelmin. Kehitämme osaamistamme huomioiden määritellyt strategiset kyvykkyytemme ja varmistaaksemme strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Yleisen ja strategisen osaamisen kehittämisen lisäksi huolehdimme ammatillisen osaamisen kehittämisestä ja ylläpitämisestä ja erityisesti lakisääteisten ja sertifikaatteja edellyttävien koulutusten tarjonnasta. Työturvallisuus on meidän tekemiseemme olennaisesti kuuluvaa, tavoitteemme Nolla tapaturmaa jatkuu tulevana myös TTS-kautena, ja sen lisäksi, että panostamme työn tekemisen fyysiseen turvallisuuteen, huomioimme entistä enemmän myös sen psykososiaaliset tekijät.

Työnantajakuvatyön keskeisimmät tavoitteet ovat pitovoiman lisääminen positiivista työntekijäkokemusta kasvattamalla sekä vetovoiman lisääminen, johon liittyy työnantajamielikuvan uudistamisen jälkeen vakiinnuttaminen. Työntekijäkokemuksen kehittäminen on tärkeää myös vetovoiman lisäämiseksi.

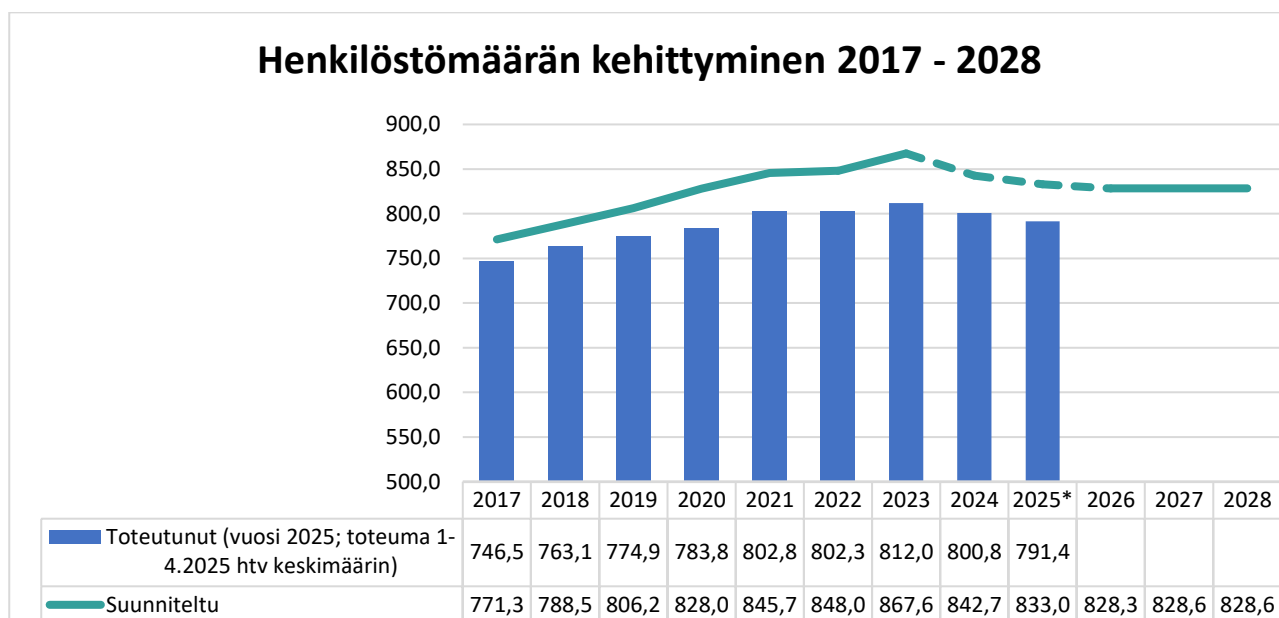
Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot yhdistettynä tekoälytaitoihin ovat keskeisessä roolissa. Inhimillisten työelämätaitojen tukeminen teknologistuvassa työmaailmassa on erittäin tärkeää. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset viime vuosina edellyttävät meiltä turvallisuusteeman entistä vankempaa huomioimista toiminnassamme. Tämä näkyy myös

osaamisen vahvistamisessa organisaatiomme eri tasoilla ja prosesseissa, työntekijöidemme ja esihenkilöiden tehtävissä.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2025–2027. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2026 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärämme ei nouse vaan pystymme vastaamaan tulevaisuuden edellyttämiin muutoksiin ensisijaisesti tehtävien muutoksilla ja vain perustellusta syystä henkilöstömääräämme voi nousta. Vuoden 2026 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 828,3 henkilötyövuotta. Henkilöstösuunnitelma päivitetään syksyn lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toimintaympäristö

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäroä alueen jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet sekä tuottaen tämän toiminnan sivuvirroista multatuotteita, omassa toiminnassa hyödynnettävää sähköenergiaa ja kaukolämpöyhtiöille hyödynnettäväksi myytävää matalalämpöenergiaa. Toimialan tehtäväkenttä kattaa myös vesihuollon investoinnit, tekniset palvelut mukaan lukien kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut sekä toimialan yhteiset asiakkuuden, talouden ja kehittämisen palvelut. Vesihuollon toimintaympäristössä toiminnan laajentuminen on vahvasti sidoksissa omistajakaupunkien kasvuun ja kehitykseen sekä yleiseen talouden tilan mukana vaihtelevaan rakentamisen suhdanteeseen. Vaatimuksenmukaisuus ja kehittyvä lainsäädäntö taas vastaavasti asettavat tarpeet toiminnan kehittämiselle ja varmentamiselle. EU:n uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi hyväksyttiin keväällä 2024 ja se viedään kansalliseen lainsäädäntöön suunnitelmakaudella. Myös vesihuoltolain uudistus valmistunee suunnitelmakaudella. Korkea inflaatio ja korkojen nousu on viime vuosina jarruttanut erityisesti asuntorakentamisen markkinoita. Suunnitelmakaudella rakentamisen volyymin ennustaminen on edelleen haastavaa ja aallonpohja on ollut ennustettua leveämpi sekä syvempi. Arvioimme kääntein tapahtuvan TTS-kaudella 2026–2028, mutta sen kulmakerrointa on vaikea ennustaa asuntovarastojen asteittaisen purkautumisen vaikutuksen vuoksi. Yleisesti nhdään myös pääkaupunkiseudun kasvun jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymien kasvu jatkuu pitkällä aikavälillä. Tämä vaikuttaa käyttömaksujen kautta saatavaan tulovirtaan. Asukaskohtaisen vedenkulutuksen arvioidaan pitkällä aikavälillä edelleen laskevan. Energiakustannusten kasvu talvella 2022–2023 ja yleinen taantuma hillitsi vedenkulutusta omalta osaltaan. Tästä vaiheesta on toivuttu ja kulutus on suurelta osin palautunut. Asukaskohtaisen kulutuksen vähentyminen pienentää pitkällä aikavälillä käyttömaksuista saatavia tuloja, mikäli alueen kasvu ei muutoin kehity. Tätä kompensoi omalta osaltaan perusmaksun osuuden asteittainen kasvu. Kerrosneliöiden määrän kasvu vaikuttaa positiivisesti sekä pysyvien perusmaksujen että vuotuisten, kertaluonteisten liittymismaksujen tuottoennusteeseen. Vuonna 2024 käynnistynyttä maksurakenteen uudistamista ja vesihuollon maksujen tasonmäärittämistä jatketaan edelleen TTS-kaudella ja näillä on osaltaan vaikutusta tulokertymän varmentamiseen ja velkaantumisen pysäyttämiseen sekä omavaraisuusasteen nostamiseen.

5.1.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Vesihuollon toimiala jatkaa laaja-alaista ja vaikuttavaa osallistumista TTS-kaudella HSY:n nykyisten strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Nykyisen strategian osalta vesihuolto johtaa neljää strategista päämäärää (Turvattu juomavesi, Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Puhdas Itämeri ja Tasapainoinen talous). Tämän lisäksi toimialalta on ohjelmapäälliköitä kuudessa päämäärässä kymmenestä. Strategian päämäärien alle muodostuneiden hankkeiden tavoitteita johdetaan strategiakorttien kautta ja strategian kautta johdetut kehittämistoimet näkyvät kaikkien henkilöstöryhmien työssä. TTS 2026-2028 osalta vesihuollon tavoitteita ohjataan strategian päämäärien kautta hankkeille asetetuissa aikatauluissa alla esitetyn mukaisesti.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään vesihuollon kokonaisuuden jatkuvuudenhallintaa kehittäviin toimiin ja tässä erityisesti talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin. Tämä edellyttää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta ja fyysistä- ja kyberturvallisuutta parantaviin investointeihin. Kasvaneeseen hybridi vaikuttamisen uhkaan on niin ikään varauduttu. Talousvedentuotantoon vaikuttaa edelleen osan TTS-kaudesta Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinnosto ja peruseräparannus. Vedenjakelun toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen ja kyberturvallisuuden osa-alueita sekä turvallisuustietoisuutta. Myös henkilöturvallisuuteen panostetaan merkittävästi. Kyberturvallisuutta kehitetään edelleen NIS2 vaatimusten ja ISO 27 001 standardin mukaan.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat edelleen tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä TTS-kaudella 2026-2028. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä ovat jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, jolla vähennetään lähiluontoon ja asukkaisiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja. Viemäriverkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti osana viemäriverkoston vuotohallinnan strategiatyötä, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Erillinen kaivojen saneerausohjelma on käynnistetty 2025 ja se jatkuu TTS-kaudella. Myös pumppaamoiden omaisuuden hallintaan ja ympäristöriskeihin perustuvaa saneerausta jatketaan suunnittelukaudella ja TTS-kaudella saatetaan valmiiksi esimerkiksi Espoossa sijaitseva Engelin puistotien pumppaamon uusintainvestointi. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein. Tätä tullaan jatkossa edentämään aikaisempaa voimallisemmin asteittain käynnistyvässä tonttijohtojen

saneeraustyössä, josta päätettiin HSY:n hallituksessa huhtikuussa 2025. Tonttijohtojen saneeraus nivoutuu jatkossa kaikkiin verkostosaneeraushankkeisiin.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluvaa virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittämistä luonnon monimuotoisuustavoitetta tukevaksi on selvitetty, ja mahdollisuuksista jatketaan edelleen keskustelua viranomaisten kanssa. Päämäärän osalta selvitetään edelleen myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita.

TTS-kauden aikana esiin noussutta investointien paikallisten asukas- ja liikennevaikutusten mittaamista ja minimointiin kehitetään parhaillaan ja sen kautta priorisoidut toimenpiteet otetaan käyttöön TTS-kaudella pysyvinä toimintatapamuutoksina. .

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupamääräyksiä kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen ja yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimuksen kautta. Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönotto on ollut, etenkin typpipäästöjen positiivisen kehityksen suhteen, merkittävä pääkaupunkiseudun Itämeren tilaa kehittävä yksittäinen investointiteko. TTS-kaudella 2026–2028 uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon toimintaa optimoidaan edelleen, jotta investoinnin tuotokset saadaan ulosmitattua parhaalla mahdollisella tavalla. Viikinmäen puhdistamon toimintavarmuutta kasvatetaan TTS-kaudella saneeraus- ja uudisinvestoinnein. Kaudella valmistaudutaan 2030-luvun investointitarpeisiin, joista merkittävin yksittäinen kokonaisuus on uuden yhdyskuntajätevesidirektiivin myötä hyvin todennäköisesti ajankohtaistuva orgaanisten haitta-aineiden poisto. Tätä tukeva laaja-alainen Viikinmäen konseptisuunnittelu on käynnissä. Viemäriverkoston vuotovesien osastonrajat ylittävää hallintaa jatketaan ja kehitetään mm. laajentamalla viemäriverkoston aluemittausjärjestelmää.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa tuetaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa vesihuollon asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa ja kehittämistä aktiivisesti siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat ja asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin pysyy korkealla tasolla. Vesihuollossa edistettävistä sähköisistä palveluista merkittävimpänä aloitetaan siirtyminen asiakkaiden veden mittauksessa etäluenta-teknologiaan, jolla tuetaan myös talouden tasapainottamisen ja tehokkuuden päämääriä.

Kiertotalouden keskiössä

Vesihuollossa kiertotalouteen liittyvät kolme strategista osakokonaisuutta ovat TTS-kaudella 2026-2028 edelleen fosforin talteenottoon liittyvän RAVITA™-prosessin edelleen kehittäminen, lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö sekä varautuminen muuttuvan lainsäädännön riskeihin ja mahdollisuuksiin. Lisäksi selvitetään kiertotaloustuotteiden käytön lisäämistä HSY:n infrarakentamisessa. Näistä kahta ensimmäistä vie eteenpäin jätevedenpuhdistusosasto osana

tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja kiertotalousmateriaalien käytön lisääminen kuuluu taas investointien vastuualueelle.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

TTS-kaudella 2026–2028 toteutetaan mm. energiatehokkuutta edistäviä hankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteinaan. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen (typpioksiduuli ja metaani) sekä kompostoinnin päästöjen tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen. Myös toimet investointihankkeidemme hiilijalanjäljen vähentämiseksi, hankintojen ilmastovaikutusten johtamisen kehittämiseksi ja varautuminen kiristyvään lainsäädännön vaatimusten huomioimiseen jatkuvat tarkastelujaksolla.

Kestävä talous

Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestäväälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain. Toisena tavoitteena on tuottavuuden parantaminen kaikessa toiminnassa. Vesihuollon talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat maksukorotusten lisäksi vesihuollon maksurakenteen edelleen kehittäminen, omaisuudenhallinnan ja tuottavuuden kehittäminen sekä investointien oikea-aikaisuuden ja oikean kohdentamisen edelleen kehittäminen.

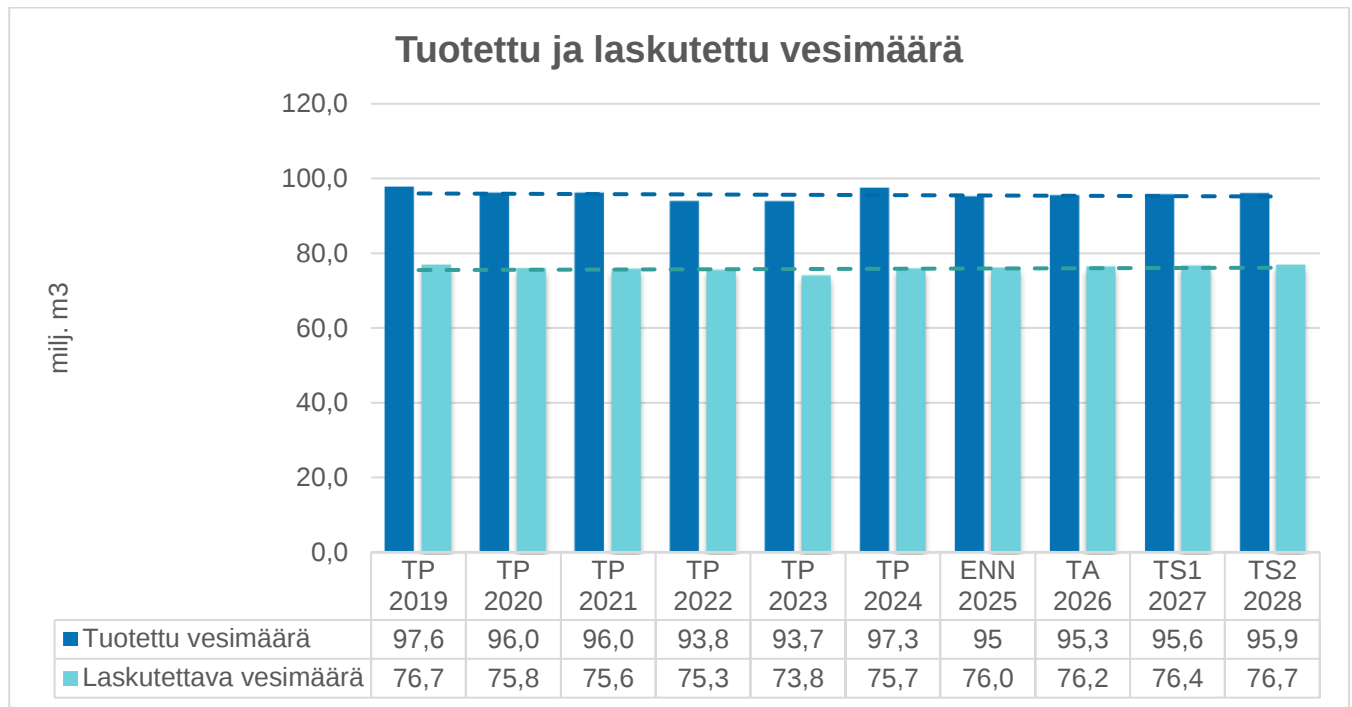
HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hankkeessa mm. täydennetään laitos- ja verkosto-omaisuuden tietopohjaa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti sekä kehitetään investointien toteuttamisen ja kunnossapidon prosesseja. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määritellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino. Investointien ohjelmointia ja vaikuttavuuden arviointia parannetaan kehittämällä investointiohjelman työskentelyalustaa.

Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotohallintastrategian mukaisesti. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien hallinnassa ja investointitarpeiden tehokkaassa kohdentumisessa. Vuotavuuden hallinta on kuitenkin haastavaa suurten verkostomassojen ikääntyessä ja investointimahdollisuuksien kuilun kasvaessa. Vuotavuuden hallintaa tuetaan operatiivisin toimenpitein vuotovesistrategian toimenpideohjelman mukaisesti vakiinnuttamalla piilovuotojen etsi – löydä – korjaa – raportoi -toimintatapa osaksi normaalia toimintaa.

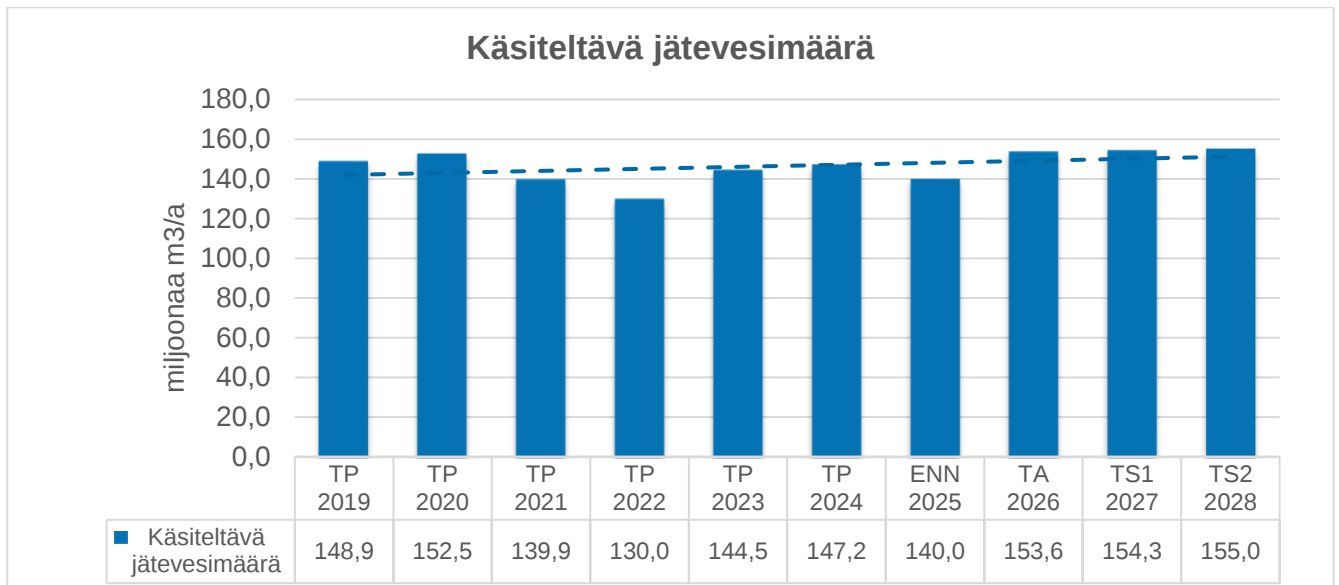
Tuottavuuden parantamisen keskeinen toimenpide vesihuollossa on hankintojen tehostaminen. Tehostaminen koskee koko hankintaprosessia tarpeen tunnistamisesta sopimuskauden päättymiseen ja uuden sopimuksen laatimiseen saakka. Vesihuollossa parannetaan sekä toimialan sisäistä että HSY:n laajuista yhteistyötä hankintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa osana hankintojen kategoriajohtamisen mallia. Lisäksi kartoitetaan säästöpotentiaalia hankintojen vaatimusten asettamisessa. Hankintojen strategisen kehittämisen kärkihanke (HAKA) on edennyt suunnitellusti kohti jalkauttamista, ja se päättyy kesäkuussa 2025. Vuonna

2025 aloitetussa Fiksummin-kärkihankkeessa kannustetaan henkilöstöä myös vesihuollossa tunnistamaan mahdollisuuksia tehostaa arjen työtehtäviä.

5.1.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Vuonna 2024 useamman vuoden laskenut volyymikehitys kääntyi nousuun ja ennuste vuodelle 2025 näyttää vastaavaa trendiä. Suunnitelmavuosille ennustetaan pientä kasvua. Vuonna 2026 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,3 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,2 milj. m³.

Jätevesimäärän ennuste perustuu ajanjaksolla 2010–2024 toteutuneiden jätevesimäärien perusteella laskettuun lineaariseen regressiomalliin. Regressioyhtälöllä ennustettuihin virtaamiin vuosille 2026–2028 on lisätty jakson 2010–2024 vuosivirtaamien keskihajonta, millä varaudutaan keskimääräistä runsassateisempaan vuoteen. Jätevesimäärä vaihtelee paljon vuotuisten sademäärien mukaan ja voi olla ennustetta selvästi suurempi tai pienempi. Sademäärä vaikuttaa jätevesimäärään enemmän kuin esim. viemäröintialueen liittyjien määrä. Jätevesien lika-ainekuorma on virtaamaa kiinteämmin sidoksissa liittyjämäärään. Lika-ainekuorman pitkän aikavälin vuotuinen kasvuennuste on parametrissa riippuen 0,55 % - 1,45 %. Nämä luvut perustuvat toisaalta HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemäröintialueen väestönkasvuennusteeseen, toisaalta todettuun kehitykseen.

5.1.4 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	32 108	50 597	52 250	51 950	53 750	3,3 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	20 331	36 082	34 800	35 300	35 900	-3,6 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	28	654	1 700	1 000	2 000	159,9 %
3 Johtosiirot	11 748	13 861	15 750	15 650	15 850	13,6 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	13 669	19 861	27 200	17 650	11 150	37,0 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	572	3 227	5 750	4 450	3 550	78,2 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
- Pitkähkoski	0	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	0	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	13 097	16 634	21 450	13 200	7 600	29,0 %
Vedenjakelu ja viemärointi	90 255	119 433	92 770	96 345	101 170	-22,3 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	17 876	20 580	14 100	10 300	10 700	-31,5 %
9 Viemäroinnin uudisinvestoinnit	17 179	21 983	18 700	18 700	14 600	-14,9 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	50 811	74 582	55 475	60 450	68 625	-25,6 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	3 634	1 667	2 450	4 800	4 700	47,0 %
12 Viemäroinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	754	621	2 045	2 095	2 545	229,3 %
Jätevedenpuhdistus	7 260	9 238	6 150	7 680	10 610	-33,4 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	3 149	1 960	1 200	1 250	2 600	-38,8 %
- Blominmäki	3 149	1 960	0	0	0	-100,0 %
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	0	0	1 200	1 250	2 600	-
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	4 111	7 278	4 450	4 430	6 510	-38,9 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	0	500	2 000	1 500	-
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym)	2 334	5 293	17 060	13 490	8 370	222,3 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-4 510	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	141 115	203 672	194 680	186 365	184 300	-4,4 %

Vesihuollon investointien taso on arvioitu olevan investointiohjelman mukaisella tasolla tulevalla TTS-kaudella. Vesihuoltoverkoston saneerausvelan taittamiseksi on koriin 10 lisätty TTS-kaudella 5 milj. euroa per vuosi lisämäärärahaa, jolla osaltaan tullaan vaikuttamaan omistajaohjaustavoitteen toteutumiseen. Vesihuollon investointien kokonaismääräraha on TTS-

kaudella noin 185 milj. euroa per vuosi. Suunnitelmakauden aikana käynnistyy monia merkittäviä hankkeita sekä jäsenkaupunkien, että HSY:n toimesta.

Merkittävimpinä HSY-lähtöisinä hankkeina voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka käynnistyy vesihuoltotunnelin rakentamisella. Suunnitelmakaudella jatketaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen konseptisuunnittelua. Verkostosaneerausten volyymia kasvatetaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden.

Jäsenkuntien osalta on menossa tai käynnistymässä monia merkittäviä hankkeita; Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina. Infraohjelma sisältää kolme erillistä raitiotiehanketta, Länsi-Helsingin raitiotiet, Länsiratikat ja Viikki-Malmi raitiotien hankkeet, joista ensimmäinen kohdentuu TTS-kaudelle.

Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistyy myös Ilmalan vesitornien toimistososien saneeraushanke. Tornin saneerauksen yhteydessä tarkastellaan myös mahdollisuutta siirtää HSY:n pääkonttori Ilmalan torniin.

5.1.5 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

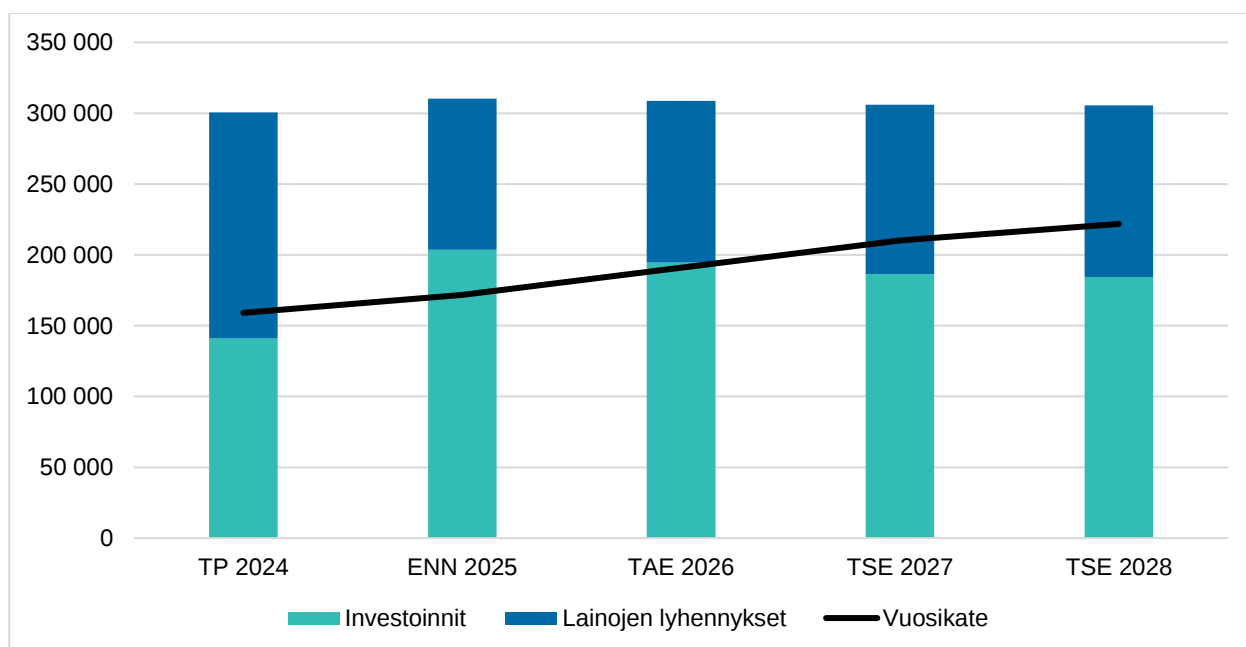
x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	344 617	372 256	398 301	421 390	436 383	7,0 %
Myyntituotot	340 903	370 865	396 737	419 826	434 819	7,0 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	3 714	1 391	1 564	1 564	1 564	12,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	2 500	2 500	2 500	2 500	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-107 658	-123 483	-129 949	-132 894	-135 480	5,2 %
Henkilöstömenot	-31 423	-32 560	-33 682	-34 524	-35 386	3,4 %
Palvelujen ostot	-46 027	-53 662	-54 971	-54 208	-55 049	2,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 490	-28 963	-29 733	-30 328	-30 934	2,7 %
Muut toimintakulut	-3 719	-8 297	-11 563	-13 834	-14 111	39,4 %
TOIMINTAKATE	239 621	251 273	270 851	290 996	303 403	7,8 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-80 558	-79 464	-79 842	-80 722	-81 534	0,5 %
VUOSIKATE	159 063	171 810	191 009	210 274	221 869	11,2 %
POISTOT	-131 425	-167 489	-155 857	-154 454	-159 786	-6,9 %
TILIKAUDEN TULOS	27 638	4 320	35 152	55 820	62 083	713,7 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	-954	0	-605	-2 560	-2 859	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 684	4 320	34 547	53 260	59 224	699,7 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	328,2 %	307,7 %	312,5 %	323,2 %	328,2 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	87,4 %	94,4 %	104,9 %	115,5 %	121,9 %	

Laskutetun veden volyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin, mutta kääntyi nousuun 2024. Tämä kehitys on jatkunut kevään 2025 ja TTS-kaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 %. Korotuksissa inflaatio oletama on 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain ja perusmaksuihin esitetään korotuksina talousarviovuodelle 13 % ja suunnitelmavuosille 2027 9 % ja 2028 7 %. Maksujen reaalikorotusten nousuun suurimpana syynä on erityisesti saneerausinvestointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Liittymismaksukertymä on laskenut edelleen rakentamisen taantuman jatkuessa. Tällä hetkellä rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteen mukaan vuosi 2025 olisi pohjakosketus ja sen jälkeen trendi vähitellen

kääntyisi. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan siten, että kerrostalojen maksuja korotetaan 10 % ja muiden kiinteistötyyppien 25 %. Tavoitteena on saavuttaa asteittain TTS-kaudella liittymismaksujen kustannusvastaavuus suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2026 on noin 9,0 milj. euroa vuodessa.

Toimintakuluissa hintoihin on laskettu 2 % inflaatio sekä henkilöstökuluihin yleiskorotukset. Energianhinta on tasaantunut, mutta esim. jätevesivirtaamien muutoksiin tulee sähkönkulutuksessa varautua. Suunnitelmakaudella jatkuvat hankkeet etäluentaan ja omaisuudenhallintaan sekä uuden paikkatietojärjestelmän vaatimusmäärittely ja hankinta. Suomenojan jätevedenpuhdistamon purku käynnistyi vuonna 2022 ja urakkakustannus alittaa alkuperäisen arvion ja sille tehdyn varauksen. Vuonna 2024 varausta purettiin toteutuneiden kulujen lisäksi 8 milj. euroa kertakirjauksena. Laitoksen purun arvioidaan olevan kokonaisuudessaan valmis vuoden 2026 aikana, jolloin loput varauksesta puretaan. Investointien yleissuunnittelu sisältyy käyttötalouteen ja sen vaikutus tuloslaskelmaan vuodesta 2025 eteenpäin on vuosittain noin 1,7 milj. euroa. Poistot ovat esitetty vuonna 2025 käyttöönötetun uuden suunnitelman mukaan. Investointiohjelmassa (5/2024) kasvatetaan verkoston saneerausinvestointeja 5 milj. euroa vuosittain koko suunnitelmakauden. Vesihuollon rahoituskulut ovat laskeneet vahvistuneen kassan ja alentuneen korkotason myötä, mutta muutokset tässä voivat olla epävarman maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi nopeitakin.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan paranevan merkittävästi suunnitelmakauden edetessä. Jakson lopulla vuosikate riittää kattamaan investoinnit täysimääräisesti ja taittamaan lisävelkaantumisen.

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	159 063	171 810	191 009	210 274	221 869
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 243	-5 000	-2 605	-2 560	-2 859
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-146 086	-204 422	-195 430	-187 115	-185 050
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 075	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 809	-36 862	-6 276	21 349	34 710
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	172 300	110 800	122 500	99 000	86 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-97 588	-106 591	-114 097	-119 634	-121 272
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	4 834	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 089	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	11 458	4 209	8 403	-20 634	-34 772

Tulorahoitus ei vielä suunnitelmakauden alkupuolella 2026–2028 riitä kattamaan investointeja, mutta vuonna 2027 investointien tulorahoituksen arvioidaan kääntyvän positiiviseksi, jolloin investoinnit kyetään kattamaan ilman lisävelanottoa tulorahoituksella ja lisävelkaantuminen saadaan taittumaan strategian tasapainoisen talouden fokusalueen tavoitteiden mukaisesti. Uutta ulkopuolista lainaa joudutaan nostamaan suunnitelmakaudella yhteensä noin 308 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 355 milj. eurolla.

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 634 857	2 671 040	2 709 863	2 741 774	2 766 288
Oma pääoma	647 169	651 489	686 037	739 297	798 521
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 892 827	1 890 405	1 892 683	1 870 099	1 827 052
- lainat jäsenkunnilta	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288	926 345
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	751 242	780 757	814 978	824 337	813 233
- liittymismaksut	87 474	87 474	87 474	87 474	87 474
Omavaraisuusaste (%)	24,0 %	24,1 %	24,0 %	24,2 %	24,6 %

Omavaraisuusaste on ennusteen mukaan vuoden 2026 lopussa 24,0 %, mutta kääntyy suunnitelmakaudella nousuun saavuttaen 2028 lopussa tason 24,6 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 24,0 %.

5.1.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Vesihuollossa riskejä hallitaan niin operatiivisella, taktisella kuin strategisellakin tasolla ja tämä toiminta jatkuu myös seuraavalla TTS-kaudella 2026-2028. Vesihuollon riskienhallinnan kehittämistä tukee riskienhallinnan uudelleen organisoituminen HSY-tasolla. Operatiivisen toiminnan tuote- ja ympäristöterveysturvallisuuden sekä näihin liittyviä operatiivisia jatkuvuuden hallinnan riskejä hallitaan 2010-luvulla käyttöön otetulla ja edelleen kehitetyllä Water Safety Plan (WSP) ja Sanitation Safety Plan (SSP) työkaluilla. Kyseiset mallit perustuvat WHO:n ohjeistukseen ja HSY:n asiantuntijat ovat olleet niin ikään merkittävässä roolissa kansallisen tason WSP- ja SSP- riskienhallintatyökalujen valmistelussa ja käyttöönotossa. HSY:n vesihuollon laitospöytäkirjat ovat myös Tukesin valvomia vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin kohteita, mikä asettaa tason toimintaan liittyvien operatiivisten riskien hallintaan erityisesti vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin näkökulmasta. Tukes kohteiden riskienhallintaa on kehitetty vuodesta 2024 alkaen vesi- ja jätehuoltoa poikkileikkaavan prosessiturvallisuuden kehittämishankkeen kautta ja vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi on tehty useita prosessiturvallisuuden itsearviointeja ja toteutetaan niiden pohjalta löydettyjä parannustoimenpiteitä. Prosessiturvallisuuden kokonaisuuden sisällyttäminen osaksi HSY:n toimintajärjestelmää on käynnissä ja pysyvästä organisoitumisesta päätetään 2025 aikana. Taktisen ja strategisen tason toiminnan riskejä ja niiden liittymäpintoja HSY-tasoihin riskeihin hallitaan HSY:n yhteisen Riski-järjestelmän kautta.

TTS-kaudella 2026–2028 kehitetään edelleen WSP:n ja SSP:n edellyttämää operatiivisten osastojen yhteistoimintaa ja auditoidaan järjestelmiä erillisen auditointiaikataulun mukaisesti. Toimintaa valvovia tarkastuksia toteuttaa ELY-keskus oman ohjelmansa mukaisesti. Tukes jatkaa omaa valvontaansa vuosikellonsa mukaisesti. Taktisten ja strategisten riskien osalta Vesihuolto ja vesihuollon johtoryhmä panostaa osaltaan organisoitumisen ja vastuiden selkeyttämiseen sekä riskikartan säännölliseen päivittämiseen tarkastelemalla toimintaansa suhteessa maailmanpoliittiseen tilanteeseen ja toimintaympäristömuutoksiin. Olemme myös aktiivinen alan toimija sekä osallistumme valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön. Tähän työhön sisältyy myös kyberturvallisuusriskien hallinta, jossa on käynnissä kahdeksan vesilaitoksen yhteinen VESKY-hanke. Hanke tähtää vesihuollon kyberturvallisuusriskien hallinnan ja NIS 2 -direktiivin edellyttämän vaatimuksenmukaisuuden saavuttamiseen. Keväällä 2025 käynnistyi HSY:n ja Lahti Aqua Oy:n aloitteesta fyysisen turvallisuuden sisarhanke VESFY, johon osallistuu kaikki 11 suurinta vesilaitosta. Hanketta rahoittaa osittain Vesilaitosyhdistyksen kehittämisrahasto ja muu rahoitus tulee osallistuvilta vesilaitoksilta. Hankkeen projektipääällikkönä toimii HSY:n turvallisuusjohtaja ja siinä tuotetaan vesihuoltolaitoksille fyysisen turvallisuuden vaatimusmatriisi huomioiden kohteiden vaikuttavuus.

Vesihuollon toimiala on aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen (HVO) toiminnassa, minkä

tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä. Vesihuoltopoolin toiminta varmistaa osaltaan vesihuollon kiinnittymisen osaksi tätä kokonaisuutta. Ko. poolin puheenjohtajana toimii HSY:n vesihuollon edustaja. Meillä on edustajamme myös HVO:n Etelä-Suomen ELVAR-toimikunnassa ja Digipoolin kyberturvaryhmässä.

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toimintaympäristö

Jätehuollon toimiala tuottaa jätelain 32 §:n mukaisesti jätehuoltopalveluja ensisijaisesti kotitalouksille sekä huolehtii kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Lisäksi toimiala järjestää jätelain 33 §:n edellyttämien tavoin toissijaisesti jätehuoltopalveluja yritys- ja yhteisöasiakkaille. Toissijaisen vastuun nojalla järjestettävien jätehuoltopalvelujen (niin kutsutut TSV-palvelut) edellytyksenä on, että jätteen haltija pyytää kunnan jätehuoltopalvelua yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Jätteen on lisäksi laadultaan ja määrältään sovellettava kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Velvoitteella tarjota toissijaisesti jätehuoltopalvelua pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

Suunnitelmakaudelle ajoittuvat keväällä 2025 hyväksytyn Euroopan unionin jätedirektiivin muutoksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet. Tämän hetken tiedon mukaan direktiivimuutos tulee voimaan vuoden 2025 loppuun mennessä. Direktiivimuutoksen mukaan jäsenmaiden tulee vähentää elintarviketeollisuudessa syntyvää elintarvikejätettä 10 % vuoden 2030 loppuun mennessä. Lisäksi jäsenmaissa tulee vähentää elintarvikejätteen syntymistä 30 % henkilöä kohden yhteisesti ruoan vähittäisjakelussa ja muussa jakelussa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa vuoden 2030 loppuun mennessä. Vertailuajankohdaksi edellä tarkoitetuille sitoville vähentämisvelvoitteille on asetettu vuosien 2021–2023 keskiarvo.

Direktiivimuutos edellyttää, että jäsenmaissa tulee olla perustettuna tekstiilien laajennettu tuottajavastuujärjestelmä 30 kuukauden kuluessa direktiivimuutoksen voimaantulosta. Tarkoituksena on vauhdittaa tekstiilien erilliskeräyksen, lajittelun, uudelleenkäytön ja kierrätysalan kehittymistä Euroopan unionissa tekstiilistrategian mukaisesti. Tällä hetkellä kunta on velvollinen järjestämään asumisessa syntyvän tekstiilijätteen alueellinen vastaanotto riittävässä määrin ottaen huomioon väestötiheys ja muut paikalliset olot sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu. Tämä jätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (978/2021) säädetty velvoite säilyy voimassa, kunnes direktiivimuutoksen edellyttämät lainsäädäntötoimet on toteutettu.

Kansallisesti tavoitteena on, että jätedirektiivin muutoksen voimaansaattamisen edellyttämät lainsäädäntömuutokset hyväksyttäisiin osana tällä hetkellä valmisteilla olevaa hanketta jätelain muuttamisesta kiertotalouslaiksi. Asiaa koskeva lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle loppukesällä 2026. Direktiivimuutoksen voimaansaattamisen vaikutukset jätehuollon toimialan järjestämään jätehuoltoon täsmentyvät kansallisten lainsäädäntöesitysten valmistuessa arviolta suunnitelmakauden alkupuolella.

Jätelakiin vuoden 2025 alusta voimaan tullut muutos kaventaa kunnan järjestämisvelvollisuuden alaa. Jatkossa asumisessa syntyväksi jätteeksi, jolle kunta olisi velvollinen järjestämään jätehuollon, ei enää katsota sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön

toimipaikassa asumisessa syntyvää jätettä, eikä vankilassa, puolustusvoimien majoituskasarmissa, vastaanottokeskuksessa tai muussa vastaavassa laitosasumisessa syntyvää jätettä. Mainituissa toimipaikoissa asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnalta jätteen tai kiinteistön haltijalle viimeistään vuoden 2026 alusta.

Hyvinvointialueen ja -yhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuolto siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja -yhtymälle viimeistään vuoden 2025 lopussa. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, joka vastaa julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä alueellaan myös jatkossa. Mainittujen palveluiden puitteissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisestä vastaa siten edelleen HSY.

Pakkausten tuottajayhteisöille ja kunnille on jätelaissa säädetty yhteistyövelvoite, jonka mukaisesti kunnat huolehtivat pakkausjätteiden erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta asuinkiinteistöiltä tuottajayhteisöjen järjestämään jätehuoltoon. Sopimuksen mukaan tuottajayhteisöt suorittavat kunnille korvausta pakkausjätteiden erilliskeräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä asuinkiinteistöiltä.

5.2.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Kiertotalouden keskiössä

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita on laajennettu jätelain ja -asetuksen sekä HSY:n strategian edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen lähiajan muutos on koskenut biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Biojätteen erilliskeräyksen laajennuttua varmistetaan myös kiinteistökohtaisen kompostoinnin rekisterin ajantasaisuus ja ylläpito. Suunnitelmakauden aikana jatketaan kiinteistökohtaisen kompostoinnin ohjausta, neuvontaa ja valvontaa.

Jätelakiin sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistökohtaisessa erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisöt ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisöt maksavat kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta. Lasi-, kartonki-, muovi- ja metallipakkausastian tyhjennyksen tilanneille asiakkaille hyvitetään takautuvasti jätelajikohtaisesti pakkaustuottajien tilittämät tuottajavastuukorvaukset. Hyvitystä ei makseta kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöasiakkaille eikä TSV-asiakkaille.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimenpiteitä ja koko alueen muutosprosessia, joka huomioi kiertotalouden, strategian ja toimintaympäristön asettamat muutostarpeet. TTS-kaudella jatketaan kiertotaloutta vahvistavia toimenpiteitä ja materiaaleja toimitetaan enenevässä

määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi. Talousarviovuosi on ensimmäinen täysi toimintavuosi biokaasulaitoksen mädäte maatalouteen -hankkeen myötä valmistuneelle mädätteen jalostuslaitokselle. Mädäte maatalouteen -hanke edistää ravinteiden kierrätystä hyödyntämällä lietteet kestäväällä tavalla ja lisää hiilineutraalin biokaasun tuotantoa. Kompostoitavan biojätteen määrä alueella vähenee, mikä vaikuttaa suotuisasti hajupäästöihin ja CO₂ekv päästöihin sekä vähentää energian kulutusta. Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan Ekomo-mallin mukaista yritysysteistyötä sekä tutkimus- ja kehityshankkeita. HSY on mukana CHEERS4EU - "Circular hubs serving as an engine for European regions to foster a strong green economy 4 Europe" hankkeessa, jonka tarkoituksena on kehittää alusta ekomo toimijoille, lisätä toimijoiden yhteisöllisyyttä, alueen energiatehokkuutta ja oppilaitosyhteistyön parantamista. Hanke jatkuu 31.3.2028 asti.

Seutulan alueella jatketaan yhteistyötä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tavoitteena on saada kunnan rajalle sijoittuvalle HSY:n omistamalle kiinteistölle kaavoitettua kiertotalouden korttelialue osaksi laajempaa kiertotalousaluetta. Tuusulan kunnan kaavoitussuunnitelmassa 2024–2027 Kiila-Senkkerinmäen kiertotalousalueen yleissuunnitelma / kiertotalousalue (projektinimi: Kiilan Kiertola) on nostettu kärkihankkeeksi.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 % viimeistään 1.1.2025, 60 % viimeistään 1.1.2030 ja 65 % viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). HSY:n omistajaohjaustavoite vuodelle 2026 on 54 %. Kierrätysaste viimeisimmässä laskennassa HSY:n toimialueella vuodelta 2023 oli 45,6 %. Tavoitteen haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasaäntöjä on tiukennettu (Jäteasetus 24 §). Lisäksi paperijätteen määrän laskeva trendi osaltaan laskee kierrätysastetta. Kierrätysastelaskentaa tehdään EU-alueella useammalla eri laskentatavalla, jotka eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sekajätteen määrä asukasta kohden on pitkällä aikavälillä ollut laskeva, mutta trendi näyttää kääntyneen vuodesta 2024 lähtien jälleen nousevaksi. Syynä tähän voi olla ihmisten kulutustottumusten muutokset ja erityisesti nettikaupan osuuden kasvaminen kulutuksessa. Ns. pikamuoti ilmiö näkyy tekstiilijätteen määrän kasvuna kotitalouksien sekajätteessä (2021 6,4 %, 2024 8,9 %). Tavoitteena on sekajättemäärän palauttaminen alenevalle trendilleen tekemällä kierrättäminen mahdollisimman helpoksi sekä kampanjoimalla asukkaiden lajitteluaktiivisuuden kasvattamiseksi. Kiinteistöiltä kerättävän kokonaisjättemäärän arvioidaan jäävän alle 2025 tason koko TTS-kauden aikana; suurin yksittäinen syy tähän on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen

energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon ja siitä saatavien tulojen optimoimiseksi tehostetaan kaasun käsittelyä ja varastointia.

Kiinteistöiltä kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä ja muilla ratkaisuilla lopetetaan kivihiilen ja maakaasun käyttö, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista. Jätteen energiahyödyntämisen ansiosta kotitalouksien tuottaman jätteen kokonaishyötykäyttöaste on lähes 100 %.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Sortti-asemien toimintaa ja vaarallisen jätteen vastaanottoa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan. Sortti-asematoiminnan ja vaarallisen jätteen uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan TTS-kaudella. Korkean palvelutason ja helpon saavutettavuuden ylläpitämiseksi suunnitelmakaudella varaudutaan uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan.

Asukkaille tarjoamme erilaiset asumismuodot huomioivia lajitteluun kannustavia palveluita, kuten kimpfakeräys, tuulettuva biojäteastia ja monilokerokeräys.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseen vaikuttava mädäte maatalouteen –hankeen vakiinnuttaminen. Vanhan kaatopaikan tiivis pintarakenne on valmistunut, mikä vähentää kaatopaikan ilmapäästöjä huomattavasti. Alueella parannetaan vesienhallintaa tehostamalla nykyisen järjestelmän toimintaa sekä toteuttamalla hulevesien käsittelyä biologisilla suodatusratkaisuilla. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa Ämmässuon-Kulmakorven alueen sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Vanhan kaatopaikan maisemointi jatkuu niitytyksillä. Lisäksi ekoteollisuuskeskuksessa toteutetaan monia hankkeita luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Kestävä talous

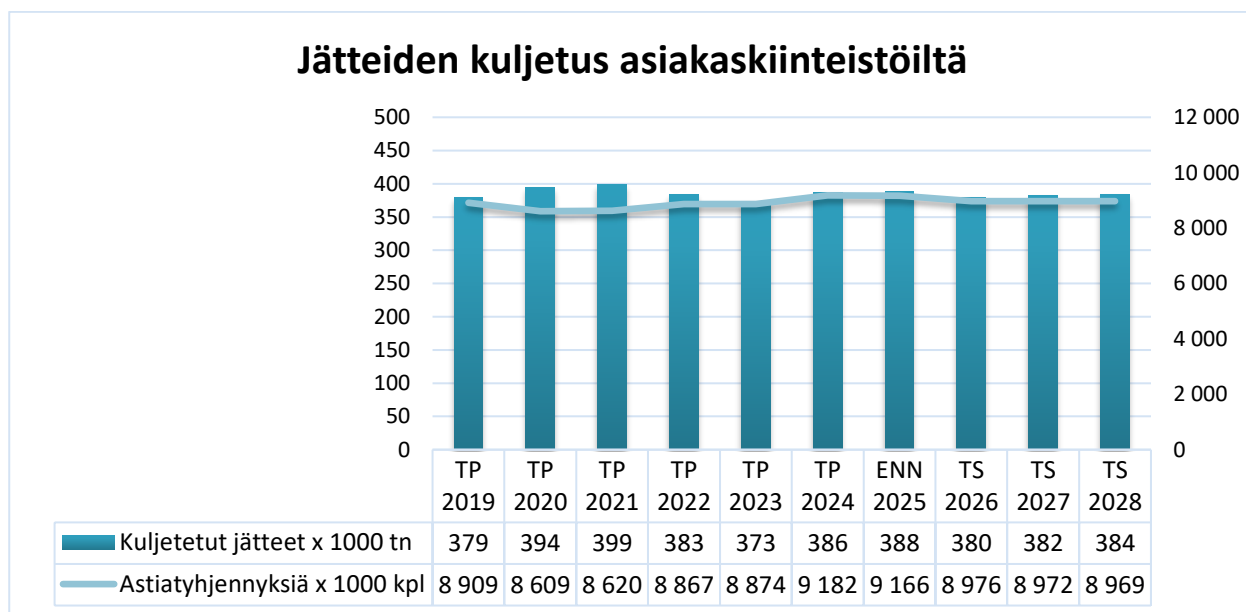
Toimintaa tehostetaan läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota, prosesseja sujuvoittamalla sekä hankintoja tehostamalla. Huomiota kiinnitetään jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi toteutamme HSY:n 2022 alkaneen strategiakauden talouden kehittämisohjelmia, Tehokas ja taloudellinen toiminta sekä Tasapainoinen talous. Vuonna 2025 aloitetussa Fiksummin-kärkihankkeessa kannustetaan henkilöstöä tunnistamaan mahdollisuuksia tehostaa ja sujuvoittaa arjen työtehtäviä.

Investointiohjelmaa on tarkasteltu ja säädetty määrällisesti ja ajallisesti niin, että on päästy talouden kannalta kestäväan tasoon. Investointitaso TTS-kaudella on keskimäärin noin 17,6 milj. euroa vuodessa.

Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan kääntyvän suunnitelmakaudella laskuun investointitason pienentymisen sekä vuosikatteen nousun myötä ja omavaraisuusasteen arvioidaan pysyvän vahvalla tasolla. Tulorahoituksen arvioidaan kasvavan, jolloin omavaraisuus kyetään säilyttämään tulevista investointimenoista huolimatta.

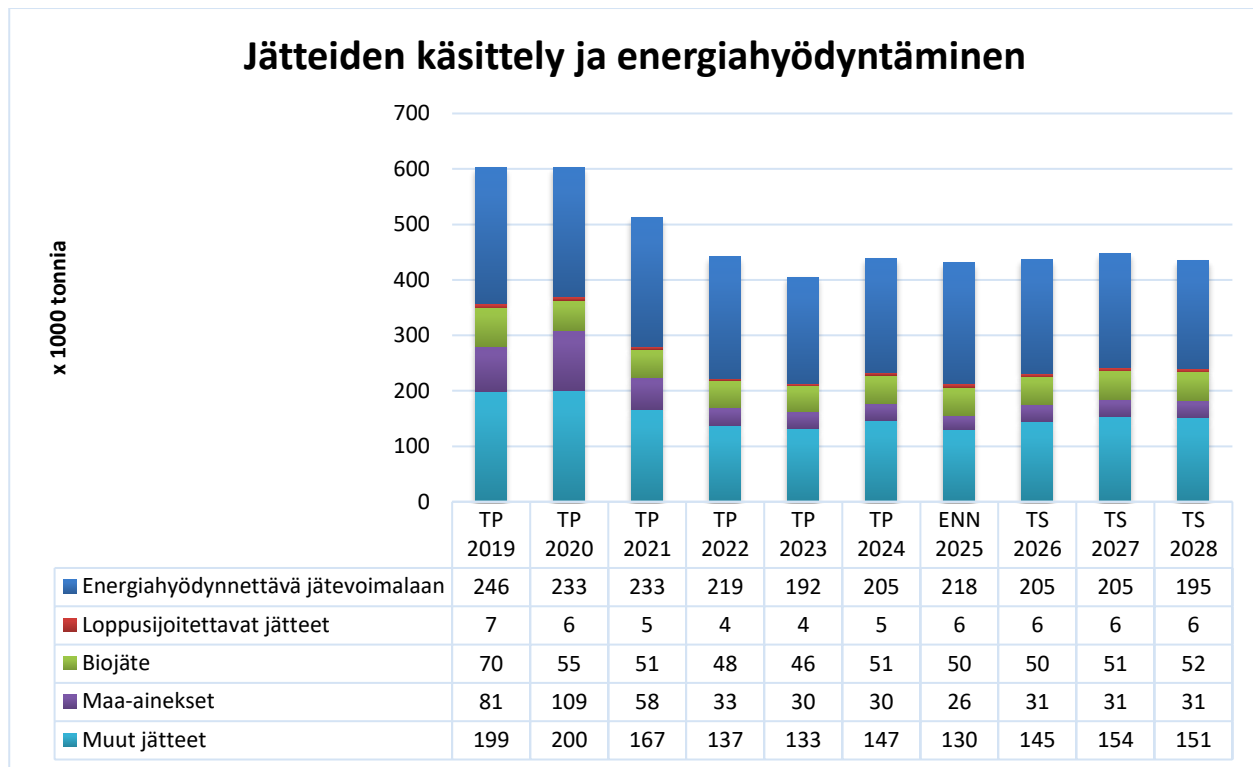
5.2.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Kiinteistöjen astiastyhjennysmäärä (kpl) on kääntynyt laskuun. Sekajäte tyhjennysten määrän arvioidaan laskevan vuosittain 1–2 % TTS kauden aikana. Hyötyjakeiden osalta muutos ei ole merkittävä. Jättemäärien osalta (tn) suoritteiden arvioidaan laskevan talousarviovuonna ja suurin yksittäinen syy on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta. Suunnitelmavuosina jättemäärät kasvavat hitaasti. Vuoden 2026 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut poistuvat kunnallisen jätehuollon vastuulta ja sillä on selkeä vaikutus toimintaan

Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella ennakoidaan edelleen maa-ainesten ja rakentamiseen liittyvien jätteiden määrän laskua tai säilymistä vuoden 2025 tasolla. Kiertotalouden edistämisen myötä materiaaleja toimitetaan jatkossa enenevässä määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. Tulot kasvavat hyvin vähäisesti käsittelypalveluissa perustuen biojätteiden erilliskeräyksen tuomaan pieneen lisään ja mädäte maatalouteen -hankkeen tuoman kaasuntuotannon kasvuun ja siitä saataviin sähköntuotantotuloihin. Erityisesti

syntypaikkalajittelun tehostuminen vaikuttaa kuonan metallipitoisuuden pienenemiseen. Kuonan ja tuhkan käsittelymäärät ovat nousseet ja niiden ennustetaan edelleen kasvavan TTS-kaudella, tähän vaikuttaa ulkomailta tuodun jätteen polttaminen Vantaan Energian jätevoimalassa. Kaatopaikkakaasun määrää jatkaa laskuaan mutta TTS-kaudella rakentuvan kaasuväestön myötä energiantuotannon kannattavuutta pystytään optimoimaan kohdentamalla tuotantoa kannattavimmille tunneille.

TTS-kaudella vakiinnutetaan mädäte maatalouteen – hanke, joka vähentää kenttätoiminnan kuluja ja lisää biokaasun tuotantoa. Tämän lisäksi vapautuu laitoskompostointikapasiteettia, jota varataan lietteen käsittelylle. Toisaalta toimintaikänsä päähän tulleet laitteet ja laitokset nostavat Ämmäsuon alueella kunnossa- ja ylläpitokuluja TTS-kaudella. Ekoteollisuuskeskuksen toiminta on merkittävästi alijäämäistä ja suunnittelukaudella jatketaan työtä uusien tulovirtojen löytämiseksi, olemassa olevan infrastruktuurin tehokkaammaksi hyödyntämiseksi sekä toiminnan tehostamiseksi. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksen infrastruktuuria hyödynnetään Ekomo-mallin mukaisella yritysysteistyöllä sekä erilaisissa kehityshankkeissa. Käsittelykeskuksen lähiympäristön asukkaiden kanssa ylläpidetään laajaa sidosryhmäyhteistyötä muun muassa tapaamisoin ja tiedottamalla alueen toiminnasta.

Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan pysyvän TTS-kaudella vuoden 2024 tasolla. Sortti-asetat ovat ajoittain ruuhkautuneita, erityisesti kevät- ja syyssiivousten aikaan. TTS-kaudella tehostetaan nykyisten asemien toimintaa ja keinoja asiakkaiden asiointiajan nopeuttamiseksi sekä asemien kuormituksen tasaamiseksi. Lisäksi varaudutaan uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan.

5.2.4 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos- % 2026/2025
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	3 697	3 593	3 225	5 500	6 400	-10,2 %
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	0	100	500	3 500	3 400	400,0 %
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 992	2 714	2 115	1 080	1 130	-22,1 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	705	779	610	920	1 870	-21,7 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	1 658	3 935	1 090	1 550	1 450	-72,3 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	554	3 285	350	250	250	-89,3 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	25	247	340	600	800	37,7 %
6 Viimeistelyrakenteet	1 078	403	400	700	400	-0,7 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	11 802	11 079	7 530	7 870	5 450	-32,0 %
7 Biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen	8 263	6 761	1 300	3 700	2 700	-80,8 %
8 Ämmäsuon laajennusalue	87	963	600	100	0	-37,7 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	2 794	2 678	4 580	3 520	2 200	71,0 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet	523	677	850	350	350	25,6 %
11 Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit	135	0	200	200	200	-
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 448	950	1 100	800	800	15,8 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 448	950	1 100	800	800	15,8 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	3 279	1 300	2 400	1 850	3 050	84,6 %
13 Maahankinnat	0	0	1 900	1 200	0	-
14 Muut investoinnit	3 279	1 300	500	650	3 050	-61,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	-1 384	0	0	0	
Jätehuollon investoinnit yhteensä	21 884	19 999	16 445	18 590	17 835	-17,8 %

Jätehuollon investoinnit

Aluepalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen, lisäksi edistetään toimintaa kiertotalouden keskiössä. TTS-kaudella jatketaan Sortti-asemilla tehtäviä vuosittaisia korjaus- ja täydennystöitä, joilla varmistetaan kiinteistöjen toiminnallisuus ja turvallisuus. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella hankitaan myös vuosittain aluepalveluiden kalustoa, kuten Sortti-asemien jätelavoja ja -puristimia. Nykyisessä investointiohjelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan TTS-kaudella. Investointiohjelma päivitetään vuoden 2026 aikana. Tässä yhteydessä tarkastellaan vielä huolellisesti uusien Sortti-asemien tarvetta sekä mahdollisuuksia muun muassa nykyisen asemaverkoston tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Käsittelypalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Merkittävä osa investoinneista perustuu ympäristölupien

velvoitteisiin, mutta investoinneilla tähdätään myös lähiympäristöstä huolehtimiseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen. Talousarviovuonna toteutetaan kaasukeräysjärjestelmien ja vesienhallinnan vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan edellisten vuosien tapaan kaatopaikkojen pinnan vuosittaiset viimeistely- ja niitytystyöt, joilla lisätään strategian mukaisesti alueen luonnon monimuotoisuutta ja vähennetään ympäristökuormitusta.

Talousarviovuoden alussa on varauduttu viimeistelemään biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava käsittelylaitos. Suunnitelmakauden aikana on varauduttu myös hankkimaan mädätteen kausisäilytystä varten säiliötilaa. Talousarviovuonna on lisäksi varauduttu toteuttamaan biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Näistä biojätteen kompostointitunneleiden betonirakenteita kunnostetaan sekä talousarviovuonna että koko suunnitelmakauden ajan. Suunnitelmakaudella on varauduttu käynnistämään myös mädätyslaitoksen toimintavarmuuden ja kapasiteetin riittävyyden edellyttämät investoinnit. Biojätteen käsittelyn investoinneilla pyritään toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan jätteiden käsittelyyn.

Jätehuolto vastaa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalaan toimittamansa jätteen vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan sopimuksen mukaisen osan käsittelystä ja loppusijoittamisesta. Ensimmäinen tuhkasolu T1 täyttyi vuoden 2025 alussa ja se tulee ympäristöluvan mukaisesti sulkea. Talousarviovuonna tuhkasolu T1 suljetaan. Tuhkasolun sulkeminen edellyttää solun suojana olleen katoksen poistamista. Tämä suojakatos on suunniteltu siirrettäväksi biojätteen käsittelyalueelle lisäkatokseksi, jolla parannetaan biojätteen käsittelyn edellyttämää käsittelyinfraa ja vähennetään ympäristövaikutuksia. Talousarviovuonna ja suunnittelukaudella toteutetaan myös tarvittavat kierrätys- ja Ekomo-toiminnan edellyttämät liikenne- ja varastointialueiden investoinnit. Kenttien rakenteissa hyödynnetään aiempien vuosien tapaan kierrätysmateriaaleja ja HSY:n vastuulla olevaa jätevoimalan kuonaa. Kuonan hyödyntäminen tukee strategian toimenpidettä edistää kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa.

Lisäksi käsittelypalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan Ekoteollisuuskeskuksen saneeraus- ja energiatehokkuustoimia, joilla korvataan toimintaikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä, laitteita ja rakennuksia varmistaen siten käsittelyprosessien toimivuus. Lisäksi investoinneissa on varauduttu käsittelypalveluiden vuotuisiin kalustohankintoihin.

Muilla jätehuollon investoinneilla tähdätään pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen, ympäristövastuulliseen toimintaan sekä toiminnan tehostamiseen. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja, maanhankintoja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja, kuten tietojärjestelmien hankintoja. Näistä talousarviovuonna on varauduttu lähinnä hankkimaan jätteenkeräyksen jäteastioita, käynnistämään Sortti-aseman maanhankinta ja hankkimaan jätteenkuljetuksen tietojärjestelmiä. Suunnitelmakaudella jatketaan vuosittaisia jäteastiahankintoja, käynnistetään HSY:n omistaman Seutulan alueen Tuusulan puoleisen kiinteistön kehittäminen toimivaksi kiertotalousalueeksi ja tehdään tarvittavat tietojärjestelmähankinnat.

5.2.5 Talous

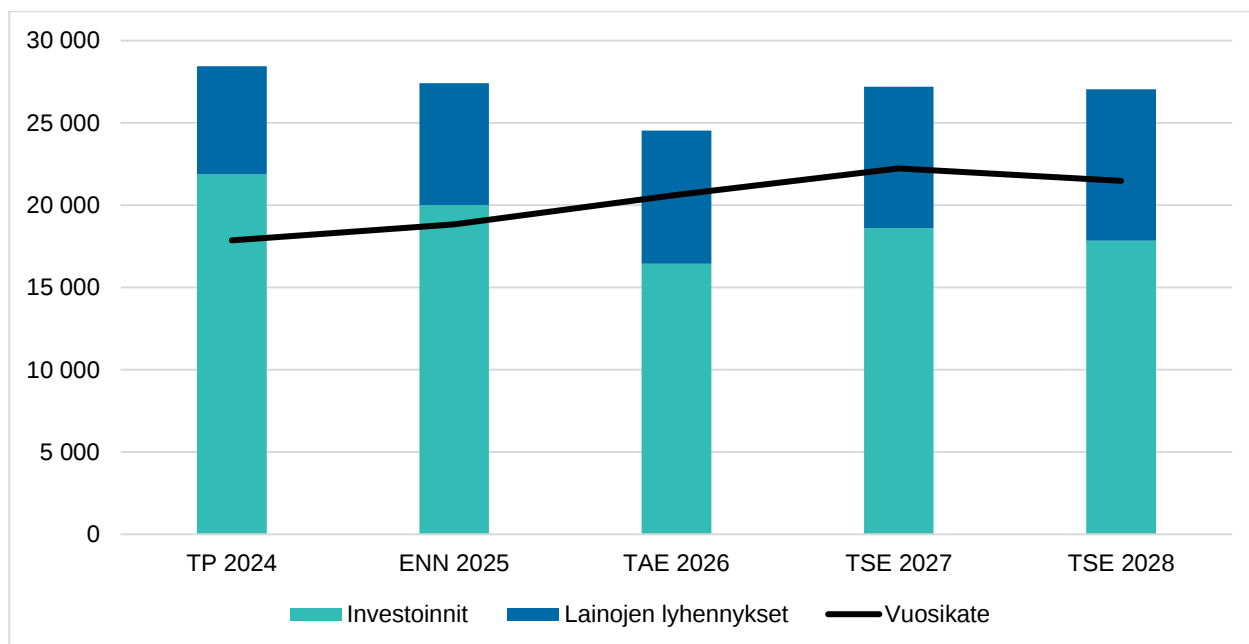
Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	110 489	115 728	118 109	121 648	122 976	2,1 %
Myyntituotot	108 096	113 297	115 241	118 179	119 493	1,7 %
Muut tuotot	2 393	2 431	2 868	3 469	3 483	18,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-90 790	-95 063	-95 537	-97 481	-99 484	0,5 %
Henkilöstömenot	-9 662	-9 826	-9 968	-10 232	-10 431	1,4 %
Palvelujen ostot	-78 348	-79 072	-80 911	-82 333	-83 963	2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 257	-2 776	-3 036	-3 199	-3 330	9,3 %
Muut toimintakulut	-523	-3 388	-1 623	-1 718	-1 760	-52,1 %
TOIMINTAKATE	19 699	20 665	22 572	24 167	23 492	9,2 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-1 839	-1 835	-1 944	-1 936	-2 014	6,0 %
VUOSIKATE	17 860	18 831	20 628	22 231	21 478	9,5 %
POISTOT	-20 938	-25 670	-24 280	-21 741	-21 964	-5,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 078	-6 839	-3 652	490	-485	-46,6 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	65	65	65	65	65	0,0 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 013	-6 774	-3 587	555	-420	-47,0 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	121,7 %	121,7 %	123,6 %	124,8 %	123,6 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	94,2 %	99,4 %	108,9 %	117,3 %	113,3 %	

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisää osin biokaasun energiamyynti ja osin hinnankorotukset. Hinnoina on laskettu keskimäärin noin 4 % korotus vuodelle 2026, toisaalta samalle vuodelle ajoittuu sosiaali- ja terveystalouden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta, joten talousarviovuonna tuotot lisääntyvät noin 2 %. Vuosien 2027 ja 2028 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta tyhjennyskertojen jäädessä vuoden 2026 tasolle. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. Jätevoimalan kuonan metallipitoisuus on pienentynyt, joka osaltaan pienentää raaka-aineista saatavia tuloja. Toisaalta mädäte maatalouteen -hankkeen myötä biokaasun määrä kasvaa tuoden lisätuloa täysimääräisesti vuodesta 2026 eteenpäin.

Inflaation on arvioitu asettuvan noin 2 % tasolle. Kiinteistöiltä kerätyn jätemäärän arvioitu lasku sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden poistuminen jätehuollon asiakkaista pitävät kuljetuspalvelukustannukset talousarviovuonna vuoden 2025 tasolla. Uusien laitosten myötä tulevien laitteiden sekä kaasunhallinnassa että biojätteen käsittelyssä olevien laitteiden vanhentuminen nostaa niiden ylläpitokustannuksia TTS-kaudella. Rahoituskulut pysyvät suunnitelmakaudella samalla tasolla, mutta lainakanta alkaa pienentyä. Poistot pysyvät edelleen suurina investointiohjelman ja lyhennettyjen poistoaikojen takia.

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Suunnittelukaudella investointitarve on keskimäärin 17,6 milj. euroa vuodessa, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta hinnankorotuksilla. Jätehuollon vuosikate paranee suunnitelmakaudella verrattuna 2025 ennusteeseen ja lisävelkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2026. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään hyvänä TTS-kauden investoinneista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	17 860	18 831	20 628	22 231	21 478
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-660	1 324	-555	-555	-555
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-24 659	-21 383	-16 445	-18 590	-17 835
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 775	1 384	0	0	0
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 683	156	3 628	3 086	3 088
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 700	9 200	4 400	5 900	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 560	-7 410	-8 090	-8 605	-9 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 623	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	7 763	1 790	-3 690	-2 705	-3 200

Tulorahoitus kattaa investoinnit vuodesta 2026 lähtien, jolloin lisävelkaantuminen saadaan taittumaan strategian tasapainoisen talouden fokusalueen tavoitteiden mukaisesti. Uutta ulkopuolista lainaa joudutaan nostamaan suunnitelmakaudella yhteensä noin 16,3 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 25,9 milj. eurolla.

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	227 477	221 806	213 971	210 820	206 692
Oma pääoma	85 374	78 600	75 013	75 568	75 148
Pitkäaikainen vieras pääoma	66 405	67 275	63 145	59 850	56 940
- lainat jäsenkunnilta					
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	66 405	67 275	63 145	59 850	56 940
Omavaraisuusaste (%)	43,4 %	40,7 %	41,4 %	42,1 %	42,6 %

Omavaraisuusaste säilyy suunnitelmakaudella vakaana ja on ennusteen mukaan vuoden 2026 lopussa 41,4 % ja saavuttaa 2028 lopussa tason 42,6 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 43,3 %. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä laskee koko suunnitelmakauden ajan.

5.2.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Riskienhallinta on jokapäiväistä työtä, tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin jätehuollon henkilöstön jäsen omassa roolissaan. Operatiivisessa toiminnassa olemme varautuneet mahdollisiin toimintakatkoihin ja -häiriöihin (esim. kuljetukset estyneet tai emme pysty käsittelemään jätteitä) kuvaamalla kyseisiin tilanteisiin tarvittavat menettelytavat. Ensisijaisesti pyrimme estämään vahinkoja, mutta vahingon sattuessa pyrimme minimoimaan seuraukset.

Prosessiturvallisuus ja siihen liittyvät vaatimukset kuten prosessiturvallisuusriskien hallinta on tullut korostetusti esille Ämmässuon Tukesin myöntämien kemikaalilupapäätösten (2023 ja 2024) myötä. Vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi on tehty prosessiturvallisuuden itsearviointi ja aloitettu toimenpiteet prosessiturvallisuuden kehittämiseksi. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä vesihuollon kanssa luoden HSY:n menettelytavat prosessiriskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Ympäristöluvan alaisia toimintojamme valvotaan koko elinkaaren ajan. Valvonnasta vastaavat Uudenmaan ELY-keskus ja kuntien ympäristösuojeluviranomaiset. Määräaikaistarkastuksia tehdään valvontasuunnitelman ja vuosittain laadittavan erillisen valvontaohjelman mukaisesti. ELY-keskusten valvomat laitokset on jaettu neljään valvontaluokkaan tarvittavan tarkastustiheyden perusteella. Ämmässuon ekoteollisuuskeskus kuuluu valvontaluokkaan 1 eli vähintään kerran vuodessa tarkastettavaksi.

Olemme aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa, jonka tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä. Huoltovarmuuskeskus on vuonna 2024 perustanut jätehuoltopoolin, jossa myös HSY:llä on edustus.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaa (KoRi) kehitetään edelleen jätehuollon johdon ja riskienhallinnan kehittämisryhmän (ERM) ja jätehuollon KoRi-ryhmän kanssa tiiviissä yhteistyössä jätehuollon riskienhallinnan vuosikellon tavoitteiden mukaisesti.

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Toimintaympäristö

Uusi ilmanlaatudirektiivi julkaistiin vuoden 2024 lopussa, ja Suomella on kaksi vuotta aikaa viedä se lainsäädäntöön. Direktiivissä asetetaan aiempaa tiukemmat raja- ja tavoitearvot useille epäpuhtauksille, joilla on vakavia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Laki myös harmonisoi ilmanlaatuindeksit kaikkialla EU:ssa niin, että niistä tulee vertailukelpoisia ja selkeitä. Direktiivi vaatii huomioimaan herkät ja haavoittuvat ryhmät. Jatkossa ilmansaasteista kärsivät henkilöt voivat ryhtyä oikeustoimiin, jos uusia kansallisia sääntöjä rikotaan, ja kansalaiset voivat hakea korvauksia terveyshaitoista.

Direktiivin tiukkeneminen tuo lisää velvollisuuksia ilmansuojelutyöhön ja sen suunnitteluun. Ilmansuojelu vaatii yhteistyötä, toimenpiteitä ja resursseja. Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja raja-arvojen tiukentuessa tarvitaan yhä tarkempaa ilmanlaatatietoa kaupunkisuunnittelun tueksi. HSY:llä on hyvä valmius vastata uusiin haasteisiin. Varmistamme myös seudullisen yhteistyön ilmanlaatudirektiivin tuomissa muutoksissa. Ilmanlaadun seuranta tulee kehittää palvelemaan entistä paremmin ilmanlaadun viestintää ja ilmanlaatumalleja sekä -ennusteita. Tulevaisuudessa ilmanlaadun mittauksia voidaan täydentää mallinnuksella toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa.

5.3.2 Strategian toteuttaminen tulosalueella

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisten ja asukkaiden hyödynnettäväksi.

Tuotamme luotettavaa ja ajantasaista tietoa pääkaupunkiseudun ilmanlaadusta. Kehitämme pääkaupunkiseudun ilmanlaadun seuranta sekä tuotamme uutta tietoa kaupunkisuunnittelun ja ilmansuojelutyön tarpeisiin. Viestimme katupölyn ja puunpolton päästöjen haasteista. Tuotamme tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kehitämme ilmanlaadun viestintää erityisesti herkille ja haavoittuville ryhmille. Vastaamme viestintäsuunnitelmasta ilmanlaadun äkillisesti heikentyessä.

Tuotamme tietoa jäsenkaupungeille uuden ilmanlaatudirektiivin vaikutuksista kaupunkien ilmansuojelutyöhön. Lisäämme tietoisuutta tiukentuvista ilmanlaadun kriteereistä herkkien ja haavoittuvien ryhmien huomioimiseksi kaupunkisuunnittelussa. Keräämme taustamateriaalia ja edistämme hyviä käytäntöjä ilmanlaadun huomioimiseksi maankäytön suunnittelussa. Teemme aktiivista verkostotyötä ja tarjoamme kaupungeille foorumin jakaa hyviä käytäntöjä sekä tehokkaita toimenpiteitä.

Turvattu juomavesi

Turvaamme toimintamme jatkuvuuden erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Ilmanlaadun lakisääteinen seuranta on kriittinen tehtävämme. Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon laadukkaan toiminnan kaikissa oloissa. Varaudumme ennakolta erilaisiin ilmanlaadun seurannan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien tarpeiden pohjalta. Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Jatkamme hiilineluselvityksen tekemistä ja kehittämistä ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden vaikuttavuuden arviointiin.

Koordinoimme seudun yhteisen maanpeiteaineiston hankinnan sekä ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteisiä hulevesiaineistoja kaupunkisuunnittelun tarpeisiin.

Tuemme jäsenkaupunkien ilmastotavoitteiden toteuttamista ja ilmastomuutokseen sopeutumista myös valmistelemalla ja toteuttamalla kansallisen ja EU-tason yhteistyöhankkeita. Vastaamme pääkaupunkiseudun ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen asiantuntijaverkostojen toiminnasta sekä kansallisesta ja kansainvälisestä sidosryhmä- ja verkostoyhteistyöstä. Tarjoamme keskustelufoorumin pääkaupunkiseudun asiantuntijoille ilmastoasioiden huomioon ottamiseksi maankäytön suunnittelussa.

Suuntaamme Ilmastoinfon toimintaa energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja ilmastomuutokseen sopeutumisen neuvontaan jäsenkaupunkien tarpeiden pohjalta. Ilmastoinfo neuvoo ja kouluttaa pääkaupunkiseudun taloyhtiöitä ja asukkaita energiankulutuksen vähentämisessä sekä varautumisessa rankkasadetulviin ja helteisiin.

Kiertotalouden keskiössä

Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset kiertotalouden seudulliset tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Lisäksi tuotamme kaupunkien tarpeista lähtien kuntakohtaiset kotitalousjätteen tunnusluvut. Kehitämme ja valitsemme kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden tunnuslukuja pitkäjänteiseen seurantaan. Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja jaamme kiertotaloustietoa sidosryhmien käyttöön. Tuemme jäsenkaupunkien kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistämistä myös valmistelemalla ja toteuttamalla kansallisen ja EU-tason yhteistyöhankkeita.

Työn murros

Kehitämme omaa osaamistamme ja muutoksyvykkyyttä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Varmistamme työmme ja palveluidemme toimintavarmuuden kaikissa tilanteissa. Kiinnitämme erityistä huomiota tietoturvallisuuteen. Seuraamme aktiivisesti tekoälyn kehitystä

toimintaympäristössämme ja tehostamme tiedontuotantoa, analysointia, raportointia sekä viestintää sen tuomien mahdollisuuksien mukaisesti.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme räätälöityä ilmanlaatuviestintää ja palveluita eri kohderyhmille parhaiten soveltuvilla työkaluilla. Ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteisiä paikkatieto- ja perusrekisteriaineistoja kustannustehokkaasti Seudullisessa perusrekisterissä ja sen karttakäyttöliittymässä SeutuRuudussa. Kehitämme uusia ilmasto- ja kiertotaloustyön tunnuslukuja jäsenkaupunkien tarpeisiin.

Kehitämme palveluitamme myös tutkimus- ja yhteistyöhankkeiden avulla. Haemme hankkeille aktiivisesti kansallista ja EU:n tukirahoitusta. Varmistamme, että hankkeet edistävät HSY:n ja jäsenkaupunkien strategisten tavoitteiden toteuttamista tekemällä ennakolta uusien hankkeiden vaikuttavuuden arvioinnin.

5.3.3 Investoinnit

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella tietojärjestelmiin liittyviä investointeja sekä ilmanlaadun mittauslaitteita ja mittausasemia.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-% 2026/2025
	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	425	340	280	260	180	-17,6 %

5.3.4 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
TOIMINTATULOT	5 843	5 568	5 549	5 765	6 069	-0,3 %
Myyntituotot	1 027	765	766	805	769	0,2 %
Kuntaosuudet	4 689	4 566	4 600	4 700	4 900	0,7 %
Muut tuotot	127	237	183	260	400	-22,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-5 364	-5 614	-5 765	-5 830	-5 871	2,7 %
Henkilöstömenot	-3 046	-3 106	-3 182	-3 262	-3 344	2,5 %
Palvelujen ostot	-1 941	-2 080	-2 145	-2 121	-2 072	3,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-101	-145	-148	-151	-154	2,1 %
Muut toimintakulut	-276	-284	-290	-296	-301	2,3 %
TOIMINTAKATE	479	-46	-216	-65	198	365,7 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	480	-46	-216	-65	198	365,7 %
POISTOT	-212	-178	-193	-237	-258	8,6 %
TILIKAUDEN TULOS	268	-224	-409	-302	-60	82,6 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	268	-224	-409	-302	-60	82,6 %

5.3.5 Riskit ja riskienhallintakeinot

Seutu- ja ympäristötiedon kokonaisvaltaisia riskejä hallitaan Riski-järjestelmässä. Tulosalueen johtoryhmä tarkastelee riskejä säännöllisesti HSY:n johtamisen vuosikellon mukaisesti tavoitteena riskilukujen pienentäminen tehokkaiden hallintatoimien avulla. Ilmanlaadun mittaustoiminnassa olemme varautuneet muun muassa mittauksen jatkuvuuden varmistamiseen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Tietojärjestelmien ylläpidossa ja kehittämisessä ohjaamme alihankkijoita aktiivisesti ja huolehdimme sopimusten hyvistä hallinnasta.

5.4 Yhteiset palvelut

5.4.1 Toiminta

Yhteiset palvelut edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Yhteisten palveluiden organisointia muutettiin vuoden 2024 ja 2025 alussa. Henkilöstöyksikkö, viestintä- ja neuvonta sekä asiakaspalvelut keskitettiin uudeksi Asiakkuudet ja viestintä -kokonaisuudeksi. Lakipalvelut ja sisäinen valvonta toimivat suoraan HSY:n johdon alaisuudessa. Kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut siirtyivät Tukipalveluista 1.3.2025 alkaen osittain Vesihuoltoon ja osittain Asiakkuudet ja viestintäosastoon. HSY:n kokonaisvaltainen riskienhallinta siirtyi Talous ja strateginen ohjaus -osastolta HSY:n turvallisuusjohtajan vastuulle 1.4.2025 alkaen. Yhteiset palvelut jakautuvat nykyään kolmeen kokonaisuuteen; Talous -ja strateginen ohjaus, Asiakkuudet ja viestintä sekä Tukipalvelut.

Talous- ja strateginen ohjaus

Talous ja strateginen ohjaus sisältää HSY:n taloushallinnon ja rahoituksen, myyntilaskutuksen, laatu- ja toimintajärjestelmät sekä strategiaproessin.

Osaston perustehtävänä on HSY:n talouden ja tukea analytiikallaan yhtymän tuottavuuden ja kustannustietoisuuden kehittymistä, ennustaa ja herkistellä strategisen aikajänteen kassavirran kehitystä ja varmistaa rahoitusratkaisut lyhyelle ja pitkälle aikajänteelle. Nämä toimet tukevat yhtymän pitkän aikavälin taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Osasto tukee yhtymän strategista johtamista ja strategian implementointia ohjaamalla strategisten kärkihankkeiden työskentelyä ohjelmapäällikköverkostossaan. Osastolla on oma keskeinen roolinsa erityisesti kestävän talouden strategisten päämäärien ohjelmissa.

Osaston perustehtäviin kuuluvat tehtävät laatuverkoston tuella tapahtuvassa toiminnan jatkuvan parantamisen ja prosessijohtamisen edistämisessä tukevat strategisten tavoitteiden toteuttamista.

Asiakkuudet ja viestintä -osasto

Osastomme tehtävänä on tukea vuorovaikutusta ja viestintää asiakkaiden, työntekijöiden ja sidosryhmien välillä monin tavoin. Meille on tärkeää inhimilliset kohtaamiset ja aktiivinen kanssakäyminen, ihmiseltä ihmiselle. Vastaamme asiakaskokemuksesta, viestinnän ja henkilöstön palveluista sekä näiden toimintojen kehittämisestä.

Vastaamme HSY:n työnantajapolitiikasta, linjauksista, ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja työntekijöille. Kehitämme strategian mukaisia henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä koskevia palveluja yhteistyössä muun organisaation kanssa.

Keskeinen tehtävämme on organisaation muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistäminen strategian hengessä ja tavoitteen mukaisesti. Henkilöstöasioihin liittyvät keskeiset tavoitteemme sisältyvät strategian Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksiin Pito- ja vetovoimainen työntekijä ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö. Aiemmin toteutettuja ja käynnissä olevia hankkeita ja prosesseja jatketaan strategian toteuttamiseksi.

Viestintä tukee strategian hankkeiden toteutumista ja kaikkien sidosryhmien sitoutumista niihin. Viestimme ja neuvomme kotitalouksien haitallisista aineista sekä jäteveden typpikuormituksen hillinnästä puhtaaseen Itämereen liittyen. Jatkamme hulevesiviestintää ja panostamme kiinteistöjen neuvontaan osana sujuvia palvelujamme. Markkinoimme hanavettä ja osallistumme tapahtumiin kuten Itämeripäivä ja Maailman vesipäivä. Huolehdimme kriisi- ja poikkeustilanteiden viestinnästä. Ympäristöneuvontamme jalkautuu lasten ja nuorten pariin, aiheina vesi- ja kiertotalousteemat.

Viestimme sidosryhmille ja vaikutamme asukkaiden lajitteluaktiivisuuteen osana strategiakokonaisuutta Kiertotalouden keskiössä. Jatkamme Kiitos kun lajittelet -kampanjointia uudistetun brändikonseptin pohjalta, erityisenä kohdeyleisönä nuoret aikuiset ja painopisteenä biojätteen lajittelu kodeissa. Hyödynnämme vaikuttavuuden tutkimusta suunnittelussa. Jatkamme Kierrätyslähettiläs-yhteistyötä ja kehitämme ja markkinoimme Jäteopas-hakukonepalveluamme. Markkinoimme monipuolisia Sortti- sekä sähköisiä asiointipalveluja ja kerromme jätehuollon kehityshankkeista

Rakennamme luottamusta ja vahvistamme mainettamme sekä sisäisesti että ulkoisesti. Seuraamme mainettamme sidosryhmille tehtävillä tutkimuksilla ja hyödynnämme 2025 tehtyjä tutkimuksia maineemme ylläpitämiseksi ja vastaamaan mahdollisiin haasteisiin. Palvelemme aktiivisesti mediaa ja seuraamme medianäkyvyyttämme. Tuemme viestinnän keinoin veto- ja pitovoimaista työnantajakuva. Kehitämme ja ylläpidämme keskeisiä viestintäkanaviamme, kuten ulkoisia verkkosivuja ja intranet Hessua, ja panostamme sähköisten kanavien, kuten sosiaalisen median, kehittämiseen.

Panostamme toimintakaudella peruspalveluiden turvaamisen lisäksi asiointipalveluidemme sujuvuuden ja nopeuden kehittämiseen. Asiointin ja palveluprosessien digitalisoinnilla, sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä tähtäämme erinomaiseen asiakaskokemukseen. Kehitämme myös asiakaskokemuksen johtamista koko organisaatiotasolla. Tähän kuuluvat keskeisinä kokonaisuuksina jatkuva prosessien sujuvuuden sekä asiakaskokemuksen laadun mittaaminen. Asiointin kokonaisprosesseja sujuvoitetaan sisäisen kumppanitoiminnan kehittämällä. Strategisina mittareina vastuullisten ja kehittyvien palveluiden kokonaisuudessa on sähköisen asiointin käyttöaste sekä asiakastyytyväisyys.

Haluamme edistää avointa työkulttuuria, yhdessä tekemistä ja antaa henkilöstölle mahdollisuuden osallistua HSY:n toiminnan kehittämiseen uudistamalla aloitetoimintamme. Osastomme tehtäviin kuuluu myös sisäisen kumppanuustyön kehittäminen ja ulkoisen sidosryhmätyön edistäminen.

Tukipalvelut

HSY:n hallitus on päättänyt tukipalveluiden tulosalueen lakkauttamisesta ja tukipalveluiden tulosaluejohtajan viran lakkauttamisesta 23.5. järjestetyssä kokouksessa. Tukipalveluiden toimintoja on jo aiemmin järjestelty uudelleen: varastopalvelut siirrettiin vesihuollon verkko-osastolle vuoden 2023 alussa ja kiinteistö- ja ajoneuvopalvelut vesihuollon toimialalle vuoden 2025 alusta. Tällä hetkellä tulosalueeseen kuuluvat Hankintapalvelut ja Tietohallintopalvelut (sisältäen Asiakirjahallinnon palvelut).

Jäljellä olevat toiminnot on tarkoitus integroida osaksi nykyistä yhteisten palveluiden rakennetta. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin, tukea perustoimintoja ja strategian toimeenpanoa sekä parantaa sisäisten palveluiden tehokkuutta ja tuottavuutta. Tukipalveluiden tulosalueen lakkauttaminen selkeyttää myös koko HSY:n organisaatorakennetta: ydintoiminnoissa pääjakona säilyy toimiala–tulosalue, ja yhteisissä palveluissa päätasoksi muodostuu osasto. Uudelleenorganisointi pyritään saattamaan valmiiksi 1.1.2026 mennessä.

Tietohallintopalvelut vastaavat HSY:n suurimpien ICT-asioita sisältävien hankkeiden valmistelusta ja vetämisestä sekä ICT-projektisalkun hallinnasta. Tietohallintopalvelut vastaavat myös HSY:n yhteisten alustaratkaisuiden tuotannon aikaisesta kehittämisestä, ICT infran peruspalvelujen kokonaisuudesta sekä HSY:n arkisto- ja kirjaamotoiminnoista. HSY:n kaikkia toimintoja koskeva tietojohtamisen ja raportoinnin kehittäminen liittyy myös tähän kokonaisuuteen.

HSY:n hankintojen strateginen ja kokonaisvaltainen kehittäminen sisältää toimialojen ja kaikkia HSY:n toimintoja koskevat hankintaprosessit, kilpailutukset, hankintakategoriat, roolit ja vastuut hankinnoissa sekä päätöksenteon vastuut ja valtuudet. Kehittämisen keskipisteessä ovat hankintojen taloudellisten hyötyjen tuottaminen sekä hankintojen sujuvuuden ja hallintamallin kehittäminen. Hankintojen mahdollisuudet tukea HSY:n varautumissuunnittelua ja kiertotalouden huomiointia hankinnoissa ovat TTS-kauden painopisteitä.

5.4.2 Talous

Yhteisten palveluiden eli Johdon, talouden ja strategisen ohjauksen, Asiakkuudet ja Viestinnän sekä Tukipalveluiden toimintamenojen ennustetaan kasvavan talousarviovuonna 2026 3,0 % kuluvan 2025 vuoden ennustetusta tasosta. Taulukossa on esitetty vuoden 2024 vertailutieto vuonna 2024 voimassa olleen organisaatorakenteen mukaisesti.

TOIMINTAMENOT x 1 000 euroa	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	Muutos-% 2026/2025
Johto, talous ja strateginen ohjaus	-5 270	-6 263	-6 170	-6 238	-6 325	-1,5 %
Asiakkuudet ja viestintä	-7 572	-8 602	-8 827	-8 756	-8 880	2,6 %
Tukipalvelut	-9 299	-7 913	-8 474	-8 529	-8 584	7,1 %
Yhteensä	-22 141	-22 779	-23 471	-23 523	-23 789	3,0 %

5.4.3 Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2024	ENN 2025	TAE 2026	TSE 2027	TSE 2028	2026/2025
Johto, talous ja strateginen ohjaus	2	0	200	300	0	-
Asiakkuudet ja viestintä	0	635	960	725	330	51,2 %
Tukipalvelut	700	615	1 163	791	508	89,1 %
Investoinnit yhteensä	702	1 250	2 323	1 816	838	85,8 %

Talous ja strateginen ohjaus- osaston investoinneissa on tehty varaus talouden tietojärjestelmän kehittämiseen. Asiakkuudet ja viestintä -osaston investoinneissa näkyy henkilöstöhallinnon järjestelmiin liittyvät investoinnit ja asiakkuuden hallintaan liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen. Tukipalveluiden investoinneissa on muun muassa tietohallinnon integraatioiden ja tietoverkkojen elinkaarihallinnan kehitystöitä sekä tietoturvaan liittyviä investointeja.

6 Liitteet

Liite 1: Ympäristöohjelma

Ympäristöohjelma valmistellaan HSY:n lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2025.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 1561 2110, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalatorget 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 1561 2110, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 1561 2110, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi

8 §

Kaupungin edustajien nimeäminen yhteisöihin 2025-2029

VD/5044/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/SV/OL/OS

Vantaan kaupunginhallituksen konsernijaoston päätettäväksi on keskitetysti valmisteltu nimeämisesitykset kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden, muiden yhtiöiden sekä kaupungin nimeämisoikeuden piirissä olevien yhdistysten, säätiöiden, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen osalta.

Kaupungin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille on vahvistettu valtaosin vuonna 2024 päivitetyt yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa on määritelty osaamisvaateet kunkin yhtiön hallituksen kollektiivisen osaamisen osalta. Lisäksi omistajapoliittisissa linjauksissa kuvataan muun muassa yhteisön toiminnan tarkoitus, perusteet kaupungin omistajuudelle ja yhteisölle asetettavat pitkän aikavälin tavoitteet.

Kunnallisjärjestöille toimitettiin listaus niistä yhtiöistä, joiden osalta esitettiin kutsuttavaksi ylimääräinen yhtiökokous päättämään hallituksen kokoonpanosta. Listauksessa olivat näkyvissä kunkin yhtiön osalta määritellyt osaamisvaateet. Lisäksi samassa yhteydessä toimitettiin koosteet kaupungin nimeämisoikeuden piirissä olevista muista yhteisöistä, kuntayhtymien toimielimistä, säätiöistä sekä yhdistyksistä. Kunnallisjärjestöjä pyydettiin toimittamaan paikkajakoneuvottelujen mukaiset esitykset nimettävistä henkilöistä 31.5.2025 mennessä. Puolueiden välisten neuvottelujen tuloksen pohjalta laaditut esitykset nimettäväksi jäseniksi on esitetty liitteillä 1-2.

Osaamiskartoituskysely

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus ovat vahvistaneet kaikille kaupungin konserniyhtiöille muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset. Omistajapoliittisissa linjauksissa on yksilöity, minkälaisia osaamisalueita tulisi painottaa hallituksen jäsenten nimeämisessä. Osaamisvaateiden toteutumisen kartoittamiseksi on paikkajaossa nimettäväksi esitetyille, nimettäväksi esitettävälle asiantuntijajäsenille sekä muiden osakkaiden hallitukseen nimettäväksi esittämille tehty osaamiskartoitusta koskeva kysely kesän 2025 aikana. Hallitusten kokonaisosaamista kuvaavat osaamiskartoituskyselyn tulokset on esitetty yhtiökohtaisesti liitteellä 3. Pääosin osaamisvaateet toteutuvat hyvin hallitusten kollektiivisessa osaamisessa. Kyselyn tulokset toimitetaan tiedoksi konserniyhtiöille, jotka hyödyntävät niitä hallitusten perehdytystä suunnitellessaan. Perehdytyksessä huomioidaan erityisesti kunkin konserniyhtiön toimialaan liittyviä erityiskysymyksiä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan konsernijaosto päättää mm. menettelyohjeiden antamisesta konserniyhtiöille sekä edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty, samoin kuin osakkeenomistajalle tai muulle omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämisestä, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiainen tai konsernilakimies Otto Lehto edustamaan Vantaan kaupunkia seuraavien yhtiöiden ylimääräisissä yhtiökokouksissa tai laatimaan ja allekirjoittamaan kaupungin puolesta liitteen mukainen hallituksen valintaa koskeva osakkeenomistajan päätös: Vantaan Energia Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy, Mercuria kauppaoppilaitos Oy, Kiinteistö Oy Tiedepuisto sekä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy;
- b) valita a) kohdassa mainittujen yhtiöiden hallitukseen jäsenet ja puheenjohtajat yhtiöjärjestyksen mukaiseksi toimikaudeksi liitteen 1 mukaisesti sekä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n osalta Helsingin kaupungin päättämän mukaisesti;
- c) valita Vantaan Energia Oy:hyn lisäksi yhtiöjärjestyksen mukaiseksi toimikaudeksi hallitukseen varapuheenjohtajan ja yhden jäsenen Helsingin kaupungin päättämän mukaisesti;
- d) antaa VAV Yhtymä Oy:lle ja VTK Kiinteistöt Oy:lle menettelyohjeeksi valita liitteen 1 mukaisesti omiin tytäryhteisöihinsä liitteen mukaiset hallituksen jäsenet ja puheenjohtajat; ja
- e) nimetä liitteessä 2 mainittujen yhdistysten, säätiöiden ja muiden yhteisöjen toimielinten jäsenet seuraavaksi toimikaudeksi liitteen 2 mukaisesti.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että konsernijaoston jäsen Päivi Laakso poistui kokouksesta intressijäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Liite 1: Kaupungin edustajat yhtiöissä syksyllä 2025
- Liite 2: Kaupungin edustajat yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhteisöissä syksyllä 2025
- Liite 3: Osaamiskartoituskyselyn tulokset

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaupungin edustajat yhtiöissä syksyllä 2025

	Koko	Nimi	Asema	Puolue
Vantaan Energia Oy	3+2	Tommi Valtonen	pj.	kok
		Säde Tahvanainen	jäsen	sdp
		Mikko Viilo	jäsen	vihr
		Reetta Antila	asiantuntijajäsen	
		Antti Nummi	asiantuntijajäsen	
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	9	Risto Tamminen	pj.	sdp
		Tomi Puikkonen	varapj.	kok
		Chau Nguyen	jäsen	vas
		Roosa Haapalainen	jäsen	kok
		Juha Suoniemi	jäsen	ps
		Anniina Kostilainen	jäsen	vihr
		Nina Uskola	jäsen	sdp
		Sina Nordman	jäsen	kok
		Saara Laakso	jäsen	sdp
VAV Yhtymä Oy	11+1	Kimmo Kiljunen	pj.	sdp
		Satu Koskinen	varapj.	kok
		Mika Oja	jäsen	sdp
		Teemu Arvonen	jäsen	kok
		Kati Tyystjärvi	jäsen	vas
		Timo Huhta	jäsen	vihr
		Soili Semkina	jäsen	sdp
		Mika Rautio	jäsen	kok
		Markku Weckman	jäsen	ps
		Susanna Bruun	jäsen	sdp
		Jorma Hentilä	jäsen	kesk
		Katarina Haigh	asiantuntijajäsen	
VAV Asunnot Oy	3+2+1	Kimmo Kiljunen	pj.	sdp
		Mika Rautio 2 vuotta, Teemu Arvonen 2 vuotta	jäsen	kok
		Timo Huhta	jäsen	vihr
		Katarina Haigh	asiantuntijajäsen	
VAV Palvelukodit Oy	3+1	Satu Koskinen	pj.	kok
		Kimmo Kiljunen	jäsen	sdp

		Jorma Hentilä Sari Lindqvist	jäsen virkamiesjäsen	kesk
VAV Hoiva-Asunnot Oy	3+1	Satu Koskinen Kimmo Kiljunen Kati Tyystjärvi Sari Lindqvist	pj. jäsen jäsen virkamiesjäsen	kok sdp vas
VTK Kiinteistöt Oy	8+1	Victor Snellman Päivi Laakso Viljami Kammonen Riku Kärkkäinen Pekka Virkamäki Jenni Alasuutari Tiina-Maaria Päivinen Marjo Lipasti Tiina Ekholm	pj. varapj. jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen virkamiesjäsen	kok sdp sdp kok ps vihr sdp kok
Vivamus Kiinteistöt Oy	3+1	Victor Snellman Päivi Laakso Jenni Alasuutari Tuire Nyberg	pj. varapj. jäsen asiantuntijajäsen	kok sdp vihr
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	5	Carita Orlando Antti Korhonen Daniel Hollen Hanna Koivula Tanja Saarinen	pj. jäsen jäsen jäsen jäsen	kok kok sdp sdp ps
Kiinteistö Oy Tiedepuisto	6	Perttu Koistinen Olavi Lehtonen Leila Gharajeh Daghi Suve Pääsukene Eero Vainionpää Mirva Pajanne	pj. varapj. jäsen jäsen jäsen jäsen	kok sdp kok sdp ps vihr

KAUPUNGIN EDUSTAJAT YHDISTYKSISSÄ, SÄÄTIÖISSÄ JA MUISSA YHTIÖISSÄ
SYKSYLLÄ 2025

	Koko	Nimi	Asema	Puolue	Nimi	Asema	Puolue
Ami-säätiön hallitus		2 Kirsi Salonen	jäsen	sdp			
		Maarit Raja-Aho	jäsen	kok			
Tiedekeskussäätiön hallitus		4 Markku Kuula ens. 2v, Sari Multala jälk. 2v	pj.	kok			
		Vesa-Pekka Meskanen	jäsen	sdp			
		Pauliina Lampinen	jäsen	sdp			
		Satu Ek ens. 2v, Markku Kuula jälk. 2v	jäsen	kok			
Tiedekeskussäätiön valtuuskunta		14 Jouni Luukkanen	Jäsen	sdp			
		Jari Ahokas	Jäsen	kok			
		Keijo Hiltunen	Jäsen	sdp			
		Otto Aalto	Jäsen	kok			
		Niilo Kärki	Jäsen	ps			
		Säde Heikinheimo	Jäsen	vihr			
		Pirkko Niemi	Jäsen	sdp			
		Nina Ristivehmas	Jäsen	kok			
		Anu Järveläinen	Jäsen	vas			
		Päivi Laakkonen	Jäsen	sdp			
		Sari Linnansalmi	Jäsen	ps			
		Jaana Kouvalainen	Jäsen	kok			
		Tommi Vornanen	Jäsen	vihr			
		Varpu Peltonen	Jäsen	sdp			
Uudenmaan virkistysalueyhdistys valtuuskunta	3+3	Tiia Karpin	vpj.	kok	Karri Louevuo	varajäsen	kok
		Anni Rolig	jäsen	vihr	Ahti Tenhunen	varajäsen	vihr
		Teemu Kokkonen	jäsen	sdp	Soile Sillanmäki	varajäsen	sdp
Suomen ilmailumuseosäätiön edustajisto		1 Olli Saarikko	jäsen	sdp			
Suomen ilmailumuseosäätiön hallitus		1 Antti Seppinen	jäsen	kok			
Suomen kansallisoopperan ja baletin hallitus (vaihdos seuraavan kerran 2028)		1 henkilöt nimetään lähempänä toimikauden vaihtumista	jäsen	kok			
Suomen kansallisoopperan ja baletin hallintoneuvosto (vaihdos seuraavan kerran 2028)		2 henkilöt nimetään lähempänä toimikauden vaihtumista	jäsen	kok			
		henkilöt nimetään lähempänä toimikauden vaihtumista	jäsen	sdp			

Osaamiskartoituskysely konserniyhteisöjen hallitusten luottamushenkilö- ja asiantuntijajäsenille

Konserniohjaus ja –valvonta, Hannu Koskinen

12.8.2025

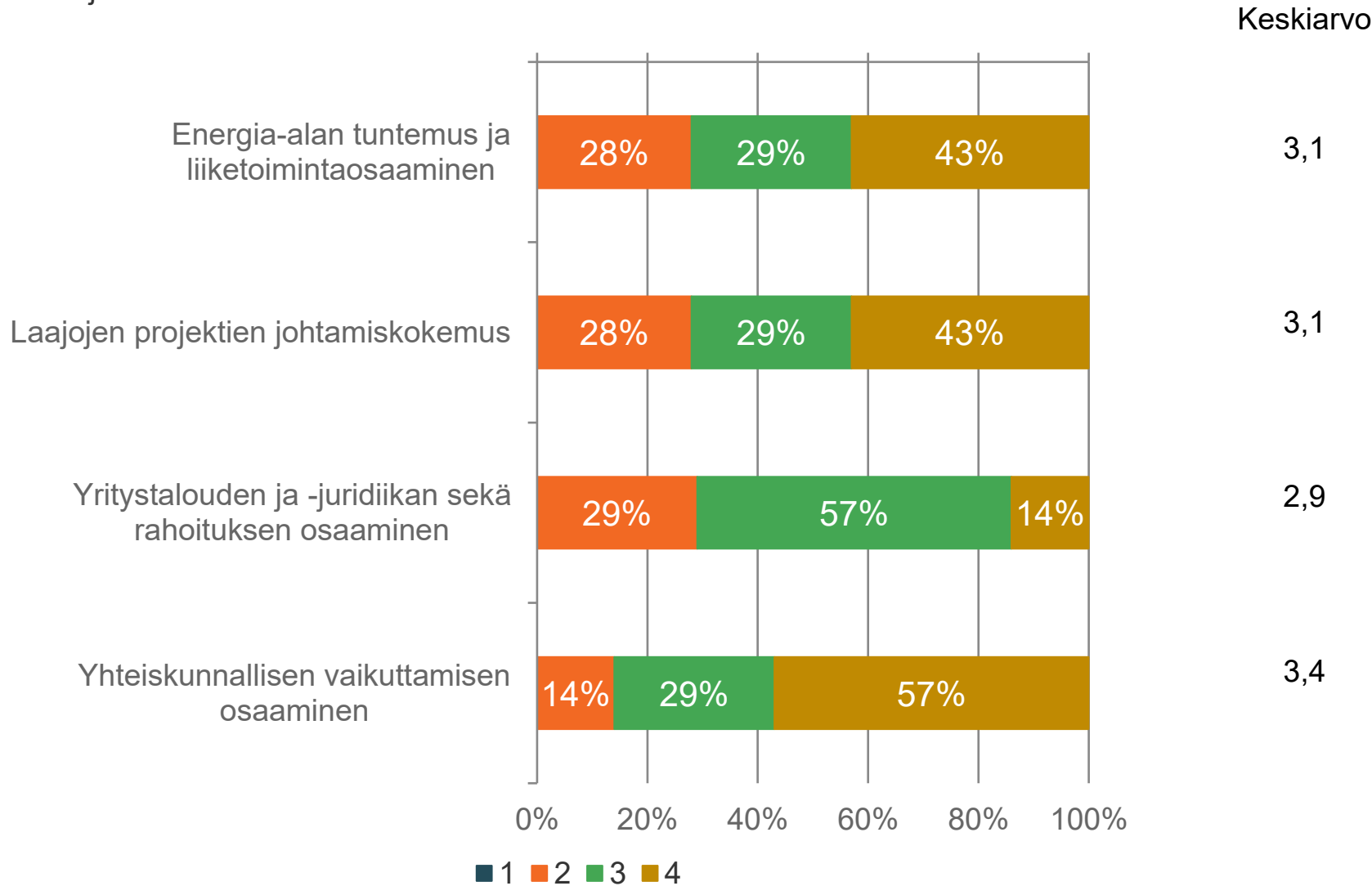

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

Vastaajien määrä: 7

Vantaan Energia Oy

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

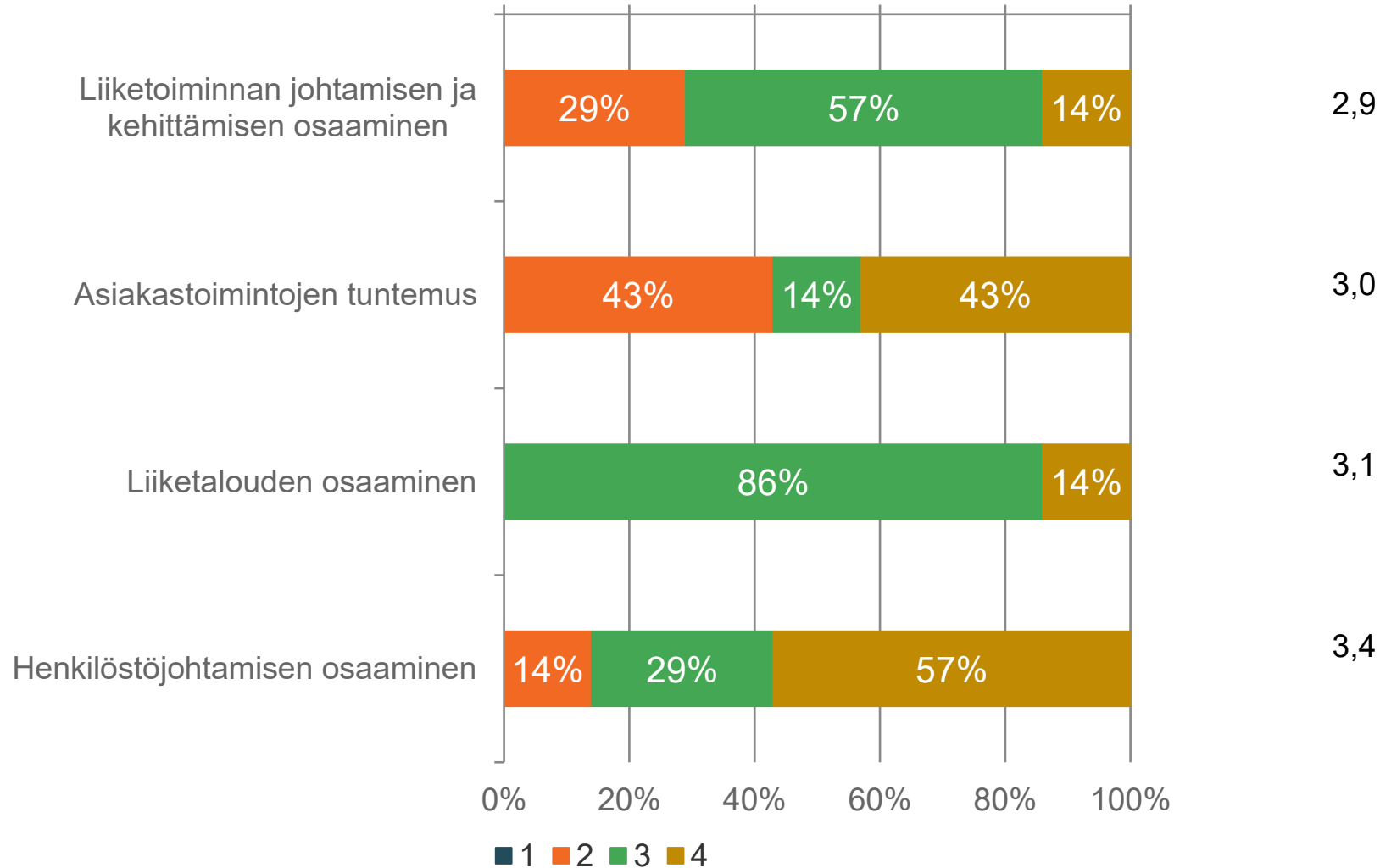
1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

Vastaajien määrä: 7

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Keskiarvo

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

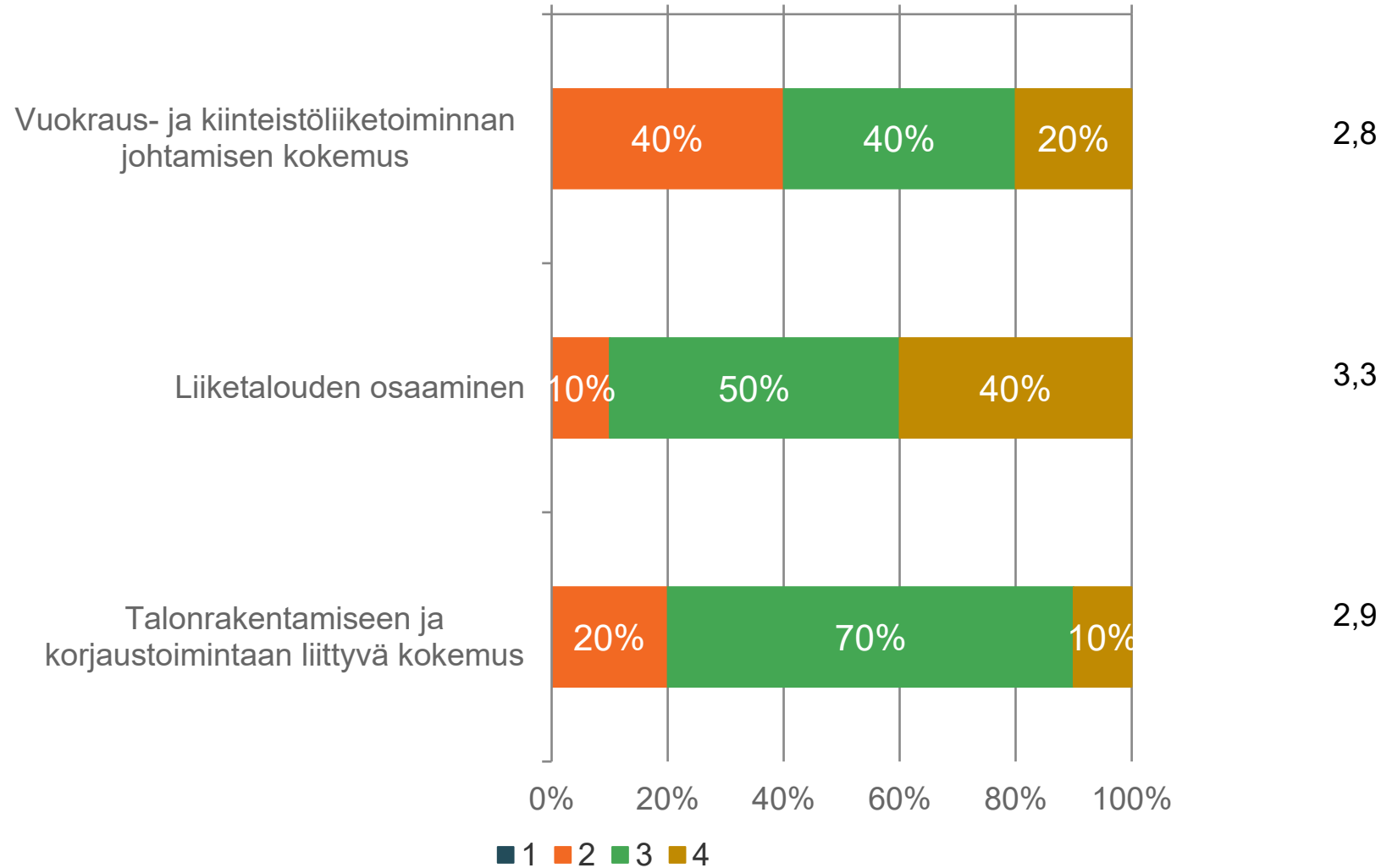
1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

Vastaajien määrä: 10

VAV Yhtymä Oy

Keskiarvo

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

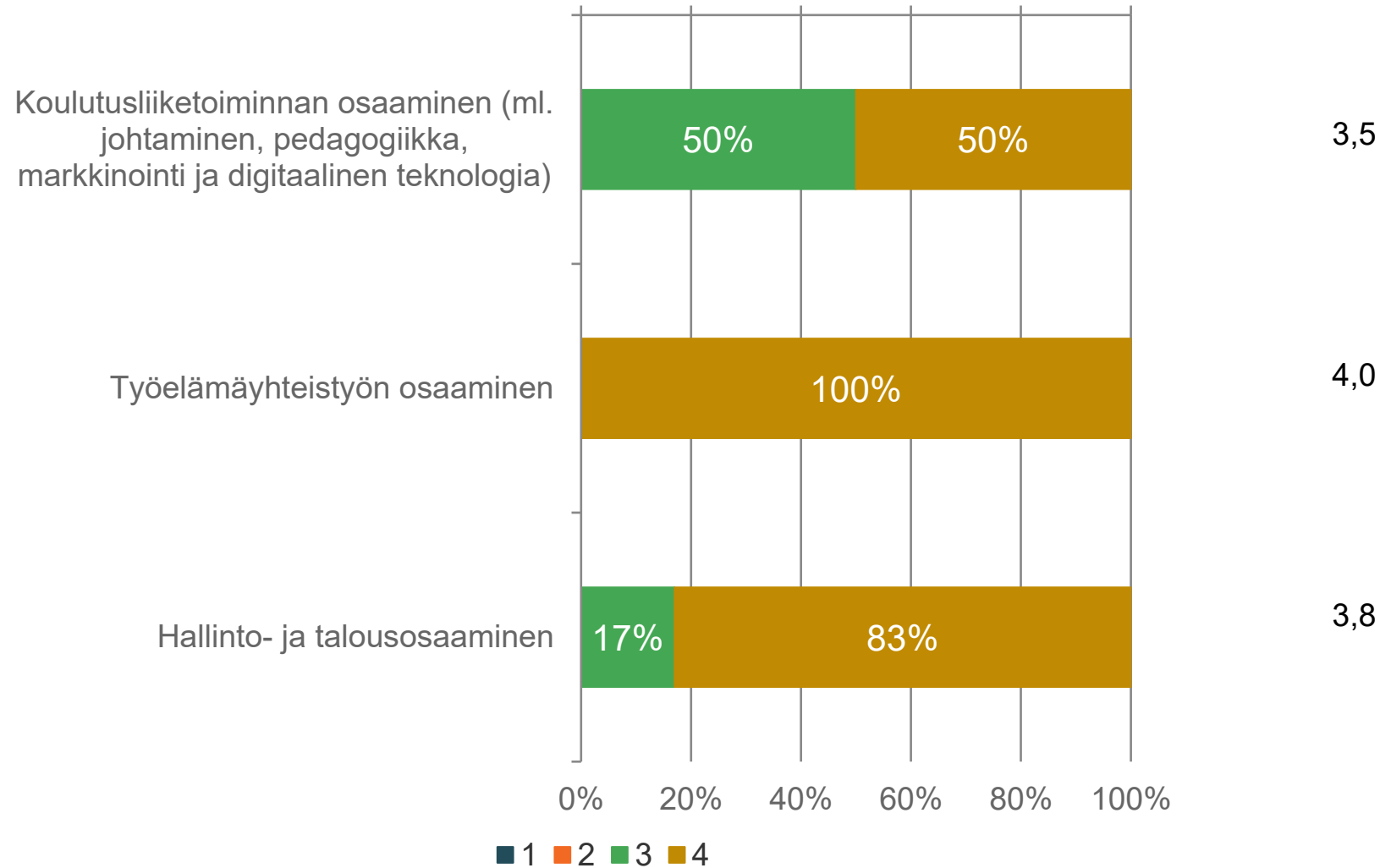
1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

Vastaajien määrä: 6

Mercuria Kauppaoppilaitos Oy

Keskiarvo

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

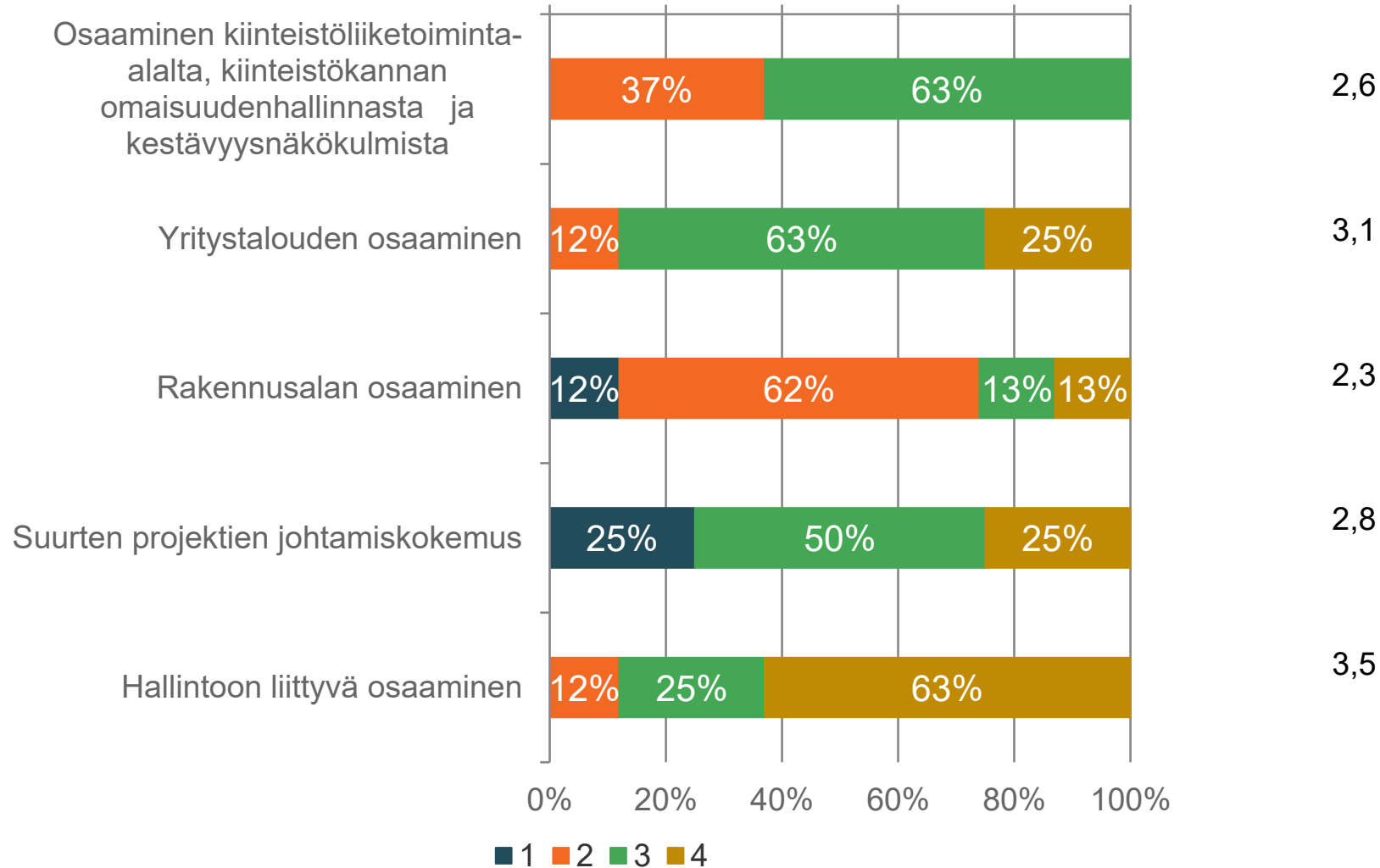
1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

Vastaajien määrä: 8

VTK Kiinteistöt Oy

Keskiarvo

Valitse osaamistasi eri osa-alueilla parhaiten kuvaava vaihtoehto

1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon

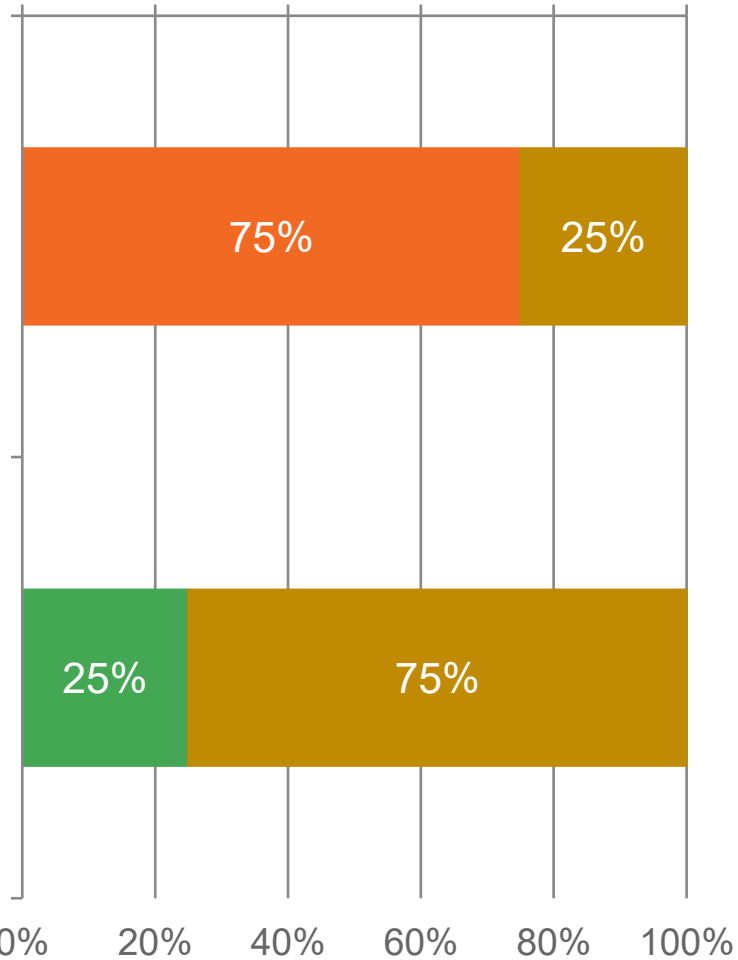
Vastaajien määrä: 4

Vivamus Kiinteistöt Oy

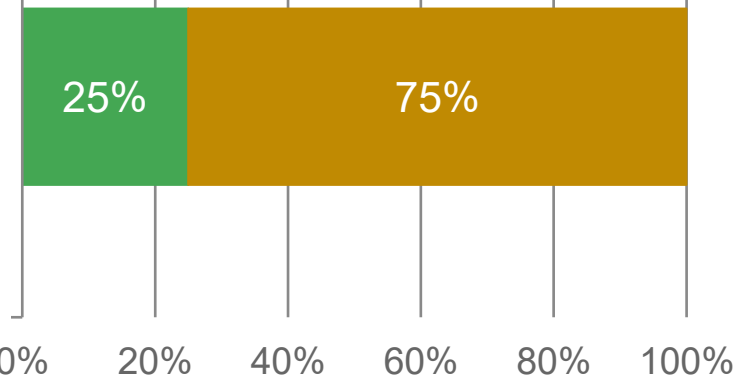
Keskiarvo

Kiinteistöliiketoiminta-alan osaaminen

2,5

Vuokraustoimintaan, talouteen ja hallintoon liittyvä osaaminen

3,8

1 2 3 4

9 §

Konsernijaoston toimivallan delegointi yhtiöiden, yhdistysten, säätiöiden ja muiden yhteisöjen kokousasioissa 2025

VD/5045/00.01.01.02/2025

RV/K-ML/RK-K/SV

Kuntalain (410/2015) 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Lisäksi kuntalain 47.1 §:ssä todetaan, että omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin

- 4 kohdan mukaan jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin, kun kaupungilla on siihen oikeus;
- 5 kohdan mukaan edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty, samoin kuin osakkeenomistajalle tai muulle omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämisestä, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä.

Hallintosäännön 8 luvun 8 §:n mukaan konsernijaosto voi siirtää sille määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle.

Hallintosäännön 2 luvun 7 §:n ja 3 luvun 5 §:n mukaisesti kaupunginjohtajalla ja henkilöstö- ja konsernijohtajalla tai näiden määräämällään on oikeus päättää kiireellisissä tapauksissa kaupungin edustajan määräämisestä toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidetävä kuulta, sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta.

Konsernijaosto päätti 13.9.2021 § 7 delegoida enintään 31.12.2025 saakka kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan päätettäväksi menettelyohjeiden antamisen eräiden yhtiöiden yhtiökokouksiin sekä menettelyohjeiden antamisen sellaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa, joissa on tilakeskuksen hallinnassa tai valvonnassa olevia asuntoja. Lisäksi päätöksillä valtuutettiin kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan määräämään edustajat ja antamaan menettelyohjeet ko. yhtiöiden yhtiökokouksiin. Päätöksillä delegoidut yhtiöt ja yksittäiset asunto-osakkeet eriteltiin päätöksien liitteissä.

Konsernijaosto päätti 13.9.2021 § 7 ja 17.11.2021 § 6 delegoida enintään 31.12.2025 saakka lautakunnille ja apulaiskaupunginjohtajille kaupungin kokousedustajien nimeämisen yhdistysten, säätiöiden ja muiden yhteisöjen kokouksiin sekä tarvittaessa antamaan menettelyohjeet kokouksiin, nimeämään jäsenet säätiön toimielimiin sekä säätiöiden tilintarkastajat, jos kaupungilla on siihen oikeus. Yhdistysten ja säätiöiden jaottelu ilmeni päätöksen esittelyosasta.

Luettelo kaupunkiympäristön toimialalle delegoitavista yhtiöistä on esitetty liitteellä 1. Delegoitavaksi esitetään ensinnäkin kaupungin omistukset asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä, joiden perusteella kaupungin osakashallinnassa on yksittäisiä tontteja ja toimitiloja. Muut liitteessä 1 delegoitavaksi

esitetyt osakeomistukset ovat vähäisiä yhden tai muutaman osakehuoneiston omistuksia asunto-osakeyhtiöissä.

Luettelo lautakunnille ja toimialojen apulaiskaupunginjohtajille delegoitavista yhdistyksistä, säätiöistä ja muista yhtiöistä on esitetty liitteellä 2.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään delegoida hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5 kohtien mukaista päätösvaltaa seuraavasti:

- a) kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja päättää liitteen 1 yhtiöiden osalta
 - edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava,
 - menettelyohjeiden antamisesta yhtiökokouksissa päätettävistä asioista, sekä
 - jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä, kun kaupungilla on siihen oikeus;
- b) kukin lautakunta päättää liitteessä 2 sille määritettyjen yhteisöjen ja verkostojen osalta
 - edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, sekä
 - jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä, kun kaupungilla on siihen oikeus;
- c) kukin apulaiskaupunginjohtaja päättää liitteessä 2 heille määritettyjen yhteisöjen ja verkostojen osalta
 - edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, sekä
 - jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä, kun kaupungilla on siihen oikeus;
- d) päätös on voimassa toistaiseksi kuitenkin enintään 31.12.2029 saakka;

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Liite 1: Luettelo delegoitavista yhtiöistä ja yksittäisistä asunto-osakkeista
- Liite 2: Luettelo delegoitavista yhdistyksistä, säätiöistä ja muista yhteisöistä

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta, lautakunnat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

LAUTAKUNNILLE DELEGOITAVAT YHDISTYKSET, SÄÄTIÖT JA MUUT YHTEISÖT
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
Suomen liikemiesten kauppaopiston säätiö
Kaupunkikulttuurilautakunta
International Council of Museums, Suomen osasto ry
Helsingin seudun kesäyliopiston säätiö
Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry
Suomen museoliitto ry
Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry
Urhea-säätiö
Tako ry
Kuninkaantie ry
Tapahtumateollisuus ry
Helsingin tanssiopisto
Taito Etelä-Suomi ry
Soivat Musikantit ry
Meri-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry
Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki ry
Sydkustens landskapsförbund r.f.
Kunnallisen nuorisotyön yhdistys ry
TOIMIALOJEN APULAISKAUPUNGINJOHTAJILLE DELEGOITAVAT YHDISTYKSET, SÄÄTIÖT JA MUUT YHTEISÖT
Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja
Pyöräilykuntien verkosto ry
RAKLI ry
BuildingSMART Finland
Green Building Council Finland
Elävät kaupunkikeskustat ry
Yhdyskuntasuunnitteluseura
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
Alvar Aalto -verkosto
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymä
Suomen kasvukäytävä -verkosto
Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja
Ammattiosaamisen kehittämissyhteistyö AMKE ry
Skills Finland ry
Kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtaja
Bildningsalliansen rf
FRAME-säätiö
Kansalaisopistojen Liitto KOL ry
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ry
Tekniikan museon säätiö
Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

DELEGOITAVAT YHTIÖT

Yhtiön nimi	Omistus % kaupunki /konserni
Asunto Oy Keltasafiiri	100
Safiiriparkin Huolto Oy	10,29/20,32
Asunto Oy Hirvitie 39	21,7
Asunto Oy Korsonpiha	24,1
Asunto Oy Tikkurilan Koivutie 10	30,5
Asunto Oy Vantaan Näätäkuja	41,5
Kesäkylä Koivikko Oy	alle 1
Asunto Oy Hepokuja 6	5,8
Asunto Oy Keihäsrinne	alle 1
Asunto Oy Korson Salkola	alle 1
Asunto Oy Kurjenpolventie 1	4,4
Asunto Oy Linnoituskuja	12,3
Asunto Oy Myyrinnotko	7,2
Asunto Oy Myyrinranta	11,2
Asunto Oy Myyrinrunko	7,2
Asunto Oy Pähkinäkeskus	3,2
Asunto Oy Pähkinämaa	13,0
Asunto Oy Pähkinäpirtti	2,7
Asunto Oy Osmon-Salpa	6,9
Asunto Oy Sakarin-Salpa	9,5
Asunto Oy Tikkurilan Kassatalo	4,3
Asunto Oy Tikkurilan Kiertotie 54	12,9
Asunto Oy Tikkurilan Peltolantie	12,3
Asunto Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8	6,4
Kiinteistö Oy Vantaan Karhunkierros 1 C	13,4
Asunto Oy Vantaan Ravuri	20,0
Asunto Oy Vantaan Suunnistajankuja 8	18,9
Asunto Oy Unikkotie 2	5,9
Kiinteistö Oy Myyrmäen Kauppakeskus	19,5
Kiinteistö Oy Martinmiilu	1,1
Kiinteistö Oy Tikkurilan Kauppakeskus	1,2
Tikkurilan Kauppatalo Oy	3,1

Yksittäiset asunto-osakkeet

As Oy Myyrinpaju
As Oy Vantaan Näätäkuja 3
As Oy Aarren-Salpa
As Oy Eskon-Salpa
Asunto Oy Evästie 8

Asunto Oy Evästie 10
As Oy Hakunilanpuisto
As Oy Harmorinne
Asunto Oy Havukallionkatu 9
As. Oy Havukoskenkatu 12
As. Oy Havukoskenkatu 14
Kiint. Oy Havukosken Palvelutalo
Asunto Oy Hepokuja 9
Asunto Oy Hiirakko
Asunto Oy Hiirakkotie 8
As. Oy Hiirilampi
As. Oy Hiiripiste
Asunto Oy Ilkan-Salpa
Asunto Oy Jaakon-Salpa
Asunto Oy Karjopolku 9
Asunto Oy Karjopolku 11
Asunto Oy Karjopolku 12
Asunto Oy Kielomäki
Asunto Oy Kiulukuja 4
Asunto Oy Kivivuorenkuja 4
As. Oy Korson Minkkitie 3
Asunto Oy Kukinkuja 4
Asunto Oy Kukinkuja 10
Asunto Oy Kultapyrstö
As. Oy Kuulakuja 3
As. Oy Kytötie 1
As Oy Kytötie 5
Asunto Oy Laidunpolku 5
As. Oy Lauranpolku 8
As. Oy Laurantie 10
Asunto Oy Hannunkartano
Asunto-Oy Kaivosvouti
Asunto Oy Lintukallionrinne 5
Asunto Oy Lintukallionrinne 7
As. Oy Maitikkakuja 5 ja 6
As. Oy Maitikkapolku 9
Asunto Oy Martinlukko
Asunto Oy Metsänreuna
Asunto Oy Mikkolankallio
Asunto Oy Mikkolanlaakso
Asunto Oy Mikkolanmäki
Asunto Oy Mikkolanpiha
Asunto Oy Mikkolanvainio
Asunto Oy Myyrinkuuhu
Asunto Oy Myyrinlinna

Asunto Oy Myyrinnoro
Asunto Oy Myyrinrimpi
Asunto Oy Nuijatie 9
Asunto Oy Nuijatie 11
Asunto Oy Nuijatie 21
Asunto Oy Ohrapelto
Asunto Oy Paimenenkatu 16
Asunto Oy Paimenenkatu 23
As. Oy Pajupilli
As. Oy Pallaskeronkuja 2
As. Oy Pallaskeronkuja 4
Asunto Oy Pekan-Salpa
Asunto Oy Raikukuja 1
Asunto Oy Raikurinne 1
Asunto Oy Rajahaapa
As. Oy Rajakentäntie 4
Asunto Oy Rajaleppä
Asunto Oy Rajatuomi
Asunto Oy Rasinkatu 14
Asunto Oy Rastitie 6
Asunto Oy Rautkalliontie 4
As. Oy Rautkalliontie 5
As. Oy Rautkalliontie 7
As. Oy Rautkalliontie 8
Asunto Oy Rautkalliontie 10
As. Oy Ruusuvuorenkuja 4
Asunto Oy Salpalehto
Asunto Oy Satorinne
As. Oy Simonkallio
As. Oy Simonkallionkuja 4 ja 6
Asunto-osakeyhtiö Säästöpyrstö
As. Oy Taivaskero 5
Asunto Oy Tapion-Salpa
Asunto Oy Tikkurilan Ristipuro
Asunto Oy Tikkurilan Talkootie 24
As. Oy Uusiniitynpuisto
As. Oy Vanamonkuja 1
As Oy Vanamontie
As. Oy Vantaan Kerokuja 3
As. Oy Vantaan Keropuisto
As. Oy Vantaan Suunnistajankuja 4
As. Oy Vantaan Suunnistajankuja 6
Asunto Oy Vantaantornit
Asunto Oy Virpikuja 4
Asunto Oy Pähkinäkumpu

Asunto Oy Kaivosmäki
Asunto Oy Kaivosrinne
Asunto Oy Mantelikuja 3
Asunto Oy Myyrinaapa
Asunto Oy Norkkorinne
Asunto Oy Talvikkitie 26
Asunto Oy Vantaankielo
Asunto Oy Satoravuri
Asunto Oy Nuijatie 14
Asunto Oy Kinesmanpuisto
Asunto Oy Pähkinärinteentie 28
As. Oy Seljapolku 3
Asunto Oy Virpikuja 3
As. Oy Kuntopuisto
Asunto Oy Kivivuorenkuja 5
Asunto Oy Myyrintähkä
Asunto Oy Vantaanmäki
Asunto Oy Vantaan Haapapuisto
Asunto Oy Vantaan Kannuskuja
Asunto Oy Vantaan Kannuspuisto
Asunto Oy Kaivostornit
Asunto Oy Pähkinänummi
As Oy Vantaan Kuminapolku
Asunto Oy Mikkolanpuisto
Asunto Oy Piikkirinne 4
Asunto Oy Rasinrinne 9
Asunto Oy Sato-Mäki
As Oy Esikkopiha
Asunto Oy Simonkalliontie 10
Asunto Oy Myyrinkoivu
Asunto Oy Tikkurilan Heinätie 5
Asunto Oy Nuijakuja 6
Asunto Oy Myyrinreuna
Asunto Oy Orapihlajanpolku 1
Asunto Oy Myyränpelto
Asunto Oy Veijon-Salpa
Asunto Oy Myyränmaa
Asunto Oy Urhon-Salpa
Asunto Oy Myyrinmetsä
Asunto Oy Myyrinleppä
Asunto Oy Sinirinta
Asunto Oy Vaahtera-Aitta
As. Oy Virpikuja 5
Asunto Oy Pähkinätie
Asunto Oy Kastanjakuja 1

Asunto Oy Eeron-Salpa
Asunto Oy Kaarenkeiju
Asunto Oy Kaarenmäki
Asunto Oy Kustaanmäki
Asunto Oy Maauunintie 21
Asunto Oy Myyrinheinä
Asunto Oy Myyrinjänkä
Asunto Oy Myyränpalsta
Asunto Oy Olavin-Salpa
As. Oy Simonkallionkuja 1
Asunto Oy Vantaan Heinämies
Asunto Oy Veikon-Salpa
As. Oy Malmivalli
Asunto Oy Pähkinäketö
Asunto Oy Voudintornit
Asunto Oy Vantaan Minkkipolku
As. Oy Uusiniitynpiha
Asunto Oy Vantaan Haapatie
Asunto Oy Vantaan Ravurinmäki
Asunto Oy Lummetie 34
As. Oy Varusrinne
Asunto Oy Kaviourantie
As. Oy Keihästie 5
Asunto-Oy Tornipari
Asunto Oy Varistola
Asunto Oy Kolohongankuja 3
Asunto Oy Uusiraja
Asunto Oy Kaarenketö
Asunto Oy Kaarenhaltia
Asunto Oy Grufvstahus Bostads Ab
Asunto Oy Myyrinketö
Asunto Oy Vantaan Näätäpolku
Asunto Oy Myyrinpuro
Asunto Oy Metroharju
Asunto-Osakeyhtiö Hiekkaharjuntie 23
As Oy Marjakuusenpolku
As. Oy Unikkotie 10
Asunto Oy Kastanjakuja 6
As. Oy Vehkapolku
Asunto Oy Kaarenjalava
Asunto Oy Paatsamakuja 6
Asunto Oy Myyränpesä
Asunto Oy Mantelikuja 2
Asunto Oy Voimaharju
Asunto Oy Terhin-Salpa

Asunto Oy Peltolantie 13
Asunto Oy Orvokki
Asunto Oy Myyrintila
Asunto Oy Myyränniitty
As Oy Urheilutie 22
As. Oy Maalinauhantie 3
Asunto Oy Vantaan Vaararinne
Asunto Oy Pähkinäviiri
Asunto Oy Sahatie 4
Asunto Oy Lehmipolku 3
Asunto Oy Raivosuonmäki 5
Asunto Oy Vantaan Maakotkantie 4
Asunto Oy Lammapolku
Asunto Oy Launon-Salpa
Asunto Oy Kaarenkettu
Asunto Oy Mikkolanhoivi
Asunto Oy Sankarikuja
Asunto Oy Neilikkaketo
Asunto-Osakeyhtiö Tikkurilan Kiertotie 58
Asunto Oy Kastanjakuja 3
Asunto Oy Martin-Salpa
Asunto Oy Orapihlajapolku
Asunto Oy Keltamontie 1
Asoy Korson Minkkitie
Asoy Laidunpolku
Asoy Linnoituskuja 1
Asoy Tikkurilan Kiertotie 51

10 §

Kaupungin tytäryhteisöjen tavoitteet vuosille 2026–2029

VD/5281/02.01.00.03/2025

PT/RK-K/SV

Vantaan kaupungin omistajastrategista suunnittelua ohjaa kaupungin strategia, jonka toteuttamisen ensisijainen väline on talousarvio. Talousarviossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toimintaan ja talouteen liittyvät tavoitteet. Kaupunkistrategiassa tulee kuntalain 37 §:n mukaan huomioida myös kunnan omistajapolitiikka.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisen osan. Lisäksi kullekin yhtiölle on hyväksytty yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset. Konserniyhteisöjen omistajapoliittisten linjausten yleisessä osassa linjataan kaupungin yhteisöjä koskevaa omistajapolitiikkaa. Erityisessä osassa määritellään yhteisökohtaisesti yhteisön tarkoitus konsernissa sekä asema kaupungin palvelutuotannossa. Lisäksi yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa tuodaan esille perusteet kaupungin omistajuudelle sekä yhteisölle asetettavat pitkän aikavälin eli kuluvan valtuustokauden tavoitteet.

Talousarviossa hyväksyttävät tavoitteet on valmisteltu toteuttamaan kaupunkistrategian ja omistajapoliittisten linjausten tavoitteita. Tavoitteiden asettamisessa ja muussa omistajaohjauksessa kaupunki pyrkii omistaja-arvon kasvattamiseen sekä pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Suurimpien yhtiöiden osalta tavoitteet on kategorisoitu talouteen, toiminnallisuuteen ja laatuun, henkilöstöön sekä vastuullisuuteen liittyviin tavoitteisiin.

Taloudellisten tavoitteiden päämääränä on kestävä ja vastuullinen taloudenpito, joka konkretisoituu eri tavoin erityyppisille yhtiöille. Taloudelliset tavoitteet liittyvät yhteisöjen toiminnan kannalta oleellisiin osa-alueisiin, kuten kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. Taloudellisia tavoitteita mitataan esimerkiksi osinkotuloksella, sijoitetun pääoman tuotolla ja omavaraisuusasteella.

Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet koskevat muun muassa konserniyhtiöiden asiakastyytyväisyyden kehitystä. Lisäksi huomioidaan yhtiökohtaisesti tärkeitä toiminnan kehittämisen näkökulmia esimerkiksi digitalisaatioon liittyen. Henkilöstöä koskevat tavoitteet liittyvät henkilöstötyytyväisyyden kehittämiseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa todetut vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet ovat osa yhteisöjen perustehtävää, mikä tarkoittaa, että yhtiöiden talouteen, toimintaan ja henkilöstöön liittyvien tavoitteiden saavuttaminen on osaltaan myös vastuullisuuden toteuttamista. Suurimmilla yhtiöillä on vastuullisuusohjelmat, joiden pohjalta on johdettu yhtiöiden toiminnan kannalta keskeisimmät vastuullisuustavoitteet ja määritelty, miten yhtiöt edistävät kestävä kehitystä ja vastuullisuutta omassa liiketoiminnassaan. Kaupunki on toiminnassaan sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden eli ns. Agenda 2030 -tavoitteiden edistämiseen, joten yhtiöiden vastuullisuusohjelmat sisältävät kunkin yhtiön toimenpiteet näiden SDG-tavoitteiden edistämiseksi. Agenda 2030 tähtää kestäväan kehitykseen, jossa otetaan ympäristö, talous ja ihminen tasavertaisesti huomioon. Talousarvioletavoitteiden asettamisen yhteydessä yhtiöiden vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet on vastaavasti yhdistetty SDG-tavoitteisiin.

Kiinteistöosaakeyhtiöiden omistuksessa kaupungin kannalta merkityksellistä on yhtiön omaisuuden arvon säilyttäminen asianmukaisin hoito- ja korjaustoimenpitein. Kiinteistöosaakeyhtiöiden osalta tavoitteet

ovat jatkossakin aiempien vuosien tapaan yhteismitallisia, sillä niiden osalta tavoitteet jakautuvat ylläpitokustannusten kehitykseen (vrt. indeksi) sekä pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) noudattamiseen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla toteutustavalla. Elinkaaren loppuvaiheessa oleville kiinteistöyhtiöille, jotka ollaan purkamassa tai myymässä, on asetettu omat vastuullisuustavoitteet. Elinkaaren loppuvaiheessa oleva yhtiö valitsee soveltuvan tavoitteen seuraavista: (i) kiertotalouden edistämisen kestävä purkamisen elementein, kuten purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen; (ii) kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esimerkiksi kaavoituksen kautta; tai (iii) rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla. Pysäköintiyhtiöille on asetettu omat pysäköintiliiketoiminnan kehittämisen kannalta relevantit tavoitteet.

Konserniyhtiöt sekä konsernipalveluiden palvelualue ovat valmistelleet tavoite-esitykset yhdessä. Tavoitteiden toteutumisen tilannetta seurataan osavuosisiraportoinnin yhteydessä. Lisäksi kunkin yhtiön omistajaohjauskeskustelussa käydään läpi tavoitteiden tilannetta ja niiden vaikuttavuutta omistajapoliittisissa linjausten mukaisessa toiminnan kehittämisessä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n kohdan 8 mukaan konsernijaosto päättää esitysten tekemisestä kaupunginhallitukselle konserniyhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle talousarviovalmistelun osana hyväksyttäväksi liitteessä esitetyt ehdotukset Vantaan kaupungin konserniyhteisöjen tavoitteiksi vuosille 2026–2029.

Käsittely:

Merkittiin, että konsernijaoston jäsen Päivi Laakso poistui kokouksesta yhteisöjäävinä Vantaan Energian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin tytäryhteisöjen tavoitteet vuosille 2026–2029

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan Energia Oy
Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tuloksellisuus: Konsernin liikevoitto M€	60,6 M€	60,7 M€	56,5 M€	82,1 M€	89,0 M€	105,8 M€
	Pääomatehokkuus: Konsernin ROIC	8,2 %	5,9 %	6,0 %	6,2 %	9,0 %	10,3 %
	Vakavaraisuus: Omavaraisuaste % (luvut leasing oikaistuja)	35 %	35 %	31 %	31 %	32 %	33 %
Ennakoitava ja pitkällä aikavälillä kasvava osinkotuotto	Maksettavan osingon määrä sisältäen lisäosingon (Vantaan osuus 60 %:ia osingosta omistuosuuden mukaisesti)	21 M€	22 M€ (57 %:ia emoyhtiön ennustetusta tuloksesta)	24,2 M€	30,8 M€	36,7 M€	Määritetään myöhemmin

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Työturvallisuus	Työtapaturmien lukumäärä	2,8	2	0	0	0	0
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstötyytyväisyys	Great place to work - tutkimus Todella hyvä työpaikka - väittäjä, samaa mieltä	82 % Great Place to Work - henkilöstötutkimukseen osallistuneista on sitä mieltä, että Vantaan Energia on kokonaisuudessaan todella hyvä työpaikka	87 %	>80 %	>80 %	>80 %	>80 %
Sairauspoissaolot	%	2,4%	Q1 2025 toteuma 2,7 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Ilmastomuutoksen hillintä (Ympäristövastuu)	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta, g/ kWh	115	99	84	85	84	84
SDG tavoite 13 - Ilmastotekoja ja SDG tavoite 9- kestävä teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja	Fossiilisista polttoaineista luopuminen mahdollisimman nopeasti. 2035 Pohjoismaiden johtava	HWP etenee aikataulun mukaisesti. Sähkökattila ja lämpöakku etenee aikataulussa. Molempien	Korkealämpötilalaitoksen valmistuminen sekä sähkökattilan ja akun käyttöönotto. Fossiilisista polttoaineista	Lämmön kausivaraston rakentaminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) rakentaminen	Lämmön kausivaraston rakentaminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) rakentaminen	Lämmön kausivaraston valmistuminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) valmistuminen	Lämmön kausivaraston hyödyntäminen & CCS-projektin käynnistyminen

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
	kierrätysenergiayhtiö - strategian edistäminen	käyttöönotto v. 2025	luopuminen 2025 aikana.				
Materiaalitehokkuuden parantaminen (ympäristövastuu)	Kaukolämmön lisäveden käytön vähentäminen	Lisävettä meni 83 211 kuutiota. Toteutunut kerroin 1,9	Lisävettä max 1,5 X (tavoite)	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus
SDG 12 - vastuullista kuluttamista	Oman energiakulutuksen vähentäminen (vuotuinen polttoainekäyttö v.2022 2590 GWh)	Energiatehokkuusavoite on saavutettu. Tehdyistä parannustoimista syntyy säästöjä 84,3 GWh vuosittain.	84 GWh säästöt	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukskauden 2026-2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukskauden 2026-2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukskauden 2026-2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukskauden 2026-2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)
Edullinen, vähäpäästöinen ja luotettava energia (sosiaalinen ja taloudellinen vastuu)	Vähäpäästöinen ja edullisempi lämmitys kuin suurissa suomalaisissa kaupungeissa keskimäärin	Vantaan kaukolämmön päästökerroin oli 191 kg co2 / MWh. 6 kaupungin keskiarvo oli 105 kg co2 / MWh Kiinteistöliiton indeksitalo 2024 vertailusta 6 suurimman kaupungin keskiarvo oli 1,64 €/m2 ja Vantaan Energian 1,56 €/m2.		Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
	Energiatoimituksen luotettavuus	Sähkön toimitushäiriöt 0,041 h/asiakas/vuosi Lämmön toteutunut keskeytysaika lämmityskaudella 0,52 h/asiakas/vuosi		Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi

VAV-konserni
Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Vuokrausaste (%), konserni	98,0 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5
	Omavaraisuusaste, konserni	23,3 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto (360 as./v)	62	174	360	360	360	360
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi (2015 =100)	Suurempi kuin indeksin nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu
Tuoton tuloutus kaupungille (kiinteistökehityshankkeet)	Tuoton tuloutuksen suunnitelma laadittu ja tuloutus suunnitelmaa noudattaen	Uusi tavoite	Tuloutustapa ja tasot selvitetään syksyn 2025/kevään 2026 aikana	Suunnitelma valmis ja tavoitetasot asetettu	Suunnitelman mukainen taso	Suunnitelman mukainen taso	Suunnitelman mukainen taso
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen	PTS:n toteuttaminen Toteutuneet kustannukset suhteessa budjetoituun (%)	77,5 % (Budjetoitua Kannuskujan perusparannusta lykätty. Ilman Kannuskujan perusparannusta toteuma 95 %)	95-105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95-105 %

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
	Laajuus asuntolina: toteutuneet suhteessa budjetoituun (%)	87 %	95-105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95-105 %
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promote Score)	32,8	39	39,5	40,5	40,5	40,5
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Työtyytyväisyys	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	4,01 (Kiinteistötoimialan vertailuarvo 3,83)	- (Kysely tehdään loppuvuodesta)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä/v	2,7	<3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Segregaation torjuminen tarjoamalla kohtuuhintaista asumista ja tukemalla asumisen haastavissa tilanteissa (SDG-tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen)	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra suhteessa markkinavuokraan	32 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran
Lämmitysenergian kulutuksen vähentäminen (SDG-tavoite 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt sekä SDG-tavoite 13: Ilmastotekojä)	Lämmitysenergian normeerattu kulutus, kWh/m ³	37,5	38,6	38,1	37,3	2026/2027 valittavan uuden mittaustandardin mukaan (esim. VAETS)	2026/2027 valittavan uuden mittaustandardin mukaan (esim. VAETS)

VTK-konserni
Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Vakavaraisuuden säilyttäminen	Konsernin omavaraisuusaste %	25	25	>20	>15	>15	>18
Positiivinen ja kasvava tulos	Vivamus Kiinteistöt Oy:n tulos, milj. eur	2,8	2,0	1,5	1,5	2,0	2,1
Hyvän vuokrausasteen ylläpito ja kehittäminen	Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste (%) (Vivamus Kiinteistöt Oy)	96	95	95	95	95	95
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	Budjetoiduista peruskorjauksista 90–100 % toteutuu	-	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %
Asiakastyytyväisyys, konserni	Asteikko 1–5, vastausten keskiarvo	3,6	Toteutetaan syksyllä 2025	3,7	3,8	3,9	4,0
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Konsernin henkilöstön hyvinvointikysely	Asteikko 1–5, vastausten keskiarvo	4,6	Toteutetaan syksyllä 2025	4,5	4,5	4,5	4,5
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Energiatehokkuuden parantaminen uudishankkeissa ja peruskorjauksissa (SDG-tavoite 11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt)	Kaupungin hankesuunnitelmissa asettamien energiatehokkuuden vertailulukujen (E-luku) alittaminen	-	-	Varia Vehkala hanke: alle 80 kWhE/m², vuosi	Aviapoliksen lukio: alle 75 kWhE/m², vuosi Koillis-Vantaa: alle 85 kWhE/m², vuosi	Hankesuunnitelman E-luvun alittaminen ensimmäisestä käyttövuodesta	Hankesuunnitelman E-luvun alittaminen ensimmäisestä käyttövuodesta

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
VSME (Pienten ja keskisuurten yritysten vapaaehtoinen vastuullisuusraportointi)	Raportointikehys luodaan 2025 aikana (sis. hiilijalanjälkilaskenta)	-	-	VSME -raportin tuottaminen	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy
Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Positiivinen tilikauden tulos	Tilikauden tulos vähintään 0,25 % liikevaihdosta.	1,30 %	1,20 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Asiakastytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	5	26	27	28	29	30
Kehittämishjelma: Ateriapalveluiden asiakastytyväisyyden positiivinen kehittyminen	Ateriapalveluiden asiakastytyväisyys 1–5		3,80	3,90	4,00	4,00	4,10
Kehittämishjelma: Puhtauspalveluiden kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus vähintään 1 %-yksikkö (Hinnankorotus alittaa yleisen kustannustason nousun)	1,12	1,00	1,00	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstötytyväisyys	Numeerinen 1–5	4,11	4,15	4,15	4,20	4,25	4,25
Sairauspoissaolot %	%	5,67	5,60	5,60	5,50	5,40	5,40
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Kokonaisbiojätteen määrän vähentäminen	Kokonaisbiojätteen määrä grammaa/ruokailija	43	43	43	42	42	41

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)							
Ruokatuotannon hiilijalanjäljen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	CO2 mittari (GHG protokolla)		Hiilijalanjäljen seurantaan määritellään GHG- protokollan mukainen lähtöarvo	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen
Aiheutettujen CO2- päästöjen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Aiheutetut CO2 päästöt (t) / tuotantoauto	0,53	0,40	0,30	0,20	0,10	0,10
eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi) positiivinen kehittyminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi)	8	13	15	17	19	21
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Oppisopimuskoulutettavien määrä		25	30	32	34	36

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)							

Mercuria kauppaoppilaitos Oy
Yhtiön tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Positiivinen tilikauden tulos	Nettotulos, Euroa Tulokseen vaikuttavat heikentävästi vuodesta 2025 alkaen valtionosuusrahoituksen leikkaukset ja uusi rahoituslaki.	1033394	300000	200000	200000	200000	200000
Toteutuneet oppivelvollisten opiskelijavuodet	Valtionosuusrahoituksen perusteena oleva oppivelvollisten opiskelijoiden määrä opiskelijavuosina, kpl	Uusi mittari	-	510	510	510	510
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %	100	100	100	100	100	100
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi	66	66	66	66	66	66
Työelämäpalaute työpaikkaohjaajakysely	Tyytyväisyys 1–5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Työllistyminen ja jatko-opinnot	Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus valmistuneista opiskelijoista %	85	85	85	86	86	86

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1–5	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Sairauspoissaolot	%	1,7	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Hyvän koulutuksen ylläpito ja kehittäminen (SDG-tavoite 4 "Hyvä koulutus")	Opiskelijapalaute, (amispalaute) tyytyväisyys koulutukseen, kokonaisarvosana 1–5	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen (SDG-tavoite 3 "Terveyttä ja hyvinvointia")	Vuotuinen opiskelijakysely, keskiarvo osiosta ilmapiiri ja hyvinvointi 1–5	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (SDG-tavoite 5 "Sukupuolten tasa-arvo")	Vuotuinen opiskelijakysely, tasa-arvoa koskeva kysymys 1–5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Ruokahävikin vähentäminen (SDG-tavoite 12 "Vastuullista kuluttamista")	Ruokahävikki, g/myyty annos	Uusi mittari	37	36	34	32	30

Kiinteistö- ja pysäköintiyhtiöt

1. Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä. (pl. K Oy Tiedepuisto: rakennukseen liittyvä ylläpito kuuluu vuokralaiselle)

Pysäköintiyhtiöiden Ratakujan Pysäköinti Oy:n ja Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin lisätavoitteet:

- 1.1. Ratakujan Pysäköinti Oy:n vuokrausaste suurempi kuin 110 %:ia (sisältäen lyhytaikaisen vuokrauksen)
 - 1.2. Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin tulos ilman poistoja positiivinen
 - 1.3. K Oy Tiedepuistoa koskevat varsinaisen liiketoiminnan tulostavoitteet
 - 1.4. Tulos ilman poistoja positiivinen
 - 1.4. Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarviot
2. PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöänsä huomioiminen PTS:ssä
 3. Energiankäytön tehostamistoimien kartoituksessa havaittujen toimenpiteiden suorittaminen (ei elinkaaren loppuvaiheessa olevat)
 - 3.1. Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoitteet (yhtiö valitsee itselleen sopivan tavoitteen seuraavista)
 - 3.1.1. Kiertotalouden edistäminen kestävän purkamisen elementein: purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen
 - 3.1.2. Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta
 - 3.1.3. Rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla

Kiinteistö- ja pysäköintiyhtiöille asetettavat tavoitteet	K Oy Tiedepuisto	Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaan Pysäköintiratkaisut -konserni	Ruukkujan Autopaikat Oy	K Oy Lehdokkitten virastotalo	K Oy Tikkurilan Terveysasema	Korson Pienteollisuusalo Oy	K Oy Korson Toimistokeskus	Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	As Oy Vantaan Katriinanrinne	K Oy Vantaan Maakotkantie 10	K Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Hakopolun Liikekiinteistö Oy	K Oy Hakucenter
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet														
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Vuokrausaste	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tulos ilman poistoja positiivinen	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarvio	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet														
PTS laadittu huomioiden rakennuksen käyttöikä ja käyttö. Toimenpiteissä huomioitava resurssiviisas ja hiilineutraali toteutustapa	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Hiilineutraalisuuteen / vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet														
Energiankäytön tehostamistoimien kartoituksen mukaiset toimenpiteet	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒

11 §

Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n osakkeenomistajan päätös 1/2025

VD/3296/00.01.05.03/2025

PT/RK-K/OL

Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n pysäköintiliiketoiminta siirrettiin sen tytäryhtiö VanPark Oy:lle 1.1.2025. Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n yhtiöjärjestyksen toimialakuvauksessa on edelleen kohta, joka viittaa yhtiön aiemmin harjoittamaan pysäköintiliiketoimintaan, ja joka on siten liiketoimintasiirron myötä vanhentunut.

Yhtiöjärjestyksen toimialakuvauksesta esitetään poistettavaksi tarpeettomana seuraava kohta:

Yhtiön toimialana on lisäksi maanvuokrasopimuksen perusteella hallita 282/357 määräosaa maanalaisesta tilasta Vantaan kaupungissa sijaitsevien rekisteriyksiköiden 92-421-6-427, 92-421-6-426-m501, 92-61-206-5, 92-61-9902-5, 92-61-9902-1, 92-61-205-2, 92-421-6-272-m501, 92-421-6-16, 92-61-230-3, 92-61-230-1 ja 92-61-9903-4 alueella sekä omistaa ja hallita 282/357 määräosaa edellä mainittuun tilaan rakennettavasta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta ja maanpäälle tulevista liittymistä, sekä harjoittaa ko. pysäköintilaitoksesta pysäköintiliiketoimintaa.

Päätös on tarkoituksenmukaista tehdä yhtiökokousta pitämättä osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuna osakkeenomistajan päätöksenä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 5 kohdan mukaan konsernijaosto päättää muun muassa osakkeenomistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämisestä, kun päätös tehdään yhtiökokousta pitämättä.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuna osakkeenomistajan päätöksenä muuttaa Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:n yhtiöjärjestys selostusosassa kuvatulla tavalla; ja
- b) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehto tai toinen konserniohjaus ja -valvonta -yksikön lakimies kirjaamaan ja allekirjoittamaan osakkeenomistajan päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

12 § VTK Kiinteistöt Oy:n poistosuunnitelman muuttaminen

VD/5502/00.01.02.00/2025

PT/RK-K/OL

VTK Kiinteistöt Oy:n on poistanut 2013 lähtien uudishankkeet kaupungin poistosuunnitelman mukaisesti 20 vuodessa. Myös rakennusten peruskorjauksissa on käytetty 20 vuoden poistoaikaa.

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot tulee poistaa vaikutusaikanaan. Pysyvien vastaavien vaikutusajalla tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Tilintarkastaja on kiinnittänyt huomiota siihen, että tasearvojen pitäisi rakennustenkin osalta näyttää oikeaa taloudellista arvoa. Koska rakennusten todellinen taloudellinen pitoaika on pidempi kuin 20 vuotta, on poistoaikaa syytä pidentää 30 vuoteen, jotta tasearvot vastaisivat paremmin rakennusten todellista arvoa.

Myös yhtiön tilintarkastaja puoltaa 30 vuoden poistoaikaa, mikäli se heijastaa paremmin kohteen taloudellista pitoaikaa.

Uutta 30 vuoden poistoaikaa sovellettaisiin Varia-Vehkala -hankkeeseen sekä 1.1.2026 alkaen myös muihin uudisrakennuksiin. Peruskorjausten osalta arvioitaisiin kohdekohtaisesti peruskorjauksen laajuus ja vaikutus taloudelliseen pitoaikaan, mutta myös niissä voitaisiin soveltaa 30 vuoden poistoaikaa, mikäli ko. rakennuksen taloudellisen pitoajan katsotaan peruskorjauksen jälkeen pidentyvän vähintään 30 vuodella.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan konsernijaosto päättää menettelyohjeiden antamisesta konserniyhtiöille.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa menettelyohjeena VTK Kiinteistöt Oy:lle, että yhtiö voi jatkossa soveltaa 30 vuoden poistoaikaa Varia-Vehkala -hankkeeseen sekä 1.1.2026 alkaen muihinkin uudisrakennuksiin, ja että peruskorjaushankkeissa voidaan soveltaa enintään 30 vuoden poistoaikaa taloudellisen pitoajan näin osoittaessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konsernilakimies Otto Lehto,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/4209/02.01.02.02/2025

PT/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman kanssa 2.6.2025 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä Vantaan kaupungin puolesta konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen ja konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön puolelta hallituksen puheenjohtaja Janne Juntunen ja toimitusjohtaja Johannes Nieminen.

Vantaan kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman osakkeista 62,2 %. Yhdessä Vantaan Energia Oy:n kanssa kaupunkikonserni omistaa yhteensä 73,8 % yhtiön osakekannasta. Kaupungin hallinnassa olevat, hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat ovat Tikkurilan terveysaseman käytössä. Kaupunki voi olla hyvinvointialueen vuokranantajana siirtymäajan, jonka pituus on 3+1 vuotta alkaen vuodesta 2023. Hyvinvointialue on suunnittelemassa uuden hyvinvointikeskuksen toteuttamista omana investointina tai investorihankkeena Tikkurilaan Kielotie 13 tontille. Tämänhetkisen tiedon mukaan hyvinvointikeskuksen hanke valmistuu vasta 2030-luvun alkupuolella. Vantaan kaupungin omistamat osakkeet on tarkoitus yhtiöittää osaksi Vantaan sotekiinteistöyhtiötä hyvinvointialueuudistuksessa säädetyn yhtiöittämiselvoitteen siirtymäajan päättyessä.

Vuonna 2024 yhtiön kiinteistön tuotot olivat yhteensä noin 609 tuhatta euroa. Kiinteistön tuotot muodostuivat vastike-, vuokra- ja käyttökorvaustuotoista. Kiinteistön hoitokulut olivat yhteensä 561 tuhatta euroa. Muina merkittävänä erinä olivat rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot. Rahoituserien netto oli yhteensä noin 283 tuhatta euroa positiivinen. Rahoitustuottoja yhtiö saa keräämistään rahoitusvastikkeista. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 417 tuhatta euroa. Tilikauden tappio oli hieman alle 87 tuhatta euroa. Taseen loppusumma on noin 6.67 miljoonaa euroa, josta vieraan pääoman osuus noin 865 tuhatta euroa.

Vuoden 2025 osalta yhtiölle on asetettu tavoitteeksi, että ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kiinteistönhoidon ylläpidon kustannustason kehitystä, PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa ja elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoitteet. Nämä ovat kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen ja rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla. Tämänhetkisen arvion mukaan ylläpitokustannuksille asetettu tavoite ei toteudu. Yhtiön rakennukseen tehdään välttämättömiä korjaustöitä, kuten lämmönjakokeskuksen osasaneeraus ja sen yhteydessä tehtävää lämmityksen tasapainotusta. Lisäksi yhtiöllä on lähivuosille paljon korjauspaineita. Yhtiön omistama rakennus on käyttöikänsä päässä, joten rakennuksen kuntoa seurataan aktiivisesti ja rakennuksessa tehdään vain terveellisuuden sekä turvallisuuden kannalta välttämättömät korjaukset.

Elinkaaren loppuvaiheeseen liittyvien toimien osalta sovittiin, että yhtiö teettää rakennushistoriallisen selvityksen. Yhtiöllä on olemassa tarjoukset selvitystä varten. Selvityksen perusteella yhtiö alkaa tutkimaan kiinteistön mahdollista uutta käyttötarkoitusta kaavoituksen kautta. Lisäksi yhtiö päivittää poistosuunnitelmaansa, sillä nykyisellä tahdilla rakennus poistuisi kirjanpidosta vasta vuonna 2038.

Hallitustyöskentelyä yhtiössä on arvioitu vuosina 2020–2024. Aiemmat arvioinnit ovat osoittaneet, että sisäinen työskentely ja yhteistyö ovat hyvällä tasolla ja hallituksen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan työ on ollut onnistunutta. Seuraavan kerran hallitustyöskentelyn arviointi suoritetaan keväällä 2026.

Yhtiö on osallistunut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyyn vuosina 2022, 2023 ja 2024. Yhtiön hallitus ei ole havainnut uusia kehittämiskohteita. Seuraavan kerran yhtiö vastaa kyselyyn vuonna 2026. Kyselyn lisäksi yhtiö käsittelee riskienhallintaa ja raportoi siitä konserniohjauksen ja -valvonnan yksikölle vuosittain tehtävässä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteossa.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Yhtiön esitys / K Oy Tikkurilan Terveysasema, 2.6.2025

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja, Riikka Kiljander-Kiiskinen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kiinteistö Oy Tikkurilan terveysasema Omistajaohjauskeskustelu

Johannes Nieminen / Janne Juntunen

2.6.2025

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on osana Vantaan kaupunkikonsernia omistaa ja hallita Vantaan kaupungissa sijaitsevaa tonttia 92-61-204-4 ja sillä olevia rakennuksia.

Osakkeita on 97 445 kpl ja niillä hallitaan pinta-alaltaan yhteensä 9054 m² tiloja. Yhtiön välittömässä hallinnassa ovat väestönsuojatilat 218 m², tekniset tilat 495 m², kellarissa liiketilaa 233 m² ja lämmintä autonsäilytystilaa 625 m², ensimmäisessä kerroksessa liiketilaa 283 m² sekä erillinen kylmä maanalainen autojen säilytystila 1 270 m².

Rakennukset ovat valmistuneet vuosina 1972 ja 1989.
ALV-aste 88,93%

Yhtiöjärjestyksen muutokset on rekisteröity 28.3.2022

Hallitus: Janne Juntunen (pj), Erja Nurmisto, Hannes Oksanen, Vesa Hynninen ja Jussi-Pekka Koskinen

Toimitusjohtaja: Johannes Nieminen

Omistus

- Vantaan kaupunki, 62,2 %
- Vantaan Energia Oy, 19,4 %
- Uudenmaan Osuuspankki, 16,2 %
- yksityishenkilöt 2,2 %

Vantaan kaupungin ja Vantaan Energian tiloissa toimii Tikkurilan terveysasema (Vantaa-Kerava hyvinvointialue)

Vantaan kaupunginmuseumo. Sanni Penttinen, k. *Tikkurilan terveysaseman rakennus*. 2024
Kuvaa rajattu

Talous

TULOSLASKELMA	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Kiinteistön tuotot yhteensä	609 220	608 912
Luottotappiot	0	-440
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-518 024	-561 028
LIIKEVOITTO	91 197	47 444
Rahoitustuotot ja –kulut	269 569	282 748
Poistot	-417 170	-417 170
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-56 404	-86 836

Yhtiö on siirtynyt vuoden 2024 tilinpäätöksessä käyttämään tuloslaskelmassaan KPA 1:4 §:n / PMA 2:2 §:n mukaista kiinteistökaavaa.

Yhtiön on rakennuksen elinkaaren osalta huomioitava jatkossa myös purkuvaraus, purkuun liittyvät mahdolliset kustannukset ja muutettava poistosuunnitelmaa.

Yhtiössä ei ole vuosina 2023 ja 2024 tehty isoja korjauksia, mutta yhtiössä tulee vastaan akuutteja korjaustarpeita, jotka on yleensä ratkaistava nopeasti. Näiden korjaustarpeiden määrä on kasvava. Yhtiöllä on suppea kuntoarvio, jonka pohjalta on arvioitu korjauskustannuksia, mutta kuntoarvio ei sisällä mm. ilmapuotojen korjauksia, joiden kustannukset voivat hyvinkin nousta miljoonaan mikäli ne päädytään tekemään. Lisäksi putkisaneerauksessa ei ole uusittu uuden puolen putkia, joista ainakin kylmän veden putkissa on ongelmia. Paloilmoittimen uusimisen yhteydessä havaittiin 70-luvun kaapelointia, joka on oma riskinsä.

TASE	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Vastaavaa		
Aineelliset hyödykkeet	6 396 330	5 979 302
Sijoitukset (mm. liittymät)	74 006	74 006
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 470 335	6 053 308
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 695	8 900
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	552 707	608 125
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	561 402	617 025
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 031 737	6 670 025
Vastattavaa		
Oma pääoma yhteensä	5 892 068	5 805 233
Pitkäaikainen vieras pääoma	791 438	590 625
Lyhytaikainen vieras pääoma	348 231	274 475
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 031 737	6 670 025

Tavoitteet 2025

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Tavoitetaso 2025	Tilanne 1.1. - 30.4.2025	Tila
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet					
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. ed. tilikauden toteuma).	394 065 eur	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	150 896 eur	Ei toteudu
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet					
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöön huomioiminen PTS:ssä	Vuodelle asetettuihin Toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100%	100	PTS korjaukset suunnitteluvaiheessa	Toteutuu täysin
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet					
Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite	Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta.		Kyllä, rakennushistoriaselvitys	Ei vielä tehty	Toteutuu täysin

Ylläpitokustannuksissa asetettu tavoitetaso ei toteudu. Yhtiössä tehdään vanhan puolen lämmönjakokeskuksen osasaneeraus ja sen yhteydessä lämmityksen tasapainotusta. Lisäksi paloilmoittimen saneeraus oli pakko tehdä tänä vuonna ja siihen näyttää liittyvän osakorjauksia mm. kaapelointiin ja ilmaisimiin. Yhtiössä olevista rakennusautomaatiojärjestelmistä toisen osalta vähintäänkin valvonta-alakeskus tulisi uusia tai yhdistää uudemman osan keskukseen, mutta se siirtyy tuleville vuosille.

Hiilineutraaliustavoitteesta elinkaaren loppuvaiheen tavoitteissa täytyisi tarkentaa mitä tehdään, mutta toiminnan päättymisen ajankohta on tällä hetkellä epäselvä. Tämän hetken tiedon mukaan terveysaseman palvelut siirtyvät uuteen sijaintiin todennäköisimmin vasta 2030 tai jopa myöhemmin.

Yhtiön ehdotukset sille asetettavista tavoitteista seuraavalle kaupungin talousarvio- ja suunnitelmakaudelle 2026-2029

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet							
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen).	394 065 eur	514 296 eur	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin positiivinen muutos.
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet							
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä	Vuodelle asetettuihin Toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100	100	100	100	100	100
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet							
Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite	Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta.		Mahdollinen rakennushistoriaselvitys				

Investointi- ja rahoitussuunnitelma 2026-2029

- Yhtiön hallitus ei ole vielä käsitellyt investointi- ja rahoitussuunnitelmaa, kuitenkin
 - Ei merkittäviä investointeja, pakolliset korjaukset kirjataan tulokseen
 - Huomioitavaa: ylimääräisen yhtiökokouksen 8.9.2020 päätöksen mukaan osakkaat maksavat putkisaneerauksen kulut rahoitusvastikkeena kahdeksan vuoden aikana, rahoitusvastiketta on kerätty 1.6.2021 alkaen. Lainan viimeinen maksupäivä on kuitenkin 20.4.2026. Yhtiö käy pankin/-ien kanssa neuvottelut.

Lainakanta vuoden lopussa 1000 eur	Toteuma 2024	Ennuste 2025	2026	2027	2028	2029
Muut lainat	791	591	0	0	0	0

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus

Omistajapoliittisten linjausten keskeinen sisältö:

Kaupunki vuokraa osaketiloja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttöön. Hyvinvointialue suunnittelee Tikkurilaan uutta terveys- ja perhekeskusta, johon toiminnot siirtyvät. Kiinteistö sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilassa, joten kiinteistön jatkokehityksen edistäminen on myös kaupungin intresseissä mahdollisen hyvinvointikeskuksen valmistuessa Tikkurilaan 2020-luvun lopulla. Kaupungin omistuksen kasvattaminen yhtiössä tukisi tätä tarkoitusta.

Yhtiön tulee selvittää mahdollisuuksia yhtiön omistaman tontin kiinteistökehitykseen. Lisäksi yhtiön tulee huomioida naapurikiinteistöjen kehittämishankkeisiin liittyvät kysymykset.

Rakennuksen elinkaaren loppuvaiheessa tehdään vain loppuvaiheen terveellisen ja turvallisen käytön kannalta välttämättömät korjaustoimenpiteet. Ennen laajempien korjaustoimien tekemistä tulee keskustella niiden rahoittamisesta kaupungin kiinteistöhallinnan ja asumisen yksikön kanssa, joka vastaa tilojen vuokrauksesta hyvinvointialueelle.

➤ Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittiset linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.

Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa

- Vastuullisuus on osa yhtiön arkipäivää. Yhtiö hyödyntää ympäristöystävällistä kaukolämpöä ja korjauksissa huomioidaan hiilineutraalius ja resurssiviisaus.
- Yhtiö huomioi kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta.

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Hallitustyöskentelyä on arvioitu vuosina 2020-2024. Aiemmin on todettu sisäisen työskentelyn ja yhteistyön olevan hyvällä tasolla ja hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan työ onnistunutta. Huomioitavaa on, että yhtiön hallituksen kokoonpanossa on tullut muutoksia vuoden 2025 ylimääräisessä ja varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtiö on osallistunut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyyn vuosina 2022-2024. Yhtiön hallitus ei ole havainnut selkeitä kehittämiskohteita. Yhtiön sopimusluettelon tarkistaminen kuuluu vuosikelloon ja yhtiö huomioi mm. tietosuojapolitiikan. Yhtiö päivittää riskienhallinnan selonteon vuosittain.

14 §

Omistajaohjauskeskustelut 2025 / K Oy Korson Toimistokeskus, 2.6.2025, 2.6.2025

VD/4210/02.01.02.02/2025

PT/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskuksen kanssa 2.6.2025 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä Vantaan kaupungin puolesta konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen ja konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön hallituksen puheenjohtaja Tiina Ekholm ja toimitusjohtaja Johannes Nieminen.

Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus on keskinäinen kiinteistöosaakeyhtiö, jonka osakkeista Vantaan kaupunki omistaa 77,1 % ja Kansaneläkelaitos 22,9 %. Yhtiö omistaa tontin ja rakennuksen Korsossa, osoitteessa Naalipolku 6. Rakennus on valmistunut vuonna 1992/1997. Kaupungin hallinnassa olevat tilat on 1.1.2023 alkaen vuokrattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Tiloissa toimii mm. Korson terveyskeskus sekä neuvola. Vantaan kaupungin omistamat osakkeet on tarkoitus yhtiöittää osaksi Vantaan soteikiinteistöyhtiötä hyvinvointialueuudistuksessa säädetyn yhtiöittämisvelvoitteen siirtymäajan päätyttyä. Tässä yhteydessä myös vuokrasopimus tiloista neuvotellaan uusiksi ja siinä on keskeistä täsmentää esim. vuokrattavien tilojen määrittely mm. rakennuksen ylimmän kerroksen neuvottelutilojen/saunatilojen osalta.

Vuonna 2024 yhtiön talous toteutui suunnitellusti. Yhtiön liikevaihto oli noin 282 tuhatta euroa, henkilöstökulut 5 tuhatta euroa ja kiinteistön hoitokulut yhteensä 300 tuhatta euroa. Vuoteen 2023 verrattuna hoitokulut olivat kasvaneet merkittävästi, mitä selittää kasvaneet ylläpito- ja korjaustyöt. Yhtiön taseen loppusumma oli 6,0 miljoonaa euroa, josta oman pääoman osuus 5 971 tuhatta euroa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia velkoja ja sen kassatilanne on hyvä.

Vuoden 2025 osalta yhtiölle on asetettu tavoitteeksi, että ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kiinteistönhoidon ylläpidon kustannustason kehitystä, PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa sekä kolmantena tavoitteena energiakäytön tehostamistoimien kartoittaminen. Yhtiön arvion mukaan sen ylläpitokustannukset kasvavat noin 2 %, mikä vastaa kustannusindeksin ennustettua muutosta. Myös muut yhtiölle asetetut tavoitteet ovat arvion mukaan toteutumassa. Yhtiö uusii energiatodistuksensa kuluvan vuoden aikana ja jatkaa energiatehokkuuden parantamista tulevinä vuosina energiatodistuksen perusteella.

Vuonna 2022 tehdyn kuntoarvion perusteella yhtiön rakennus on kuntoluokaltaan hyvä, eikä isompia korjauksia pitäisi olla lähivuosina. Viime vuonna on tehty muun muassa ilmanvaihdon nuohous sekä muita pienempiä ylläpitotöitä. Rakennus on kuitenkin valmistunut 1992 ja laajennus 1997, joten monet rakennustekniset laitteet, kuten ilmanvaihtokoneet ovat elinkaaren loppupäässä. Yhtiö tekee kuntoarvion mukaan tarvittavia korjaus- ja kunnossapitotöitä rakennukseen.

Yhtiö on tehnyt poistoja sen omistamasta rakennuksesta vain tuloksen tasaamiseksi. Sovittiin, että yhtiö laatii rakennuksesta poistosuunnitelman, jonka mukaan poistoja tehdään.

Hallitustyöskentelyä yhtiössä on arvioitu vuodesta 2020 alkaen ja seuraavan kerran arvio tehdään keväällä 2026. Lisäksi yhtiö on osallistunut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyyn vuosina 2022, 2023 ja 2024. Aikaisempien vuosien kyselyissä yhtiö on tunnistanut vähäisiä kehittämistarpeita, mutta vuoden 2024 kyselyssä uusia kehittämistarpeita ei enää tunnistettu. Yhtiö osallistuu kyselyyn seuraavan kerran keväällä 2026. Lisäksi yhtiö raportoi riskienhallinnasta vuosittain konserniohjauksen ja -valvonnan yksikölle. Yhtiö on riskienhallinnan raportoinnissa arvioinut yhtiöön mahdollisesti kohdistuvia riskejä ja huomioinut samalla mm. soteuudistuksen vaikutukset ja turvallisuuskysymykset. Yhtiö noudattaa kaupungin konserniohjetta, hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta ja omistajapoliittisia linjauksia. Yhtiössä on huomioitu valvontatoimenpiteet mm. ostolaskujen käsittelyssä ja kiinteistönhoidon hyvän toiminnan varmistamisessa. Yhtiöllä on vuosikello, jota tarkennetaan ja ylläpidetään säännöllisesti. Yhtiön toimintaprosessit on kuvattu viime vuonna ja sopimuskumppanit kartoitettiin sopimusluetteloon. Taloutta seurataan hallituksen kokouksissa, ja pääkirja on ollut niissä tarvittaessa saatavilla.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Yhtiön esitys / K Oy Korson Toimistokeskus, 2.6.2025

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kiinteistö Oy Korson toimistokeskus

Omistajaohjauskeskustelu

2.6.2025

Johannes Nieminen

Tiina Ekholm

Yhtiön yleisesittely

Yhtiön toimialana on osana Vantaan kaupunkikonsernia omistaa ja hallita Vantaan kaupungin kaupunginosassa numero 83 korttelissa numero 110 sijaitsevaa tonttia numero 3 ja sillä olevia rakennuksia osoitteessa Naalipolku 6. Rakennus on valmistunut vuonna 1992/1997. Vantaan kaupungin omistus 77,1 % ja Kansaneläkelaitos 22,9 %. Kaupungin omistamat tilat ovat Vantaa-Kerava-hyvinvointialueen käytössä.

Hallitus: Tiina Ekholm (pj), Pasi Simola, Heli Huhtala
Toimitusjohtaja: Johannes Nieminen, Vivamus Kiinteistöt Oy

Tavoitteet 2025

	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Liikevaihto yhteensä	274 448	281 891
Henkilöstökulut	-3 850	-5 150
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-34 599	0
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-235 908	-300 476
LIKEVOITTO	-38 436	-23 734
Muut korko- ja rahoitustuotot	-90	1
TILIKAUDEN TULOS	0	-23 734
	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat yhteensä	5 839 601	5 839 601
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 252	8 222
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	176 342	153 098
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	185 594	161 320
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 025 195	6 000 921
Vastattavaa		
Oma pääoma yhteensä	5 995 422	5 971 688
Lyhytaikainen vieras pääoma	29 773	29 233
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 025 195	6 000 921

Vuoden 2024 hoitokuluissa näkyy mm. ilmanvaihdon nuohoukset ja säätötyöt sekä pienempiä korjauksia.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Tavoitetaso 2024	Mittarien tilanne 1.1. – 30.4.2025	Tila
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet					
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen)	241 t€	Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	79 t€	Ennakoitu kustannusten nousu on n. 2 %
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet					
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä	Vuodelle asetettujen toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste (lkm tai eurot)	100 %	100%	100%	Toteutuu täysin
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet					
Energian käytön tehostamistoimien kartoitus	Tehostaminen kartoitettu (kyllä /ei)			Ei vielä, kartoitus tulossa kesä/syksy	Toteutuu täysin

Kunnossapito

PTS

Yhtiö on tehnyt kuntoarvion syksyllä 2022, jonka perusteella korjauksia on aikataulutettu eri vuosille.

Ovikoneistot v. 2025 (ei sisältynyt kuntoarvioon)

Vakiopaineventtiili sis. ohituskierto v. 2026

Sokkeleiden kunnostus, julkisivun elastisten saumojen uusiminen, julkisivujen pesu, ikkunoiden puuosien huoltomaalaus ja säätö v. 2028

HUOMIOITAVAA

Märkätilojen peruskorjaus – ylimmän kerroksen saunatilat + alimman kerroksen suihkutila

Alkuperäisten valaisinten uusiminen ryhmäjohtoineen

Aluevalaistuksen uusiminen

Pistorasiat ovat alkuperäisiä vuodelta 2021 – neuvolan puolella osin uusittu

Ilmanvaihtokoneet alkuperäiset – voidaan ylläpitää niin kauan kuin löytyy varaosia, puhaltimet voidaan päivittää

Ulko-ovet

TUTKIMUKSET YM.

Pohja- ja tonttviemäreiden sisäpuolinen kuvaus + huuhtelu, suunniteltu vuodelle 2026.

Salaojien tarkastus

Energiatodistus uusitaan 2025

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

• Linjausten heijastuminen yhtiön toimintaan ja niiden ajantasaisuus

Kaupunki vuokraa osakeomistuksensa nojalla hallitsemansa tilat hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueen on vuokrattava tilat vähintään hyvinvointialuelainsäädännön mukaiseksi 3+1 vuoden siirtymäajaksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on alustavasti ilmoittanut, ettei se tule käyttämään tiloja nykyisen lainsäädännön mukaisen 3+1 vuoden vuokrakauden jälkeen. Jos näin tapahtuu, kaupungin intressinä on kehittää kiinteistöä muuhun käyttöön ja luopua kiinteistökehityksen jälkeen omistuksestaan yhtiöstä. Kiinteistökehityksen edistämiseksi kaupunki voi hankkia myös lisää omistusta yhtiöstä.

Yhtiö toimii kiinteistöä ylläpitäessään taloudellisesti tehokkaasti. Tavoitteena on, että yhtiön ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleistä kustannustason kehitystä.

Kiinteistön pitkän tähtäimen suunnitelmaa suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti ja korjaukset suoritetaan PTS:n mukaisesti ja kaupungin hiilineutraalisuustavoite huomioiden. Ennen laajempien korjaustoimien tekemistä tulee keskustella niiden rahoittamisesta kaupungin kiinteistöhallinnan ja asumisen yksikön kanssa, joka vastaa tilojen vuokrauksesta hyvinvointialueelle.

- Yhtiön näkemyksen mukaan omistajapoliittiset linjaukset on huomioitu yhtiön toiminnassa.
- PTS:n mukaiset korjaukset tulevat kuitenkin nostamaan ylläpitokustannuksia

• Vastuullisuusteemojen tunnistaminen yhtiön toiminnassa

- Yhtiö hyödyntää ympäristöystävällistä kaukolämpöä ja korjauksissa huomioidaan hiilineutraalius ja resurssiviisaus. Yhtiössä on ollut sähköautojen latauspaikkoja omaan käyttöön jo pitkään.

Tavoitteet seuraavalle kaupungin talousarvio- ja suunnitelmakaudelle 2026-2029

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät tavoitteet							
Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi (vrt. edellisen tilikauden toteuma kuluvaan tilikauteen)	241 t€	245 t€	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin muutos.	Ylläpitokustannusten nousu on pienempi kuin vertailuindeksin muutos.
Toiminnallisuuteen liittyvät tavoitteet							
PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöään huomioiden PTS:ssä	Vuodelle asetettuihin Toimenpidetavoitteiden toteuttamisaste %	100	100	100	100	100	100
Hiilineutraalisuuteen liittyvät tavoitteet							
Energian käytön tehostamistoimien kartoitus			Kartoitus	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet	Mahdolliset kartoituksen mukaiset toimenpiteet		

Investointi- ja rahoitussuunnitelma 2026-2029

- Ei merkittäviä investointeja, mutta pts:n mukaisiin korjauksiin tulee varautua
- Ei lainoja

Hallitustyöskentelyn arviointi ja kehittäminen

Hallitustyöskentelyä on arvioitu vuodesta 2020-2024 alkaen.

Vuoden 2024 kyselyn vastausten määrä oli pieni. Vastausten perusteella yhtiön hallituksen työskentely toimii hyvin ja toimialaosaaminen on kehittynyt. Toimitusjohtajan ja puheenjohtajan työhön ollaan tyytyväisiä. Tuloksissa ei ole ollut viimeisinä vuosina merkittäviä muutoksia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtiö on osallistunut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyihin vuosina 2022-2024 ja lisäksi hallitus käsittelee vuosittain riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteon.

Kehittämiskohteet liittyen riskien arviointiin

Yhtiö on riskienhallinnan raportoinnissa arvioinut yhtiöön mahdollisesti kohdistuvia riskejä. Yhtiö noudattaa kaupungin konserniohjetta, hyvää hallinto- ja johtamistapaa ja omistajapoliittisia linjauksia. Yhtiö päivittää hallituksen työjärjestyksen vuoden 2025 aikana.

Kehittämiskohteet liittyen valvontatoimenpiteisiin

Yhtiössä on huomioitu valvontatoimenpiteet mm. ostolaskujen käsittelyssä ja kiinteistönhoidon hyvän toiminnan varmistamisessa. Yhtiöllä on vuosikello, jota tarkennetaan ja ylläpidetään säännöllisesti. Yhtiön toimintaprosessit kuvattu ja sopimusluettelo ylläpidetään sekä tarkastellaan hallituksessa vuosittain. Taloutta seurataan kokouksissa, jolloin toimitusjohtaja tuo esille olennaiset huomiot. Lisäksi pääkirja on ollut tarvittaessa hallituksen saatavilla.

15 § Käännöspalveluiden hankinta

VD/5582/02.08.00.00/2025

PT/TE/RKK/MT

Numera Palvelut Oy (aiemmin Sarastia)

on kilpailuttamassa tulkkaus- ja käännöspalveluiden hankinnan. Hankinta toteutetaan alueellisina osako konaisuuksina alueille, joista ilmoittautuu asiakkaita mukaan hankintaan. Numera Palvelut Oy kilpailuttaa hankinnan niin, että liittyminen on tehtävä viimeistään 30.11.2025. Suunnitellun aikataulun mukaan sopimus tulisi voimaan kesällä 2026. Kyseessä on neljän vuoden sopimuskausi. Vantaan kaupunki liittyy puitejärjestelyyn ainoastaan käännöspalveluiden osalta.

Vantaan kaupunki on ollut mukana edellisessä yhteishankinnassa käännöspalveluiden osalta ja nykyisen yhteishankinnan sopimuskausi päättyy 14.8.2026. Vantaan kaupungin kannattaa oman työn optimoimiseksi ja volyymihyötyjen saamiseksi olla mukana yhteishankinnassa.

Kyseessä on yhteishankintayksikön kautta toteutettava yhteishankinta eikä kyse siten ole sidosyksikköhankinnasta. Yhteishankintayksikkönä pidetään hankintayksikköä, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille. Yhteishankintayksikön käyttämistä eivät koske vastaavat määräysvaltavaatimukset kuin sidosyksikköhankintoja. Mahdollinen hankintalain uudistus ei myöskään ole tuomassa tällaisia omistusosuus tai määräysvaltavaatimuksia yhteishankintayksiköiden käytön edellytykseksi. Mikäli Numera Palvelut Oy:n yhteishankintapalvelut tulevaisuudessa hankintalain muutoksen johdosta yhtiöitettäisiin erilliseen yhteishankintayhtiöön, tulisi Vantaan kaupunki mahdollisesti tämän yhtiön pienomistajaksi.

Vantaan käännöspalveluiden hankinnan arvioitu arvo neljälle vuodelle on 1 300 000 euroa.

Hallintosäännön 13 luvun 2 § mukaan kaupunginhallituksen jaostot päättävät tehtäväalueellaan EU:n kynnysarvon ylittävistä hankinnoista.

Konsernijaosto 26.8.2025 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) Vantaan kaupunki osallistuu Numera Palvelut Oy:n kautta tulkkaus- ja käännöspalveluiden yhteishankintaan käännöspalveluiden osalta, liitteenä olevan sitoumuksen mukaisesti, ja että
- b) hankintajohtaja valtuutetaan allekirjoittamaan sitoutumislomake käännöspalveluiden hankintaan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Sitoutumislomake käännöspalveluiden hankintaan / Käännöspalveluiden hankinta

Täytäntöönpano: Hankintapalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Hankintajohtaja Tiina Ekholm
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Hankintakonsultti Miska Taanonen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Sarastia

SITOUTUMINEN YHTEISHANKINTAAN

Tällä lomakkeella Asiakas sitoutuu Sarastia Oy:n (jäljempänä Sarastia) kilpailuttamaan yhteishankintaan. Sitoutumisen myötä Asiakas on velvollinen hankkimaan sopimuksen alaiset tuotteet ja / tai palvelut yhteishankintasopimuksella, ellei kyseessä ole hankintalain tarkoittama lisätilaus tai hankintalain sallima suora hankinta, tai ellei Asiakas ole osittanut hankintaa koskevia varojaan useammalle eri sopimukselle.

Täyttäkää lomakkeen kaikki kohdat huolellisesti. Sarastia ei vastaa Asiakkaan virheellisesti ilmoittamista tiedoista. Huomioitthän seuraavat asiat:

- Voitte sitoutua hankintaan haluamassanne laajuudessa:
 - Koko hankintasopimus / puitejärjestely
 - Vain tietyt osakokonaisuudet
- Lomakkeella ilmoitettava *hankinnan ennakoitu arvo* ei sido Asiakasta millään tavalla. Ennakoitu arvo, eli ostovolyymiarvio on joka tapauksessa ilmoitettava parhaan arvion mukaan. Sarastia ohjeistaa Asiakkaita määrittämään ostovolyymin ennemmin liian suureksi kuin pieneksi

SITOUTUMINEN

Ilmoittakaa, koskeeko sitoutumisenne valmistelussa vai voimassa olevaa yhteishankintaa.

Huom! Mikäli haluatte sitoutua sekä voimassa olevaan että valmistelussa olevaan yhteishankintaan, toimitatthän siinä tapauksessa erilliset sitoutumislomakkeet.

Sitoudumme voimassa olevaan yhteishankintaan

Sitoudumme valmistelussa olevaan yhteishankintaan

Ilmoittakaa, mistä ajankohdasta lähtien sitoutumisenne astuu voimaan:

Haluamme, että sitoutumisemme astuu voimaan heti, kun mahdollista

Sarastia ilmoittaa Asiakkaalle sitoutumista koskevan ratkaisun sähköpostitse. Kun Asiakas saa sitoutumistaan koskevan hyväksynnän Sarastialta, sitoutuminen astuu virallisesti voimaan, kuitenkin aikasintaan sopimuskauden käynnistyttyä.

Haluamme, että sitoutumisemme astuu voimaan seuraavana päivämääränä:

Sarastia ilmoittaa asiakkaalle sitoutumista koskevan ratkaisun sähköpostitse. Kun Asiakas saa sitoutumistaan koskevan hyväksynnän Sarastialta, sitoutuminen astuu voimaan asiakkaan määrittämästä ajankohdasta lähtien. Mikäli sitoutumisprosessin käsittely kestää niin pitkään, että asiakkaan ilmoittama pvm. on kulunut, sitoutuminen astuu voimaan, kun Sarastia ilmoittaa sitoutumisen hyväksynnästä asiakkaalle.

HANKINNAN KOHDE

Ilmoittakaa Sopimuksen / Puitejärjestelyn nimi, jota sitoutumisenne koskee:

Ilmoittakaa osakokonaisuudet, joita sitoutumisenne koskee:

Sitoudumme kaikkiin osakokonaisuuksiin / hankintaa ei ole jaettu osakokonaisuuksiin

Sitoudumme vain tiettyihin osakokonaisuuksiin

Osakokonaisuudet yksilöidään seuraavalle sivulle

Sarastia

HANKINNAN ENNAKOITU ARVO

Kirjatkaa alla olevaan tekstikenttään: 1) Osakokonaisuudet, joihin sitoudutte 2) Hankinnan ennakoidut arvot osakokonaisuuksittain eroteltuina. Ilmoittakaa arvio yhden vuoden ostoista muodossa €, alv 0%. Mikäli hankintaa ei ole jaettu osakokonaisuuksiin, ilmoittakaa arvio koko sopimuksen osalta

Esimerkki ennakoidun arvon ilmoittamisesta:

Sopimus on jaettu osakokonaisuuksiin:

Osakokonaisuus ABC: 150.000 € / vuosi

Osakokonaisuus XYZ: 230.000 € / vuosi

Sopimusta ei ole jaettu osakokonaisuuksiin:

380.000€ / vuosi

PÄÄLLEKKÄISET / VASTAAVAT HANKINTASOPIMUKSET

Ilmoittakaa, onko käytössänne muita samansisältöisiä hankintasopimuksia, joita aiotte käyttää päällekkäin tällä lomakkeella ilmoittamanne Sarastian yhteishankinnan kanssa

Käytössämme ei ole päällekkäisiä sopimuksia

Käytössämme on yksi tai useampi päällekkäinen sopimus

Täyttäkää lisätiedot alle

Nimetkää sopimukset, jotka ovat päällekkäisiä Sarastian yhteishankinnan kanssa ja arvioikaa niiden ostovolyymi vuositasolla (€, alv 0%). Nimetkää sopimus ja euromäärä:

Tiedot vaaditaan, jotta sopimustoimittajat ovat tietoisia tilanteesta, eikä kyseeseen tule tulkinta sopimuksen vastaisesta ohioistotilanteesta

ASIAKKAAN TIEDOT

ASIAKASORGANISAATION NIMI:

Y-TUNNUS:

ENSISIJAINEN YHTEYSHENKILÖ: Etu- ja Sukunimi:

Titteli / työnimike:

*Hankinnasta päättävä taho /
neuvottelukumppani*

Sähköpostiosoite:

Puhelinnumero:

SUBSTANSSIYHTEYSHENKILÖ: Etu- ja Sukunimi:

Titteli / työnimike:

*Sopimuksen loppukäyttäjä,
substanssiasiantija*

Sähköpostiosoite:

Puhelinnumero:

MUUT YHTEYSHENKILÖT:

Kirjaa tarvittaessa alla olevaan tekstikenttään muut yhteyshenkilöt. Ilmoita jokaisen yhteyshenkilön osalta vastaavat tiedot kuin edellä.

SITOUTUMISLOMAKKEEN ALLEKIRJOITTAMINEN JA PALAUTTAMINEN

Sarastia hyväksyy ainoastaan ohjeistuksen mukaan täytetyn ja allekirjoitetun lomakkeen. Lomakkeen allekirjoittajalla on oltava tarvittavat valtuudet ilmoittaa Sarastian yhteishankintaan sitoutumisesta.

Lomakkeen allekirjoittaja vastaa lomakkeella ilmoitettujen tietojen oikeellisuudesta ja informoi omaa organisaatiota Sarastian yhteishankintaan sitoutumisesta. Sarastia ei vastaa virheellisistä tiedoista eikä vahingoista tai sopimussanktioista, jotka voivat aiheutua puutteellisin toimivaltuuksin tai väärässä uskossa tehdyistä sitoutumispäätöksistä.

Täytetyn lomakkeen voi allekirjoittaa ja toimittaa kolmella tavalla:

1. **Manuaalinen allekirjoitus:** Täytä, tulosta ja allekirjoita lomake. Skannaa allekirjoitettu lomake ja lähetä se PDF-muodossa osoitteeseen hankinta@sarastia.fi
2. **Sähköinen allekirjoitus, tapa 1:** Täytä lomake ja lähetä se osoitteeseen hankinta@sarastia.fi. Ilmoita lähettämisen yhteydessä lomakkeen allekirjoittajan nimi ja sähköpostiosoite. Sarastia toimittaa lomakkeen sähköisesti allekirjoitettavaksi
3. **Sähköinen allekirjoitus, tapa 2:** Täytä lomake, lisää lomakkeelle sähköinen allekirjoitus ja toimita lomake osoitteeseen hankinta@sarastia.fi

TILAUSSUHTEEN KÄYNNISTÄMINEN

Sarastia antaa Asiakkaalle pääsyn Sarastian extranet-palveluun, jossa ylläpidetään asiakkaille tarkoitettuja sopimusasiakirjoja, kuten osto-ohjeet ja hinnastot. Sitoutumisen voimaan astuttua on tärkeää, että Asiakas selvittää Toimittajan kanssa operatiiviseen toimintaan liittyvät yksityiskohdat, kuten tilauksia, toimituksia ja laskutusta koskevat tarkentavat tiedot.

ALLEKIRJOITUS

Huom! Allekirjoitetun lomakkeen toimittaminen Sarastialle tarkoittaa, että:

- Asiakas on suorittanut sitoutumispäätöstään koskevat valmistelut ja hallinnolliset toimet omien ohjesääntöjensä mukaan
- Allekirjoittaja vakuuttaa toimivansa omien valtuuksiensa ja oikeuksiensa mukaan ilmoittaessaan edustamansa organisaation sitoutumisesta hankintaan
- Allekirjoittaja vakuuttaa, että on ymmärtänyt sitoutumisprosessin ja hyväksyy sitä koskevat ehdot

Etu- ja sukunimi:

Titteli:

Sähköpostiosoite:

Puhelinnumero:

Paikka ja aika:

Allekirjoitus ja nimenselvennys:

16 § Konsernijaoston kokoukset vuonna 2026

VD/5580/00.02.01.00/2025

PT/EK

Hallintosäännön 17 luvun 3 §:n mukaan toimitilin päättää kokouksensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, kun puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitilimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen. Hallintosäännön 17 luvun 4 §:n mukaan kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimitilimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai –velvollisuus toimitilimen kokouksessa.

Hallintosäännön 17 luvun 10 §:n mukaan toimitilimen jäsenten ja esittelijöiden lisäksi konsernijaoston kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla. Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimitilin.

Esityksen mukaan konsernijaoston kokoukset pidetään pääsääntöisesti maanantaisin klo 13.00. Iltakoulut on aikataulutettu pääsääntöisesti tiistaipäivälle klo 15. Poikkeavat viikonpäivät on mainittu erikseen alla olevassa taulukossa. Konsernijaoston kokousaikataulun valmistelussa on otettu huomioon juhlapyhät ja koulujen ja oppilaitosten loma-ajat siltä osin kuin ne ovat olleet saatavilla.

Kokousaikataulu vuodelle 2026

Kokous 19.1.2026 (kokous pidetään tarvittaessa)
Kokous 24.2.2026 (tiistai)
Kokous 16.3.2026
Kokous 20.4.2026
Kokous 18.5.2026
Kokous 15.6.2026
Kokous 25.8.2026 (tiistai)
Kokous 29.9.2026 (tiistai)
Kokous 20.10.2026 (tiistai)
Kokous 9.11.2026
Kokous 7.12.2026

Hallintosäännön 8 luvun 5 §:n mukaan kaupunginhallituksen konsernijaoston iltakoulussa esitellään ja käsitellään konsernijaoston tehtäväalueen kannalta ajankohtaisia asioita. Iltakoulu voi antaa käsiteltäviin asioihin jatkovalmistelulinjauksia ja -ohjeita. Iltakoulussa läsnäolo- ja puheoikeus on kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenten lisäksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla.

Iltakoulujen aikataulu vuodelle 2026

Iltakoulu 10.3.2026
Iltakoulu 12.5.2026
Iltakoulu 22.9.2026

Iltakoulu 17.11.2026

Konsernijaosto 26.8.2025 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että konsernijaoston vuoden 2026 kokoukset ja iltakoulut pidetään edellä esitetyn mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Päätösvalmistelu, kuntademokratia

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Elina Kauppinen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

PT/OS

Hallintosäännön 2 luvun 7 §:n 3 momentin kohdan 2 mukaan kaupunginjohtaja tai 3 luvun 5 §:n 2 momentin kohdan 1 mukaan konsernipalvelujohtaja päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5-kohtien mukaisista asioista, joita ovat

- 4. jäsenten ja tilintarkastajien nimeäminen kuntayhtymien, yksityisoikeudellisiin yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden johtaviin toimielimiin, kun kaupungilla on siihen oikeus, ellei toisin ole määrätty; ja
- 5. edustajien nimeäminen ja menettelyohjeiden antaminen kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei toisin ole määrätty, samoin kuin osakkeenomistajalle tai muulle omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttäminen, kun päätös tehdään yhtiökokousta tai muuta kokousta pitämättä.

Konsernipalvelujohtaja on em. perusteella tehnyt seuraavat viranhaltijapäätökset:

- § 17, 10.6.2025, Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman yhtiökokous 10.6.2025
- § 18, 13.6.2025, Hakunilan Keskus Oy:n yhtiökokous 17.6.2025
- § 20, 24.6.2025, Numera Palvelut Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 30.6.2025
- § 21, 24.6.2025, Yrityspuiston Autopaikat Oy:n varsinainen yhtiökokous 27.6.2025
- § 23, 11.8.2025, Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n yhtiökokous 20.8.2025

Konsernijaosto 26.8.2025 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi pidetyt kokoukset ja niitä koskevat viranhaltijapäätökset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- konsernipalvelujohtajan viranhaltijapäätökset § 17/2025, 18/2025, 20/2025, 21/2025, ja 23/2025.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Hallintoasiantuntija Oona Säyriö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

11.8.2025

VD/1720/00.01.05.03/2025

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 20.8.2025

Lisätietoja antaa

Konsernilakimies Lehto Otto, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 20.8.2025 käsitellään hallituksen jäsenen valitseminen hallituksesta eroavan Helsingin kaupungin nimeämän jäsenen tilalle.

Kaupungin omistus	13,8 %
Muut omistajat	Helsinki/56,4 %, Espoo/12,2 %, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue/ 6,6 %, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä/5 %, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue 5 %, Kauniainen/0,95 %, Koulutuskuntayhtymä Omnia/1 osake ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä/4 osaketta;
Yhtiön toimiala	Tilapäisen työvoiman vuokraukseen ja henkilöstöhankintaan liittyvät palvelut. Omistaa toimintaansa liittyviä osakkeita ja kiinteistöjä. Yhtiö toimii in-house periaatteella. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, eikä se jaa osinkoa. Mahdollinen voitto käytetään yhtiön kehittämiseen;
Henkilöstö	Henkilöstö 209 (2023: 258), vuokrahenkilöstö 7 608 (2023:8796); Hallitus 5-9 jäsentä, toimikausi 2 vuotta (valitaan parillisina vuosina);
Hallitus	2024-2026 Vantaalta kaksi nimettyä jäsentä;
Tilintarkastus	Yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja, toimikausi 2 vuotta. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan hyväksytty tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei tarvitse valita;
Tilintarkastaja 2025	BDO Oy

Helsingin kaupungin nimeämä hallituksen jäsen on ilmoittanut eroavansa tehtävästä ja ylimääräinen yhtiökokous on kutsuttu koolle valitsemaan uusi jäsen tilalle.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan konsernipalvelujohtaja päättää kiireellisissä tapauksissa 8 luvun 4 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista asioista (edustajan nimeäminen ja menettelyohjeiden antaminen). Seuraava konsernijaoston kokous pidetään 26.8.2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehdon tai toisen konserniohjaus ja -valvonta -yksikön lakimiehen edustamaan Vantaan kaupunkia Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 20.8.2025 ja antaa kokousta varten menettelyohjeeksi kannattaa Helsingin kaupungin tekemää esitystä valita hallituksen jäseneksi.

Vantaa 11.8.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut

11.8.2025

VD/1720/00.01.05.03/2025

Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

Täytäntöönpano

Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

11.8.2025

VD/1720/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3288/00.01.05.03/2025

Numera Palvelut Oy:n ylimääräinen yhtiökokous 30.6.2025

Lisätietoja antaa

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Numera Palvelut Oy:n (ent. Sarastia Oy) ylimääräisen yhtiökokouksen asialistalla on yhtiön omistamien Revire Perintä Oy:n osakkeiden myyminen sekä Numera Palvelut Oy:n kunta-asiakkaiden talous- ja palkkapalvelujen liiketoimintojen myyminen.

Kaupungin omistus	alle 1 %;
Muut osakkaat	Muita osakkaita 289 kpl;
Yhtiön toimiala	Tuottaa ja kehittää hankintalainsäädännön mukaisille hankintayksiköille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, muita tukipalveluita sekä markkinointi- ja kehittämispalveluita. Yhtiö tuottaa ja kehittää myös alan koulutus- ja konsultointipalveluita sekä ohjelmistokehitystä ja -tuotantoa. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä ja yhteishankintayksikkönä. Yhtiöllä on kolme tytäryhtiötä: Tempore Henkilöstöpalvelut Oy 100 % sekä Onvire Oy 100 % sekä Revire Perintä Oy 67 %.
Hallitus	4?9 jäsentä, toimikausi 1 vuosi;
Hallitus 2024	7 jäsentä, ei Vantaan nimeämää jäsentä;
Neuvottelukunta	Neuvottelukunnan kokouksiin kutsutaan kaikki osakkeenomistajat. Kokoontuu vähintään yhden (1) kerran vuodessa ennen varsinaista yhtiökokousta. Jokaiselle osallistuvalla osakkeenomistajalle on yksi (1) ääni riippumatta osakkeenomistuksen suuruudesta.
Nimitysvaliokunta	Tekee ehdotukset hallituksen jäsenvalinnoista ja palkkioista yhtiökokoukselle, jäsenet edustavat kolmea suurinta omistajaa ja asiakasta. Ei Vantaan edustajaa;
Tilintarkastus	Tilintarkastajana tulee olla hyväksytty tilintarkastusyhteisö, toimikausi toistaiseksi;
Tilintarkastus 2024	BDO Oy;
Henkilöstö 2024	801 (2023: 992)

Revire Perintä Oy:n osakkeiden myynti

Revire Perintä Oy on Numera Palvelut Oy:n konserniin kuulu perintäyhtiö. Yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Numera Palvelut Oy:n omistamat Revire Perintä Oy:n osakkeet, jotka muodostavat 67,7 %:ia yhtiön osakekannasta myydään Revalence Oy:lle edellyttäen, että muut Reviren omistajat myyvät osakkeensa. Hallitus esittää, että se valtuutetaan päättämään kaupan yksityiskohdista.

Yhtiön hallituksen mukaan osakekaupan keskeiset ehdot ovat seuraavat:

- Numera ja muut Reviren omistajat myyvät kaikki yhtiön osakkeet samoin ehdoin.
- Ostaja on Revalence Oy, jonka omistajia ovat talous- ja henkilöstöalan palveluja tarjoava Gallant Group Oy sekä sen omistajina toimivat yksityishenkilöt.
- Kiinteä kauppahinta on noin 6,75 miljoonaa euroa, josta 75 % maksetaan kaupantekohetkellä ja 25 % viivästettynä kauppahintana.
- Lisäksi ostaja maksaa lisäkauppahintaa yhtiön liiketoiminnan tuloksen kehittymisen perusteella.
- Kilpailu- ja houkuttelukielto 3 vuotta, joka ei sido Numeran omistajia.
- Tavanomaiset myyjän vakuutukset kaupan kohteesta.
- Ostaja sitoutuu omalta osaltaan myötävaikuttamaan siihen, että asiakkaat halutessaan voivat jatkaa palvelujen ostamista vähintään 24 kuukauden ajan.
- Kauppa on tarkoitus toteuttaa heinäkuussa 2025.

Reviren liikevaihto on noin 8 miljoonaa euroa, henkilöstön määrä 40 ja asiakkaita 230, sisältäen sekä kunta-asiakkaita että hyvinvointialueita. Vantaan kaupunki ei käytä Reviren palveluja eikä Reviren osakekaupalla näin ollen ole vaikutusta Vantaan palveluihin. Huomioiden Vantaan vähäinen omistusosuus Numera Palvelut Oy:ssä, kauppahinnalla ei ole Vantaalle juurikaan taloudellista merkitystä.

Numera Palvelut Oy:n kunta-asiakkaiden talous- ja palkkapalvelujen liiketoimintojen myynti

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3288/00.01.05.03/2025

Yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiökokous päättää myydä yhtiön kunta-asiakkaiden talous- ja palkka- ja ohjelmistopalveluliiketoiminnan liiketoiminnot Administer Oyj:lle. Hallitus esittää, että se valtuutetaan päättämään kaupan yksityiskohdista.

Kaupan toteutuminen edellyttää kilpailuviranomaisen hyväksynnän, ja kaupan arvioidaan vahvistuvan alkusyksystä.

Administer Oyj ja Numera Palvelut Oy ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen liiketoimintakaupasta Numera Palvelut Oy:n kunta-asiakkaiden talous-, palkka- ja ohjelmistopalveluliiketoiminnan ostamisesta. Varsinainen liiketoimintojen kauppakirja on tarkoitus allekirjoittaa kesäkuun 2025 loppuun mennessä.

Kauppa toteutetaan kahdessa erässä. Ensimmäisessä vaiheessa Administer hankkii Sarastian kunta-asiakasliiketoiminnan uuden, perustettavan tytäryhtiönsä lukuun. Uudesta yhtiöstä Administer omistaa ensimmäisessä vaiheessa 80 % ja Numera Palvelut 20 %. Liiketoimintaa jatketaan uudessa yhtiössä Sarastia-brändillä.

Ensimmäisen vaiheen kauppahinta on 5 miljoonaa euroa, josta puolet maksetaan käteisellä ja puolet Administerin uusilla osakkeilla. Toisen vaiheen kauppa toteutetaan kahdessa erässä vuoden 2029 kesään mennessä, jolloin loput 20 % uuden yhtiön omistuksesta siirtyy Administerille käypään hintaan ennalta määrättyllä arvostusperiaatteella.

Siirtyvän liikevaihdon arvo on noin 35 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä noin 350. Merkittävin osa liikevaihdesta tulee kuntien talous- ja palkkal palveluista, lisäksi liiketoimintaan sisältyy ohjelmistopalveluiden myynti. Asiakaskuntaan lukeutuu yli 100 kaupunkia ja kuntaa, suurista pieniin.

Huomioiden Vantaan vähäinen omistusosuus Numera Palvelut Oy:ssä, kauppahinnalla ei ole Vantaalle juurikaan taloudellista merkitystä. Numera Palvelut Oy tuottaa Vantaan kaupungille HR365 -ohjelmistopalvelun, joka kuuluu siirtyviin liiketoimintoihin. Numera Palvelut Oy:n on ilmoittanut, että se tulee kauppaa koskevan päätöksen jälkeen tiedustelemaan niiltä asiakkailtaan, joiden sopimuksia yhtiöllä ei ole oikeutta yksipuolisesti siirtää, suostumusta sopimuksen siirtoon liiketoimintojen ostajalle.

Viidellä suurimmalla osakkeenomistajalla on yli 50 %:ia yhtiön osakkeista ja päätös yhtiökokouksessa tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä. Vantaan kaupungin omistusosuus yhtiöstä on n. 0,10%. Vantaan kaupunki on ryhtynyt valmistautumaan Numerassa tapahtuviin muutoksiin tekemällä ensivaiheessa HR-palkkajärjestelmien markkinakartoituksen. Kartoitus on käynnistynyt keväällä 2025.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n mukaan konsernipalvelujohtaja päättää kiireellisissä tapauksissa mm. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien, yhteisöjen ja muiden oikeushenkilöiden yhtiökokouksiin ja muihin kokouksiin, toimituksiin ja tilaisuuksiin, joissa kaupungin etua on valvottava. Seuraava konsernijaoston kokous, jossa menettelyohjeen voitaisiin antaa, on yhtiökokouksen jälkeen 26.8.2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän,

- valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiainen tai toinen konserniohjaus ja -valvonta - yksikön lakimies edustamaan Vantaan kaupunkia Numera Palvelut Oy:n yhtiökokouksessa 30.6.2025; ja
- antaa kokousta varten menettelyohjeeksi äänestää mahdollisissa äänestystilanteissa tyhjää, ellei kaupungin oikeudellisten etujen toteuttaminen edellytä muunlaista äänestämistä.

Vantaa 24.6.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3288/00.01.05.03/2025

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano

Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3288/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3702/00.01.05.03/2025

Yrityspuiston Autopaikat Oy:n varsinainen yhtiökokous 27.6.2025

Lisätietoja antaa

Hallintoasiantuntija Oona Säyriö, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Yrityspuiston Autopaikat Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 27.6.2025 käsitellään tilinpäätös, talousarvio ja vastikkeet, hallituksen jäsenten lukumäärä sekä hallituksen ja tilintarkastajien palkkiot ja valinta. Lisäksi päätetään valtuutuksen myöntämisestä hallitukselle tarvittaessa periä kahden kuukauden vastikkeet tai olla perimättä tarpeellinen määrä vastiketta.

Kaupungin omistus	20 %, äänivalta 7,8 % (kaupunkikonsernin omistusosuus 31 %, ja äänivalta 12,2 %);
Muut osakkaat	KOy Backaksenpelto, KOy Pakkalan Kartanonkoski 5, KOy Pakkalan Kartanonkoski 12, PKK 3 Holdco Oy, PKK 12 Holdco Oy, VTK Kiinteistöt Oy;
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallita Pakkalan kaupunginosan korttelissa 51205 sijaitsevaa LPA-tonttia ja korttelissa 51206 sijaitsevaa LPA-tonttia sekä niillä sijaitsevia autopaikkoja ja täyttää lähistöllä sijaitseville liike- ja asuinkiinteistöille asetettuja ja/tai asetettavia autopaikkojen sijoitusvelvoitteita;
Hallitus	3-8 jäsentä, toimikausi on yksi vuosi;
Hallitus 2024	3 jäsentä, yksi Vantaan kaupungin edustaja;
Tilintarkastus	1 tilintarkastaja ja 1 varatilintarkastaja, mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa valita, toimikausi toistaiseksi;
Tilintarkastaja 2024	Deloitte Oy, tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi voidaan valita tilintarkastusyhteisö, toimikausi yhden vuoden
Henkilöstö	-

Tilinpäätös (euroa)	2024	2023			
Liikevaihto	62 465	62 465			
Muut kiinteistön tuotot	14 603	14 378			
Poistot	0	0			
Kiinteistön hoitokulut yht.	78 839	81 956			
TILIKAUDEN VOITTO/-TAPPIO	-1 962	-5 113			
Oma pääoma	426 309	428 271			
Vieras pääoma	3 356	9 123			
Taseen loppusumma	429 665	437 394			
Siirtyvä hoitovastikejäämä	33 717				

Hallitus esittää, että tilikauden tappio, 1 962,07 euroa, kirjataan taseen voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta.

Vastikkeet	2025		2024	
	1.1.-30.6.	1.7.-31.12.	1.1.-30.6.	1.7.-31.12.
Hoitovastike A-osake €/äänim./kk	0,95	0,95	0,95	0,95
Hoitovastike B-osake €/äänim./kk	0,95	0,95	0,95	0,95
Hoitovastike C-osake €/äänim./kk	0,95	0,95	0,95	0,95
Sähkövastike €/autopaikka/kk 1,61	0,26	0,26	0,26	0,26
Korjausvastike enint. / jyv.osak.	0	0	0	7,50

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3702/00.01.05.03/2025

Kiinteistöhallinnalla ja asumisella ei ole huomautettavaa esitettyihin vastikkeisiin.

Päätettiin jatkaa 24.9.1997 tehdyn osakassopimuksen noudattamista, jonka mukaan yhtiön maksettavaksi tuleva kiinteistövero jaetaan osakkaiden kesken osakkeiden lukumäärän mukaisessa suhteessa.

Tilikauden aikana ei käytetty varoja korjaustoimintaan. Tulevaisuuden osalta todetaan, että toiminta tulee jatkumaan autopaikotusalueena. Tulevaisuudessa lisärakentaminen tuo mahdollisesti muutoksia yhtiön toimintaan ja tämä huomioidaan alueen kehittyessä.

Tilintarkastuskertomuksessa esitetään lausuntona, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan konsernipalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5-kohtien mukaisista asioista. Seuraava konsernijaoston kokous pidetään vasta 26.8.2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän,

- a) valtuuttaa hallintoasiantuntija Oona Säyriön tai toisen konsernionhjaus- ja valvonta yksikön työntekijän edustamaan Vantaan kaupunkia Yrityspuiston Autopaikat Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 27.6.2025;
- b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että
 - hallitukseen valitaan jäseneksi Aviapoliksen projektinjohtaja Ilari Airikkala;
 - muut yhtiökokoukselle tehdyt esitykset voidaan hyväksyä esitysten mukaisina ja
- c) antaa yhtiön hallitukselle toimintaohjeeksi, että ennen mahdollista ylimääräisten vastikkeiden perimistä tai perimättä jättämistä asiasta informoidaan osakkaita ja Vantaan kaupungin konsernionhjausta, ja että samassa yhteydessä annetaan kattava selvitys ylimääräisen vastikkeen perimisen tai perimättä jättämisen perusteista.

Vantaa 24.6.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano Konsernionhjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

24.6.2025

VD/3702/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

13.6.2025

VD/4269/00.01.05.03/2025

Hakunilan Keskus Oy:n yhtiökokous 17.6.2025

Lisätietoja antaa

Konsernilakimies Lehto Otto, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Hakunilan Keskus Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 17.6.2025 käsitellään yhtiöjärjestyksen mukaiset asiat: tilinpäätös, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkiot ja valinta sekä talousarvio. Lisäksi päätetään valtuuksien myöntämisestä hallitukselle periä enintään kahden kuukauden ylimääräinen hoitovastike tai jättää vastikkeita keräämättä yhtiön taloudellisesta tilanteesta riippuen.

Kaupungin omistus	42,12 %;
Muut omistajat	Toinen suuri omistaja Cibus Grocery Finland Oy 42,15 %, osakkaita yhteensä 25;
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallita Hakunilassa sijaitsevaa tonttia 94019/11 sekä sillä olevaa kahta liikerakennusta eli Hakunilan vanhan keskuksen ostoskeskusta;
Kaupungin käyttö	Mm. Hakunilan terveysasema, vanhusten päiväkeskus ja nuorisotila;
Hallitus	Yhtiöjärjestyksen mukaan 3-5 jäsentä ja 2 varajäsentä, toimikausi 1 vuosi;
Hallitus 2024	Kaksi Vantaan kaupungin nimeämää jäsentä;
Tilintarkastaja	1 tilintarkastaja ja 1 varatilintarkastaja, toimikausi 1 vuosi. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei tarvitse valita;
Tilintarkastaja 2024	KPMG Oy Ab

Tilinpäätös, euroa	2024	2023
Liikevaihto	687 416	651 366
Kiinteistön hoitokulut	678 265	592 726
Oma pääoman yhteensä	5 011 280	5 015 295
Vieras pääoma yhteensä	66 457	33 766
Tilikauden voitto/tappio	- 4 015	56 758
Taseen loppusumma	5 077 737	5 049 061
Siirtyvä hoitovastikejäämä	100 291	140 912
Siirtyvä alv-vastikejäämä	69 530	32 924

Tilikauden tappio 4 015,04 euroa esitetään kirjattavaksi yhtiön vapaaseen omaan pääomaan, eikä osinkoa jaeta.

Budjetti ylittyi käyttö- ja huoltokustannusten osalta 5 224,66 € mm. terveysaseman tiloihin tehdyn ilmanvaihtokanavien puhdistuksen takia. Siivouskustannukset ylittyivät 8 301,82 € tehostetun tuholaiistorjunnan ja pulujätösten erikoispesujen takia. V. 2024 lämmityskustannuksiin on kirjattu 12/2023 kaukolämpölasku suuruudeltaan 22 223,92 €. Budjetti alittui seuraavien kulujen osalta: Sähkökustannukset 6 117,04 €, hallintokulut 8 234,17 €, ulkoalueiden hoito 12 445,72 €. Korjauskustannukset alittuivat 147 430,80 €, kun budjetoitua terveysaseman henkilöhissiä ei uusittu.

Tammikuussa 2024 tapahtui kaksi vesivahinkoa (kaupan tilat ja terveysasema). Kosteus- ja vesivahinkokustannukset olivat tilikaudella yhteensä 231 531,57 €, josta vakuutuskorvauksia saatiin yhteensä 146 236,27 €. Hakunilan Keskus Oy on lähettänyt korvausvaatimuksen Keskolle vahingon omavastuusuuden 57 607,76 € korvaamisesta.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

13.6.2025

VD/4269/00.01.05.03/2025

Yhtiökokous antoi hallitukselle ja toimitusjohtajalle valtuutuksen tutkia yhtiön omistaman kiinteistön asemakaavamuutoksen mahdollisuuksia sekä neuvotella korttelin muiden maanomistajien eli KOy Hakucenterin sekä kaupungin kanssa suunnittelukustannusten jakamisesta sekä mahdollisen uuden kaavan kautta muodostuvan arvon jakautumisen periaatteista osapuolten kesken, ja että korttelin maanomistajien välisen neuvottelun tuloksena syntyvä sopimus tuodaan yhtiökokouksen hyväksyttäväksi ennen sopimuksen allekirjoittamista ja samassa yhteydessä päätetään suunnittelukustannusten rahoittamisesta.

Tilintarkastuskertomuksessa esitetään lausuntona, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Yhtiön vastikkeet vuonna 2024 ja talousarviossa 2025:

Vastike (euroa/os/kk)	2025	1.1.-30.4.2024	1.5.-31.12.2024
Hoitovastike	2,65	2,35	2,65
Alv-vastike	0,05	0,05	0,05

Alv-vastikkeen siirtyvä ylijäämä on vuoden 2024 lopussa lähes 70 000 euroa eikä alv-vastiketta siten olisi tarpeen periä ollenkaan. Tästä syystä esitetään talousarvion muuttamista siten, ettei alv-vastiketta peritä.

Kiinteistöhallinnalla ja asumisella ei ole huomautettavaa esitettyihin vastikkeisiin.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan konsernipalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5-kohtien mukaisista asioista. Seuraava konsernijaoston kokous pidetään elokuussa 2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän

- a) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehdon tai toisen konsernijohtaus ja -valvonta -yksikön lakimiehen edustamaan Vantaan kaupunkia Hakunilan Keskus Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 17.6.2025 ja
- b) antaa yhtiökokousta varten menettelyohjeeksi, että
- esitetään, ettei alv-vastiketta peritä enää 1.7.2025 alkaen ja talousarvion muuttamista vastaavasti;
 - yhtiön hallitukseen valitaan 3-5 jäsentä riippuen siitä, kuinka monta jäsentä muut osakkaat nimeävät, mutta kuitenkin niin, että sama osakas voi nimetä enintään 2 jäsentä;
 - hallituksen jäseneksi kaupungin nimeäminä esitetään Jari Mattilaa ja Heini Nymania;
 - kannatetaan toisen suuren osakkaan esitystä hallituksen jäsenten palkkioiksi, mikäli esitys ei ylitä kaupungin yhtiöissä sovellettavaa palkkiotasoa, tai mikäli toisella suurella omistajalla ei ole esitystä palkkioiden määrästä, esitetään palkkioiksi 350/290 euroa kokoukselta;
 - tilintarkastajaksi esitetään valittavaksi KPMG Oy Ab;
 - muut yhtiökokoukselle tehdyt esitykset voidaan hyväksyä esitetyn mukaisina ja;
- c) antaa yhtiön hallitukselle menettelyohjeen, että ennen mahdollista ylimääräisten vastikkeiden perimistä tai perimättä jättämistä asiasta informoidaan kaikkia osakkaita ja Vantaan kaupungin konsernijohtajasta ja että samassa yhteydessä annetaan selvitys ylimääräisen vastikkeen perimisen tai perimättä jättämisen perusteista.

Vantaa 13.6.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

13.6.2025

VD/4269/00.01.05.03/2025

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano

Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

13.6.2025

VD/4269/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

10.6.2025

VD/4582/00.01.05.03/2025

Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman yhtiökokous 10.6.2025

Lisätietoja antaa

Konsernilakimies Lehto Otto, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman varsinaisessa yhtiökokouksessa 31.5.2024 käsitellään seuraavat asiat: tilinpäätös, vastuuvapaus, tuloksen käsittely, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkiot ja valinta sekä talousarvio ja vastikkeet. Lisäksi yhtiökokoukselle esitetään päätettäväksi hallituksen valtuuttaminen ylimääräisen hoitovastikkeen perimisestä tai perimättä jättämisestä.

Kaupungin omistus	40 %;
Muut omistajat	Vallmo Tikkuri Oy 60 %;
Yhtiön toimiala	Omistaa ja hallitsee Tikkurilassa sijaitsevaa Terra-nimistä tilaa RN:o 6:227 ja sillä sijaitsevaa toimisto- ja liikerakennusta 1 670 m2) osoitteessa Asematie 2;
Kaupungin käyttö	Talouspalvelukeskuksen arkistotiloja;
Hallitus	3-7 jäsentä, toimikausi 1 vuosi;
Hallitus 2024	3 jäsentä, yksi Vantaan kaupungin edustaja;
Tilintarkastus	1 tilintarkastaja ja 1 varatilintarkastaja, toimikausi 1 vuosi. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa valita;
Tilintarkastaja	Ernst & Young Oy

Tilinpäätös (euroa)	2024	2023
Liikevaihto	109 159	120 864
Kiinteistön hoitokulut	109 159	120 782
Liikevoitto/-tappio	0	-1
Tilikauden voitto/tappio	0	-1
Oma pääoma yhteensä	740 382	740 381
Vieras pääoma yhteensä	40 192	25 134
josta lainat rahoituslaitoksilta	0	0
Siirtyvä hoitovastikkeiden jäämä	8 282	8 282
Siirtyvä alv-lisävastikkeiden jäämä	7 529	7 529
Siirtyvä pääomavastike 2:n jäämä	-1 432	-1 432
Siirtyvä alv-lisävastike (pääom.) jäämä	-4 418	-4 418

Hallitus esittää, että tilikauden tulos 0 € kirjataan taseen vapaaseen omaan pääomaan ja että osinkoa ei jaeta.

Yhtiön hoitokulut jäivät alle talousarvion, syynä pääasiassa se, että tilojen käyttöaste oli alhaisempi muutamien päättäneiden vuokrasopimusten takia.

Yhtiön vastikkeet vuonna 2024 ja talousarvion 2025 mukaiset vastikkeet:

Vastikkeet (eur/m2/kk)	1.1-31.12.2024	2025
Hoitovastike	6,7849	7,68176
Alv-lisävastike	0,00	0,00

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

10.6.2025

VD/4582/00.01.05.03/2025

--	--	--

Kiinteistönhallintaa ja asumista on informoitu vastiketasosta.

Tilintarkastuskertomuksessa esitetään lausuntona, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Tilintarkastuskertomuksessa esitetään huomautuksena, että tilinpäätös on laadittu ja allekirjoitettu 16.5.2025 eli kirjanpitolain 3 luvun 6 §:n mukaista tilinpäätöksen laatimisaikaa koskevaa säännöstä noudattamatta.

Hallintosäännön 3 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan konsernipalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 3 momentin 4 ja 5-kohtien mukaisista asioista. Seuraava konsernijaoston kokous pidetään vasta elokuussa 2025.

Päätös / Konsernipalvelujohtaja

Päätän,

a) valtuuttaa konsernilakimies Otto Lehdon tai toisen konserniohjaus ja -valvonta -yksikön lakimiehen edustamaan Vantaan kaupunkia Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman varsinaisessa yhtiökokouksessa 10.6.2025;

b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että

- yhtiön hallituksen jäsenmääräksi esitetään 3;

- hallitukseen toimikaudelle 2025 valitaan Janne Juntunen;

- hallitus voidaan valtuuttaa tarvittaessa perimään tai olemaan perimättä enintään kaksi ylimääräistä hoitovastiketta; ja, että

- pöytäkirjaan pyydetään kirjaamaan, että Vantaan kaupunki kehottaa yhtiön hallitusta jatkossa laatimaan tilinpäätös kirjanpitolain edellyttämässä aikataulussa;

- yhtiökokoukselle tehdyt muut esitykset voidaan hyväksyä esitetyn mukaisina; ja

c) antaa yhtiön hallitukselle menettelyohjeeksi, että ennen mahdollista ylimääräisten vastikkeiden perimistä tai perimättä jättämistä asiasta informoidaan kaikkia osakkaita ja Vantaan kaupungin konserniohjausta ja että samassa yhteydessä annetaan selvitys ylimääräisen vastikkeen perimisen tai perimättä jättämisen perusteista.

Vantaa 10.6.2025

Kiljander-Kiiskinen Riikka
Konsernipalvelujohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano

Konserniohjaus ja -valvonta

Tiedoksianto asianosaiselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala /
Konsernipalvelut
Konsernipalvelujohtaja Kiljander-Kiiskinen Riikka

10.6.2025

VD/4582/00.01.05.03/2025

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena. Ilmoita siinä päätös, johon haet oikaisua, sekä mahdollinen diaarinumero. Kerro mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä myös ne mukaan oikaisuvaatimukseen. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupungin yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukioloajat soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/Oikaisuvaatimus-paatokselle>

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihte)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 24 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Sörnäistenkatu 1

00580 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>